

Schriftverklaringen

24 delen

In hedendaagse grammatica herzien

En in volgorde van de Bijbelboeken geplaatst,

In 14 aparte documenten.

NEGENDE DOCUMENT

LUKAS 17 – LUKAS 24

door

Dr. H. F. KOHLBRÜGGE

In leven predikant bij de Nederlands-Gereformeerde Gemeente te Elberfeld

Eerdere uitgave: De Protestantse Periodieke Pers
Berkel, Z. H.
1965

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2011**

INHOUD

1. Mozes en de profeten
Zij hebben Mozes en de Profeten; dat zij die horen. Lukas 16: 29

2. De reiniging van de tien melaatsen
En het geschiedde, als Hij naar Jeruzalem reisde, dat Hij door het midden van Samaria en Galiléa ging. Enz. Lukas 17: 11-19

3. De gelijkenis van de farizeeër en de tollenaar
Twee mensen gingen op in de tempel om te bidden, de een was een Farizeeër en de ander een tollenaar. Lukas 18: 9 -14

4. Genezing van blinde Bartimeüs
... En het geschiedde, als Hij nabij Jericho kwam, dat een zeker blinde aan de weg zat, bedelende. En deze, horende de schare voorbijgaan, vroeg wat dat was? En zij boodschapten hem, dat Jezus, de Nazarener, voorbijging. Lukas 18:31-43

5. Jezus zoekt Zacheüs op.
En Jezus, ingekomen zijnde, ging door Jericho; en zie, er was een man, wiens naam was Zacheüs. Lukas 19: 1-10

6. Het Pascha en het Heilig Avondmaal
En de dag der ongehevelde broden kwam, op welke het Pascha moest geslacht worden. En Hij zond Petrus en Johannes uit, zeggende: Gaat heen en bereidt ons het Pascha, opdat wij het eten mogen. Lukas 22: 7-23

7. Twist onder de discipelen
En er werd ook twist onder hen, wie van hen scheen de meeste te zijn. En Hij zeide tot hen: De Koningen der volkeren heersen over hen. En die de macht over hen hebben, worden weldadige heren genoemd. Lukas 22: 24-38

8. Jezus in Gethsémáné
En uitgaande, vertrok Hij, gelijk Hij gewoon was, naar de olijfberg. En Hem volgden ook Zijn discipelen. En als Hij aan die plaats gekomen was, zei Hij tot hen: Bidt, dat gij niet in verzoeking komt. Lukas 22: 39-45

9. De macht der duisternis
Dit is uw ure, en de macht der duisternis. Lukas 22:53a

10. Petrus' verloochening
En Petrus volgde van ver. En als zij vuur ontstoken hadden in het midden van de zaal, en zij samen neerzaten, zat Petrus in het midden van hen. Lukas 22: 54b-62

11. De profeet verworpen
En de mannen, die Jezus hielden, bespotten Hem en sloegen Hem. En als zij Hem overdekt hadden, sloegen zij Hem op het aangezicht en vroegen Hem, zeggende: Profeteer, wie is het die U geslagen heeft? Lukas 22: 63-71

12. Over des Heeren lijden en sterven volgens Lukas 23

En de gehele menigte van hen stond op en leidde Hem tot Pilatus. Lukas 23:1-43

13. De moordenaar op Golgotha vrijgesproken

En een der kwaaddoeners, die gehangen waren, lasterde Hem, zeggende: indien Gij de Christus zijt, verlos Uzelf en ons! Maar de andere, antwoordende, bestrafte hem, zeggende: vreest gij ook God niet, daar gij in hetzelfde oordeel zijt? En wij toch rechtvaardig. Lukas 23: 39 tot 43

14. MEDITATIE over de Opstanding van Christus

En op de eerste dag der week, zeer vroeg in de morgenstond, gingen zij naar het graf, dragende de specerijen, die zij bereid hadden en sommigen met haar. En zij vonden de steen afgewenteld van het graf. Lukas 24: 1-11

15. Over de opstanding van onze Heere Jezus Christus

... En ingegaan zijnde, vonden zij het lichaam van de Heere Jezus niet. En het geschiedde, als zij daarover twijfelmoedig waren, Zie, twee mannen stonden bij haar in blinkende klederen. En als zij zeer bevreesd werden en het aangezicht naar de aarde neigden, zeiden zij tot haar: Wat zoekt u de Levende bij de doden? Lukas 24: 1-11

16. De Emmaüsgangers

En ziet, twee van hen gingen op dezelfde dag naar een plek, dat zestig stadiën van Jeruzalem was, welks naam was Emmaüs. En zij spraken samen onder elkander van al deze dingen, die er gebeurd waren. En het geschiedde, terwijl zij samen spraken en elkander ondervraagden, dat Jezus Zelf bij hen kwam en met hen ging. Lukas 24: 13-31.

17. De noodzakelijkheid van des Heeren lijden en sterven

En Hij zeide tot hen: alzo is er geschreven en alzo moest de Christus lijden, en van de doden opstaan ten derden dage. En in Zijn naam gepredikt worden bekering en vergeving der zonden onder alle volken. Lukas 24: 46 en 47

1. Mozes en de profeten

Mijn geliefden!

Er zitten hier verschillende kinderen met hun ouders in de kerk. Ik herinner mij een kind, dat eens een diepe indruk ontving van zekere woorden van de Heere Jezus. Het kind had namelijk iets gehoord van de zalige hemel, waar de Heere Jezus was met alle heiligen, martelaren, profeten, apostelen, en met allen, die uit de grote verdrukking kwamen en hun lange klederen gewassen hebben in het bloed des Lams. Er lag dus in het hart van dit kind: *ik moet ook in de hemel!* Daarentegen had het kind ook daarvan een indruk ontvangen, zoals er een hemel is, is er ook een hel, en zoals de zaligheid in de hemel een eeuwige is, is ook de straf in de hel een eeuwige; dus een eeuwige vreugde of een eeuwige kwelling. Daar bedacht het kind, bestaan er ook woorden, woorden Gods, waarop een kind vertrouwen kan om de zalige hemel te vinden en de paden des doods te ontwijken, de paden der hel? Daar echter de Heere Jezus gezegd had: "Laat de kinderkens tot Mij komen en verhindert ze niet, want derzulken is het koninkrijk Gods", wilde het kind het liefst woorden van de Heere Jezus hebben. Daar vond dan het kind bij het lezen, deze woorden van de Heere Jezus, welke wij in dit morgenuur nader met elkaar willen betrachten.

U vindt ze in het Evangelie van Lukas, hoofdstuk 16: 29: ***Zij hebben Mozes en de Profeten; dat zij die horen.***

Onze Heere Jezus Christus sprak dikwijls tot het volk in gelijkenissen of zij wilden Mozes en de Profeten horen om daarnaar te doen. De gelijkenissen van de Heere Jezus hebben tot op de dag van heden een bijzondere bekoorlijkheid, zodat zij, bij het christelijke volk tenminste, meer leven dan andere verhalen en hebben als gelijkenissen ook hun wonderbare vrucht gedragen bij zeer velen. Maar ook weer zijn de gelijkenissen gelezen door zeer velen, zonder dat zij de toepassing daarvan op zichzelf gemaakt hebben, op hun eigen wegen, op hun eigen doen. Dat kwam doordat men op Mozes en de Profeten, dat is op Gods Woord, niet zo acht heeft gegeven, zoals men had moeten doen. Het waarachtige christendom steekt niet in de verbeelding, steekt niet in het verstand, ook niet in dat geloof, dat velen voor geloof houden, maar het waarachtig Christendom bewijst zich in de daad en in de waarheid. En opdat uw hoofd, hart en uw wandel, samen in één verbonden, daad en waarheid te voorschijn brengen, daartoe dient Mozes en de Profeten. Dat is met andere woorden: de ganse wet, de ganse woorden Gods, die ons betuigen en zeggen wat wij hebben na te komen en na te laten, wie wij te volgen en wat wij te mijden hebben. Wij vinden in deze gelijkenis van de Heere Jezus het beroep van een man op de barmhartigheid Gods, toen deze man reeds in het verderf lag, in een verderf, waaruit hij niet meer weg kon, een beroep op Gods ontferming voor zijn broeders. Het was een vrome man, want hij bidt, "Vader Abraham." En hij geloofde, dat de hemel toch wel zo goed zou zijn om iemand tot zijn broeders te zenden opdat deze zich bekeren mochten.

Het was dus een vrome man, die zich echter voor eeuwig in de hel bevond en nu wilde hij nog het onmogelijke, opdat ook zijn broeders gered mochten worden. Hij had vijf broeders. Het was dus, denkt u, een familie van zes broeders, dus een uitwendig zeer gezegende familie. Aan zijn rijke broeders, die, zoals hij, rijk waren, kan hij nu, toen hij stierf, zijn schat en zijn vermogen nalaten. Maar met zijn vermogen had hij niet aan barmhartigheid gedacht en nu vond hij zichzelf zonder barmhartigheid verdoemd, zodat hij, die tevoren rijk en voornaam geleefd had, niet eens een druppel water kon

krijgen om zijn dorst te lessen, maar moest in eeuwige dorst met brandende tong blijven liggen.

Toen Lazarus nog leefde, had de rijke man hem tot buurman gehad, want hij lag immers aan de deur of poort der rijken. Maar nu was Lazarus zo hoog van hem verwijderd en hij zo ver van Lazarus weg, dat er thans niets meer te denken was, iets te verbeteren, weer goed te maken of te herstellen. Ja, zo weinig was daaraan te denken, dat hij veeleer hulp van Lazarus eiste. Wanneer nu de man in zijn leven in werkelijkheid ernst met Mozes en de Profeten gemaakt had, dan was de man arm geworden voor God en wanneer hij dan geheel arm geworden was, dan had hij bij Mozes en de Profeten iets kunnen vinden, waaraan hij niet dacht, namelijk, dat hij verlossing moest hebben van zijn zonde en schuld, en dat hij zijn schuld voor God in eeuwigheid niet betalen kon. Zo was hij zelf dan volkomen hulpeloos geworden, zo was hij dan een bedelaar geworden voor de troon der genade. En wanneer hij dan de vrede Gods gevonden had in het bloed van het Lam, dan was hij zodanig van dankbaarheid vervuld geweest, dat hij zichzelf van toen af als hulpeloos gekend zou hebben en de Levende God als zijn Helper. Dan zou hij zijn goed en wat God hem had gegeven, zijn ganse bestaan, daartoe gebruikt hebben, naar zijn vermogen hulpelozen te helpen.

Zie, dat is de hele hoofdinhoud van de leer van het ware, praktische christendom. Wat de Heere Jezus ons hier in heldere kleuren in deze gelijkenis voorhoudt, heeft Hij toen aan de Farizeeën voorgehouden, omdat zij zelf in waarheid nooit en nimmer voor God als geheel verlorenen hun genezing gezocht hadden bij de Heere Jezus. Maar zij hebben Hem veracht en verworpen. En daar zij dan voor zichzelf in waarheid nooit arm nooit hulpeloos en ellendig geworden waren, maar zich in een staat bevonden, waarin zij zich overvloedig konden helpen, dachten zij, wat de toepassing op zichzelf aanging, niet aan Mozes en de Profeten.

Wat zoekt de mens? Wat zoeken degenen, die in deze gelijkenis bedoeld waren? Zij zochten zichzelf, zichzelf te behouden, voor zichzelf goed door de tijd te komen, want zij hielden zich immers aan hun geloof. Dat zij alleen zochten, aan de kwaal van de hel te ontkomen, dat leren wij daaruit, dat de rijke man bidt, dat iemand van de doden tot zijn broeders gezonden mocht worden. Daar zegt hij niet: "ach, dat zij toch daarheen mochten komen, waar Lazarus is, in uw schoot, vader Abraham!" maar: "opdat zij niet komen in deze pijniging."

De rijke man had *Mozes en de Profeten*. Wat leert dan Mozes en de Profeten? Is het iets anders dan dit: mens, u gaat zonder barmhartigheid verloren, wanneer God Zich niet over u ontfermt? Is het iets anders dan dit: als het vermogen overvloedig aanwast, zet er niet het hart op? De macht, de sterkte, is des Heeren. Is het iets anders dan dit: ontferming vindt men bij God slechts, wanneer men zijn zonden belijdt, zich daarvan bekeert en vergeving zoekt in het bloed des Lams? Is het iets anders dan dit, dat men zijn goddeloze werken afbreekt door gerechtigheid en dat men een hart heeft als God, Gods navolger is, zich over hulpelozen te ontfermen, zoals God Zich over u ontfermd heeft?

Mijn geliefden! Ik bid u - moest iemand uit de doden verrijzen, en moest hij nu tot de vijf broeders gaan en hun zeggen: hoort, uw oudste broeder ligt in de hel - hoe moest zo'n uit de doden Herrezene dit aanvangen? In de droom? Of moest hij tot de vijf broeders gaan en hen mededelen: ik wil u eens zeggen, hoe het uw broeder gaat? 'U bent in rijtuigen naar hem gereden, hebt met hem gesmuld en aangenaam geleefd en

nu hebt u een schone erfenis gehad. Maar indertijd, weet u nog, toen lag zo'n arme voor de deur, waarop u niet hebt gelet, uw broeder heeft ook geen acht op hem gegeven, nu lijdt hij daarvoor zijn straf in de hel. Ik raad u aan, help de arme mensen in uw stad of aan uw deur?'

Zouden de uit de doden herrezenen wel geloof gevonden hebben? Wanneer een prediker der waarheid het in de gemeente predikt, wat deze gelijkenis betekent en predikt hij voor dove oren, dan zal zeker een dode, die uit het graf tevoorschijn komt, nog tienmaal meer voor dove oren prediken!

Het gaat om de grond. Hoe zouden de broeders het wel aangenomen hebben? Zij zouden gezegd hebben: 'wel, de helft van ons vermogen willen wij aan de armen geven, opdat wij niet daar komen, waar zich onze broeder bevindt.'

Maar ik bid u: zouden zij daarmee geholpen zijn geweest? Door geld kan men zich de hemel, de genade, niet verwerven, het niet verdienen, dat men de paden van hel en dood vermijdt. Dat gaat niet.

Het gaat hier om een beginsel en dat is dit: ***u hebt Mozes en de Profeten, hoort die!*** Laat u zeggen, wat Lazarus betekent: "Hulpeloze". Deze arme hulpeloze is de rijke man niet tot last geweest, hij heeft zich in zijn armoede geschikt, heeft het geld niet begeerd, het goed, het vermogen van de rijke niet; maar slechts, dat hij van zijn medemens dat ontvangen mocht wat anders in de goot of aan de honden zou geworpen worden. De hulpeloze vindt geen medelijden.

De rijke heeft gedacht: 'bij Mozes en de Profeten vind ik dit slechts: wie God vreest, die wordt gezegend; wie vroom is, die heeft rijkdom in overvloed. Ik heb rijkdom en overvloed, ik ben dus een van God gezegende man. Ik ben vlijtig geweest, heb goed opgepast, ben in Gods woord gebleven en zo heeft God mij gezegend en zo ben ik nu de man. Maar die Lazarus daar, dat kan men immers zien, dat is een man, van God gestraft, op wie het lijden of vanwege zijn eigen zonden, of door familie-zonden gekomen is. Dat is dus een goddeloze, een verworpene, maar ik sta bovenaan in de hemel!'

Ik sprak van een kind, dat woorden van de Heere Jezus zocht, woorden des levens, des hemels, om de paden des doods te vermijden. Het kind was geen rijk kind, zoals men anders van rijke kinderen spreekt, maar het was niet zo zeer voor het uitwendige als voor het inwendige een Lazarus. Het was hulpeloos, stond op gerechtigheid; het vond ontferming bij God. Hij ontfermde Zichzelf, het leven lang; het zocht bij mensen ontferming, maar het vond geen ontferming.

De Heere Jezus wil dus dit zeggen: laten u Mozes en de Profeten voldoende zijn en ze zijn voldoende om te weten hoe men in de hemel komt en hoe men vermijdt, de paden naar de plaats van de eeuwige kwaal. Wanneer u dat, wat Mozes en de Profeten u dienaangaande leren, niet ter hart neemt, dan helpt het u ook niet, wanneer iemand van de doden zou opstaan.

Daar hebben wij de leer van dankbaarheid. God, U hebt mij geholpen, U bent mijn Raad geweest, een wonderbare Heiland. U hebt medelijden met mij gehad en hebt ook nu nog medelijden met mij. U hebt mij vanwege mijn zweren niet verworpen en verwerpt mij niet vanwege mijn zweren. En wat hebt U voor een wonderbaar woord! Wanneer mensen niet helpen en zich niet ontfermen, dan scheidt u honden om dat te doen. U hebt een wonderbaar woord. Wanneer mensen door mensen verworpen worden, omdat de uiterlijke gedachte niet rein, niet voornaam, niet krachtig, niet energiek is, dan hebt U Uw lieve engelen geschapen. En die komen en het onder de mensen verstotene, verworpene, verachte en miskende in Abrahams schoot dragen.

Aan wie zeggen dus Mozes en de Profeten, dat ik, arme mens, mij aansluiten zal? Voor wie, zeggen Mozes en de Profeten, dat ik, arme mens, bereid zal zijn, te leven en te sterven? Wie is volgens Mozes en de Profeten mijn broeder en mijn zuster? Mijn eigen vlees en bloed, waarvoor ik mij op de bres moet werpen. Ik zeg: volgens Mozes en de Profeten! Dat hebt u alles in het beeld van Lazarus, in het beeld van een arme, een schepsel, een mens, wiens naam is "hulpeloos."

Waarvoor bestaat de *Heere God*, volgens onze mening?

Onze Heere God bestaat om ons te helpen. "Help God! ontferm U!", dat ligt immers op onze lippen, dat komt uit onze harten tevoorschijn. Volgens de kennis, die wij van God hebben, roepen wij menigmaal: "Ach God, kom ons ter hulp!"

Waarvoor bestaat de *Heere Jezus*?

Volgens alles wat wij van Hem weten, bestaat Hij er voor, om ons te helpen, om ons zalig te maken. Daar komt nu de mens met zijn bijzondere nood, zijn bijzondere ellende en wat hij aan een mens niet klagen kan en klagen mag, dat mag hij zeggen en klagen en klaagt het aan de Heere Jezus. Daar is geen ziekte, geen kwaal, geen pestilentie, geen zonde, daar is niet zo afschuwelijks, of men zoekt bij de Heere Jezus voor dat alles dekking, voor dat alles ontferming. En men vindt, dat God en de Heere Jezus werkelijk zo zijn. Dat alles vinden wij bij Mozes en de Profeten.

Maar wie bent *u* dan geweest en wie bent u eigenlijk volgens Mozes en de Profeten? Bent u in uw roepen en bidden: "ach God, help mij!" een Lazarus geweest of een rijke man? Wanneer u niet Lazarus bent geweest, maar de rijke man, dan hebt u een geloof, waarmee u zichzelf bedriegt. Volslagen arm is hij, die, al is hij naar het uiterlijk rijk of arm, toch voor God rijk is. Hoe arm en ellendig Lazarus ook was, hij was toch rijk voor God.

Hebt u nu bij God volgens Mozes en de Profeten hulp gevonden, ... zoek dan uw Lazarus; als u rijk naar huis gaat, rijk aan troost, rijk aan kennis van de vrije ontferming Gods, zoek uw Lazarus! Waar vindt u hem? Telkens aan uw poort! Amen.

2. De reiniging der tien melaatsen

Geliefde broeders en zusters in de Heere Jezus Christus!

Waar men het oog ook heen wendt in deze wereld, overal vindt men droefheid en ellende. En hoog boven deze zee van ellende en droefheid is Hij gezeten, Wiens naam is Jezus, dat is, Redder en Uithelper. Overal en voortdurend ellende van allerlei aard in dit leven, maar, midden in deze ellende, wordt Hij gevonden, die helpen en verlossen kan. Ja, overal in dit leven ellende en nood, maar niet overal, waar die aanwezig zijn, wordt de toevlucht genomen tot deze Helper, die bereid is Zijn barmhartigheden en Zijn ontferming groot te maken te midden van nood en dood. Welgelukzalig daarom hij, die met de gehele last zijner ellende en noden gedreven wordt tot de eeuwige Verlosser en Zaligmaker, want hij zal uitkomst en redding vinden en geenszins bedrogen uitkomen met Hem, tot Wie hij de toevlucht genomen heeft. Maar dubbel welgelukzalig is hij, die te midden zijner noden en ellenden geleerd heeft, dat hij niets meer is dan een mens, dan een schuldig en doemwaardig zondaar. En die, nu hij zichzelf als zodanig heeft leren kennen, nu hij ontdekt is aan zichzelf, ook zijn Verlosser en Zaligmaker heeft leren kennen, zoals Hij is, en zoals Hij mens is willen worden in onze plaats, hoewel Hij de Zoon van de eeuwige Vader was en bleef.

Men moet ellende kennen om zich te verheugen over de goede boodschap van het Evangelie. Men moet nog meer ellende kennen en voelen om het te wagen, de toevlucht te nemen tot de eeuwige Helper. En er behoort een drievoudige ellende toe om Hem te erkennen als degene, die al onze zonden en ellenden op Zich heeft willen nemen en Hem zo te belijden en te loven als zijn enige Verlosser en Zaligmaker.

In het eerste geval mag het een soort van toevlucht nemen genoemd zijn, die aanwezig is. In het tweede geval de een of andere tijdelijke uitkomst van heil en zegen beleefd worden, maar er zal volharding in het toevlucht nemen ontbreken. Alleen in het derde geval, namelijk waar men de Heere waarachtig heeft leren kennen als de Borg en Middelaar voor Zijn volk, zal Zijn lof en verheerlijking aanwezig zijn, waarin de waarachtige dankbaarheid bestaat.

Van dit standpunt uit willen wij samen betrachten, hoe het geloof de toevlucht neemt tot de Heere, wat de vrucht van het geloof is, namelijk de volharding in het geloof, of de waarachtige dankbaarheid. En dan willen wij ook nog verklaren, wat het betekent: ondank te lijden.

Wij slaan om dit een en ander beter te verstaan het 17de hoofdstuk van het Evangelie van Lukas op. Daar lezen wij het volgende in: 11-19: ***En het geschiedde, als Hij naar Jeruzalem reisde, dat Hij door het midden van Samaria en Galiléa ging. En als Hij in zeker vlek kwam, ontmoetten Hem tien melaatse mannen, welke stonden van ver. En zij verhieven hun stem, zeggende: Jezus, Meester, ontferm U onzer! En als Hij hen zag, zei Hij tot hen: gaat heen en vertoon uzelf aan de priesters. En het geschiedde, terwijl zij heengingen, dat zij gereinigd werden.***

En één van hen, ziende, dat hij genezen was, keerde wederom, met grote stem God verheerlijkende. En hij viel op het aangezicht, voor Zijn voeten, Hem dankende; en dezelve was een Samaritaan. En Jezus, antwoordende, zeide: Zijn niet de tien gereinigd geworden en waar zijn de negen? En zijn er, geen gevonden, die wederkeren om Gode ere te geven, dan deze vreemdeling? En Hij zei tot hem: sta op, en ga heen. Uw geloof heeft u behouden.

De Heere Jezus Christus bevond Zich op de laatste reis, die Hij naar Jeruzalem deed om daar te lijden en te sterven. Hij trok echter daarheen langs een weg, die volstrekt niet de rechte weg scheen te zijn. Die wij zeker in onze verblinding en inbeeldingen des harten de verkeerde weg zouden genoemd hebben. Het zag er uit, alsof de Heere de rechte weg naar Jeruzalem niet kende, maar Hij kende de rechte weg naar Jeruzalem toch veel beter dan menig mens. Het was de hand van Zijn hemelse Vader, die Hem geleidde door Galiléa en Samaria, zodat Hij van de ene goddeloze provincie in de andere trok. Dit was immers ook geheel in overeenstemming met Zijn Naam Jezus, dat is, "die Zijn volk zalig maakt van hun zonden". Daarom wilde Hij hen ook niet helpen, die braaf en voortreffelijk waren in eigen ogen, want ondanks dat zij zich zo mooi voordeden, zaten zij Hem voortdurend op de hielen en spanden hun netten om Hem daarin te vangen. Daarom wendde Hij Zich tot de Galileërs en Samaritanen, tot de goddelozen, om Zich over hen te ontfermen en de Naam Zijns Vaders bij hen te verheerlijken. Dus de weg door Galilea en Samaria, al scheen die slecht te zijn, was toch de rechte.

Op deze weg kwam Hij in een vlek en ontmoetten Hem tien mannen, die melaats waren. Het is u allen bekend, dat in Israëel allen, die melaats waren, zich niet in de nabijheid van gezonde mensen mochten begeven, maar van ver moesten blijven staan en hun, die hen ontmoetten, luide moesten toeroepen: *onrein! onrein!* De melaatsheid was een vreselijke, meest altijd ongeneeslijke ziekte, die met grote smarten gepaard ging. Wie melaats was, werd van alle mensen verwijderd en leefde dus geheel uitgesloten van de menselijke samenleving. Tien zulke rampzaligen waren aanwezig in de plaats, waardoor de Heere Jezus Christus op Zijn reis naar Jeruzalem heentrok en nu voegde de Heere het zó, dat deze tien melaatsen juist op dezelfde straat kwamen, waarop de Heere Jezus ook was. Zulke wonderbare ontmoetingen beschikt de Heere wel eens meer.

U weet immers wel, geliefden, wat voor mensen het zijn, die de hemelse Vader tot de Heere Jezus Christus trekt, zulke, die bezocht zijn met allerlei afschuwelijke ziekten en gebukt gaan onder allerlei zonden en ongerechtigheden. Zulke nu wil de Heere ontmoeten op Zijn weg. Ja, Hij treedt hen tegemoet met geen ander doel dan hen te helpen en te redden.

Zij waren uitgegaan om Hem te zoeken, want hun ellenden en smarten werden diep door hen gevoeld, zij wensten vurig daarvan verlost te worden. Toen zij vernomen hadden, dat Jezus door hun vlek zou trekken, hadden zij zich op weg begeven om hulp van Hem te verkrijgen. Zij blijven echter van ver staan, maar toch geloven zij. Het is de aard van het geloof, dat men voor zichzelf ook hebben moet, wat men verneemt van de Heere Jezus, van Zijn genade, macht en ontferming - en daarvan hoort u ook dagelijks - in de week uit Gods geschreven woord en elke Zondag in de openbare prediking. Niet zonder vertrouwen op Zijn macht en goedheid, maakten dus deze mannen zich tot de Heere op en tot een zekere hoogte geloofden zij, dat Hij hen wilde helpen en reinigen van de melaatsheid die hen aankleefde. Zij stonden van ver en zij waren bang voor de Heere, zij schaamden zich voor Hem, want o, Hij was zo'n heilig Man en zij waren bedekt met de afschuwelijke plaag van de melaatsheid! Eigenlijk was het hun niet geoorloofd, tot de Heere te naderen, zij hadden daartoe ook geen moed, waren ook niet zeker of hun wel hulp en redding te beurt zouden vallen. Want zo en niet anders, is het vaak met het geloof gesteld. Men weet het dikwijls niet, of men werkelijk wel hulp en redding zal vinden, maar omdat men door anderen zoveel

over genade en ontferming heeft horen spreken, gaat men toch niet zonder alle vertrouwen tot de Heere om uitkomst en hulp te verkrijgen. En laat het overigens aan de Heere over, of Hij werkelijk Zijn genade en ontferming aan ons wil verheerlijken, of niet!

Zo maakten die tien mannen het ook, en zij stonden van ver! Maar van de gelegenheid, die hun geboden werd, van de gelegenheid om door de Heere gezien en gehoord te worden, maken zij gebruik en zij begonnen luide te roepen. Zij verheffen hun stemmen en roepen Hem aan, al is het dan maar uit de verte. Zij schamen zich niet voor de mensen, die hen omringen, maar zij blijven van ver staan, omdat het hun verboden was, in des Heeren nabijheid te komen. Des te meer echter naderen zij tot Hem met hun hart en hun noodgeschrei.

Dit is ook zo geheel naar de aard van het rechte geloof: dan weet de ziel het niet zeker, of er wel hulp en uitredding voor haar te vinden zal zijn, maar, omdat God het gezegd en beloofd heeft, dat Hij een Hoorder en Verhoorder des gebeds is, blijft men aanhouden om genade, om troost, om zaligheid en laat het aan de Heere over of men die werkelijk deelachtig zal worden of niet. Men heeft daarbij geen werken, waarop men pleiten of steunen kan, men kan uit eigen kracht het heil des Heeren niet aangrijpen, maar moet van ver blijven staan, men kan zich ook niets aanmatigen. Want och, men weet maar al te zeer, hoe groot de kloof is, die de ziel van de heilige God daarboven scheidt. Maar nochtans: de ellende dringt en men moet òf sterven voor eeuwig òf Jezus vinden als zijn Zaligmaker en Verlosser. Zo ontstaat dan het roepen, het smeken tot de Heere, zoals wij het zo dikwijls in de psalmen aantreffen. Waar het ook niet altijd is: *ik dank u o Heere, dat u mij genadig zijt geweest*, maar waar wij nog veel meer vernemen: *wees mij genadig, o Heere! naar de grootheid Uwer barmhartigheid!* Waar dat gebeden wordt, staat men in waarheid van ver, daar voelt men het, dat men 's Heeren genade en ontferming onwaardig is, maar dit gevoel drijft de ziel niet van de Heere af, maar juist tot Hem heen, om genade te vinden en geholpen te worden, te bekwamer tijd.

Daarom riepen de melaatsen de Heere ook aan bij de Naam Jezus bij die Naam, die Hem van de Vader was gegeven eer Hij in 's moeders lichaam was ontvangen (Matthéüs 1: 21). Zij roepen Hem aan bij Zijn Naam Jezus. En die naam betekent immers: Eén, die uit de engte in de ruimte zet. Die redt uit alle nood en losmaakt uit helse banden, die de veroordeelde vrijspreekt en de goddeloze rechtvaardigt en ook de allerergste en afschuwelijkste wonden en ziekten kan helen en genezen.

Zij roepen dus de Heere Jezus aan en voegen er het woord "Meester" of "lieve Meester" bij, waar zij wilden uitdrukken, dat Hij, Jezus, wel de macht had om te leren en dat Zijn macht zo groot en uitgebreid is, dat daarin ook heil en redding ligt opgesloten.

En wat roepen zij nu? "Ontferm U onzer" meer niets. Er is geen sprake van enige verdiensten, van werken, van voortreffelijkheid in zichzelf, er is hier niets dan een luide noodkreet om genade en barmhartigheid. Wat wensten zij dan? Zij wilden ook van hun melaatsheid genezen worden. Om dat doel te bereiken, konden zij niets meer doen dan om ontferming aan te houden, want wie melaats was, was van alle menselijke samenleving uitgesloten en werd door iedereen vermeden en verworpen. Men mocht niet met hen omgaan en zelfs de koning van Israël mocht, als hij melaats werd, niet meer in Gods huis komen, mocht niet meer regeren, maar moest voortleven, gescheiden van alle mensen; en opgesloten zijn in zijn eigen paleis. Dit weten wij uit de geschiedenis van koning Uzzia, die zeer lange jaren opgesloten moest doorbrengen

na het ontstaan van zijn melaatsheid, zodat zijn zoon in zijn plaats het bewind over Israël moest voeren. Zo jammerlijk en ellendig was het lot der melaatsen. Zij hadden niet de minste grond meer om hun gebed welgevallig te doen zijn, maar stonden daar voor God en voor mensen ontbloot van alles en overdekt met hun afschuwelijke plaag. Zij konden niet zeggen: help mij toch, want al heb ik een zieke voet, of een oog, dat verblind is, zo ben ik toch overigens gezond van lijf en leden en kan dus nog wel werken en het zou immers jammer zijn, deze mijn werkkraft ongebruikt te laten!

Ach, bij de zodanigen zou nog oorzaak zijn om hulp en uitkomst te verwachten, maar als het zó met iemand staat, dat hij geheel en al verdorven is, dan is het ook niets dan genade en ontferming, waardoor zo'n mens hulp en uitredding verkrijgen kan. Dit is de innige overtuiging van een ieder, die gelooft en die geen andere hulp en grond heeft dan Gods barmhartigheid alleen. De ware gelovige zegt niet: 'ja, ik heb wel dit of dat verkeerd gedaan, maar overigens ben ik goed, al kleeft ook dit of dat gebrek aan mij.' Nee! Veel meer zegt de gelovige ziel: 'ik ben geheel en al melaats, ik ben zó zondig, dat het met mij gedaan is voor eeuwig, want er is niets gezonds aan mij, noch lichaam, noch ziel, noch gemoed en er is niet de minste kracht in mij voorhanden om Gods wil te volbrengen.' In zo'n toestand kan men om niets anders bidden dan om ontferming en daarom blijft de gelovige ook roepen en smeken.

En wat doet nu de barmhartige Heere? Beveelt Hij Zijn discipelen de melaatsen weg te sturen van Hem, uit het vlek, opdat Hij en de Zijnen niet door hen besmet zouden worden? Zeker niet, maar wat zegt Hij dan? Spreekt Hij dadelijk tot hen: *Uw gebed is verhoord?* Nee, maar Hij zegt alleen: *ga heen! En vertoon uzelf aan de priesters.*

Wat hadden dan de priesters met deze mensen van doen? Volgens de wetten op de melaatsheid, zoals wij die in Leviticus 16 vinden, moesten de priesters de melaatsen bezien en beoordelen of de ziekte - de plaag, heet het daar - geheel uitgekomen was, want dan was de melaatsheid voor iedereen zichtbaar. Dan hield die op gevaarlijk te zijn, daar ieder zich dan in acht nemen kon om niet met de melaatsen in aanraking te komen. Wie geheel melaats was van hoofd tot voeten, moet rein worden verklaard. Bleek het nu bij dit priesterlijk onderzoek, dat de uitslag nog niet geheel en al was uitgekomen, dan moest de melaatse, op hoop van nog mogelijke genezing, opgesloten en om de acht dagen opnieuw onderzocht worden. Was hij echter geheel en al met melaatsheid overdekt, dan was hij geheel en al verdorven, het was voor ieder openbaar: aan deze is niets meer gezond!

Maar nochtans: *God leeft! God ziet! God hoort!* Hij kan haar genezen, genezen waar elke genezing onmogelijk is verklaard. Ja, Hij kan zelfs een melaatse genezen. Was nu een melaatse genezen, had God werkelijk Zijn Genade aan zo'n schepsel groot gemaakt, dan moest hij opnieuw tot de priesters gaan, die dan oordelen moesten over de werkelijkheid der genezing. Daarom spreekt de Heere Christus, geheel in overeenstemming met de Goddelijke inzetten tot deze tien mannen: *gaat heen en vertoont uzelve aan de priesters*, omdat deze over de werkelijkheid van hun genezing hadden te beslissen. O, hoe wonderbaar zijn de door de Heere gesproken woorden; Hij zegt niet tot hen, zoals Hij vaak tot arme zieken, ook tot de melaatsen, die wij in Mattheüs 8 vermeld vinden, sprak: *Ik wil wordt gereinigd!* Maar, Hij geeft hen eenvoudig het bevel: *gaat heen en vertoont uzelf aan de priesters.*

Hij spreekt met hen niet over genezing. Gingen zij echter tot de priesters en verklaarden deze hen rein, dan moest immers vanzelf de vraag gedaan worden: hoe bent u gezond geworden? Wie heeft u genezen van uw melaatsheid? Door de woorden: *vertoont uzelf aan de priesters*, wil Hij hen tot de bekentenis brengen, Wie

hun Redder is geweest! Hij wil hen leiden tot de gehoorzaamheid des geloofs. Waren zij reeds genezen toen de Heere deze woorden tot hen sprak?

Nee! zij waren nog melaats, toen zij zich op weg moesten begeven naar de priesters. Zij hadden geroepen, van ver staande: Jezus, *Meester! ontferm U onzer* en zij hadden van Hem geen antwoord ontvangen dan: "gaat heen en vertoont uzelf aan de priesters". Hun gezondheid was nog niet hersteld, hun melaatsheid was nog op hen, maar toch begaven zij zich op weg en waren zo aan het bevel van de Heere Jezus Christus gehoorzaam. Want het is de handelwijze van het ware geloof, te gaan als de Heere zegt: *Ga!* En vrijmoedig te belijden van Wie dit bevel gegeven werd.

Terwijl die mannen nu heengingen, toonde de Heere, dat Hij hun geschrei gehoord had en Hij leert ons hiermede, dat, waar Hij ons middelen en wegen aanwijst en wij die ook gebruiken, Hij ook laat komen en geschieden, wat Hij heeft beloofd.

Zijn deze mannen genezen om huns gebeds wil?

Nee! Want de mens wordt niet zalig omwille van zijn gebed, niet omwille van zijn werken, niet omwille van zijn gehoorzaamheid of smeekgebeden. Want die allen zijn, zo hij die werkelijk bezit, geen vruchten van zijn akker, maar vruchten der liefde Gods, uitgestort in zijn hart door de Heilige Geest. Het is alleen het werk van de vrije, soevereine genade, dat een mens, dat een zondaar hulp en uitredding ervaart.

Zo had ook God tot Mozes gezegd: *neem uw staf en sla de zee daarmee*. Het was toch niet de staf van Mozes, die de zee kliefde, dat haar golven bruisten. Het was alleen op des Heeren bevel, door de kracht, door de uitspraak van Zijn mond, door het Woord des Heeren dus, dat dit geschiedde. Zou het echter zonder die staf gebeurd zijn? Nee! Want het was des Heeren Woord en bevel, dat Mozes de zee met zijn staf zou slaan en dit bevel had Mozes onvoorwaardelijk te gehoorzamen.

Zo lag ook de genezing der melaatsen geheel alleen in de hand des Heeren en hing van niets anders af dan van Zijn vrije ontferming. Hij wilde Zijn genade verheerlijken, Zijn almacht openbaren, Zijn wonderen groot maken. Maar dat alles moest niet uitgebazuind worden op de straten en wegen, maar het geschiedde in het verborgene.

O, wat was, wat is Hij toch een wonderbare en heerlijke Verlosser en Zaligmaker! Daar wandelt Hij rond in de dagen Zijns vleses, een mens van gedaante en bewegingen als wij, maar hebt u wel ooit vernomen, dat een mens melaatsheid kan genezen? O, hoe wonderbaar is Hij toch in al Zijn wegen! Hij wandelt daarheen, als een mens, toch is en blijft Hij de eeuwige Zoon van de eeuwige Vader, God uit God, die te loven en te prijzen is in alle eeuwigheid! Melaatsheid te genezen, dat kan alleen een werk der Goddelijke almacht zijn. Bracht de Heere hier nu deze genezing tot stand als God?

Hierop antwoord ik als eerste, *dat de Goddelijke en menselijke natuur van Christus nooit gescheiden waren* en dat de werking van de Goddelijke Almacht buiten het bereik van ons begrip ligt. Hij bracht deze genezing echter ook tot stand *als Zoon des mensen, als Middelaar, als Mens in onze plaats*. Waar men Hem om hulp en uitredding aanroept, daar is redding, daar put Hij uit de fonteynen van Zijn hemelse Vader, die gevuld zijn met onuitputtelijke schatten van heil en uitkomst.

De handelwijze van de Heere is gelijk aan die van een bedelaar, die op zijn zwerftochten een andere bedelaar ontmoet, die hem om een aalmoes vraagt en die hij ten antwoord geeft: "ga in die of die straat, daar zult u een gulden vinden."

Zo doet ook onze gezegende Heere en Zaligmaker. Daar wandelt Hij op deze aarde, in ons ellendig vlees en bloed, maar Hij had geen gedaante, dat wij Hem zouden begeerd

hebben. Want: "Hij is als een rijsje voor Zijn aangezicht opgeschoten, en als een wortel uit een dorre aarde; Hij had geen gedaante noch heerlijkheid; als wij Hem aanzagen, zo was er geen gestalte, dat wij Hem zouden begeerd hebben. Hij was veracht en de onwaardigste onder de mensen, een man van smarten en verzocht in ziekte. En een iegelijk was als verbergende het aangezicht voor Hem; Hij was veracht en wij hebben Hem niet geacht" (Jesaja 53: 2 en 3).

Zo wandelde Hij rond op aarde, en wat werd Hij, zo rondwandelende gewaar van de hemel? Wat zag Hij van Zijn Vader? Hij zag niets van het onzichtbare der eeuwige heerlijkheid, maar geloofde nochtans en verheerlijkte zo Zijn hemelse Vader, uit wiens onuitsprekelijke heilfonteinen Hij voortdurend schepte, ten behoeve van allen, die Hem om hulp en uitredding aanriepen. Zo heeft Hij de hoofdsom der wet Gods vervuld: *God te erkennen, te geloven, lief te hebben als zichzelf.*

Ik deel u dit mede, geliefden, opdat u zou weten op welke manier onze Heere en Zaligmaker voor ons het geloof verdiend en daargesteld heeft en waarvan het eens uit des Heeren mond luidde: *Zalig, die niet gezien en nochtans geloofd zullen hebben* (Joh. 20: 29). Juist dit geloof echter leert de geestelijke behoeften, de nood en de ellende, de geestelijke dood, kennen, waarin wij van nature liggen en die zo groot is, dat alleen de Almacht van de Heere Heere ons daaruit verlossen kan. Dit door de Heilige Geest gewerkte geloof heeft het vaste vertrouwen, dat de Heere Zijn Almacht en genade zal verheerlijken en groot maken, waar waarachtige behoefte, ellende, droefheid en zondenood aanwezig zijn.

Waarom zeg ik u dit alles, geliefden? Om het u bij te brengen, dat het niet waar is, wat de zielsvijand ons altijd wijs wil maken, namelijk: dat er eerst bij ons braafheid en deugd aanwezig moet zijn en dat God ons alleen redding en uitredding wil geven als beloning voor hetgeen wij gedaan en tot stand gebracht hebben. Dit fluistert de zielsvijand ons op allerlei wijze toe, opdat men met een vernis van schijnvroomheid overdekt, daarheen zou leven en eindelijk ter hel varen, zonder ooit Gods genade en ontferming in waarheid gekend en verheerlijkt te hebben.

Zo ging het met de tien der door des Heeren macht gereinigde melaatsen. Zij hadden in zekere zin geloof geoefend, waren de Heere tegemoet gegaan, hadden tot op zekere graad eerbied voor Hem gekoesterd, zij bleven immers van ver staan, het was hun bang te moede vanwege hun melaatsheid, zij hebben geroepen om ontferming; maar één ding ontbrak hun. Wie zijn eigen ellende niet dan oppervlakkig kent, kan om ontferming smeken en zeer spoedig geloven, dat alles in orde is tussen de Heere en zijn ziel.

Wie echter zijn ellende heeft leren kennen bij het licht van de Heilige Geest, voelt die zeer, zeer diep en die zal te doen krijgen met allerlei bedenkingen, bijvoorbeeld "u mag niet, u bent het niet waard". Wie zich echter door zulke tegenwerpingen niet laat terughouden, om toch de Heere om uitkomst en ontferming aan te roepen, die zal midden in zijn ellende ondervinden, hoe groot Gods ontferming en genade is, en dat die genade hem ook dankbaar maakt.

Wij lezen aan het slot van het veertiende vers: ***en het geschiedde, terwijl zij heengingen, dat zij gereinigd werden.***

Het door de Heere Christus gesproken woord, Zijn macht, liefde en ontferming, verheerlijkte Zich aan hen. Zij komen bij de priesters en worden door de priesters rein verklaard. En dat zij tot de priesters gegaan waren, was zeker niet verkeerd want de Heere Zelf had hun dit geboden. Ja, zij hadden uit Zijn mond niets anders vernomen dan: "ga heen en vertoon uzelf aan de priester". Zij hebben deze zeker meegedeeld hoe

en door Wie zij gereinigd waren. Toen hebben zij waarschijnlijk ongeveer het volgende antwoord gekregen: "Ja, dat is niet te loochenen, het is Jezus, de Nazarener, die u ontmoet hebt en hoewel Hij niets is dan een vervloekte ketter, toch heeft Hij ditmaal een goed woord tegen u gesproken. God de Heere gebruikt immers zelfs wel eens de duivel om een arme ziel te brengen of te houden, waar zij wezen moet! Het is echter maar goed, dat u tot ons gekomen bent en, omdat u dit gedaan hebt en de vereiste offerande gebracht hebt - want dat is en blijft toch altijd nog de hoofdzaak - hebt u uw reiniging niet zozeer aan die Jezus van Nazareth te danken dan wel aan ons, tot wie u, in overeenstemming met de wet, gekomen bent."

Zo verloren zij het immers uit het oog, dat zij gereinigd waren niet door de uitspraak der priesters, maar op de weg naar de priesters, waar de Heere hen op gewezen had. Nu blijven zij hangen in de uiterlijke weldaad der reiniging, in die reiniging op zichzelf, maar zij vergaten, aan Wie zij die verschuldigd waren. Zij waren nu rein verklaard, zij waren zonen Abrahams, aan wie de hemel niet meer kon ontgaan, evenals allen, die onberispelijke leden der alleen zaligmakende kerk waren. Hoe het daarbinnen, hoe het tussen de Heere en de ziel gesteld was, daar hoorde men verder niet van spreken. Ja, het was waar! Zij waren melaats geweest, dat droevig lot hadden zij moeten ondervinden en zij waren uitgestoten geweest van de menselijke samenleving. Nu zij weer gezond waren, kwam het er op aan God de Heere hun dankbaarheid te bewijzen, dat verstond zich immers vanzelf, hun levenswijze werd enigszins nauwgezetter dan vroeger, ook nauwgezetter dan de wandel van openbare wereldlingen.

Dat God almachtig was, en als Hij wilde, zelfs uit stenen Abraham kinderen te verwekken, dat bleef hun verborgen en dat kwam ook niet in hun hart op. Hun ganse geloof bestond daarin, geen ogenblik te twijfelen, dat zij als Joden gereinigd waren en dat hun redding een uitgemaakte zaak was. Eén zaak echter was voor hun ogen verborgen en dat was deze: 'Hij, die mij gezond gemaakt heeft had mij niet gezond kunnen maken, zo Hij niet vrijwillig mijn melaatsheid op Zich had genomen; als Hij niet mijn ellendig vlees en bloed had willen aannemen. Hij, die tegelijkertijd God was, boven alles te prijzen in der eeuwigheid! Amen.'

Er was echter nog één, die melaats geweest en gereinigd geworden was; ***dat was een Samaritaan!*** Zowel de priesters als het volk waren tegen de melaatsen zeer onbarmhartig, omdat zij vergaten, dat zij allen van binnen voor Gods aangezicht melaats waren en het morgen of overmorgen ook uitwendig konden worden. Zij stonden zeer spoedig gereed, zulke ongelukkigen, onverschillig, of het Joden of Samaritanen waren, uit te stoten. Hij is melaats, luidde het dan; hij is verworpen! Uitgesloten en verdoemd!

In geestelijke zin is dit de handelwijze van allen, die onder de wet zijn en dus geen genade hebben leren kennen. Zij kunnen in het verborgene stelen, afgoderij en echtbreuk bedrijven, maar komt dat bij ene van hen eens duidelijk aan het licht, dan nemen de anderen spoedig stenen op en verwijten hem, dat hij zijn zaken niet zo heeft aangevangen, dat zijn ongerechtigheid verborgen bleef en dat hij het niet zo slim had aangelegd als zij.

Deze éne echter, deze Samaritaan, ziende dat hij gereinigd was, keerde terug en prees God met luide stem. Hier zien wij nu bij de Samaritaan de volharding in het ware geloof, dat daaruit blijkt, dat hij zich, noch door priester, noch door de overige melaatsen, liet tegenhouden om zijn dank aan te brengen daar waar deze behoorde. Toen hij zag, dat hij gezond was geworden, keerde hij terug tot de bornput, waaruit het water van zijn reiniging was voortgekomen. Hij keert terug en prijst God met luide

stem! Er staat niet, dat Hij Jezus, maar dat hij God verheerlijkte met grote stem. Want hij prijst God de Vader van alle genade en ontferming en geeft Hem de eer van zijn reiniging. Hij heeft zich niet geschaamd voor de mensen, hij heeft het wel willen weten, dat hij melaats geweest was en gereinigd was geworden en hij heeft het ook niet verborgen voor de mensen, Wie in de nood en de ellende zijn Redder was geweest! Hij heeft God verheerlijkt, gevende Hem de ere.

Dit vinden wij ook in de veertigste Psalm, waar wij in het elfde vers lezen: *Uw gerechtigheid bedek ik niet in het midden mijns harten, Uw waarheid en Uw heil spreek ik uit; Uw weldadigheid en Uw trouw verheel ik niet in de grote gemeente.* Hij pries God met grote stem, maar hij doet het op zo'n wijze, dat hij geen scheiding maakt tussen de Heere in de hemel daarboven en de persoon, die hem in de nood had bijgestaan.

Hij verheerlijkte God met grote stem. Maar waar was die God te zien? Dat deze arme melaatse het door de Heilige Geest geleerd had, dat Jezus de Heere is, zien wij daar uit, dat hij neerviel aan Jezus' voeten en Hem dankte. Dat was nu het volkomen geloof; dat de dankbaarheid, de waarachtige dankbaarheid terugkeert tot Hem, die redding en uitkomst heeft gegeven. O, hoe ootmoedig was deze Samaritaan, want, vallende aan de voeten van de Heere Jezus, belijdt hij als het ware, dat het hem onmogelijk is, zó dankbaar te zijn als hij behoorde te zijn.

Wie waarlijk verbrijzeld van hart is, houdt zichzelf voortdurend voor een melaatse, hoewel hij gereinigd is voor eeuwig! O, hoe graag zou hij dankbaar zijn zoals het behoort, maar het register van zijn dagelijkse zonden en zwakheden getuigt tegen hem en telkens moet hij het vol smart uitroepen: *wat ben ik toch ondankbaar!* Intussen is zo'n verootmoedigde ziel de Heere dankbaar met hart en daad hoewel hij van zichzelf niets anders wil weten dan: ik ben melaats en het is alleen Gods genade en ontferming, die mij verlost heeft en bij de verworven verlossing ook beschut en bewaart.

Alzo: God verheerlijken in Hem, in Wie Hij geopenbaard werd in het vlees, in Hem, Die onze zonden en ongerechtigheden op Zich heeft genomen, en willen dragen om ons te bevrijden van al onze schulden en lasten doordat de straf, die wij verdiend hadden, op Hem lag. Die te erkennen, Die te verheerlijken, dat is de ware dankbaarheid! Deze dankbaarheid konden de negen niet brengen, omdat zij in hun eigen ogen, door hun geboorte uit Abraham, hoog bevoorrechten waren. Zij hadden echter zichzelf nooit als mensen, d.w.z. als zondaren, leren kennen en hielden zichzelf voor engelen. Zij meenden als kinderen Abrahams, volle aanspraak te hebben op de hemelse erfenis en droegen het bewijs daarvan, naar zij meenden, met zich rond.

Het onderwijs van de Heilige Geest echter, dat hun dagelijks hun behoefte aan Christus leerde kennen, en hen voortdurend aan Zijn voeten brengt om genade en uitkomst, was hun een vreemde zaak. Daarom zijn zij ook, toen hun stervensuur gekomen was, met allen, die niets anders zijn dan een synagoge van de satan, hoewel zij van zichzelf en van elkaar zeggen, dat zij Joden zijn, ter hel gevaren.

De Samaritanen echter waren een ander soort mensen; die waren overal buitengesloten, niet alleen als zij melaats waren, maar altijd en overal, omdat zij Samaritanen waren, geboren Samaritanen, en dus vreemdelingen van de verbonden der belofte en uitgesloten van de hemelse erfenis. Overviel nu daarenboven een Samaritaan de plaag der melaatsheid, dan werd hij als dubbel verloren beschouwd, hij werd nu nog bovendien door de Joden op allerlei manieren gekweld. Zo was hun ellende drievoudig en in zo'n drievoudige ellende leert men zichzelf kennen als een

mens, als een zondaar, als een die lager gezonken is dan het vee des velds! Zo leert hij inzien, dat de vogeltjes hun Schepper beter kunnen verheerlijken dan hij. Zou nu zo'n mens, lager gezonken dan het vee, ongeschikter om Gods lof aan te heffen, dan de vogelen des hemels, zou zo'n door ieder ander uitgesloten voorwerp, dat zichzelf ook van alles moet buitensluiten, zou zulk een God kunnen leren kennen als de almachtige, rechtvaardige, genadige en barmhartige God? Nee! Dat is onmogelijk, tenzij Hij tussenbeide treedt wiens naam Jezus is. Waar Hij echter des mensen melaatsheid wegneemt, en die op Zich wil laden, daar geeft Hij zo'n arme zondaar Zijn gerechtigheid en heiligheid als een vrije gave (Vraag en Antw. 60 van de Heidb. Cath.)

O, waar dit plaats heeft, hoe wordt dáár Gods genade in Christus verheerlijkt en groot gemaakt! Dan wordt in Christus de sterkte Gods aangegrepen en hoog geloofd. Waar deze heerlijke waarheid, waar de Heere Zelf als Verlosser en Zaligmaker door de ziel gevonden wordt, daar blijft men in eigen oog niets dan een arme melaatse, die voortdurend genade en ontferming nodig heeft. Daar is dan ook zeker de waarachtige dankbaarheid voorhanden die nooit ontbreken zal waar de genezing en verlossing een eeuwige genezing en verlossing is! De Heere Jezus heeft de ondankbaarheid van deze negen Joodse mannen willen verdragen.

Hij vraagt niet naar dank of ondank, want het was, voorwaar onze dankbaarheid niet, die Hem bewoog hemel en aarde te scheppen door het woord Zijns monds, en Zich aan het kruis te laten hechten. Toch ziet Hij het graag, dat de verlost en rein gesproken melaatse er vrijmoedig voor uitkomt welk een Verlosser hij in Hem, de Heere, bezit, opdat door deze belijdenis het duidelijkste bewijs geleverd wordt, dat men met goede grond kan zeggen: mij is barmhartigheid geschied.

De Heere verdraagt de ondankbaarheid, gaat Zijn weg en blijft het dierbare zaad van Zijn woord zaaien, aan alle wateren, zonder Zich te storen aan de ondankbaarheid van de mensen.

Toch spreekt Hij Zijn verwondering uit en zegt: ***Zijn niet de tien gereinigd geworden? En waar zijn de negen? En zijn er geen gevonden, die wederkeren om Gode de eer te geven, dan deze vreemdeling?***

Deze vreemdeling! O, hoe lieflijk is de onderwijzing van het Evangelie. Geliefden! ik heb het u immers gezegd en herhaal het u nogmaals: het zal ons op zichzelf weinig baten, al hebben wij allerlei weldaden en zegeningen van de Heere ontvangen. Ja, al heeft de Heere Zijn weldadigheden als een stroom over ons laten gaan, want bij dat alles kan ons dit éne ontbreken, namelijk dat wij bij het licht van de Heilige Geest onszelf hebben leren kennen als zondaren, als Samaritanen, als vreemdelingen, als doden in zonden en misdaden.

Heeft men zich als zodanig leren kennen voor des Heeren aangezicht, dan zal ook de ware dankbaarheid niet ontbreken, maar de Heere is genadig en barmhartig. Hij laat Zijn zon schijnen over bozen en over goeden en regent over rechtvaardigen en onrechtvaardigen. Hij strooit uit aan alle zijden, hij zaait aan alle wateren. Maar is daarmee gezegd, dat Hij jaar in, jaar uit alles door de vingers zal blijven zien?

Nog slechts een kleine tijd ging de Heere Christus onder het Israelitische volk uit en in. Toen werd Hij opgenomen in heerlijkheid en werd Hij niet meer gezien, noch Zijn lieflijke stem meer vernomen hier beneden. De Joden verhardden zich meer en meer in allerlei valse begrippen en denkbeelden, die van alle grond ontbloot waren. Zij meenden als kinderen van Abraham, zoals men zegt, de zaligheid in pacht te hebben en vergaten als Samaritanen, als arme en van alle gerechtigheid ontblote zondaren,

neer te vallen aan des Heeren voeten! O, zie Hem daar staan te midden Zijner jongeren, Hij, Wiens goedertierenheid en genade is in der eeuwigheid! Welgelukzalig hij of zij, die tot Hem om ontferming roept; hij zal uit des Heeren mond vernemen wat de Samaritaan vernam en dat was niet: "Ik heb u geholpen", maar: *uw geloof heeft u geholpen*.

Dit mag enigszins vreemd klinken, maar het is toch de mond des Heeren, die dit gezegd heeft. Het verstaat zichzelf, dat het niet het geloof van de mensen op zichzelf genomen, is, waardoor hij geholpen en gereinigd wordt en dat dit alleen gebeurt door de reddende hand des Heeren. Zelfs indien het 's mensen geloof was, waardoor de redding geschiedde, zou hem daarvan toch de eer niet toekomen, want het ware geloof is immers Gods gave, het werk van de Heilige Geest en geen vrucht van onze akker.

Wat wij uit deze woorden van de Heere te leren hebben is echter dit: dat Hij alle heil en uitredding aan het geloof heeft verbonden. Hij wil er niets van weten, dat Hij de Helper is; Zijn Koninklijke Naam, Zijn Koninklijke eer, Hij zal ze alleen handhaven, waar men Hem verwerpt, dan trekt Hij weg met Zijn genade en geeft de mensen over aan hun eigen lusten en begeerlijkheden tot zij zich onderling ten verderve geholpen hebben.

Waar Hij Zich echter verheerlijkt met Zijn vrije, soevereine genade, daar wil Hij geen eer daarvan voor Zichzelf inoogsten, maar Hij prijst de arme zondaar, omdat hij geloofd heeft. Toch is en blijft dit een verborgenheid. God kunnen wij immers niet zien, Hem hebben wij in geen zichtbare gedaante in ons midden en de Heere Jezus zien wij na Zijn hemelvaart, ook niet meer lichamelijk voor ons staan, zodat onze lichamelijke ogen Hem niet meer zien, noch onze handen Hem meer tasten kunnen.

Hoe krijgt de mens nu deel aan de gemeenschap met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus?

De Heere heeft ons ook immers Zijn woord gegeven, heeft het reeds in het Paradijs laten verkondigen en de daar gegeven belofte heeft Hij voortdurend waar gemaakt in de wereld en aan het volk laten prediken tot op de huidige dag, dat dierbare woord, dat beproefd is meer dan zilver en goud. Zodat ook in vervulling gaat wat het belooft; wat dat woord belooft, wordt waar, al ging het ook door de grootste onmogelijkheden heen. Dat woord wordt gepredikt in de wereld en keert nooit of nimmer ledig terug en allen, die daaraan blijven hangen, zullen ook ervaren, dat zij blijven, zolang het woord des Heeren blijft, dat is, in alle eeuwigheid.

In de uitspraak van des Heeren woord bestaan hemel en aarde, door Zijn Goddelijk bevel gaat de zon elke morgen op en gaat des avonds onder. Door de uitspraak van des Heeren mond schijnt des nachts de lieflijke maan en prijken de heerlijke sterren aan 's hemels trans. Op Zijn bevel volgen zomer en winter, vorst en hitte, regen en droogte elkaar op, alles naar Zijn wil en zoals Hij het bepaald heeft. Van de uitspraak van Zijn mond hangen af vergeving der zonde, allerlei heil, allerlei uitkomsten tegen de dood. Van de uitspraak van des Heeren mond hangen af allerlei uitkomsten tegen de dood, en ook voor dit leven.

Wij kunnen God niet vragen, wij kunnen de Heere Jezus niet vragen, zoals wij een mens vragen. Zijn woord hebben wij te vragen, dat Hij ons gegeven heeft en voor ons heeft doen opschrijven. En komt het er op aan, wanneer wij behoeften hebben, nood lijden, zonde hebben en wij zouden graag bevrijd zijn van zonde en schuld en wij leggen het neer aan Zijn voeten, om in zo'n verhouding tot de Heere te komen, dat wij God met een goed geweten dienen kunnen, dan wil de Heere het geloof; het geloof aan Zijn woord.

Ja, zal menigee denken, dat is het nu juist en dat weet ik ook wel: het geloof doet het alleen. Ik antwoord: *de Heere doet het*. Menigee maakt zich van het geloof verkeerde voorstellingen. Geloof is geen toverij, geen middel om te toveren, niet zo iets, dat men, wanneer men gelooft, nu ook aantonen kan. Maar het geloof is een toevorzicht tot God, tot Zijn Genade, tot Zijn barmhartigheid, tot Zijn goedertierenheid en de grond, waarop dit rust, ligt in Christus Jezus. Moet God dan meer doen om te bewijzen dat Hij zondaars genegen is, dan Hij gedaan heeft, *opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe?* Heeft Hij iets meer kunnen doen, dat toen Hij Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven? De Heere Jezus is toch niet gekomen als martelaar der waarheid maar voor de zonde. Hij heeft de zonde der Zijnen gedragen aan Zijn lichaam, aan het kruishout!

Geven wij acht op Zijn allerheiligst lijden en sterven, hoe Hij geworsteld heeft Zijn ganse leven, tot in Gethsémané, wat over Hem gekomen is op Golgotha; hoe Hij gestorven en begraven is, dat Hij is opgestaan van de doden, ten hemel gevaren en is gezeten ter rechterhand Gods! Dat zijn toch geen dromen, maar het zijn daden Gods, die werkelijk gebeurd zijn.

Op grond dus van hetgeen Christus gedaan en geleden heeft, wat Hij is, waar Hij is en wat Hij gereed houdt voor allen die Hem zoeken, op grond van dit alles, is er toevorzicht tot God, tot Zijn goedertierenheid, genade en ontferming; en dat is geloof. Daar zie ik echter de redding niet, maar ik zie de verlorenheid. Die zal ik echter niet aanzien, maar het voor waarachtig houden wat de Heere God zegt, *dat Hij om Christus wil een genadevolle en trouwe Vader wil zijn*.

Zolang het nog tijd is, wilde ik het u, die het om de redding uwer zielen te doen is, nog graag mededelen: Er is in waarheid geen grond voor bekommring en vertwijfeling, maar ga rechtuit toe op Gods ontferming, met zonde en schuld, met nood en dood!

Waarom heet het niet: Ik heb u geholpen? Men maakt zich gewoonlijk verkeerde voorstellingen van God; men zou eigenlijk toch graag in de melaatsheid blijven. En komt er nu ziekte en de dood dreigt, zo weet men dan niet, wat men aan God heeft, dan is er alleen maar een spreken, waaruit maar al te duidelijk wordt, dat de ziel geen waarachtige geloofsgrond heeft!

Mijn geliefden! Koningsbergen¹ ligt toch niet zó ver van hier en de cholera kan spoedig hier zijn. Ja, en wanneer ook niet - de dood komt toch plotseling en hoe ziet het er dan uit met uw ziel? De Heere ziet naar het geloof. Hij wil het geloof! Wat wil Hij nu als Hij het geloof wil? Wil Hij, dat een mens, zonder rechte grond, zonder overgave des harten, spreke wanneer ik sterf, dan word ik zalig? Of wil Hij dat wij een toevorzicht hebben tot Hem? Ik zeg, dat Hij het laatste wil. Dit hebt u vernomen en verneemt u voortdurend. God heeft Zijn belofte gegeven, de belofte van Christus en God, opdat wij bewijzen zouden hebben dat wij tot het verbond der genade behoren, geeft ons de heilige sacramenten, zó doet Hij alles wat Hij kan.

Nu wil Hij van ons hebben het toevorzicht tot Hem en Zijn goedertierenheid. Maar is God dan niet rechtvaardig? Moet Hij de zonde niet straffen? Ach, dat God wilde, dat u dat allen in waarheid wilde geloven, dat God rechtvaardig is! Want wie dat waarachtig weet en gelooft, dat God de zonde straffen moet, die heeft zeker geen rust of vrede totdat hij die andere rechtvaardigheid gevonden heeft in welke God de goddeloze

¹ Toen onze schrijver deze woorden uitsprak (1857) heerste in het oosten van Duitsland, waar Koningsbergen ligt, de cholera!

rechtvaardig spreekt! Zeker is God rechtvaardig! Maar wat heeft het geloof te doen met Gods rechtvaardigheid en heiligheid en Zijn toorn! Dat moet dan *aan de wet* overgelaten worden om de mens te verbrijzelen. Heeft zij dit echter eens gedaan. Ja, wat moeten dan nog slagen, waar men één wond is? Waar de mens geheel zonde, geheel vol wonden is, niets dan melaatsheid is, daar heeft het geloof niets met toorn te doen, maar met goedertierenheid, genade, ontferming.

Is God tevreden met mij, ellendig mens, met mij, die mij een mens voel in de volste zin des woords? Wie zal mij antwoord geven? Ziet u op uw zonden, op uw melaatsheid, ... dan niet! En nog eens: dan niet! De heilige Heiland kan Zich met de melaatsheid niet inlaten, noch er Zich mede verontreinigen. Ziet u op uw zonde, uw voortdurend weerkerende zonde en nood - wat heeft God met uw nood te doen? Ziet u echter met uw zonde, uw nood en plaag op Zijn woord en in Zijn woord, ... wat zegt u dan dit woord? Zegt u dan het woord niet, *dat God Een gegeven heeft, die de kop van de slang vermorzeld heeft?* Het Lam, waarop u uw zonden leggen moet en dat Zich daarmee verbranden laat op het altaar. Ziet u in het woord, overal is de heilige Heiland, die de zonde op Zich neemt en als het Lam Gods wegneemt. Wie gaf dan toch dit Lam? Wie zond Hem Die de kop der slang verbrijzelde? Vanwaar komt het Lam? Wie heeft het gezonden? Is de Heere Jezus soms medelijdend, God echter niet? O, de Heere Jezus is niemand genadig tenzij dan, dat Hij aanschouwe de genade des Vaders! Meent niet dat de heilige Heiland zolang tijd in de verpeste lucht dezer aarde zou gebleven zijn wanneer Hij in dit blijven niet de wil van Zijn Vader gezien had en deze moest also verheerlijkt worden. Daarom heeft Hij ook gewild, *dat zij de Vader eren zouden - dat allen de Zoon eerden gelijk zij de Vader eerden.* En nogmaals, *dat wij Hem eren zouden, die Hem gezonden heeft.*

De liefde is in Christus en gaat door Christus heen over op de verlorenen. Waar blijft nu echter de genoegdoening? Waar God de zonde vergeeft, daar heeft Hij ook Zelf het middel gegeven, opdat Hij genoegdoening zou ontvangen hebben voor Zijn geschonden naam en wet. Liefde, vrije genade, eeuwige verkiezing in Christus gaat voorop en Hij, in deze eeuwige liefde, heeft Zijn Zoon verkoren, opdat deze van het verderf zou redden allen, die de Vader Hem gaf.

Zo is alles uit God. Waartoe? Om heilige mensen te maken? Wellicht gezonden bij hun gezondheid te bewaren? Als ik het Evangelie opsla, zo moet ik in het ziekenhuis liggen, daar alleen is het Evangelie recht te gebruiken en anders nergens! "Uw geloof heeft u geholpen".

De Heere Jezus wil toevorzicht tot God, tot Zijn goedertierenheid, genade en ontferming, op grond daarvan wat Hij, de Heere Jezus, gedaan heeft en waartoe Hij gezonden is. Hij meent niet zo'n geloof, dat men heel beslist zegt: "Mij zijn de zonden vergeven;" en "ik word zalig;" en "God is mijn God."

Mijn geliefden! Dat zijn grote stukken! Het spreekt van geloven, dat wie vergeving van zonden heeft, wel weet, wat hem geschied is. Maar u hebt heden gezondigd en gisteren en u zondigt morgen weer, u blijft een mens, een zondaar en u sterft als een zodanige. Zie op Gods Vaderlijke ontferming! Het was bij Hem voorwaar geen spelen met de zonde! Zie aan het woord van de Heilige Schrift: "Hij heeft onze krankheden op Zich genomen en onze ziekten gedragen." Zie op zo'n woord en spreek: "Ik ben ziek, ik ben melaats, ik ben verloren, ik lig in nood en dood." En waar u zó "Mijn God" roept, da geloof u.

Maar dan weet ik niet of ik gered ben!

Zo wacht enige tijd! De toevorzicht echter tot God, het van "verstaan", het roepen tot Hem, het vooruitzicht 'Hij kan helpen en zal helpen op grond der aangebrachte rechtvaardigheid, kan genadig zijn op grond van het bloed van Christus, op grond van Zijn woord', dat alles zal niet ontbreken!

Wat God zegt, doe dat en u zult ervaren dat u gezond wordt. U krijgt het echter niet van tevoren in de hand. Alleen te gaan en daarbij gezond te zijn, is niet zo gelukkig als met deze Geneesheer te gaan en ziek te zijn! Onder de handen te zijn van die Geneesheer, die de ziel heelt, dat is goed!

U kunt wel nagaan, dat ik meer de Heiland prijs dan de gezondheid. Genezen, helemaal genezen, dat zullen wij arme zieken eerst dan zijn, wanneer men ons in het graf legt, als de ziel van het lichaam gescheiden is en wij Hem aanschouwen, hoedanig Hij is! Laat ons echter de Heiland loven niettegenstaande wij ziek neer liggen. Dit is de waarachtige dankbaarheid, welke God wil! Niet omdat Hij zo graag geprezen wordt, want ach, dat kunnen de vogels beter dan de mensen! Maak u vroeg op naar buiten en steek de hand in de boezem, honderd bezwaren en noden liggen op uw hart en maken u stom, maar de vogels lofzingen hun Schepper. De Heere is niet verlegen om onze dankbaarheid. Hij heeft alles zo geschapen dat het Hem looft. De miljoenen engelen, zon, maan, wolken en water, hemel en aarde, alles looft Hem! Hij is om onze dankbaarheid waarlijk niet verlegen!

Daarom spreekt de Heere Jezus tot de melaatse: *sta op, ga heen!* Hij zegt niet: blijf liggen. Hij wil niet, dat wij veel woorden maken. Hij heeft er genoeg aan dat de melaatse het erkent en belijdt, dat Hij de hulp is. En voortdurend zullen wij Hem zó danken en Hem zó prijzen omdat wij erkennen welk een Helper in nood Hij is en wel weten, dat wij voortdurend Zijn hulp nodig hebben. Moeten wij dan niet elke dag water hebben? Maar wanneer wij de bornput vergeten, vanwaar zullen wij dan water nemen? God heeft alles om niets. Hij overstroomt allen met Zijn goedertierenheid en genade, Hij bewaart de één gelijk de ander en voor het uitwendige beschikt Hij één lot voor de vromen en goddelozen, doet over allen regenen, laat over allen de zon schijnen. Maar dit alles is voor dit leven. Wie eeuwig gelukkig begeert te zijn, moet God gevonden hebben als zijn enig en hoogste Goed.

Alleen God, de algenoegzame God, kan de leemte die in het hart is, vervullen. Hij alleen geeft waarachtige vrede in Christus. Daar is en blijft echter de mens een noodlijdende. De mens denkt niet zo zeer aan de toekomst, leeft meer voor het ogenblik, is in dit opzicht een kind, wil ogenblikkelijke bevrediging van zijn behoeften, van zijn lust. Maar God is niet alzo. God weet hoe lang u leven zult. Hij kent uw nood die u nog in de toekomst wacht en in het stervensuur eerst recht aanwezig is. Daar Hij dit alles weet en een opgewekt, vrolijk volk hebben wil, dat weten zal, waar de overvloedige bergplaats van alle heil is. Dan wil Hij, dat wij Hem danken met ons gehele leven, danken voor Zijn weldaden. Dat is: Hem in gedachten houden gelijk de Heere Jezus gezegd heeft: "zo dikwijls u dit brood eet en deze drinkbeker drinkt, zo verkondigt de dood des Heeren;" en: "doet dat tot Mijn gedachtenis." (Lukas 22: 19) Vergeet Mij niet, Ik ben de enige goede Vader en Heiland; denkt daaraan hoewel zonde, duivel, wereld u dit uit het geheugen willen rukken. "Houdt in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de doden is opgewekt, welke is uit de zaden Davids, naar mijn Evangelie (2 Tim. 2: 8), naar de blijde boodschap, die ik ook u medegedeeld heb."

Houdt in gedachten dat Hij uit de doden opgestaan is. Zo wil God, dat wij Zijner steeds blijven gedenken want er komt voortdurend nieuwe nood, nieuwe zonde. Waar

zal de mens blijven? Zeker, hij heeft niet recht grondig zijn ellende en zijn verlossing leren kennen, of hij is dankbaar. Wanneer hij, gered van de melaatsheid, in het offer en de werken hangen blijft, dan zal hij, wanneer Jeruzalem verwoest wordt, als slaaf verkocht of gedood worden. Daar wil nu echter God, dat wij Zijner gedachtig zullen blijven en Hem danken. En daarom roemt de Heere Jezus nu deze Samaritaan, dat hij God de ere heeft gegeven.

God de ere geven, dat doet men als men zichzelf vernedert, wanneer men voor de mensen belijdt: "ik ben een mens, en u bent mensen, wij vermogen niets, het is God alleen en Zijn ontferming! Wie hoog van ogen is, verootmoedige zich voor God de Heere!" Wat vermag de mens? Eén stofje in het oog en hij kan niet meer zien; één stofje in de hersenen en de arme mens wordt waanzinnig! Er behoeft maar weinig te gebeuren en zijn hart heeft opgehouden te slaan.

Hem de ere te geven, dat is God loven en danken en daarvan lezen wij zoveel in de Psalmen, bijvoorbeeld Psalm 105: 1: "Looft de Heere, roept Zijn Naam aan, maakt Zijn daden bekend onder de volken. Zingt Hem, psalmzingt Hem, spreekt aandachtig van al Zijn wonderen. Roemt u in de Naam Zijner heiligheid; het hart dergenen, die de Heere zoeken, verblijde zich. Vraagt naar de Heere en Zijn sterkte."

Waarnaar vraagt de mens voortdurend? Ach, de Heere is waarlijk steeds de laatste bij de mens! De mens zal eerder de ganse stad doorzoeken om naar hulp te vragen! Van alle vlees moet het komen. Maar naar de Heere moet men vragen en naar Zijn sterkte, niet naar wat mensen vermogen te helpen, of niet vermogen. De mensen vermogen te helpen wanneer wij eerst naar Gods macht gevraagd hebben en God de mensen ons dan te hulp gesteld heeft. Wie niet naar Gods macht vraagt, die ervaart het, dat, wanneer God niet wil, geen koning te helpen vermag.

"Zoekt Zijn aangezicht", dat is, Zijn genade, overal in alle omstandigheden, "gedurig". "Gedenk Zijn wonderen, die Hij gedaan heeft". Zijn hand is toch niet verkort, Hij kan nog helpen en wanneer Hij vroeger geholpen heeft, zo is het toch niet ter wil van de vroomheid van ons, maar uit loutere genade. Hij heeft het gedaan en zal het doen.

"Gedenkt Zijn wondertekenen en de oordelen van Zijn mond". Op Zijn woord, op de uitspraak van Zijn mond, kan men veilig vertrouwen, want alle wonderen zijn in het woord begrepen. Wonderen kan men gezien hebben, maar dat houdt niet aan, doch Zijn woord zal in gedachtenis blijven. En uit Psalm 106: 1: "Halelujah! Looft de Heere, want Hij is goed, want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid."

Dan wordt in Psalm 105 nog verder medegedeeld, hoe God Zijn volk geholpen heeft door Jozef, door Mozes, hoe Hij met hen geweest is en hun geleid heeft door de woestijn. En Hij heeft dit alles gedaan (vers 45): "opdat zij Zijn inzettingen onderhielden en zijn wetten bewaarden!"

Zie, gisteren hebt u water gedronken uit de fontein. Daarom: blijf bij deze Fontein des levens. Alles moet voortgekomen zijn uit de woorden Gods, uit de woorden van Gods Zoon. Dat zijn Zijn inzettingen, dat wij eens uit Zijn fontein gedronken hebben, wij de Geneesheer niet verlaten. Dat wij ons niet met de tovenaars zullen inlaten maar bij Hem blijven en vertrouwen op Zijn macht en wijsheid, dat Hij helpen kan en helpen zal.

En "Zijn wetten bewaren", dat heeft Hij eens zo bepaald, dat, waar wij arm zijn, wij tot Hem gaan, want Hij heeft de wet verordineerd: Mijn arm volk zal Mijn erfgenaam zijn; die zichzelf niet reinigen kunnen, die wil ik rein maken en heiligen. Dat zijn Zijn wetten. Nood en dood moeten er zijn, maar ook het geneesmiddel, de vrucht van de

boom des levens zal er zijn, de bladeren zullen er zijn, die dienen tot genezing der heidenen (Openbaring 22: 2).

Zo gaat het door de gehele Schrift heen, dat God van Zijn volk dankbaarheid hebben wil. Hij wordt zeer vertoornd, wanneer Hem niet gedankt wordt. Door de ondankbaarheid is het gebeurd, dat de zeven gemeenten in Klein-azië niet meer bestaan. Daardoor komt het, dat men een schijn van waarheid hebben kan, maar de kracht daarvan is verdwenen.

De Heere God echter verlene in Zijn genade, de genade van de Heilige Geest, dat u zulke woorden recht ter hart neemt en bewaart, opdat u in nood en dood de toevlucht tot Hem hebt opgenomen. Want waar Hij geloofd wordt in nood en dood: "Hij kan helpen. Hij is God de Heere", dan kan het niet uitblijven: "de éne uitkomst komt voor, de andere na!" Amen.

3. De gelijkenis van de Farizeeër en de tollenaar

Onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus heeft ons vele en gewichtige dingen medegedeeld omtrent gebedsverhoring en geeft de heerlijkste beloften aan hen die volharden in het gebed. Zo sprak Hij o.a. In Lukas 18: 7 en 8: “Zal God dan geen recht doen Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen, hoewel Hij lankmoedig is over hen? Ik zeg u, dat Hij hun haastelijk recht doen zal. Doch de Zoon des mensen, als Hij komt, zal Hij ook geloof vinden op de aarde?”

Welk geloof zou de Heere wel bedoeld hebben toen Hij deze woorden sprak? Ik denk dit geloof: *dat de Heere een grote en almachtige Ontfermer is, dat Hij het gebed verhoort en de Zijnen recht verschaft.* Ik denk, dat de Heere dat geloof bedoelt, dat tot God gaat om ontferming, om genade, om gerechtigheid en dat het voor waar en zeker houdt, dat bij Hem uitkomsten zijn tegen de dood, dat er niets is in de hemel of op aarde, dat Hem zou kunnen verhinderen het gebed te verhoren. Ik denk dit geloof, dat geen zonden of verkeerdheden Hem in de weg kunnen staan om ons in genade aan te nemen, dat geen smart zo groot kan zijn, dat Hij die niet zou kunnen wegnemen of verzachten. Maar hoe? Is dit geloof niet overal en onder allerlei soort van mensen te vinden? Heerst dit geloof niet overal in de christenen? De kennis dezer waarheid mogen velen bezitten maar het geloof daaraan, - dat is het geloof in de praktijk des levens - is hetgeen gezocht zal worden in de dag der dagen als de Zoon des mensen zal komen op de wolken des hemels. En dat dit geloof alsdan schaars gevonden zal worden, ligt in des Heeren vraag opgesloten. Wat is daarvan de oorzaak? Dat kunnen wij leren uit een gelijkenis, die de Heere ons in ditzelfde 18de hoofdstuk van het Evangelie van Lukas voorhoudt. Ik bedoel de gelijkenis van de Farizeeër en van de tollenaar. Wij lezen die van het negende tot het veertiende vers:

En Hij zeide ook tot sommigen, die bij zichzelf vertrouwden, dat zij rechtvaardig waren en de anderen niets achtten, deze gelijkenis: Twee mensen gingen op in de tempel om te bidden, de een was een Farizeeër en de ander een tollenaar. De Farizeeër staande, bad bij zichzelf: O God! ik dank U, dat ik niet ben gelijk de andere mensen: rovers, onrechtvaardigen, overspelers of ook gelijk deze tollenaar. Ik vast tweemaal per week, ik geef tienden van alles, wat ik bezit. En de tollenaar, van ver staande wilde ook zelfs de ogen niet opheffen naar de hemel, maar sloeg op zijn borst, zeggende: o God! Wees mij zondaar genadig. Ik zeg ulieden: deze ging af gerechtvaardigd in zijn huis, meer dan die; want een ieder, die zichzelf verhoogt, zal vernederd worden en die zichzelf vernedert, zal verhoogd worden.

Onze hemelse Leermeester heeft dikwijls door gelijkenissen tot ons gesproken en waarom Hij dat deed, zegt Hij ons Zelf in het vierde hoofdstuk van het Evangelie van Markus in het 11^e vers, waarin Hij de vraag van Zijn discipelen omtrent de in de aanvang van dit hoofdstuk voorkomende gelijkenis, beantwoordt: “Het is u gegeven te verstaan, de verborgenheid van het koninkrijk Gods, maar degenen, die buiten zijn, geschieden al deze dingen door gelijkenissen, opdat zij ziende zien en niet bemerken en horende horen en niet verstaan, opdat zij zich niet te eniger tijd bekeren en hun de zonden vergeven worden.” Dat betekent met andere woorden: God maakt de blinden ziende en Hij verblindt degenen, die menen te kunnen zien bij het licht van hun bedorven rede. Degenen die Hij heeft liefgehad van alle eeuwigheid, geeft Hij Zijn heilgeheimen te verstaan, degenen die Hij niet liefheeft, laat Hij genoeg zien om hun alle verontschuldiging te benemen. In Zijn rechtvaardig oordeel over hun zonde en ongerechtigheid verblindt Hij echter hun ogen, waarmee zij menen te zien. Want al

wie meent zichzelf te kunnen bekeren, en dus de ware bekering verwerpt, zal niet bekeerd worden tot de levende God en zij zullen geen vergeving der zonden ontvangen, die zich in het huis des Heeren willen indringen op kosten van Gods soevereiniteit. Uit dit weinige kunt u al iets van de oorzaak leren waarom zovelen dat geloof zullen missen dat de Heere zoeken zal als Hij komt op de wolken des hemels. Deze oorzaak willen wij naar aanleiding van de welbekende gelijkenis van de Farizeeër en de Tollenaar nader betrachten en laat ons daarbij onszelf beproeven of wij dit geloof hebben al of niet. Zo'n zelfbeproeving kan ons zeer nuttig zijn daar zij een middel kan zijn dat ons van elke verkeerde grond afdrijft en ons op de weg des levens brengt en ons hart, zo wij dat geloof werkelijk deelachtig zijn, bevestigt in de zalige verwachting der verschijning van onze grote God en Zaligmaker.

Wij lezen allereerst: ***En Hij zeide ook tot sommigen, die zichzelf vertrouwden, dat zij rechtvaardig waren en de anderen niets achtten.*** Deze gelijkenis strekt dus tot onderwijzing van hen die op zichzelf vertrouwen, op hun eigen gerechtigheid steunen en de anderen minachten en voor niets tellen. Zo'n geloof, een geloof, dat echter niet van de echte stempel is, zal er in overvloed te vinden zijn, als de Heere komt, maar zo'n geloof behaagt de Heere niet. Hebben wij nu geen ander geloof dan dat, zo is het hoogst noodzakelijk, dat wij het ver van ons werpen en leren omzien naar dat geloof, dat de Heere wel behaagt. Als wij op onszelf vertrouwen, onze eigen gerechtigheid en werken willen doen gelden en ons op grond daarvan voor rechtvaardigen willen doen gelden en onszelf hoger schatten dan alle anderen, dan ontbreekt ons geheel het eerste stuk, dat wij nodig hebben om zalig te worden, namelijk: kennis van zonde en ellende, die ons leert onszelf te houden voor de voornaamste der zondaren. Dan begrijpen wij eigenlijk ook niets van de barmhartigheid van onze Heere Jezus Christus. Dan zijn wij, bij alles, wat wij ons omtrent onszelf inbeelden, grove overtreders der wet van God, die ons liefde en eerbied voor God en liefde voor onze naaste voorschrijft. Wie op zichzelf vertrouwt en zich op grond van eigen doen en laten voor rechtvaardig houdt, die overtreedt op schromelijke wijze het gebod, dat wij alleen de ere des Heeren te roemen hebben en alleen Zijn heilige Naam moeten heiligen. En wie iedereen veracht, behalve zichzelf, overtreedt het zesde gebod "Gij zult niet doodslaan" en het negende gebod "Gij zult geen valse getuigenis spreken tegen uw naaste".

Waar wij nu onder een schone schijn Gods gebod naar de letterlijke zin en de geestelijke zin overtreden, en dus de Heere niet kunnen behagen, daar ontbreekt ons dat geloof, dat de Heere zoeken zal als Hij komt. Waar ik dus van mijzelf niets dan goeds en voor anderen niets dan kwaads weet, als ik op mijzelf vertrouwen en mij op grond van hetgeen ik heb en doe, voor rechtvaardig houd, dan volgt daaruit, dat God verplicht zou zijn, mij de zaligheid te schenken als het welverdiende loon voor mijn gerechtigheid en zelfgemaakte heiligheid. Want hoe zou zo'n voortreffelijk en uitstekend mens als ik, ontferming en genade kunnen behoeven! En waar ik voortdurend anderen aanklaag en verwerp, daar kan ik immers van God niets verwachten, dat Hij mij genade schenkt en uit genade aanneemt! Maar de Heere wil nu eenmaal niet anders heten dan Genade uitdeler, dan Zaligmaker en Ontfermer. *Hij ontfermt Zich over die Hij Zich ontfermt en Hij is genadig, die Hij genadig is.* Wat Hij zoekt is het geloof aan deze Zijn ontferming en genade en waar dit geloof is, daar is het voor het aangezicht des Heeren Jezus Christus, door de Heilige Geest, spoedig uit en gedaan met de aanmatiging en hoogmoed des vlees. Ik herhaal hier: "voor het aangezicht des Heeren Jezus Christus door de Heilige Geest", want het vlees begeert tegen de Geest en daarom zullen wij, indien wij in niets anders geloven dan in Gods

ontferming, een harde strijd in ons hart te strijden hebben tegen de gruwelijke zonde der eigengerechtigheid, welke de Heere hier bestraft. De mens is van nature niet geneigd, ja, het is hem een geheel onmogelijke zaak aan genade en ontferming te geloven. Want even zo goed als wij van nature geneigd zijn God en onze naaste te haten, even zo zeker zijn wij van nature geneigd het voor een uitgemaakte zaak te houden, dat wij rechtvaardig zijn in Gods ogen op grond van ons doen en laten; niet minder eigen is het ons ook onze naaste te minachten en voor niets te tellen.

Ik kan u niet genoeg herhalen, geliefden, hoe nodig en nuttig het voor ons is, te leren inzien, dat wij gedurig bezig zijn met onszelf te rangschikken onder hen, die Gode behagen en ons af te zonderen van hen die op grond van de uitspraken der Heilige Schrift onder de vloek liggen. Bijvoorbeeld lezen wij van de verschillende aarde, waarin het zaad van des Heeren Woord valt, dan zegenen wij ons spoedig van hart en spreken: die slechte aarde wil ik niet zijn, daar zal ik mij wel voor hoeden, ik wil goede aarde zijn. Lezen wij van de Farizeeër en de Tollenaar, zo denken wij altijd: 'Nee! Zo'n Farizeeër wil ik niet zijn en ik ben het ook niet.' Ik vrees echter, dat wij als wij doorgaan zo onszelf te eren, het nog eens treurig met ons zal aflopen en daarom is het veel heilzamer voor ons, onszelf te beproeven en eens goed te onderzoeken of ons gehele voelen en denken niet vol is van Farizees zuurdeeg. De ware gelovigen veroordelen en verdoemen zichzelf en komen zo tot Gods oordeel, zij voelen dat zij overtreders zijn van alle Gods heilige geboden, zij belijden dat ook graag en, als zij nauwkeurig acht slaan op de wensen en uitgangen van hun harten en op hetgeen daaruit opklimt en over hun lippen komt, zuchten zij tot de Heere: *ga niet in het gericht met Uw knecht* (Ps. 143: 2).

Allen, die zichzelf naar waarheid beoordelen en veroordelen, zullen maar al te veel van zichzelf moeten getuigen dat zij maar al te vaak het vertrouwen op zichzelf stellen, hun rechtvaardigheid gronden op hetgeen zij doen en laten en dat zij maar al te vaak hun naasten verachten en terzijde schuiven. Maar zij gaan met deze hun schuld tot God, zij verootmoedigen zich erover voor Zijn heilig aangezicht. Hun verkeerdheid veroorzaakt hun droefheid en bekommernis en zo leren zij in waarheid alle vertrouwen op zichzelf te laten varen, alles, wat aan en in hen is, te verwerpen en te verdoemen en de overigen te eren als schepselen Gods aan wie evengoed barmhartigheid kan geschieden als zij aan hen geschied is. Het is echter alleen langs deze weg van diepe verootmoediging, van waarachtige bekering, dat wij leren onze aanmatiging en zelfverheffing te verfoeien en ons daarover leren aanklagen en verootmoedigen voor het aangezicht des Heeren.

Beschouwen wij deze gelijkenis alleen oppervlakkig, dan schijnt er in het oordeel, dat de Heere uitspreekt over de Farizeeër en over de Tollenaar, iets hards. Ja, bijna iets onrechtvaardigs te liggen. Want indien wij rechtvaardig zijn in handel en wandel, waarom mogen wij dan geen zelfvertrouwen koesteren? En als de anderen de brede weg bewandelen en zich aan recht noch gerechtigheid storen, waarin zijn zij dan te achten?

Buitendien, een Farizeeër te zijn is op zichzelf niet af te keuren, maar te prijzen, tenminste daar, waar hun braafheid oprecht en van de echte stempel is. Zij leerden, en terecht, dat men met de wereld niet mee moet doen, dat men zich moet bezighouden met de dingen, die het Koninkrijk Gods aangaan, dat men dit rijk moet zoeken uit te breiden en zich onbevlekt heeft te bewaren van de wereld. Dat leerden zij de mensen, legden hen echter daarmee lasten op, die zij zelf met geen vinger aanroerden, al

meenden zij ook, dat zij alles, wat zij anderen voorschreven, ook werkelijk zelf vervulden.

Maar zo'n tollenaar, zo'n landhuurder, zo'n ambtenaar der belastingen, vraagt naar zondag noch werkdag en zijn leven is op het punt van eerlijkheid allesbehalve onberispelijk, zodat ook de geringste mate van roem op eigen gerechtigheid bij zulke mensen niet kon bestaan. Het waren slechte Joden, wij zouden zeggen het waren slechte christenen. Daartegenover gaven de Farizeeërs voor - en sommigen hunner deden het ook werkelijk - er zich op toe te leggen om Gode welgevallig te leven en te werken.

Hoe zou het u behagen, indien u eerlijk, kuis en vredelievend leeft, indien u een ieder het zijne geeft, God het Zijne en de naaste het zijne en u werd dan door God op één lijn geplaatst met degenen, die stelen, overspel bedrijven of als tollenaars en heidenen leven? Men leest toch immers op elke bladzijde der schrift van een verschil tussen hem, die God dient en hem, die God niet dient?

Geliefden! Laat ons de Farizeeër toch eens van wat naderbij bezien! Hij gaat op in de tempel om te bidden; Hij gaat niet de wereld in maar schijnbaar zoekt hij het bij God. Hij wil de naam des Heeren loven op de daartoe verordende plaats en hij ziet er uit alsof hij grote waarde hecht aan het gebed. Misschien heeft hij ook wel veel te roemen van treffende gebedsverhoringen. Hij roemt zichzelf niet en dat hij zo braaf en voortreffelijk is, dat schrijft hij, tenminste met de mond, zichzelf niet toe. Nee! Hij dankt God ervoor, dat hij zo'n voortreffelijk, uitstekend man is! Wat kon men meer wensen? Het is immers duidelijk te zien, dat hij de zonde haat en ontvlucht en de gerechtigheid tot zijn deel heeft verkoren. Ach, hij kan er God niet genoeg voor danken, dat hij geen dief, echtbreker of rover is, dat hij niet is zoals de andere mensen waaronder hij ook diegenen bedoelt, die in sommige geloofspunten in mening van hem verschillen of die in zijn oog nog niet bekeerd zijn en volgens zijn schatting nog in de zonde leven. Hij dankt God ervoor, dat hij lust en liefde heeft om zelf nog meer te doen dan de letter der wet van hem eist. Wie kan het hem ten kwade duiden, dat hij 's Maandags en 's Donderdags vast, deels in de hoop dat onderwille van dit overvloedige werk de barmhartigheid Gods allerlei onheil van zijn huis zal weren, deels om het vlees met deszelfs lusten en begeerlijkheden in toom te houden, deels om wakker en vurig te zijn in het gebed voor zijn volk en voor de tempel. Geeft hij nu bovendien tienden van alles wat hij bezit, besteedt hij dus trouw van elke honderd gulden die hij ontvangt, tien gulden ten behoeve der instandhouding van de uiterlijke eredienst, tot leniging der behoeften van nooddruftigen en verarmde geloofsgenoten, of tot uitbreiding van het rijk Gods, doet hij dan niet verweg meer dan de meeste mensen doen? Is hij dan niet kennelijk vervuld van de warmste liefde tot God en de naaste?

Laat ons nu eens de tollenaar bezien! Hij mist geheel en al de vrijmoedigheid om onbeschroomd toe te treden. Want hij stond daar niet hoog opgericht zoals de Farizeeër. Hij stond daar diep neer gebogen en moest het afwachten of God de Heere naar zijn jammerklachten horen zou of niet: *hij durft zijn ogen nog niet eens opslaan naar de hemel.* Wat heeft hij ook aan te wijzen? Hij heeft niets dan zonden, hij is een rover, een overspeler, een dief, een man die toorn en verdoemenis verdiend heeft. Het schijnt wel of hij zijn gehele leven lang nooit iets goeds gedaan heeft.

Ik moet bij deze betrachting menigeen verzoeken de hand eens in eigen boezem te steken en toe te zien of zij er niet melaats zal uitkomen. Op grond waarvan sprak nu echter de Heere het vonnis uit dat Hij over de Farizeeër en de Tollenaar velde? Op

grond waarvan, dat de Farizeeër geheel en al dat geloof miste, dat de Heere zoeken zal in de dag der dagen en dat de tollenaar de ondubbelzinnige kentekenen vertoonde, dat hij dit geloof deelachtig was. Ik wil niet eens al te nauwkeurig onderzoeken, of de uitspraken van de Farizeeër welgemeend waren of zij niet het stempel van de echte huichelarij droegen. Ik wil niet onderzoeken of hij niet misschien in het verborgene, een veel erger rover, echtbreker en onrechtvaardige was, dan de tollenaar. Ik wil niet onderzoeken of hij zich aan de vooravond van die door hemzelf vastgesteld vastendagen niet dubbel tegoed deed. Ja, de dag daarna niet de huizen der weduwen opat onder de schijn van lang te bidden en of de tiende van alles, wat hij weggaf niet een willekeurig zoengeld moest zijn voor alles wat hij weduwen en wezen had ontstolen en de armen en weerlozen had afgewoekerd.

Ik wil aannemen, dat hij oprecht en een eerlijk man was en dat het alleen gebrek aan geestelijk licht was, dat hem belette zijn zonden en ongerechtigheid in te zien, zijn gruwelijke overtreding van Gods wet, juist dáár waar hij meende meer te doen dan die van hem eiste. De Heere veroordeelt hem geenszins omdat hij opgaat in de tempel om te bidden en God te danken en de uitwendige zonden en de in het oog vallende overtredingen verafschuwde. De Heere veroordeelt hem niet omdat hij tweemaal per week vast en tienden geeft van alles, wat hij bezit, maar wel, omdat hij tot God naderde als iemand, die wat kon en wat vermocht, als iemand, die door zijn deugden en voortreffelijkheid uitblonk boven anderen en niet als een zondaar als een goddeloze. En omdat hij niet aanhield om ontferming, om genade, om ook verzoening. Want dit is de weg niet tot een waarachtige bekering tot God, maar de weg der zelfverhoging en zelfaanbidding.

De tollenaar daarentegen doet zoals de verloren zoon deed, die te midden der ellende waarin hij door zijn eigen schuld geraakt was, leerde zeggen: “Ik wil opstaan en tot mijn Vader gaan en zeggen: Vader! ik heb gezondigd tegen de hemel en voor u en ik ben niet meer waardig uw zoon genaamd te worden.” Zo begaf ook deze tollenaar zich op weg, door zielsangst en zielsnood gedreven. Hij stond echter van ver. Vol van vreze Gods en beschaamdheid, die nooit daar ontbreken, waar waarachtige verbrijzeling des harten is, durft hij zelfs zijn ogen niet opslaan naar de hemel. En gelijk het ons mensen eigen is, onze hand daar te brengen waar wij smart voelen, zo sloeg ook de tollenaar op zijn borst als wilde hij zeggen: ik heb de eeuwige dood verdiend en daarom, *o God! zijt mij zondaar genadig!* Zo wil de Heere ons hebben. Want zo lezen wij (Jeremia 9: 23 en 24): “Zo zegt de Heere: een wijze beroeme zich niet in zijn wijsheid en de sterke beroeme zich niet in zijn sterkheid, een rijke beroeme zich niet in zijn rijkdom, maar die zich beroemt, beroeme zich hierin, dat hij verstaat en Mij kent, dat ik de Heere ben, doende weldadigheid, recht en gerechtigheid op de aarde. Want in die dingen heb ik lust, spreekt de Heere.” En Jesaja 66: 2b: “Maar op deze zal Ik zien, op de arme en verslagene van geest en die voor Mijn woord beeft.”

De bedoeling van de gelijkenis van de Farizeeër en de Tollenaar is dus ons van hart ootmoedig te maken en ons te leren geloven aan Gods vrije genade en ontferming. Daarom zegt Hij verder: ***Deze ging af in zijn huis, meer gerechtvaardigd dan die. Want wie zichzelf verhoogt, die zal vernederd worden en wie zichzelf vernedert, die zal verhoogd worden.*** Zoals ook de Apostel Petrus zegt: “Vnedert u dan onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhoge te Zijner tijd.” (1 Petr.5: 6) Nadat hij aan het slot van het 5de vers gezegd had: *want God wederstaat de hovaardigen, maar de nederigen geeft Hij genade.*

Het is zelfverheffing wanneer wij op onze naaste ziende, die een tollenaar, een rover, een onrechtvaardige, een echtbreker of ketter is, of een broeder, die door enige misdaad is overvallen (Gal. 6: 1), onszelf zegenen in onze harten en spreken: 'ik dank u God, dat ik mij met zulke zonden niet inlaat en geheel iets anders ben dan deze mensen!' Zie, het is louter zelfverheffing, ook al geven wij met onze lippen Hem de eer daarvan en al roemen wij onszelf niet, zo wij bij God in rekening willen brengen, dat wij dit of dat werk goed verricht hebben, dat Zijn heilige wet van ons eist en Hem mededelen, dat wij voortdurend met ijver en vlijt er ons op toeleggen, die te volbrengen. Want wij vergissen ons zeer als wij dit ons doen, dat toch nooit meer dan stukwerk is, voor God in rekening brengen. Het is immers met zonde bevuurd en kan nooit voor Gods gericht bestaan.

Want wij weten immers uit het antwoord op de 62ste vraag van onze Heidelbergse Catechismus "dat de gerechtigheid, die voor Gods gericht bestaan kan, geheel volkomen en aan de wet Gods in alle stukken gelijkvormig moet zijn." Willen wij nu onze gebrekkige, met zonde bevuurde goede werken bij God in rekening brengen, dan moet Hij ons wel vernederen. Want hoe kan Hij ons die éne rechtvaardigheid, die voor Hem geldt, namelijk de rechtvaardigheid van Christus, toerekenen, zo wij voor Hem willen verschijnen met onze eigengerechtigheid, met de werken, die wij gedaan zouden hebben? Dit is de weg om bedrogen uit te komen en eindelijk met de rijke man in de hel te ontwaken, ook al menen wij, dat zulke voortreffelijke mensen als wij zijn, een veilige rustplaats in Abrahams schoot niet kan ontgaan. Dit is echter ware verootmoediging en verbrijzeling des harten, dat wij van onze goede werken geen hoge gedachten koesteren maar tot de Heere naderen als arme zondaren die niets verdiend hebben en verdienen, dan de eeuwige dood, ook al hadden wij alle goede werken volbracht, die ooit door mensen volbracht kunnen worden en zijn onze werken waarlijk goed, dan zijn het vruchten van de Heilige Geest en geen vruchten van onze akker. Wij zijn en blijven niets dan onnutte dienstknechten ook waar wij alles doen wat wij schuldig zijn te doen.

Ik herhaal het, geliefden! Dat is de ware zelfvernederen, de waarachtige ootmoed, dat wij tot de Heere spreken: *O God zijt mij zondaar genadig!* O, laat het ons toch voor de Heere willen weten en belijden, dat wij niet alleen zondaren zijn in betrekking tot het verleden, maar even zo goed voor het tegenwoordige, zodat wij zondaren zijn en geen zondaren die toch ook veel goeds en voortreffelijks hebben, maar grote en gruwelijke zondaren, die niet ophouden Gods heilige geboden met gedachten, woorden en werken te overtreden, zowel naar de letterlijke als naar de geestelijke zin der wet. Waar wij als de zodanigen tot de Heere komen, daar zullen wij ook verhoogd worden, d.w.z. wij zullen vrijgesproken worden in de Goddelijke vierschaar en zo door Hem behandeld worden *als hadden wij nooit zonden gekend en gedaan. Ja, als hadden wij in persoon al de gerechtigheid volbracht, die Christus voor ons volbracht heeft.*

Zo en zo alleen vinden wij genade bij God. Of wij deze vrijspraak nu terstond te weten komen of niet, doet niets ter zake. Wie tot de Heere roept om uitkomst en ontferming weet wat hij begeert, soms niet eens onderwoorden te brengen. Dat hoeft ook niet, de tollenaar had maar zes woordjes, maar zeker gaat hij gerechtvaardigd naar huis, *ook al voelt hij de vrijspraak niet.* Vroeg of laat zal hij echter de blijde tijding er van verzekerd krijgen voor zijn hart, al moest hij misschien lang wachten en ook zijn ziel zal juichen: *ik heb vrede gevonden in onze Heere Jezus Christus.*

Krijgt hij hier niet veel te juichen en loopt zijn weg hier vaak door nacht en doodsschaduw, toch zal het hem niet aan stervenstroost ontbreken maar van boven uit de hoge hemel zal het woord komen, waarmee de Heilige Geest, - waarmee onze Heere Jezus Christus Zelf - hem troosten zal, zodat hij nooit en nimmer een buit van

de hel en de duivel worden zal. Ja, de Heere zal zo'n arm tollenaar niet bedrogen doen uitkomen. Als Borg en Middelaar zal Hij voor hem optreden in de vierschaar Gods. Als getrouwe Hogepriester zal Hij de zaak Zijner zaligheid volkomen voleindigen. Als Koning zal Hij hem beschermen en verdedigen tegenover al zijn vijanden, hem verlossen van al zijn zonden en hem eindelijk ongedacht en onverwacht opnemen in Zijn heerlijke eeuwige heerlijkheid.

U kunt uit dit alles zien, mijn geliefden, welk een zoet en zalig Evangelie wij in die gelijkenis van de Farizeeër en de tollenaar voor ons hebben! Maar o, het komt er zo nauw op aan waar het de zaak van onze eeuwige rechtvaardiging en vrijspraak geldt. Want zich een tollenaar te noemen, voor een tollenaar te willen doorgaan, en ons tegelijkertijd torenhoog boven onze naaste te verheffen, ook spoedig des Heeren barmhartigheid en genade in twijfel te trekken, dit is onze boze en verdorven natuur eigen. Men gaat zijn oude gang en met de tollenaarsbede op de lippen blijft men toch een Farizeeër. Men blijft, als God het ons niet anders leert, steunen op zijn eigen gerechtigheid, en men waant zich rechtvaardig, omdat men dit of dat leerstuk zuiver gelooft en dit of dat doet of nalaat. Evenzeer is het onze verdorven natuur eigen een tollenaar te willen zijn en van rechtvaardiging te dromen, zonder dat wij de waarachtige boete en bekering deelachtig zijn, zonder dat wij ons van hart schamen en berouw hebben over onze zonden en ongerechtigheden, zonder dat ons harde hart verbroken en verslagen is, door de Heilige Geest en zonder dat wij hebben leren hongeren en dorsten naar God, zoals de tollenaar het deed.

Welgelukzalig daarom degene, die nadat hij eerst een grote en sterke Farizeeër werd, al die gewaande heerlijkheid heeft leren begraven in des Heeren Jezus Christus graf. Hij zal voor God al de dagen van zijn aardse leven nooit anders verschijnen dan als een tollenaar, als een zondaar, hoe zeer hij er zich ook op toelegt, een onergerlijke consciëntie te hebben voor God en de mensen. Wie op zo'n wijze verschijnt voor God als een tollenaar, heeft geen werken, die hij bij God in rekening zou willen of durven brengen, hij beroemt zich ook niet op zijn tollenaarsgestalte, tracht evenmin zijn medemens in een slechter daglicht te stellen dan zichzelf. Veeleer is hij in eigen oog de voornaamste der zondaren en zo nadert hij tot de Heere, die alleen goed is, al zegt hij tegelijkertijd in zijn gebed met veel vrijmoedigheid: *bewaar mij o God! Want ik ben Uw gunstgenoot.*

Hij, die grondig verootmoedigd is door de Heere Zelf, is zeker ook vol van goede werken, van waarchtig goede werken, waar alle Farizeese werken niets zijn dan een weg te werpen kled, maar de verootmoedigde draagt de roem op zijn in God gedane werken tenzij hij evenals Job en Nehemia aangevochten wordt door de hoogmoed en ondankbaarheid dergenen, die God de eer van Zijn werk niet willen geven. Verschijnt hij voor des Heeren aangezicht, dan laat hij al zijn goede werken thuis, hij nadert als zondaar, niet als een zondaar voor de leus, maar als een grote en zware zondaar voor het heerlijke en heilige aangezicht des Heeren Heeren.

Daarom zal het ook zijn gebed zijn en blijven - gelijk ook het gebed van alle ware gerechtvaardigen: *o God! zijt mij zondaar genadig.* Die voor Gods aangezicht, die in Gods vierschaar zijn vrijgesproken bewaren deze leus: *dat God de goddeloze rechtvaardigt.* Wie deze leus heeft ontvangen en vasthoudt, die werpt zich voortdurend op één hoop met de ganse schare der zondaren. Als zodanig nadert hij tot de Heere met al zijn noden van lichaam en ziel en vertrouwt en pleit alleen op 's Heeren genade en barmhartigheid. Zij nemen voortdurend de toevlucht tot Hem, die in de hemelen zit en zoeken telkens weer verzoening in het bloed des Lams.

Wat de naaste, wat de broeder betreft, hij zal barmhartigheid over hem uitoefenen gelijk hij voor zichzelf nergens op hoopt dan op vrije, onverdiende genade. Wie van u zo wandelt, daar zal de Heere eenmaal dat geloof vinden, dat Hij zoeken zal als Hij komt met de wolken des hemels! Amen.

4. Genezing van blinde Bartimeüs

Mijn geliefden!

Waar de gemeente Gods verwaardigd wordt met de Heere uit Zijn kelk te drinken, en met de doop, waarmee Hij gedoopt is, gedoopt te worden, daar heeft zij te midden van al dat lijden een belofte des Heeren, die gelijk is aan de zon, wanneer zij opgaat in haar pracht, aan de maan en de sterren, die midden in de nacht staan flonkeren aan des hemels trans. Deze belofte verheerlijkt zich aan ziel en lichaam, de Heere weet die waar te maken tot op die grote dag, waarop smart en ellende, nood en dood een einde zullen nemen. Deze belofte, die zoveel armen en ellendigen, zoveel zieken en zwakken heerlijk verkwikt heeft en nog verkwikt, vindt u in het 35^e hoofdstuk van de Profeet Jesaja, en wij willen de zes eerste verzen daarvan samen lezen, in verband met Lukas 18:31-43, waarin wij kunnen zien, hoe heerlijk de waarheid van die belofte zich onder andere verheerlijkt heeft in Bartimeüs de blinde, die aan de weg zat, bedelende, toen de Heere Jezus op weg was naar Jeruzalem, om Zijn leven te laten tot een rantsoen voor velen.

Wij lezen Jesaja 35:1-6: “De woestijn en de dorre plaatsen zullen hierover vrolijk zijn, en de wildernis zal zich verheugen, en zal bloeien als een roos. Zij zal lustig bloeien, en zich verheugen. Ja, met verheuging, en juichen; de heerlijkheid van de Libanon is haar gegeven, het sieraad van Karmel en Saron; zij zullen zien de heerlijkheid des Heeren, het sieraad onzes Gods. Versterk de slappe handen, en stelt de struikelende knieën vast! Zegt de onbedachtzame van harte: wees sterk, en vreest niet; ziet, ulieder God zal ter wrake komen met de vergelding Gods! Hij zal komen en ulieden verlossen. Alsdan zullen der blinden ogen opengedaan worden, en der doven oren zullen geopend worden. Alsdan zal de kreupele springen als een hert, en de tong der stommen zal juichen; want in de woestijn zullen wateren uitbarsten, en beken in de wildernis.”

En Hij nam de twaalven bij Zich en zeide tot hen: Ziet! Wij gaan op naar Jeruzalem, en het zal alles volbracht worden aan de Zoon des mensen, wat geschreven is door de profeten. Want Hij zal de Heidenen overgeleverd worden, en Hij zal bespot worden en smadelijk gehandeld worden, en bespogen worden. En Hem gezeseld hebbende, zullen zij Hem doden, en ten derden dage zal Hij weder opstaan. En zij verstonden geen van deze dingen, en dit woord was voor hen verborgen, en zij verstonden niet hetgeen gezegd werd.

En het geschiedde, als Hij nabij Jericho kwam, dat een zeker blinde aan de weg zat, bedelende. En deze, horende de schare voorbijgaan, vroeg wat dat was? En zij boodschapten hem, dat Jezus, de Nazarener, voorbijging. En hij riep, zeggende: Jezus! Gij Zone Davids! ontferm U mijner! En die voorbijgingen, bestrafden hem opdat hij zwijgen zou, maar hij riep zoveel te meer: Zone Davids, ontferm U mijner. En Jezus, stilstaande, beval dat men dezelve tot Hem brengen zou. En als hij nabij Hem gekomen was, vroeg Hij hem, zeggende: Wat wilt gij, dat Ik u doen zal? En hij zeide: Heere! Dat ik ziende mag worden. En Jezus zeide tot hem: wordt ziende; uw geloof heeft u behouden. En terstond werd hij ziende, en volgde Hem, God verheerlijkende. En al het volk, dat ziende, gaf Gode lof. Lukas 18:31-43

Geliefden.

Dat de woestijn en de wildernis zullen bloeien als een roos, dat is volgens de natuur een onmogelijkheid en dat een woestijn met lieflijk groen prijkt, dat kan zonder een wonder niet geschieden. In de woestijn is geen water, daarom kan daarin ook niets groeien en nochtans zegt de belofte in Jesaja 35, dat zij zal bloeien en dat wel in volle pracht, gelijk een roos. Ja, zo schoon, dat zij zich zal verheugen, en verheugen met juichen! De woestijn zal hebben, wat de hoge, gezegende bergen ook hebben. Ik vraag, hoe is dat mogelijk? En het antwoord is: *zij zullen zien de heerlijkheid des Heeren, het sieraad onzes Gods*, d.w.z. De heerlijkheid onzes Heeren Jezus Christus! Alleen de woestijn kan deze heerlijkheid zien, alleen de wildernis ontvangt ogen om die te aanschouwen. Onbedachtzamen van harten, slappen van handen, struikelenden zijn het alleen, die de kracht dezer heerlijkheid ervaren wanneer zij door de Heere der heerlijkheid opgericht en versterkt worden. Door die heerlijkheid zien de blinden, huppelen de kreupelen en worden de melaatsen gereinigd. Dit alles is door de heerlijkheid des Heeren, dat alles is het werk Zijns Geestes, het werk van die Trooster, die Hij beloofd heeft onder het beeld van stromen en fonteinen, die zullen losbreken in de wildernis.

Wij hebben in de geschiedenis die wij samen uit Lukas 18 gelezen hebben, de jongeren des Heeren Jezus voor ons, tot wie Hij gesproken had: "zie wij gaan op naar Jeruzalem" enz. Hij wilde hen bijtijds waarschuwen: zo en zo zal het gaan. Maar zij wilden dat niet geloven en hebben zeker gedacht: maar dat gaat dan nu toch een geheel verkeerde weg op! Wat! Onze overpriesters en oudsten, zouden die onze Herder en Leraar slaan, beschimpen en doden? Waar blijven dan de schapen van deze Herder? Want als Hij gedood wordt, dan is alles immers uit en voorbij. Nee! Dat was geheel onbegrijpelijk voor de discipelen des Heeren.

Maar geliefden! laat ons eens onderzoeken, hoe het met ons is gelegen. Want het is de vraag of wij van des Heeren wegen meer verstaan dan de discipelen, als het op de toepassing aankomt. Nee, zeker, als het met ons de weg van kruis, verdrukking en vervolging op gaat, dan zien wij niets meer dan de jongeren zagen en wij verstaan niets van des Heeren doen met ons. Dan beginnen wij bitter te jammeren en te klagen en te wenen; ofwel wij blijven stom voor de zaak staan en denken: dat is mij onbegrijpelijk, dat dit de weg kan zijn. Het is ons mensen van nature eigen, het hier beneden goed te willen hebben, wij willen onze wensen vervuld zien, willen de verhoring onzer gebeden beleven naar het zichtbare. Wij willen er graag geestelijk en lichamelijk warm in zitten, niet alleen voor een tijd, maar al de dagen van ons aardse leven en als het onvermijdelijke uur van de dood komt, nu ja, dan spreekt het vanzelf, dat God er zijn zal om ons in de hemel te helpen. Zo is het met ons allen gesteld van nature.

Wat verstaan wij er echter van, dat wij waarlijk afschuwelijke en verdoemeniswaardige zondaars zijn en blijven, die de eeuwige dood verdiend hebben, en dat wij daarom een Borg en Middelaar nodig hebben, die elke dag, elk uur, elk ogenblik voor ons optreedt? En weet u, wat wij nog veel minder verstaan? Dat wij, als het waarlijk goed met ons zal staan, zoals ik u reeds meer gezegd heb, aan het beeld van onze Heere Jezus Christus gelijk moeten worden gemaakt, *dat wij Zijn dood gelijkvormig moeten worden opdat wij ook eeuwig in de gelijkmaking Zijner opstanding, Zijn leven deelachtig zouden zijn en met Hem leven in eeuwigheid*. Wanneer wij dus lezen in Lukas 18 vs. 34: *en zij verstonden geen van deze dingen, en dit woord was voor hen verborgen, en zij verstonden het niet*, laat ons dan aan onszelven denken. Want als ons maar een klein proefje gegeven wordt van de genade van het lijden en het kruis van

Christus, dan staan wij spoedig te jammeren, te klagen en te wenen, dan vragen wij verslagen: "waarom moet dat nu over mij komen?" En, "ach, ik heb het ook wel met mijn zonden verdiend!" Ja, bruiloftsgasten waren die lieve jongeren, zij hadden de hemelse Bruidegom bij zich en die Bruidegom weerde, zolang hij bij hen was, alles van hen af en droeg alle lasten alleen. Hij zorgde voor hen in alle zaken dezes levens, zodat toen Hij hun eenmaal vroeg: heeft u ooit iets ontbroken? Zij volmondig konden antwoorden: nooit. En zou Hij nu gedood, gezeseld, gekruisigd worden? Nee! Dat was onmogelijk. En dan later weer opstaan? Kan een schip weer uit de golven tevoorschijn komen, dat in de grond is geboord? Dat zou nog mogelijk kunnen zijn! Maar dat bij ons alles weer eens terecht komt, dat is nog veel onmogelijker. Ja, er behoort genade toe, bijzondere genade van God om Hem te danken voor de genade, dat men slagen ontvangt.

Nu, daar wandelt de Heere Jezus dan zo daarheen op Zijn weg naar Jeruzalem, om daar te lijden en te sterven. Hij heeft Zijn twaalf geliefde discipelen bij Zich en niemand begrijpt of verstaat iets van hetgeen Hem beweegt. Een grote schare vergezelt Hem en die schare begrijpt Hem evenmin.

Nu zat daar aan de weg een man, die had niets meer aan zijn leven hier op aarde. Dat was Bartimeüs, die blind was. Matthéüs die ons deze zelfde geschiedenis verhaalt, vermeldt van twee blinden, Markus, die de naam Bartimeüs uitdrukkelijk noemt, spreekt evenals Lukas, maar van één blinde. Juist dit kleine verschil in de vermelding der feiten door de verschillende evangelisten is een bewijs van de waarheid van hun geschiedverhalen. Want het is zeer natuurlijk, dat als twee of drie personen, die, op verschillende plaatsen levende, dezelfde gebeurtenissen mededelen, zij juist niet allen dezelfde nadruk op dezelfde bij-omstandigheden leggen. Deden zij dat, dan zouden zij in verdenking komen, vooruit alles samen te hebben afgesproken en het gehele verhaal zou niet meer geloofwaardig zijn. Want hoe gaat het toe in het werkelijke leven? Als er iets gebeurd is, vermeldt de een deze bijzonderheid, die een ander verzwijgt, en de andere vermeldt weer iets, dat aan de aandacht van de eerste ontsnapt is. Wij kunnen dit, juist als een kenmerk van de waarheid, bij menig geschiedverhaal van de Heilige Schrift opmerken.

Alzo, de Heere Jezus Christus is op weg naar Jeruzalem, om daar verworpen, aan het kruis gehecht en gedood te worden, om te sterven alzo, maar daaraan denkt niemand. Niemand verstaat ook maar een tittel of jota van hetgeen in Gods raad besloten is, hoewel de Heere het duidelijk gezegd had.

Daar zit nu aan de weg een arme, blinde man, die bedelt om een stukje brood. Een blinde is, in welke levensomstandigheden hij zich ook mag bevinden, altijd een arme man. Dat weet hij het best die veel aan zijn ogen geleden heeft ²of lijdt. En dan blind, dus hulpeloos te zijn en nog zo arm bovendien, dat is wel het grootste ongeluk, dat men zich kan voorstellen. En hierbij schijnt nog iets anders gekomen te zijn. Deze blinde, die Jezus later als Zone Davids aanroept, schijnt niet ontbloot te zijn geweest van de kennis der profeten. Misschien heeft hij in de scholen ook wel eens Jesaja 35 horen voorlezen en de belofte vernomen, dat de woestijn en de wildernis de heerlijkheid des Heeren zouden zien, dat zij zouden aanschouwen, dat de ogen der blinden geopend werden. En nu zit hij daar en heeft niets, niets. Aan de weg zit hij en hoopt dat de voorbijgangers, bewogen door zijn ellende, hem een klein muntstuk

² Dit was ook het geval met onze schrijver. Tweemaal werd hij reeds op vergevorderde leeftijd van staar op de ogen geopereerd.

zullen toewerpen om zijn arm en ellendig leven - zijn leven, dat hij zichzelf toch niet ontnemen mocht - nog wat langer te kunnen voortsliepen. Bovendien heeft toch ook een blinde allerlei behoeften naar lichaam en ziel, hij is een mens van gelijke beweging als anderen, maar van alles wat het leven nog te genieten geeft, bestaat voor hem niets.

Terwijl de blinde daar nu zit, hoort hij een grote schare volks voorbijtrekken, hij hoort het geluid van allerlei stemmen en vraagt wat er gaande is. Daar krijgt hij ten antwoord: *dat Jezus van Nazareth voorbijtrok*. Blinden zijn dikwijls zeer fijn van gehoor; zij letten allerlei op, waarop anderen, die goede ogen hebben, geen acht slaan. Ook ik zie met mijn zwakke ogen, omdat ik nauwkeuriger dan velen alles gadesla, veel, dat anderen, die goede ogen hebben, niet zien.

Op zijn vraag krijgt hij het antwoord, dat Jezus van Nazareth voorbijging. O, roept hij, wat zegt u daar? Nee, onder die naam ken ik Hem niet. Die smaadnaam "Nazarener" mag u Hem geven, voor mij is Hij dat niet en niet als "Nazarener" maar als "Zone Davids" roep ik Hem aan! En daarom: *Jezus! Gij Zoon van David! ontferm U mijner!* O, hoe lang had die arme blinde misschien al op Hem zitten wachten. Zeker had hij wel van Hem gehoord, hoe Hij de ogen der blinden opende en misschien vaak gedacht: o, zo Hij toch eens ook hier voorbij kwam, als dat toch eens gebeurde, als dat geluk mij eens te beurt viel, hoe zou ik, arm en ellendig bedelkind, dan beginnen te roepen en te schreien om ontferming.

Daarom roept hij nu ook: *Jezus! Gij Zoon van David! ontferm U over mij*. Nee, niet Jezus, de "Nazarener" maar Jezus, Die Zijn volk zalig maakt van hun zonden, Gij, de beloofde Zoon van David, van Wie gezegd wordt: Hij opent de ogen der blinden, de melaatsen reinigt Hij, de kreupelen heelt Hij, de doden maakt Hij levend, de troostelozen vertroost Hij en ontfermt Zich over de ellendigen. In deze, zijn eenvoudige noodkreet, in dit aanroepen van de Heere als "Zone Davids" bindt hij alle beloften omtrent Christus, die hij uit de profeten en Psalmen kent, als in een bundelke samen om de Heere staande te houden, opdat Hij Zich over hem ontfermen zou.

Waarom bidt hij nu tot de Heere? Om ontferming. Heeft die man geen andere last op de schouders dan dat hij blind en arm is? Ach, hij heeft nog een geheel andere last te dragen en dat zijn zijne zonden. Hij draagt alzo een drievoudige last, als blinde, als arme en als overtreder van de geboden Gods! Daarom sluit hij al zijn nood en ellende samen in die éne bede om ontferming!

Maar ach, nauwelijks is dat woord over zijn lippen of het gehele volk ontsteekt in toorn over hem. Wat is het toch gemeen, dat hij zo roept en schreeuwt! Hoe ongepast is het, dat deze voornamen Rabbi, deze geleerde Heer, door deze vuile bedelaar op de straat nageroepen wordt! Hij, die Zich daar voortbeweegt in de kring van Zijn fatsoenlijke, goed geklede jongeren en van andere ordentelijke mensen. De Heere Jezus, zo dachten de mensen, kan Zich toch niet bekommeren om die vuile bedelaar, die daar op de straat zit; er zijn wel andere mensen waarmee Hij Zich bemoeien kan en moet. Daarom: *zwijg toch, o bedelaar, stilte! Naar u kan die voorbijgaande Rabbi niet luisteren*. Maar als iemand werkelijk in nood zit, gebied die dan eens te zwijgen, vooral als er maar Eén is, Die helpen kan. Dan laat men zich de mond niet zo spoedig stoppen, maar, al is het ook tegen het verbod in, men schreeuwt en roept des te luider, hoe meer het roepen en schreeuwen verboden wordt, en men roept zolang. Ja, hoe lang?

Tot men de Koning gevat heeft bij de zoom van Zijn kleet en bij Hem komt te pleiten op Zijn Koninklijke heerlijkheid, macht en gewilligheid om zonden te vergeven en lichaam en ziel gezond te maken.

Hem moet ik hebben! Hem moet ik hebben! Zo klinkt het daar in de ziel. Zijn Woord moet ik hebben; Zijn vrijspraak, Zijn genezing van al mijn zonden, nu of nooit. Nu is de gelegenheid daar. Wie weet of Hij ooit weer langs deze weg komt. Hij blijft zo aan het roepen, niettegenstaande alles. Ja, hij ontziet niets meer om maar gehoord te worden.

En Jezus? Hij, de Koning van hemel en aarde, vol van heerlijkheid, majesteit en genade, ... Hij blijft staan. De geringste van Zijn onderdanen is Hem even zo dierbaar als de allereerste. Hij beveelt, dat zij de man tot Hem zouden brengen.

Nu denken zij: welaan, als de Heere, deze alom bekende Rabbi blijft staan, als Hij Zich met deze gemene, blinde bedelaar wil inlaten, dan dienen wij ook wel naar hem om te zien. Markus deelt ons mede, dat zij tot hem spraken: *Hebt goede moed, Hij roept u.* En de blinde? O, die dacht: Jezus roept mij, dus heeft Hij mijn geschrei gehoord, Hij wil Zich over mij ontfermen, Hij verstoot mij niet. Hij is de ware Zoon van David, de Koning Israëls. In zijn haast en verlangen om bij Jezus te zijn, werpt hij de mantel, die hij droeg, ver van zich, zodat hij er nu nog veel onfatsoenlijker uitzag en al zijn lompen in het licht der zon nog duidelijker zichtbaar werden, en zó, van alles wat zijn armoede nog enigszins bedekte, ontbloot, wordt hij tot Jezus gebracht.

En toen vroeg de Heere hem: *wat wilt u dat Ik doen zal?* Nee, dat vroeg Hij niet, maar wel: *wat wilt u dat Ik u doen zal?* O, welgelukzalig is de ziel, die deze vraag des Heeren te horen krijgt; wat wilt gij, dat Ik u doen zal?

U, die daar in uw armoede en ellende roept: *Zone Davids! ontferm U mijner!* Deze vraag komt ook tot u, de vraag niet wat u wilt dat de Heere aan anderen, maar aan u doen zal. Want o, al zijn de anderen ook blind, het is mijn eigen blindheid, waardoor ik in nacht en duisternis zit. Anderen mogen bedelaars zijn, maar mijn armoede drukt mij het meest, anderen mogen zondaars zijn, maar ik heb duizend en nog eens duizend zonden en boven anderen heb ik hulp van node. Deze heerlijke vraag: *wat wilt gij, dat Ik u doen zal,* richt de Heere tot de Zijnen om hen uit te lokken, Hem alles mee te delen, wat zij op het hart hebben. Dat doet Hij niet om u in uw ellende en nood te laten zitten, maar om uw gehele last, waaronder u meent te zullen bezwijken, u van het hart te nemen. U mag de Heere gerust alles vertellen wat u drukt, en u hoeft niet te denken, dat iets Hem te alledaags en te menselijk is. Stort uw gehele hart maar voor Hem uit, Hij wil helpen, Hij zal helpen!

En de blinde antwoordde: *Heere, dat ik ziende mag worden.* Bartimeüs noemt Jezus hier Heere, niet in die zin, zoals wij iemand, die wij ontmoeten "heer" of "mijnheer" noemen, maar hij spreekt de Heere hier aan als de Heere der heerlijkheid, zoals wij Hem kennen als de Zaligmaker en Goël, als de Verlosser van alle geweld der zonde, des duivels, der wereld en des doods. *Heere!* antwoordt hij, *dat ik ziende mag worden.* Maar lieve Bartimeüs, waarom vraagt gij, daar u nu toch eindelijk eens in de tegenwoordigheid des Heeren Jezus bent, niet allereerst om de vergeving van uw zonden?

Ja, als Hij mij het licht mijner ogen teruggeeft, dan zal dat mij een bewijs zijn, dat Hij mij ook mijn zonden vergeeft. Maakt Hij mij ziende voor dit leven, dan doet Hij gewis ook nog meer, dan zal Hij de ogen mijns harten ook openen voor de onvergankelijke goederen van Zijn eeuwige heerlijkheid; en dat zal Hij doen op Zijn tijd.

Wat zegt daarop de Heere Jezus? Zegt Hij tot deze arme bedelaar hetzelfde, wat Hij tot de Koninklijke hoveling te Kapérnaüm sprak: *Tenzij dat gijlieden tekenen en wonderen ziet, zo zult gij Mij niet geloven?*

Nee! O, ik herhaal het, niemand is zo arm en hulpbehoevend als een blinde, maar nog ongelukkiger, nog hulpbehoevender voelt hij of zij zich, die o zo graag de hemelse Koning zouden zien in Zijn schoonheid en voor wier zielsoog dikke wolken die Koning bedekken. O, dat is niet om uit te houden, als men zo zonder troost daarheen moet leven, als men Jezus mist, of Hem verloren heeft, nadat men Zijn lieflijk aangezicht gezien heeft! Want dan stormen alle duivelen op zo'n arme ziel los en gedurig klinken in haar oor allerlei bedreigingen en verwijten. Dan luidt het tot haar: *u mag niet roepen; u zult niet langer roepen, u hoort de Heere toch niet.* Want de Heere Jezus handelt dikwijls wonderlijk met de zielen. Hij kan Zich soms lange tijd verbergen, Zich als het ware achter een boom stellen om het Zijn lieve kinderen te doen ondervinden in welke grote noden en verlegenheden zij komen als Hij niet meer met hen op de weg is, en dat doet Hij, opdat zij zouden leren, dat, als zij Hem uit het oog verliezen, zij ook aanstonds verdwaald zijn. Maar als Hij ons dan ook weer geeft na lang wachten, na lange duisternis weer op Hem te zien, dan ervaren wij ook de wonderen Zijner Almacht in de wonderen Zijner genade, voor lichaam en ziel. Want alles, wat de Heere doet, is louter barmhartigheid en genade!

Bij Matthéüs lezen wij: *dat Jezus innerlijk bewogen was met barmhartigheid.* En deze uitdrukking betekent in het Grieks, dat des Heeren binnenste als het ware bewogen werd van verlangen om hem te helpen.

Daar klonk ineens Zijn Goddelijk Woord: *word ziende!* In het Grieks betekent dit: "sla de ogen op". Wat? Wie kan zijn blinde ogen opslaan? Doden horen de stem des Heeren Jezus en zullen die horen en leven; dove oren horen als de Heere het gebiedt; en als Hij spreekt: *sla de ogen op*, dan ligt er in Zijn Woord een scheppende kracht. En de blinde ogen gehoorzamen, als Hij beveelt. En als Hij spreekt, dan is het. God sprak: *er zij licht* en daar was licht!

Verder zegt de Heere: *uw geloof heeft u behouden.* Wat geloofde die blinde dan? Hij geloofde in Jezus van Nazareth, maar noemde Hem geen Nazarener in die zin zoals de schare Hem "Nazarener" noemde, maar Hij aanbad Hem en riep Hem aan als de Zone Davids, als de Koning der gerechtigheid en des vredes. Zó hield hij met zijn geroep: *Gij Zone Davids, ontferm U mijner*, de Heere als het ware vast op de weg.

Want de Heere Jezus kan dáár niet voorbijgaan, waar Hij als "Zone Davids" aangeroepen wordt. Daar blijft Hij gewis staan.

Ook aan uw ziel, aan uw deur kan Hij niet voorbijgaan, als u Hem zó aanroept. Want Hij is een machtige Ontfermer. Daarom, laat ons met de blinde Bartimeüs en met al het volk, dat Hem daar zag staan als een toonbeeld van des Heeren barmhartigheid, de Naam des Heeren groot maken en er ons over verheugen, dat wij zo'n Zaligmaker hebben. Amen.

5. Jezus zoekt Zacheüs op

Tekst: Lukas 19: 1-10

Mijn geliefden!

Is er nog hoop op genade voor een bij uitnemendheid zondig mens bij God? Ja, er is voor een bij uitnemendheid zondig mens niet alleen hoop op genade bij God. Maar, hoezeer hij ook alles tegen zich moge hebben, hij zal genade vinden bij God, als hij slechts naar dat middel uitgaat, dat hij, als het enige dat hem redden kan, kent; als hij zich slechts door niets laat terughouden, dit middel te verkrijgen; als hij slechts daarvoor alles er aan geeft om dit middel ook te behouden. Dat leert ons het Evangelie, wat wij heden behandelen.

En Jezus, ingekomen zijnde, ging door Jericho, en zie - heet het, om de aandacht van alle armen en ellendigen te verwekken, die ernaar vragen of er nog raad en redding voor hen is, - ***en zie, er was een man, wiens naam was Zacheüs***. Die heette nu gans anders als hij was. Hij had bij zijn besnijdenis de naam Zacheüs ontvangen, dat betekent: "Mijn reine". Zoals wij lezen in Job 8: 6: "Zo gij zuiver en recht zijt, gewis zal Hij nu opwaken om uwentwil". Bij deze Zacheüs zag het er nu echter volstrekt niet naar uit, alsof hij "Gods reine" zou zijn, maar hij had wel oorzaak om te klagen: "Ontzondig mij met hysop, en mijn ziel, nu gans melaats, zal rein zijn en genezen."

Want hij was een overste der tollenaars. Hij had zich, hoewel hij een Jood was, door de Romeinen tot een ridder, of, zoals wij zouden zeggen, tot een graaf laten maken; de Joden hadden daarom van hem een afschuw, als van een onreine. Hij was geheel buitengesloten van hen, van het volk Gods. Ja, van het hemelrijk en dat wel vanwege zijn stand en ambt, en was in de ogen van alle vrome Farizeeën een verdoemde, als een verrader van de zaak Gods en van Zijn volk. Nu was hij echter voor zijn eigen geweten ook onrein en verdoemd. Want hij was rijk en had vanwege zijn schatten niet alleen oorzaak genoeg om in te zien, hoe waar het woord is: "het is lichter dat een kameel ga door het oog van een naald, dan dat een rijke in het koninkrijk Gods inga", maar zijn geweten brandde bij de herinnering aan duizenden onrechtmatig verworven rijksdaalders. Die man was in een hoogst ongelukkige toestand. Hij was verloren; de wet was achter hem heen; kracht om zich van de ongerechtigheid los te maken, vond hij niet in zichzelf. Te midden van al zijn rijkdommen was hij arm. In zijn hart is een leegte, die kan alleen de God Israëls vervullen. Waar vindt hij Hem, hij, een overste der tollenaars, die niet alleen zelf ongerechtigheid doet, maar die ook zijn ondergeschikten ongerechtigheid moet doen bedrijven?

Hij had van Jezus gehoord. Want het gerucht ging van Hem uit door het ganse land. Gehoord had hij van Hem, gezien had hij Hem nog nimmer. Wat mag hij van Hem gehoord hebben? Zeker dit: dat hij de ellendigen weldaden bewees, dat Hij zich met tollenaars en zondaren wilde inlaten, dat Hij vergeving der zonden schonk, dat Hij de mensen leerde om zalig te worden. Zacheüs zal wel door zijn bezigheden verhinderd zijn geweest Hem op te zoeken.

Nu kwam Jezus door Jericho; daar ontvlamt in hem de begeerte om Jezus te zien, wie Hij was, welk een gedaante Hij had, hoe Hij uitzag, hoe de blik Zijner ogen mocht zijn en dergelijke meer. Was het nieuwsgierigheid? Was het behoefte des harten? "Geloof u in de Zoon van God?" Vvroeg de Heere aan de blindgeborene, die Hij genezen had. En deze antwoordde daarop: "Wie is Hij, Heere! opdat ik in Hem moge geloven?"

In het hart van zulk een, die het gaat als Zacheüs, gaat er menigerlei om, dat hem zelf vreemd en onbekend is. Het is het verborgen trekken van de Vader tot de Zoon, gewerkt door de Heilige Geest. Daar weet men nog niet wie de Zoon is, begeert echter het te weten. Genoeg zij het, dat God het hart van Zacheüs hier bewoog. Want een vermogend man zoals hij en in het algemeen een ieder, zoekt voor zichzelf liever zijn rijksdaalders dan de Heere Jezus. Misschien mag hij gedacht hebben, zou Jezus hem enige blik waardig keuren. Daar zou hij dan wel in Zijn ogen lezen of er voor hem nog raad was voor zijn redding.

En kon niet vanwege de schare, omdat hij klein van persoon was. Daar ontmoet hem nu een grote moeilijkheid. Het gaat hier toe, zoals het over het algemeen gaat: die aan de tafel zitten, roemen de spijs en het eten niet en die hongeren, kunnen niet tot de spijze komen. Rondom de Heere is er een groot gewoel van hen die het woord Gods horen, maar niet doen, die God loven en zich niet bekeren. En dezen maken het dan voor hen, die het woord graag zouden willen horen en doen, God zouden willen loven en zich bekeren, onmogelijk tot de Heere te naderen.

En die graag tot de Heere wil komen, ontdekt zichzelf weldra zo klein, zo klein, dat hij het niet weet, hoe hij Hem te zien zal krijgen. Ondertussen, de Heere is niet groter dan allen in wier midden Hij staat. Hij is hun in alle dingen gelijk en ziet niet uit als de koning Saul, die, toen hij onder het volk trad, een hoofd groter was dan al het volk. Zo gaf de Vader niets aan Zijn Zoon bij ons vooruit. Maar Hij werd in gedaante gevonden als ieder ander gewoon mens, opdat allen zich aan Hem zouden ergeren, die geen zondenood op hun hals voelden drukken. Zacheüs ergert zich er niet aan, dat hij vanwege het volk niet tot Hem kan naderen, laat er zich ook niet door terughouden, dat hij klein van persoon is. Want, waar verlorenheid is, daar is ook begeerte Jezus te zien in Zijn woord, Jezus te zien in het geloof, Hem te zien als zijn Redder. Waar deze begeerte, waar het trekken des Vaders, de trekking des Geestes is, waar het geloof is, hoe klein ook zijn beginsel zij, daar laat men zich door niets terughouden, daar heeft de liefde ook weldra iets gevonden om de moeilijkheden te overwinnen.

Hoe overwon Zacheüs de moeilijkheid? De weg van Jezus naar Jericho ging door een plaats. Op die plaats stond een wilde vijgenboom. Dat was een hooggewassen boom, die vruchten droeg, die iets van vijgen en iets van moerbeziën hadden. Langs deze boom ging de schare heen, hier moest Jezus voorbijkomen.

En vooruitlopende, klom hij op een wilde vijgenboom, opdat hij Hem mocht zien. Want Hij zou door die weg voorbijgaan. Hij is dus vooruitgelopen, dit is de weg, hier moet Hij voorbijkomen, - denkt hij, - ik maak dat ik op die boom kom.

Zo gedacht, zo gedaan! Hij klimt naar boven, houdt zich met handen en voeten boven aan een tak vast en wacht de Heere af. Dat noem ik geloven, hoewel er nog niets schijnt voorhanden te zijn als een kloppend hart, als een aanklagend geweten. Of meent u, dat zo'n voornaam, en vanwege zijn geld, aangezien man, op die boom zou geklommen zijn, wanneer een menselijk vorst of koning door die plaats gekomen was? Zoiets doen de mensen van geringe stand, maar nooit een man, die zo voornaam is als Zacheüs, hij was immers een graaf! Maar, bij Zacheüs gold de redding van zijn ziel meer dan alle eer. Daarom vraagt hij er weinig naar, of hij zich daarmee bespottelijk zal maken. Hij vraagt er ook weinig naar, wat de mensen ervan zeggen zullen, dat namelijk een zondaar als hij, een man, die wegens allerlei ongerechtigheid, die hij bedreven had, een kwade naam had, hier op die boom zat om de heilige Jezus te zien. Trouwens, een zondaar die voelt: *ik ga verloren*, vraagt er weinig naar, dat,

wanneer hij zich opmaakt, zelfs een boom, om God te vinden, hij daarbij de mensen in het oog valt, en dat zij verbaasd zijn, dat een zondaar als hij zich naar genade uitstrekt. Het gaat hem als David, toen hij voor de ark des verbonds danste, of toen hij de 51ste Psalm schreef. Alle vlees ..., maar wat vlees van hem zegt, is voor hem zonder betekenis. Hij heeft alle valse schaamte verloren, daar hij zich met alle vlees in dezelfde verdoemenis gevoelt, en het hem er alleen maar om te doen is, dat God Zijn eer weer zal hebben en dat hij voor God weer in gerechtigheid bevonden wordt. Hij legt met daad en woord voor de ganse wereld de belijdenis af, dat alleen Jezus hem helpen kan. Zo deed Zacheüs op de wilde vijgenboom, en de moordenaar aan het kruis.

Daar komt Jezus! Hoe mag het hart van Zacheüs geklopt hebben toen hij Jezus zag komen! Zal ik Hem hier nu te zien krijgen, zal Hij naar mij opzien? Zal Hij acht op mij slaan? O, deze heilige Man! Zal ik het ook voor mij in Zijn ogen lezen, wat ik van velen aangaande Hem gehoord heb, dat Hij de ellendigen niet verwerpt?

En als Jezus aan die plaats kwam, opwaarts ziende, zag Hij hem en zeide tot hem: Zacheus! haast u en kom af! Want Ik moet heden in uw huis blijven. Daar had Zacheüs nu niet alleen wat hij wenste, maar hij ontving overvloedig meer. Dat was ook voor de Heere een te schone vrucht, dat Hij haar niet zou hebben moeten plukken. En hier hebben wij nu een heerlijk bewijs, hoe de Heere als de eerste tot een zondaar met Zijn genade en liefde komt, - diens uitnodiging niet afwacht, - ook een heerlijk bewijs daarvan dat de Heere de zondaren aanneemt en Zich hunner ontfermen wil. Zondaren, zeg ik, en niet rechtvaardigen. Hij had veel volk rondom Zich, die zagen Zijn wonderen, hadden ze zo-even nog gezien, God ervoor geloofd; zij sloten zich dicht bij Hem aan om Zijn woorden te vernemen, ... maar er waren geen *zondaars* onder hen. Zij waren dood en bleven dood, niettegenstaande alles, wat zij hoorden. Want zij waren niet arm en ellendig, daarom maakten zij van het gehoorde de toepassing niet op zichzelf. Daarentegen zat hier een groot zondaar op de boom, die verlangde naar de Heere om te vernemen of er nog genade voor hem was om van zijn zonden en ongerechtigheden los te komen.

"Zacheüs!" Roept de Heere gans vertrouwelijk. "Mijn reine"! Hoe? Ik ben immers onrein, wil Hij dan de onreinheid niet meer gedenken?

"Zacheüs"! Maar vanwaar kent Hij hem? Jezus zag Nathanaël tot Hem komen en zeide van hem: "Zie, waarlijk, een Israeliet in welke geen bedrog is. Nathanaël zeide tot Hem: van waar kent U mij? Jezus antwoordde en zeide tot hem: Eer u Filippus riep, daar u onder de vijgenboom waart, zag Ik u."

De Heere kent Zijn mensen wel; roept Hij de sterren met namen, hoeveel te meer Zijn zieken, die Hem van de Vader gegeven zijn! De Vader heeft ze Hem genoemd en gegeven, en Hij, de Zoon houdt hen wel in Zijn gedachtenis.

"Haast u en kom af!" zegt de Heere. Waarom "haast u"? Waar de Heere tot hen komt, die door des Heeren verschrikking zijn aangegrepen, zodat zij bijna bezwijken, daar breekt Hij snel een fles open en daar moeten zij haastig zich tot Hem opmaken. Ja, Hij maakt Zichzelf haastig op, opdat zij de eerste geur der kostelijk ruikende zalf Zijner genade zouden inademen en alzo geheel tot zichzelf komen.

"Ik moet" - spreekt de Heere. Want de liefde dringt mij, hier kan Ik de wil Mijns Vaders doen, dat Ik een groot zondaar gered heb ter ere van Zijn Vadernaam.

"Ik moet ***heden***" - dat luidt als: heden zult gij met Mij in het Paradijs zijn!

"In uw huis" - hoe? In een woning, waarin tot nu toe alle duivelen huis gehouden hebben? Waarin muren, vloer, kisten en kasten de ongerechtigheid der bewoners

aanduiden? Maar er liggen ook tranen, hete tranen, op de bodem, op de bedden, tranen om genade; maar het huis is ook vervuld van de wierook der innigste, uit het hart komende gebeden om redding, om genade, om gerechtigheid!

Ik moet Mij heden in uw, en niet in het huis van een ander ophouden, er in *blijven*, wonen. Ik wil Mijn vrede op uw huis leggen. Niemand van het ganse volk Jericho's was gelukkiger dan Zacheüs.

En hij haastte zich en kwam af. Hij draalde niet. Wanneer de nood zo recht op de man afkomt, daar is er een einde gekomen aan elk "maar" aan alle bedenkingen van het harde ongeloof, daar grijpt men met beide handen toe, men grijpt het heil, dat aangebracht wordt in de openbaring van Jezus Christus. Want de Geest des geloofs drijft ons, daarom kan men aan het woord der genade en schuldvergeving niet langer ongehoorzaam zijn, er niet langer tegenstand aan bieden. Zacheüs had gewenst, de Heere te zien te krijgen, het in Zijn ogen, Zijn wijze van handelen, Zijn gedaante te lezen, of Hij hem genegen zou zijn, of Hij ook hem wilde redden uit zijn zielsnood.

Er geschiedde echter wat al zijn verwachtingen overtrof: de Heere sprak hem vriendelijk toe, sprak hem aan met zijn naam, wilde zelfs in zijn huis ingaan.

O, hoe eenvoudig, hoe waar, hoe verheven luiden dan de woorden: *Hij ontving Hem met blijdschap.* Dat was een vreugde, door de Heilige Geest gewerkt, die beter gevoeld dan beschreven kan worden. Want wie kan de vreugde van een arme zondaar beschrijven als hem de genade ten deel valt, dat God Zijn Zoon in Hem openbaart? Zo even was men nog verloren, en in één ogenblik ziet men zich gered en overgezet in de hemelse dingen, het juk op de nek is verbroken. En men herleeft bij de ademtocht van het eeuwige leven en heeft dit eeuwige leven in zich ontvangen door het woord en door de Geest des Heeren.

Zal echter aan de duivel zijn buit ontrukkt worden, zo maakt hij zich op de been; hij trekt een heilig kleed aan, zet een heilig gezicht, rumoert in het hart dergenen, die hem inwendig aanhangen, hoewel zij naar het uitwendige de Heere volgen - in één woord - hij werpt zich op tegen het doen des Heeren. En daar brengt hij dan tegen de Heere beschuldigingen in, *dat Hij een vriend van het onheilige en der zonden is.* Omdat namelijk de Heere met Zijn heilige handen de zonde aantast, zo zegt de duivel: de Heere heeft gemeenschap met de zonde. Hij wil de Heere in zo'n wijze heilig hebben, dat Hij daarbij toch de zonde laat bestaan. De Heere echter schuwt het niet, de zonde aan te grijpen om haar weg te dragen. Daarom beschuldigt Hem de duivel door zijn helpers, de eigengerechtigden, en geeft deze gedachten van lastering tegen de Heere en tegen de weg des heils in het hart.

Zo heet het dan ook hier: *En allen die het zagen, murmureerden, zeggende: Hij is tot een zondige man ingegaan, om te herbergen.* Dat hadden zij niet graag. Hij had veel liever bij deze of gene vrome moeten herbergen, bij een man van naam.

Maar immers geen van hen nodigde Hem uit! Daar hebben wij de onrechtvaardigheid van de wereld. Zijzelf veronachtzaamt de genade Gods, die aangebracht wordt, wil vroom zijn en heeft noch honger noch dorst naar gerechtigheid, en toch wil zij ook niet, dat het hemelsbrood ergens elders zal gebracht worden, maar begint weldra te murmureren. En het is merkwaardig genoeg, dat zij *allen* murmureerden. Zo was dan niemand van hen een zondig mens! Want wie in waarheid een zondig mens voor God is, die kent zich niet anders dan als de voornaamste der zondaren; zo kan hij dan daarover geen duivelse gedachten hebben, dat een arm zondaar verlangen ernaar heeft, de Heere te kennen en dat de Heere dan Zich aan hem openbaart en bij hem inkeert.

Maar de Heere laat hen murmureren. Hij is wel gerechtvaardigd geworden naar Geest, hoezeer ook de eigengerechtigde mensen in de dagen Zijns vleses tegen Zijn gedrag gemurmureerd hebben en nog murmureren. Een groot zondaar is Zacheüs geweest, als zodanig was hij in de ganse stad bekend. Maar is het niet de roeping van de geneesheer om allereerst naar de ernstigste zieke te gaan? Wie heeft ooit aangaande een geneesheer gelasterd, dat hij tot een pestzieke gegaan was om zich van de plaag te doen aansteken, of dat hij het met de verschrikkelijke ziekte niet zo nauw nam? Juist omdat hij de nood door en door kent, keert hij daar in om te redden. Maar op Gods wijze van handelen en op Zijn wegen, heeft alle vlees altijd iets aan te merken.

Zie echter de liefde des Heeren en hoe onrechtvaardig het murmureren der mensen was! Verneemt het, welk een uitwerking het had, dat de Heere bij een zondig mens herbergde. Zie de waarachtige bekering van deze mens. Buiten heerst de boosheid van de duivel, in het huis het wondere werk van almachtige genade; buiten overtreding van het negende gebod door eigengerechtigde mensen: "Gij zult geen valse getuigenis spreken tegen uw naaste"; binnen een zich buigen onder het tiende gebod: "Gij zult niet begeren!" De wederoprichting van het achtste gebod bij een zondig mens, die echter genade ontvangen heeft; de vervulling van de ganse wet, welke is de liefde als vrucht van een ongeveinsd geloof.

En Zacheüs stond en zeide tot de Heere: Zie, de helft van mijn goederen, Heere! geef ik de armen en zo ik iemand iets door bedrog ontvreemd heb, dat geef ik vierdubbel weder. Waarom de helft? Omdat de helft op een onrechtmatige wijze verworven was. Waarom de armen? Omdat hij de rechtmatige bezitters niet vinden kon! Waarom zegt hij: *indien ik iemand iets door bedrog ontvreemd heb, dat geef ik vierdubbel weder.* Omdat hij het zo in de wet voorgeschreven vond. Exodus 22: 1 heet het: "Wanneer iemand een os of klein vee steelt en slacht het of verkoopt het, die zal vijf runderen voor een os wedergeven en vier schapen voor een stuk kleinvee."

Ziedaar, een waarachtige bekering, waaraan wij ons allen beproeven kunnen. Want wie zal het durven bestaan voor God, te roemen dat hij niet schuldig staat aan overtreding van het achtste gebod? Wie zoekt, al is hij bekeerd, niet liever allerlei uitvluchten om in het bezit van het onrechtvaardig verworvene goed te blijven en wie blijft niet door valse schaamte op de ban van zulk goed zitten? Maar hoe vaak zal niet Zacheüs het woord in het hart gedrongen zijn, dat wij in Ezechiël 18 lezen!

Vervolgens zal hij het dan van de Heere vernomen hebben, hoe een mens uit genade zalig wordt, hoe Christus zijn verzoening en zijn leven is, hoe een zondig mens om niet gerechtvaardigd wordt van alles, waarvan hij door werken niet kan gerechtvaardigd worden. Zulke leer maakt Zacheüs zo onuitputtelijk rijk in God, ontstak hem in zo'n geloof en zulke dankbaarheid, dat hij niet anders kon dan alles weergeven wat hij met geweld en met bedrog, of door andere wegen, die vlees voor eerlijk houdt, verworven had.

Trouwens, waar Gods rechtvaardigheid openbaar wordt, uit geloof tot geloof, daar kan men de ongerechtigheid in het hart en in zijn huis niet langer zien staan en liggen en naar willekeur de heerschappij hebben. En dat is de toetssteen of men waarlijk rechtvaardig uit het geloof Christi is, dat men zijn naaste, die men onrechtvaardig behandeld heeft, nu met gerechtigheid behandelt, en niet te hoogmoedig is, het voor hem te willen weten, dat men gezondigd heeft. En waar men dan Gods barmhartigheid prijst en zijn naaste rechtvaardig behandelt, daar heeft men ook in het hart van de naaste tenminste de overtuiging gebracht, zo niet ook de levende prediking tot leven, dat slechts de weg des geloofs de waarachtige weg der gerechtigheid en der zielsrust, ook der ongeveinsde liefde en van het onderhouden der geboden Gods is.

De Heere prees dan ook Zacheus wegens zulke vrucht des geestes. Daarom sprak Hij tot hem: ***Heden is in deze huize zaligheid geschied, nademaal ook deze een zoon van Abraham is.*** (Rom. 9: 7). Wie was dus bij de Heere "Abrahams zoon."? *Niet allen, die Abrahams zaad zijn, zijn daarom ook kinderen*, schrijft de apostel Paulus. En de Heere zei eenmaal tot de Joden: "Indien gij Abrahams kinderen waart, zo zou u de werken van Abraham doen!" (Joh. 8: 39).

Het gaat erom te wandelen in de voetstappen van de gelovige Abraham. Zacheüs, hoewel een Jood, was tot hiertoe buitengesloten van de overigen, die zich voor Abrahams kinderen hielden, of het werkelijk waren; hij sloot zich ook zelf daarvan uit door zijn beschuldigend geweten. Nu echter was hij ook een zoon Abrahams geworden. Want hij deed, wat Abraham ook gedaan heeft, *hij geloofde aan Hem die de goddeloze rechtvaardig spreekt en hij bewees dit geloof door woord en daad.* Daarom was ook aan zijn huis heil of zaligheid geschied. Want waar de zonden vergeven worden, daar wordt ook de ongerechtigheid het huis uitgedaan en daar woont de vrede Gods, die beter is dan alle rijkdom en alle verstand te boven gaat. Waar het hoofd, de vader en koning van het huis, in zo'n vrede rust vindt, daar handhaaft hij de tucht, en door zo'n vrede wordt het huis wijd gemaakt en wordt ermee vervuld, zodat ook de voorbijgaande, de in- en uitgaande, het wel gevoelen, dat de Heere erin is en het leven en de zegen gebiedt.

Ja Zacheüs, deze snode zondaar, is nu ook een zoon van Abraham. Waar vandaan komt dit? Dat heeft de liefde van Jezus Christus en de liefde Gods gedaan. Die hebben een zondig mens dit hoge voorrecht, deze hoge eer, deelachtig gemaakt, in gemeenschap van de Heilige Geest.

Want de zoon des mensen is gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren was. Dit is nu een gouden spreuk. Er zijn grote zondaren, die vol angst naar troost verlangen. In hun binnenste worstelen zij om van de zonden en ongerechtigheid los te komen. In hun binnenste worstelen zij, om voor God in gerechtigheid gevonden te worden, maar in hen is geen kracht om los te komen, zij bevinden zich in de put en kunnen er niet uitkomen; onder hen diepe wateren, boven hen toorn en verdoemenis. O, als er ook voor hen genade was! Zij zoeken het overal, maar vinden het nergens, zij zijn overal buitengesloten, zij sluiten zichzelf buiten en niemand neemt zich hunner aan, zij zijn verloren en gaan verloren, - dat is alles, wat zij weten. –

Komt Hij ook door de plaats, waar zij wonen; Hij van wiens zondaarsliefde zij zoveel gehoord hebben? Zal Hij ook hen genadig aanzien?

Hij is er in de prediking; Hij is er op de troon. Alles staat wel in de weg, opdat men Hem vooral toch niet te zien zou krijgen, maar: laat u niet tegenhouden, Zacheus.

Het hoekje van de kamer, de hoogste zolder, het gebed, Zijn woord, is de vijgenboom. Klim daarop, houd u daaraan vastgeklemd met handen en voeten!

Zal Hij u zo ook zien?

Eer uw ziel het verwacht, komt Hij tot u in huis, zet Hij u op de wagen van Zijn heil.

Overboord met de ballast van eigengerechtigheid, het gestolen goed, het oneerlijk verworvene en wat u anders bedrukt! Zeg het Hem zó vrijmoedig, dat u gebroken hebt met de zonde. Hij zal u helpen, dat de afgoden uitgeworpen worden. Zij het ook zo, dat u, aangevochtene, meent, dat de Heere geen acht op u slaat, dat u meent, vanwege uw verlorenheid, van Hem nooit aangenomen te zullen worden, ... ik meen, hier is een goede grond van hoop en van alle vertrouwen!

Zullen wij twijfelen aan Gods ontferming? Hier hebben wij Christus' woord, Hij is gekomen, van de Vader gezonden, als Zoon van de mensen, opdat Hij Zelf zou zoeken, wat "niet kind" is, dat Hij het tot zoon en erve zal maken. Hij is gekomen niet alleen om het te zoeken, te zoeken vanwege zijn verlorenheid in een eenzame hoek wenende, verlaten kind. Hij is gekomen het ook zalig te maken, het hoog te plaatsen over alle verlorenheid heen. Hij is gekomen zalig te maken niet wat zalig was, maar wat verloren was, wat volkomen omgekomen is.

Zij en blijve het ons gebed: *Zoek, zoek mij verlorene, red, red mij verlorene.* Op grond van Zijn woord mogen wij, hoe verloren ook, omhoog zien, naar de troon der genade, in de Geest zien in het Vaderhart. En mogen wij rusten, zoals wij zijn, in de armen van zo'n Heiland, en geven Gode wat Gode's is, en de naaste, wat des naasten is. Zo is ons huis Zijn zaligheid geschied en zij bij ons vervuld het oude lied:

*Mijn Heiland neemt de zondaars aan,
Die onder hunne last van zonden
Geen mens, geen engel troosten kan,
Die nergens rust noch redding vonden;
Die zelfs het groot heelal te klein,
Die God en zich een gruwel zijn,
Wie Mozes reeds de staf gebroken
En hen der hel heeft toegesproken,
Wordt deze vrijstad opgedaan:
Mijn Jezus neemt de zondaars aan.*

Amen.

6. Het Pascha en het Heilig Avondmaal

En de dag der ongehevelde broden kwam, op welke het Pascha moest geslacht worden. En Hij zond Petrus en Johannes uit, zeggende: Gaat heen en bereidt ons het Pascha, opdat wij het eten mogen. En zij zeiden tot Hem: Waar wilt U dat wij het bereiden? En Hij zeide tot hen: Ziet, als gij in de stad zult gekomen zijn, zo zal u een mens ontmoeten, dragende een kruik water, volgt hem in het huis, daar hij ingaat en gij zult zeggen tot de huisvader van dat huis: De Meester zegt u: Waar is de eetzaal, daar Ik het Pascha met Mijn discipelen eten zal? En hij zal u een grote toegeruste opperzaal wijzen, bereidt het daar. En zij, heengaande, vonden het, gelijk Hij hen gezegd had dan bereidden het Pascha.

En als de ure gekomen was, zat Hij aan en de twaalf Apostelen met Hem. En Hij zeide tot hen: Ik heb grotelijks begeerd dit Pascha met u te eten, eer dat Ik lijd. Want Ik zeg u, dat Ik niet meer daarvan eten zal, totdat het vervuld zal zijn in het koninkrijk Gods. En als Hij een drinkbeker genomen had en gedankt had, zeide Hij: Neemt deze, en deelt die onder ulieden! Want Ik zeg u, dat Ik niet drinken zal van de vrucht des wijnstoks, totdat het koninkrijk Gods zal gekomen zijn.

En Hij nam brood en als Hij gedankt had, brak Hij het, en gaf het hun, zeggende: Dat is Mijn lichaam, hetwelk voor u gegeven wordt, doet dat tot Mijn gedachtenis. Desgelijks ook de drinkbeker na het avondmaal, zeggende: Deze drinkbeker is het nieuwe testament in Mijn bloed, hetwelk voor u vergoten wordt. Doch ziet, de hand desgenen, die Mij verraadt, is met Mij aan de tafel. En de Zoon des mensen gaat wel heen, gelijk besloten is, doch wee die mens, door welke Hij verraden wordt! En zij begonnen onder elkander te vragen, wie het toch mocht zijn, die dat doen zou. Lukas 22: 7-23

Ik heb vooreerst het volgende op te merken: Het Paaslam moest eerst gereedgemaakt worden, eer men het eten kon. Wie niet in de stad woonde, vond overal opname in de huizen; de huisbezitters waren verplicht de feestreizigers op te nemen en mochten geen huur eisen. Wie nu dus op het feest naar Jeruzalem kwam, moest naar een woning omzien. Daarom vroegen de discipelen de Heere: *Waar wilt Gij, dat wij het bereiden?* Dat is, in welk huis zullen wij het Paaslam bereiden? De huisvader moest een kamer hebben, waarin tien tot twintig personen eten konden. Zelf behoefde hij het Paaslam niet te halen en te bereiden. Hij kon het ook door dienaren of door vrienden laten doen. De Paaslammeren waren in de tempel, waar zij door de priesters verkocht werden. Johannes en Petrus moesten dus heengaan, voor de woning zorgen, dan het lam halen, het in de tempel laten slachten, het vel aftrekken, en de buik laten opensnijden; dan werd het vet op het altaar verbrand en het overige met het vel naar huis gedragen en hier aan twee in kruisvorm over elkaar bevestigde braadspitten aan het vuur gebraden.

Wanneer nu de discipelen vragen: *Waar wilt Gij, dat wij het bereiden?* Is dit een bewijs, dat voor de Heere niemand gezorgd heeft en dat ook de discipelen er niet aan dachten, tot op de dag dat het nodig was. Heeft de Heere wel iemand gekend in Jeruzalem, met wie Hij vanwege het Paaslam een voorbereiding getroffen had? Nee! De Heere heeft voor de discipelen vroegen, het Zelf niet geweten. Hij heeft de mens, van wie Hij tot de discipelen spreekt, Zelf niet gekend. Hoe? Is Hij dan niet God? Ja, waarachtig, eeuwig God. Maar dat is hier niet de vraag. Hij wandelt op aarde als dienstknecht en wil niets weten, dan wat Hem de Vader openbaart voor het ogenblik. Maar huis en kamer moesten er zijn, dat wist Hij. Want dat is Gods wet en wil het

Paaslam te eten. En daar de wet het van Hem eist, geeft Hij de wet wat haar toekomt aan geloof, als een Profeet. En in dit geloof schiept Hij het, dat een man met een kruik water de discipelen ontmoeten zou, die zij volgden en bij hem het Paaslam bereiden moesten. Dit wordt ons in het Evangelie medegedeeld, opdat wij, wat het geloof betreft, aan de wet geven, wat de wet verlangt. Wanneer wij dat niet doen, zijn wij kleingelovig. De Heere schiep door Zijn geloof in die man zo'n indruk door de woorden der discipelen: "De Meester zegt u", dat hij denken moest: dit is Jezus, de Christus. Zo openbaarde Hij en bracht aan de dag het verborgene, de verborgen liefde, die in de man was en zich nu vertoonde, toen het nodig was.

Onder *eetzaal* hebben wij niet te verstaan een zaal tot openbaar gebruik, maar het is de zaal, waarin het Paaslam moest gegeten worden. Die zaal ziet de Heere in het geloof, groot genoeg voor de schare van Zijn apostelen, toegerust, dat is met tapijten en kussens bekleed om daarop aan tafel te kunnen aanliggen.

Wat de *drinkbeker* betreft in vers 17, is deze niet te verstaan van de drinkbeker der dankzegging na de maaltijd, maar bij het eten van het Paaslam werden vier drinkbekers gedronken, de vierde bij het slot van het maal, wanneer de lofzang gezongen werd; en deze was de drinkbeker (vers 20) na het avondmaal.

Wat de Heere van *Judas* zeide, zei Hij niet na het avondmaal, maar van tevoren. Want Judas heeft wel het brood ontvangen bij het heilige avondmaal,³ maar niet de drinkbeker. Lukas echter vertaalt als geschiedschrijver het gelijksoortige samen en houdt zich niet aan de volgorde van de tijd.

En de *dag der ongehevelde broden*, - dat is, niet met zuurdeeg bereid - kwam, op welke het Pascha moest geslacht worden; en het ware Paaslam was in Bethanië.

De dag kwam, toen dit ware Lam geslacht zou worden. De priesters, die ertoe verordineerd waren, de Paaslammeren te slachten, zijn ook daartoe verordineerd naar Gods verborgen raadsbesluit, het ware Lam te slachten. Zij wilden Jezus verderven en ombrengen. God echter bedient Zich van deze boosheid ten goede van Zijn uitverkorenen.

Men moest het *Paaslam* slachten. Het ware Lam echter verheugt Zich op de tijd, wanneer het staan zal boven op de berg en rondom de honderdvier en veertig duizend, die Hem de Vader gegeven heeft. Het Lam, beladen met al de toorn van God, gaat heen om hem, die het geweld des doods had, te ontnemen, uit de gevangenis te voeren en te verlossen allen, die de Vader Hem gegeven heeft. Vrijwillig gaat onze dierbare Heere en Zaligmaker Zijn lijden tegemoet.

Hij zendt *twee van Zijn discipelen*, Petrus en Johannes, die ook op de berg der verheerlijking geweest waren en gehoord hadden, hoe Mozes en Elia met de Heere gesproken hadden van Zijn uitgang, die Hij nemen zou in Jeruzalem. Hij zendt Petrus en Johannes en spreekt: Gaat heen en bereidt ons het Pascha, opdat wij het eten mogen.

Zo heeft onze dierbare Heere en Zaligmaker Jezus Christus volkomen willen onder de wet gedaan zijn, opdat Hij ons verlossen zou van de vloek der wet. Want er staat geschreven: "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen." Daarom heeft Hij Zich ook willen laten besnijden op de achtste dag, wilde Hij Zich laten dopen door Johannes de Doper in de Jordaan en wilde Hij niets vooruit hebben voor alle andere Joden, maar ook als een heidenkind in het water afdalen en te voorschijn komen. Aldus wil Hij ook hier onder de wet zijn,

³ Of, alleen het brood van het Pascha, de zgn. matches

wil een Jood zijn met de Joden, opdat Hij van de vloek verlossen zou beide Joden en Heidenen.

Twee miljoen mensen en nog meer zijn gedeeltelijk uit ver landen gekomen om in Jeruzalem het Paaslam te slachten en te eten, met de ongehevelde broden. Alles, wat twintig jaar oud en daarboven is, komt, naar de wet, om zich te verheugen over de grote redding uit het diensthuis in Egypte. Terwijl deze miljoenen mensen daarmee bezig zijn en zoveel lammeren geslacht worden, gaat het ware Lam midden onder hen, dat de zonde der wereld wegneemt en niemand houdt Het daarvoor.

O, wie Gods wet houden wil, wie vrij zou willen zijn van de slavernij der zonde en des duivels, wie in de hemel zou willen komen, wat kan hij vragen naar wet en gebod, om het door eigen kracht te doen. Gaat het er hem echter om, dat hij met zuchten vraagt: *God, wat wilt Gij?* Dat hij zich wende tot de voeten van Jezus, van het ware Lam, hij zoekte totdat hij binnengekomen is in het hart van het Lam als in een zaal en ete daar het avondmaal met Hem.

O, hoe menige jongeman verheugde zich erop op het twintigste jaar op het Paasfeest naar Jeruzalem te gaan. O, hoe menige jongeman, die het twintigste jaar bereikt heeft, neme het toch ter harte! Zeg mij, kent u de Heere, uw Heiland? Bent u met uw zonde en schuld reeds bij Hem gekomen en hebt u Hem gesmeekt om redding van uw ziel? U hebt twintig jaren achter u, zoon, dochter! Wie sluit u dan uit? Gij uzelf! Maar Gods wet niet! Want juist met uw zonde, met al uw zonden der jeugd, moest u komen in de stad Gods en het Paaslam eten en daaraan denken, dat wij verlost zijn met een sterke hand en een uitgestrekte arm uit de macht van de helse Farao. Zeg mij! Bent u niet verlost? Wat heeft de Heere gedaan in de Heilige Doop, toen Hij Zijn Naam op u gelegd heeft? Twee miljoen mensen en nog meer, onderwezen in de Catechisatie aangaande de heilige Christus (Messias), zij komen en vieren het feest en kennen Hem niet, die het ware Lam is.

En de Heere gaat binnen in deze stad, maar niemand kent Hem, niemand nodigt Hem uit. O, waar Jezus uitgenodigd wordt, daar heet een einde te zijn aan het spel van zonde en lust. Maar ach, de liefde tot de zonde en tot eigen lust! Men zou wel willen, maar men wil zich niet laten reinigen.

Die twee miljoen mensen, zij hadden van deze Heere wel gehoord en gedeeltelijk ook medegeroepen: *Hosannah!* Maar nu kennen zij Hem niet meer en er is geen huis, geen hart voor Hem open.

Hij ontsluit voor Zich huis en hart, Hij is steeds de Eerste om te overwinnen met de macht van Zijn liefde, dat men als overgoten wordt met de genade en de vergeving der zonden en dan eerst gelooft men en kan men geloven.

En nu, dierbare Heiland! Wilt u in de stad gaan, waar U niemand kent, waar allen het Paaslam willen eten en dan menen Gods wil gedaan te hebben? Maar de Heiland vraagt niet naar mensen, niet naar vlees, niet naar zonde. Hij vraagt niet naar ondankbaarheid. Hij vraagt naar de wet van Zijn God en Vader. Hij is uit de maagd Maria geboren, is een Zoon van David en Abraham, is geworden onder de wet, Hij is een Jood, en omdat Hij een Jood is, geeft Hij Zich aan de wet over, en laat het aan God, Zijn Vader, over, wat er dan uit worden moet.

"Weet U dan niet, dierbare Heiland, dat men U doden, dat men U aan het kruis hechten zal?"

"Ja, dat weet Ik wel, maar Ik heb het aldus op Mij genomen in de eeuwige Raad des vredes. Ik zal Mijn bloed vergieten, dat zal roepen: *in de hemel met hem! Ik heb een eeuwige verlossing gevonden!*"

De wet moet vervuld worden en daaruit blijkt het duidelijk, dat Hij, gelijk Hij het Paaslam eet, ook het waarachtige Paaslam voor de Zijnen wordt.

De discipelen verstaan echter de Heere ook niet, weten niets, begrijpen niets van de hele zaak. Hebben zij het dan niet gehoord: "Ziet! Ik ga op naar Jeruzalem om daar te lijden en te sterven?" En nu komen zij en vragen: "Waar wilt U dat wij het Paaslam bereiden?"

Wanneer zij het geweten hadden, hadden zij het niet gevraagd. Wanneer zij geweten hadden, dat het voor de laatste maal geschiedde, zouden zij niet naar Jeruzalem gegaan zijn. Maar God hield het voor hun ogen verborgen. Een mens, een discipel des Heeren, kan alles weten, maar in de praktijk zal het steeds blijken, dat hij niets weet. Daar moet al het weten aan de Heere in handen gegeven zijn. Hij doet alles naar Zijn raad en Hij scheidt alles, wat tot heil Zijner vrienden dient. Wáár is het, de Zoon des mensen heeft niets, waar Hij Zijn hoofd neerleggen kan. Aan alles wordt gedacht, maar over dat, wat de Heere is, daaraan dacht geen mens. Wat des vleses is, daaraan wordt gedacht. Maar wat van de waarachtige Jezus is, daaraan kan niemand denken. Want niemand zal Hem van tevoren iets gegeven hebben. Hij echter denkt aan alles, en scheidt het ook, zodat het gereed is voor Hem en de Zijnen.

Wanneer Hij als Koning Zijn intocht in Jeruzalem houden wil, spreekt Hij tot Zijn discipelen: Gaat heen in dat vlek, dat tegenover is; in hetwelk inkomende, zult u een veulen gebonden vinden, waarop geen mens ooit heeft gezeten; ontbindt het en brengt het. En indien iemand u vraagt: waarom ontbindt u dat? zo zult u alzo tot hem zeggen: omdat de Heere het van node heeft!

Alles, alles heeft Hij in de macht en het geweld der liefde, des geloofs. Zo heeft Hij het daargesteld als Borg voor de Zijnen, dat zij het ervaren zullen door hun ganse leven, dat, wanneer wij Hem vragen: "wanneer, waar, hoe zullen wij het bereiden?" Hij reeds de man klaar heeft met de waterkruik. Hij heeft woning, zaal, in het kort alles, alles bereid en gereed. In Hem en met Hem moeten zich de Zijnen onderwerpen aan de wet Gods, en Hem alles overlaten. In één ogenblik is niets voorhanden en ... het is er! In één ogenblik zijn hemel en aarde er nog niet, en ... zij zijn geschapen.

In één ogenblik is niets voorhanden, geld, goed, wet, huisvesting, om het feest te vieren en God met ongehevelde broden de waarheid en zuiverheid te dienen, men onderwerpe zich aan Gods wet, wanneer het zijn moet, in één ogenblik is het voorhanden voor de armen en ellendigen!

Wij mogen geloven, kunnen niet teveel geloven, het geloof kan niet teveel verwachten van onze dierbare Heiland. Wat is dan eigenlijk geloof? Niets anders dan de overtuiging: dat is Gods waarheid, Gods wil en wet, en nu een streep door de wil der mensen, lust en aanmatiging; zo moet het geschieden, zoals Gods wet het zegt en eerst zullen eerder alle sterren van de hemel vallen. Het zichtbare is eigenlijk toch alles stof, maar het onzichtbare gaat zijn loop met onweerstaanbare kracht en scheidt, wat het wil, het woord Gods dringt door alles heen.

En zij, heengaande, vonden het gelijk Hij het hun gezegd had. De Heere houdt in alles woord. Wij vinden het tot op heden altijd nog, zoals Hij het gezegd heeft. Waar wij alles op het spel zetten voor Gods wet en woord, daar kunnen wij rustig onze weg gaan, wij zullen het vinden zoals Hij het gezegd heeft. Wat Hij gekocht heeft met Zijn bloed, kan Hij niet laten omkomen, eer zal de wereld ondergaan, dan dat een kind Gods zou te schande worden in Zijn vertrouwen op de Heiland. En zij vinden het, zoals Hij gezegd heeft, rijkelijk en koninklijk. Want dat is zo Zijn manier: wanneer

Hij helpt, helpt Hij koninklijk. En nu bereiden zij daar het Paaslam en weten daarbij toch niet, wat zij doen.

Het Paaslam wordt gegeten tussen twee avonden; de eerste avond is namelijk de tijd tussen 3 en 6 uur, de tweede avond na 6 uur. De tijd tussen twee avonden is dus de tijd van dat de zon ondergaat totdat zij ondergegaan is; dan moest het Paaslam gegeten worden. Dat is een harde tijd, een uur van verschrikking. Ik houd meer van het uur, wanneer de dag komt, dan wanneer hij voorbij is; daar wordt het al donkerder en donkerder, de zon is weg en het wordt nacht. Maar dat is het uur der uitredding; telkens wanneer wij geen licht meer hebben, wanneer het uitgaan wil, en haast geen olie meer in de lamp gevonden wordt, dat zij haast dreigt uit te gaan, dan gaat het licht weer op, dan komt de hulp.

‘Maar het wordt zo donker, het wordt zo duister, het is mij bang te moede.’

Wacht op hulp!

‘Ach, zij komt niet, zij blijft uit en schrik en angst worden voortdurend groter.’

Blijf in uw woning, de slaande Engel gaat voorbij! U hebt het weliswaar verdiend om te komen en gedood te worden door de slaande Engel, gelijk de eerstgeboorte van Egypte! Israël u bent des doods!

‘Het wordt al duisterder.’

Blijf in uw woning, bestrijk de posten en de dorpels van uw deur met het bloed des Lams en blijf in uw woning!

‘Ach, het wordt aldoor duisterder.’

Maar er is geen gevaar voor u! De Heere God heeft een maaltijd bereid, eet en u zult gesterkt worden voor de reis door de dichte duisternis heen en u zult ontkomen en de helse Farao zal geslagen en u van alle geweld en tirannie des doods en des duivels verlost worden.

Zo beleven wij menigvuldige Paasfeesten in dit leven en zij herhalen zich telkens weer, totdat wij ook het zevende Paasfeest vieren, dat is de volkomen bevrijding van alle nood en zonde op het sterfbed, wanneer alle tranen afgedroogd worden van het gebroken oog.

De Heere heeft het ook dikwijls beleefd en doorgemaakt. Nu legt Hij Zich met de twaalf discipelen aan de dis neer. Judas is er nog bij; de Heere sluit hem niet uit, hij sluit zichzelf uit. Zo wordt de wonderschone raad Gods verheerlijkt. Hoewel er een verrader onder schuilt, God is geen verrader. Hij levert niemand aan de duivel over, een ieder geeft zich vrijwillig aan hem over, en toch moet hij zo Gods raadsbesluit vervullen.

De Zoon des mensen gaat wel heen, gelijk van Hem geschreven is, maar wee die mens, door welke de Zoon des mensen verraden wordt! Het ware hem goed, zo die mens niet geboren ware geweest (Matthéüs 26, 24). Judas had het heil kunnen hebben, maar zijn verschrikkelijke eergierigheid duldde dat niet. Want hij wilde de eerste zijn en niet de laatste, terwijl toch de laatsten de eersten zijn.

En de Heere legt Zich neder aan de tafel met de Zijnen en spreekt merkwaardige woorden: ***Ik heb grotelijks begeerd, dit Pascha met u te eten, voor dat Ik lijd.***

Waarom heeft de Heere daar zo grotelijks naar verlangd? Opdat Hij voor Zichzelf als onze Borg en Plaatsbekleder een zegel zou ontvangen van Zijn uitredding uit de dood als Leidsman der zaligheid, van Zijn verlossing en bevrijding uit de dood voor Zich en de Zijnen, het ganse Israël Gods. Wonderbare Heiland! Zonder zonden is Hij, weliswaar, en toch in alles ons gelijk, bekommerd met de bekommerden, begerende, hongerende naar de van God gegeven tekenen en zegels met al degenen, die daarnaar

honger. Hij wil niets vooruit hebben, maar ook gesterkt zijn door de spijs, tegen de strijd met dood en hel. “Wie is blind, als Mijn Knecht, spreekt God, en doof gelijk Mijn Bode.”

Altijd denkt de mens: wanneer ik zo of zo was, dan kon ik hopen, dan was ik geborgen; wanneer ik dit of dat had, dan mocht ik aan de hoop nog plaats geven. En onze Heere en Heiland, hoe vernedert Hij Zich! Hij begeert met bijzondere begeerte een teken en zegel te hebben, opdat Hij het zou weten: *Ik kom met de Mijnen er door*. Hij heeft al de discipelen, die Hem de Vader gegeven heeft, rondom Zich verenigd. Hij is de Doorbreker, de Leidsman onzer zaligheid!

Komt Hij er niet door, dan komt er géén door. “Laat hen door Mij niet beschaamd worden, die U verwachten, o Heere, Heere der heirscharen! Laat hen door Mij niet te schande worden, die U zoeken, o God Israëls!” (Ps. 69: 7).

U worstelt om genade en zaligheid, u worstelt om er doorheen te komen, is het niet zo, ziel? Zeker, uw Heiland heeft nog anders geworsteld, Hem werd het nog veel zwaarder gemaakt! Alle machten der duisternis stormden op Hem af. En Hij ziet tegelijkertijd het Paaslam en denkt: *dat Lam ben Ik*. Hij ziet het lam gebraden voor Zich en wordt gesterkt. Want het is een zinnebeeldig lam: al is het ook door hete tranen en droefheid heen, toch red Ik Israël van zijn zonden, en zij zullen Mij ook eten, opdat zij gesterkt worden er doorheen te komen. En nu, voorwaar, van dit lam eet Ik niet meer met u; aan alle schaduwen en zinnebeelden is een einde gekomen. Ik ben het Lam; *Ik zal daarvan niet meer eten totdat het vervuld zal zijn in het koninkrijk Gods*.

De Heere is Koning en trekt vooruit door de Rode Zee. In de woestijn is Jezus Koning en woont te midden van Zijn volk tussen de Cherubim. Hij heeft aan Zijn eigen lichaam het voorhangsel gescheurd en zit nu op Zijn troon. Opdat echter het arme volk toegang zal hebben tot Hem, opdat het gesterkt zal zijn in zijn binnenste, gegeten en gedronken zal hebben om door de woestijn te komen en te geraken in het beloofde land, neemt Hij brood en wijn, zegent het brood, breekt het en geeft het aan de discipelen en spreekt: ***Dit is Mijn lichaam, hetwelk voor u gegeven wordt; doet dat tot Mijn gedachtenis***. Hebt u het Paaslam gegeten tot gedachtenis, dat Hij met Zijn hand de armen en ellendigen gered heeft uit het diensthuis der slavernij van Egypte, zo neem nu hier brood tot gedachtenis: *dat is Mijn lichaam, dat voor u gegeven wordt, doet dat tot Mijn gedachtenis*.

Neem de drinkbeker! ***Deze drinkbeker is het nieuwe testament in Mijn bloed, hetwelk voor u vergoten wordt; doe zulks tot Mijn gedachtenis***.

Wie het teken en zegel nodig had voor zichzelf, die weet, hoe zwak wij zijn, dat wij geen ogenblik uit onszelf kunnen blijven staan; die weet, dat wij geestelijke spijs en drank genieten moeten, zullen wij aan het leven blijven.

Nu geeft Hij Zijn lichaam en Zijn bloed te eten en te drinken, geeft aldus aan Zijn discipelen, aan Zijn Israël een teken en zegel - waarvan? Daarvan, dat de slaande Engel het niet slaan zal.

Hij geeft teken en zegel - waarvan? Daarvan, dat wij uit Egypte gered zijn, uit het diensthuis der zonde, uit de vurige oven. Wij zijn door de Rode Zee heen en in het beloofde land binnengekomen, het gevaar is verdwenen, hoewel wij nog altijd door de Rode Zee heen moeten en de pelgrimsreis niet geëindigd is.

Brood en wijn geeft Hij als teken - waarvan? Daarvan, dat, zo zeker God toentertijd Israël opgenomen heeft in Zijn eeuwig verbond, dat Hij het in Zijn rust wilde brengen, zo zeker heeft Hij ook ons opgenomen in Zijn eeuwig verbond, dat Hij ons thuis wil brengen in de eeuwige rust, die overblijft voor het volk Gods. En zoals de uitwendige

mens eet en drinkt en in het leven behouden wordt, zo hebt u ook een inwendige mens; die is God bekend. Ach, hoe zwak, bleek, mager, hoe moet hij hongeren en dorsten! Zal hij wel met de uitwendige mens uit het diensthuis van Egypte ontkomen, werkelijk door de woestijn heenkomen in het beloofde land?

Ja, wanneer ik met Christus, mijn Heiland, verenigd ben!

Hoe dat?

Door het geloof!

Ja, maar ik heb daar nog niet genoeg van!

Daar geeft de Heere aan de zwakheid der Zijnen een teken en zegel, geeft Zichzelf te eten aan de hongerigen met alles wat Hij aan het kruis verworven heeft, opdat zij eten, drinken en verzadigd worden.

En zoals Hij Zich aldus aan de mens geeft en meedeelt, verenigt Hij Zich ook aldus met het binnenste der ziel, dat de mens teken en zegel heeft: in deze nacht, in de nacht des doods, der verschrikking, ... Farao ligt daar en schreeuwt; en de eerstgeboorte der hel is dood!

Volk van God, gaat uit uw huizen, door de duisternis heen! En als wij blijven in Zijn woord, gaat het door de Jordaan heen en Daarboven binnen in hetgeen wij hier geloofd hebben. Amen.

7. Twist onder de discipelen

Opdat wij, mijn geliefde broeders en zusters, het allerheiligst lijden en sterven van onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus met vrucht betrachten, zo betrachten, dat wij door genade bewerkt worden, opdat wij tegemoet zouden mogen gaan aan de opstanding der doden, is het voor alles nodig, dat wij goed bedenken onze zonden en onze ellendigheid.

Wij willen regeren. God heeft de mens ook zo geschapen, dat hij heersen zou; alles was hem onderdanig gemaakt.

Wij willen regeren, vergeten echter voortdurend, dat wij alle heerschappij verloren hebben. Toen wij in God waren, toen wij in Zijn Beeld waren, waren wij heersers der aarde; toen wij Hem er echter aan gegeven hebben, is aan alle heerschappij van onze zijde een einde gekomen. Er is nog wel een regeren, een regeren der liefde, dat is echter een regeren van het kruis af. Maar daaraan denken wij niet bij ons regeren, willen er ook niet aan. Wij willen regeren! Waarover willen wij regeren? Over de anderen. Wie anderen wil regeren, moet eerst geleerd hebben zichzelf te regeren.

Wie anderen verbeteren wil, verbeter eerst zichzelf. Zichzelf regeren, de eigen geest aan banden leggen; kunnen wij dat? Onze rede, onze lusten en begeerten aan de wet Gods onderwerpen, kunnen wij dat? Ik roep op slechts één mens uit allen, die de geringste lust uit eigen macht in zichzelf aan banden legt! Dat mag hij misschien doen als een monnik het doet; maar wanneer men zichzelf op deze manier dwang oplegt, zo straft dit zichzelf later slechts op des te verschrikkelijker wijze.

Waar heerschappij geoefend wordt, moet het in vrijheid geschieden. Want een land waar een goede koning regeert, is niet als een tuchthuis of gevangenis, maar als een vaderhuis.

Wij willen regeren en alles naar onze eigen wil ordenen en inrichten, wij moesten onszelf regeren en in de juiste verhouding brengen; voor de deuren van anderen willen wij vegen en moesten het toch voor de eigen deur doen. Welgelukzalig de mens, in wiens hoofd niet meer het doen van anderen spookt, maar die leeft met zijn God alleen en die al zijn vrijheid vrijwillig in de handen van Hem overgegeven heeft, die voor hem aan het kruis gehecht werd. Maar waar is deze gelukzalige man?

Wij willen regeren, willen anderen regeren en bedenken het niet, terwijl wij dat doen willen, welke kentekenen wij aan handen en voeten hebben. De mens is een slaaf geworden der omstandigheden, hij heeft ze niet in zijn eigen macht. De mens is een slaaf geworden van zijn eigen reden, van zijn gedachten, lusten en begeerten, hij mag willen wat hij wil, hij heeft zijn keten, waaraan hij vastgehouden wordt.

Bestaat er dan volstrekt geen vrijheid?

Ja, zeker, maar vrijheid is ook reeds hier beneden, een wonderbare vrijheid, waarbij men zich tegelijkertijd aan een kruis gehecht gevoelt. Het is de vrijheid van het geloof. Wie in deze vrijheid is, is een vrijgeboren man en houdt zich vrij van alles en terwijl hij zich vrijhoudt van alles, wil hij niet meer regeren en regeert toch. En terwijl hij zo vrij is, ligt hij toch in de diepte dag en nacht en zucht over de harde slavernij waarin hij zich bevindt.

Deze twee dingen moeten blijven: een koning, die alles kan in het geloof en die tegelijkertijd vol onmacht in het stof ligt! Deze onze ellende moeten wij recht erkennen, dat wij nog regeren willen, waar wij het niet zullen; opdat wij begenadigd en verwaarloosd worden, te regeren met Christus in het geloof. Dat wij echter ons verderf leren kennen, en ons wel bewust worden, dat wij kwaaddoeners zijn, dat leren wij uit het Evangelie, dat wij in deze morgenuren betrachten willen.

En er werd ook twisting onder hen, wie van hen scheen de meeste te zijn. En Hij zeide tot hen: De Koningen der volkeren heersen over hen. En die de macht over hen hebben, worden weldadige heren genoemd. Doch u niet alzo, maar de meeste onder u, die zij gelijk de minste, en die voorganger is, als één, die dient. Want wie is meerder, die aanzit of die dient? Is het niet, die aanzit? Maar Ik ben in het midden van u, als één die dient. En u bent degenen, die met Mij steeds gebleven zijt in Mijn verzoeken. En Ik verordineer u het koninkrijk, gelijkewijs Mijn Vader dat Mij verordineerd heeft; opdat gij eten en drinken zult aan Mijn tafel in Mijn koninkrijk, en zit op tronen, oordelende de twaalf geslachten Israëls.

En de Heere zeide: Simon! Simon! ziet, de Satan heeft ulieden zeer begeerd, om te ziften als de tarwe, maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude; en gij, als u eens zult bekeerd zijn, zo versterk uw broeders.

En hij zeide tot Hem: Heere, ik ben bereid, met U ook in de gevangenis en in de dood te gaan. Maar Hij zeide: Ik zeg u, Petrus! De haan zal heden niet kraaien eer u driemaal zult verloochend hebben, dat gij Mij kent.

En Hij zeide tot hen: als Ik u uitzond, zonder buidel en male en schoenen, heeft u ook iets ontbroken? En zij zeiden: Niets! Hij zeide dan tot hen: Maar, nu wie een buidel heeft, die neme hem, desgelijks ook een maal. En die er geen heeft, die verkope zijn kleed en kope een zwaard. Want Ik zeg u, dat nog dit, hetwelk geschreven is, in Mij moet volbracht worden, namelijk: En Hij is met de misdadigen gerekend. Want ook die dingen, die van Mij geschreven zijn, hebben een einde. En zij zeiden: Heere! Zie hier twee zwaarden. En Hij zeide tot hen: Het is genoeg. Lukas 22: 24-38

"En er werd twisting onder hen." Wij vinden hetzelfde ook in Matthéüs 20, maar bij een andere gelegenheid. Daar heet het in vers 20-22: "Toen kwam de moeder der zonen van Zebedéüs tot Hem, met haar zonen, Hem aanbedende en begerende wat van Hem. En Hij zeide tot haar: wat wilt gij? Zij zeide tot Hem: Zeg, dat deze mijn twee zonen zitten mogen, de een te Uwer rechter- en de ander te Uwer linkerhand in Uw koninkrijk. Maar Jezus antwoordde en zeide: Gijlieden weet niet wat u begeert; kunt u de drinkbeker drinken, die Ik drinken zal en met de doop gedoopt worden, waarmee Ik gedoopt worde? Zij zeiden tot Hem: wij kunnen."

Dat is gauw gezegd! Eens in een oorlog op een vermoeiende mars morde één der soldaten. Zij hadden een lastige weg, hadden honger moeten lijden, het weer was aanhoudend slecht, het regende en sneeuwde voortdurend, de kou was hevig en de vermoeienissen groot. Ja, dacht één, onze generaal daar, die heeft het wel goed, die zit op een paard, heeft het gemakkelijk en wordt niet moe.

De generaal hoort die woorden, stijgt af, laat hem zich op het paard zetten. Weldra komen zij in een woud. O, hoe graag wilde de soldaat weer spoedig van het paard afkomen, toen hij zag hoe gevaarlijk zijn plaats was en de kogels hoofdzakelijk langs hem heenvlogen.

"Zeker," hadden de zonen van Zebedéüs gezegd.

"Goed" sprak Hij, "Mijn drinkbeker zult u wel drinken en met de doop, waarmee Ik gedoopt word, zult u gedoopt worden; maar het zitten tot Mijn rechter- en tot Mijn linkerhand staat bij Mij niet te geven; maar het zal gegeven worden, aan wie het bereid is van Mijn Vader!"

Toen de andere tien dat hoorden, namen zij het de twee broeders zeer kwalijk, dat deze zich aanmatigden aan de rechter- en aan de linkerhand van de Heere Jezus te willen zitten; dat kunnen wij ook, denken zij.

Maar de Heere Jezus roept hen tot Zich en spreekt: "Gij weet, dat de oversten der volkeren heerschappij voeren over hen en de groten gebruiken macht over hen. Doch also zal het onder u niet zijn; maar zo wie onder u zal willen groot worden, die zij uw dienaar. En zo wie onder u de eerste zal willen zijn, die zij uw dienstknecht. Gelijk de Zoon des mensen niet is gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, en Zijn ziel te geven tot een rantsoen voor velen." (Vers 25-18).

Toen de Heere tot de discipelen gezegd had, dat één uit hen Hem zou verraden, vroegen zij: "Heere, wie is het?" Toen Judas als verrader aangewezen was, en weggegaan was, toen begon onmiddellijk de twist. Wat eigenlijk had Judas gewild? Hij had de eerste willen zijn. Hij stond onder de discipelen het hoogste. Hij wilde echter niet de eerste zijn, zoals Jezus de Eerste is. Hij wilde heersen. Dezelfde geest stak ook in de andere discipelen. De één oordeelt de ander, de één wil nog hoger zijn dan de ander en zij beginnen onder elkaar te twisten. Hebben zij het dan niet vernomen, begrijpen zij het dan niet, dat zij de Heere niet lang meer bij zich zullen hebben?

Ach Nee! Als ik het maar ben, dan ben ik het!

En er werd ook twisting onder hen, onder de meest beminde discipelen van de Heere. Zij waren allen van de duivel van hoogmoed bezeten; een ieder wilde de grootste zijn, een ieder wilde ervoor gelden. Wie de Heere kent op Golgotha, die moest hier toch billijkerwijze tot inkeer komen. Ach, hoe pronkt men met zijn gaven, gaat trots heen en heeft veel in het hoofd, heeft een el in zijn hand en meet: hoe lang is die man?

Dat stak in de harten van de geliefde discipelen. Bent u meer dan een apostel des Heeren? Kan de apostel bij u komen om van u te leren? De hoogmoed moet in de diepte komen, zo niet, dan gaat het niet goed. De discipelen hadden een buitengewoon welbehagen aan hun twist, zij komen in hun opgewondenheid, in hun half vleselijke en half geestelijke ijver al verder en verder. De ene meende, dat hij dit voor zich bezat, de ander dat en zo oordeelden zij. Want zij hielden het ervoor, dat de Heere weldra een zichtbaar rijk zou beginnen.

En heden is de mens nog dezelfde mens en in de gemeente Gods is het niet anders te verwachten. Men wil zich altijd verdedigen, dat men het toch goed gemaakt heeft en dat men met recht en lofwaardig regeert. Maar het is met de mens een verdorven zaak; regeren en kruis dragen wil niet bij elkaar passen.

De trouwe Heiland, Hij verneemt het, dat Zijn discipelen daar twisten. Zijn hart is vol van de gedachte naar de Vader te gaan, en vol liefde. "Vader, de ure is gekomen en Ik kom tot U en heilig hen in Uw waarheid."

De Heere regeert, en hoe! Met het goud Zijner liefde regeert Hij en houdt Zijn discipelen samen. Hij schreeuwt niet met schelden en schimpen. Hij slaat er niet op met donder en bliksem, maar wijst hen met liefde terecht. "De koningen der volkeren heersen over hen en die macht over hen hebben, worden weldadige heren genoemd; "genadige heren" "edele heren!"

O, bij het regeren in Gods huis gaat het niet zo toe als bij het regeren op aarde. De koningen, die de Heere maakt, zijn geen wereldse koningen, moet zich niet "genadige heren" laten noemen, maar also zal het bij ulieden zijn: *De meeste onder u, die zij gelijk de minste, en die voorganger is, als één die dient.*

Is er één, die meerder is, zo is hij het, die het van zichzelf ervoor houdt, dat hij de jongste is, en die voorganger is, die anderen leidt, moet zijn als één die dient. Daarvan geeft de Heere Zelf het bewijs, terwijl Hij zegt: *Want wie is meerder, die aanzit of die dient? Is het niet, die aanzit?*

De gast is het toch om wie het gaat, en die achter de tafel staat en dient, is toch niet de gast, en toch sta Ik hier en Ik dien u en ben toch uw Heere. Predikt dan de Heere communisme? Zeker niet! De koningen der volkeren moeten blijven en de hemelse koningen zullen ook blijven; de koningen der volken zullen heersen en wee hem, die hen niet daarvoor houdt en hun niet onderdanig wil zijn.

Maar de hemelse koningen zullen het ook weten hoe zij zich te gedragen hebben. Waar echter niets dan koningen zijn, hoe kunnen zij dan elkanders dienaren zijn? En in Christus bent u niets dan koningen. Maar wanneer men door het Evangelie, wanneer men door het geloof aan Christus, een koning geworden is, zal men voorwaar niet meer tot de anderen zeggen: *Zet u hier op dit bankje aan mijn voeten*, maar gaat het zo, als toen de koningin van Sheba Salomo bezocht. Zij bracht hem de heerlijkste en kostbaarste geschenken en hij gaf haar alles wat haar hart wenste en begeerde; de één dient de ander met dat wat hij heeft.

Het gaat u allen aan! In 1 Korinthe 6: 1 en vervolgens lezen wij: *Durft iemand van u mensen, die een zaak heeft tegen een ander, terecht gaan voor de onrechtvaardigen, - dat is de kinderen der wereld, wanneer misschien een ander lid der gemeente hem zijn geld niet zo dadelijk betalen kan of hem op andere wijze onrecht heeft gedaan - en niet voor de heiligen? Weet gij niet, dat de heiligen de wereld oordelen zullen?* Daar is een arme schoenmaker, hij kan nauwelijks vrouw en kind het nodige geven, maar hij is een koning bij de Koning aan het kruis, hij zal de ganse wereld oordelen. *En indien door u de wereld geoordeeld wordt, bent u onwaardig de minste gerechtzaken?* - voor enige guldens, om enige woorden, die de ander gezegd heeft. *Weet u niet, dat wij de engelen oordelen zullen en hoeveel te meer de zaken, die dit leven aangaan?* Want God heeft ons hoog boven de engelen gesteld. *Zo gij dan gerechtzaken hebt, die dit leven aangaan, zet die daarover, die in de gemeente minst geacht zijn;* dat is: neem hen, die in geen bijzonder aanzien staan, die het minst betekenen in de gemeente en laat hen oordelen over zulke kleinigheden en zaken, waarbij van niets dan gelijk willen hebben sprake is.

Slechts zonde, louter zonde, niets dan zonde! Slechts liefde, louter liefde, niets dan liefde! Het ene is bij mensen, het andere bij de Heere! Bij de Zijnen, bij de meest beminden, is niets dan zonde en bij Hem niets dan liefde om hen terecht te wijzen en niet moede te worden, hun het regeren uit handen te slaan. Opdat zij ernaar zouden luisteren, hoe Hij tot hen sprak: "En gij zijt degenen, die met Mij steeds gebleven zijt in Mijn verzoeken. En Ik verordineer u het koninkrijk, gelijkterwijs Mijn Vader dat Mij verordineerd heeft, opdat gij eten en drinken zult aan Mijn tafel in Mijn koninkrijk, en zit op tronen, oordelende de twaalf geslachten Israëls." (vers 28-30). "Gij zijt degenen die met Mij steeds gebleven zijt in Mijn verzoeken."

Is dat waar? Wacht een half uur en zie hoe zij bij Hem blijven in Zijn verzoeken! "Zwaard! ontwaak tegen Mijn Herder, en tegen de Man, die Mijn Metgezel is, spreekt de Heere der heirscharen, sla die Herder, en de schapen zullen verstrooid worden." Maar wanneer de Heere het zegt, dan moet het toch waar zijn! Maar wat wil Hij dan daarmee? Het goede, dat wij niet gedaan hebben, daarvan zegt Hij, dat wij het gedaan hebben en het boze, dat wij gedaan hebben, Hij kent het niet. In de listigheid van Zijn liefde lokt Hij Zijn kuikens, steekt hen allen in de zak Zijner ontferming en zegt: nu bent u goed daar binnen, nu zult u bij Mij eten en drinken, in Mijn kamers wonen, Mij voorzingen en spelen van Gods goedertierenheid en genade!

Wanneer de Heere iets van ons zegt, dat wij nochtans niet gedaan hebben, dan prikkelt Hij ons daarmee, opdat wij het zouden doen. Om de kunst van regeren te leren en tot

de genade te komen met de Heere te regeren, moet men vóór alle dingen bij Hem blijven in Zijn verzoeken. Ga dus de weg in smaad, door aanvechting en krenking heen. Zulke verzoeken heeft Hij doorgemaakt, en van zulke verzoeken zegt Hij, **dat Zijn discipelen bij Hem gebleven waren**. Dat is dus de weg om te regeren, bij Hem te blijven in Zijn aanvechtingen. Wat ontvangt men daarvoor?

Dit, dat men naar Zijn laatste welbehagen het koninkrijk ontvangen zal, dat Hij van de Vader ontvangen heeft. De Heere is de Zoon en Erfgenaam. Hij heeft van de Vader een koninkrijk geërfd en dit Koninkrijk behoudt Hij niet voor Zichzelf, maar zovelen als Hij verlost heeft, maakt Hij koningen in het koninkrijk; zij zullen allen het rijk hebben, dat Hij van de Vader heeft. Zijn rijk is vol van zilver en goud, is een heerschappij van zee tot zee, van het ene einde van de wereld tot het andere; alle vijanden daarin zijn overwonnen en vernietigd en dit ganse rijk laat Hij in Zijn testament aan Zijn kinderen na.

Dit rijk is begonnen hoofdzakelijk toen de Heere Zijn Heilige Geest van boven gezonden heeft en daar is nu het eten en drinken geestelijk te noemen, namelijk van het genot van de vertrouwelijkste en innigste omgang met de Heere. Het is de grootste eer van de koning aan zijn tafel genodigd te worden en deze eer verleent de Heere aan de Zijnen, nodigt hen uit aan Zijn tafel, opdat zij leven zouden in de meest volkomen gemeenschap met Hem, in het meest volkomen genot van Zijn genade en heerlijkheid; daar komt het regeren dan nog bij bovendien.

De tronen zijn niet letterlijk en uitwendig te verstaan, het zijn geen heilige, bisschoppelijke of pauselijke kronen, maar de mening is deze. Vol rust, op de grond van het woord Gods zit u en richt de twaalf geslachten Israëls; hiermede zijn echter gemeend alle volken, het ganse menselijk geslacht, dat door die twaalf stammen vertegenwoordigd wordt. Alle volkeren zouden zij oordelen, dat is in de volste zin een oordelen, van de andere kant een oprichten, een troosten, helpen en tot rechtvaardigheid brengen van hen die in Christus zijn. Dat is het oordelen. Dat is dus het ware regeren.

Daar draagt men echter een kruis. Alles toch wat hoog en heerlijk is, wat op gemakkelijke wijze regeren wil, loopt slechts daarop uit, dat het in de ergste smaad werpt. Maar het testament staat vast, hangt niet af van ons gedrag; het testament staat vast geschreven: u kunt razen en dreigen zoveel u wilt, Ik ben Koning. Ik regeer en al de Mijnen met Mij.

Dit regeren bestaat evenwel in het kruis dragen, in vervolgd en doodgeslagen worden, maar men blijft in rechtvaardigheid en waarheid der liefde. Het is zo'n regeren, dat de meeste de mindere erkent, dat men de raad Gods erkent, het is een regerende liefde, men wil niet zelf regeren, maar Gods wet zal regeren, opdat de arme mens gered zij en blijve.

Maar hoe leert men dat? Hoe komt men er toe? Simon! Simon! De oude mens steekt nog altijd in u. **Simon! Simon! ziet de satan heeft ulieden zeer begeerd om te ziften als de tarwe!**

Daar is Simon toch voorwaar niet de grootste, niet de voornaamste. Maar dat heeft niet alleen betrekking op Simon, het gaat allen aan. De duivel is gekomen voor het aangezicht des Vaders, hij heeft het ganse gemeentebok meegebracht, heeft zo vele, vele grote zonden aangetoond en bewezen: 'geef mij ze eens hier in mijn hand, die mensen, ik wil het bewijzen, dat in hen niets goeds is, maar alleen boosheid, alleen zonde.'

De Vader heeft het hem toegegeven, zij gingen allen in de zeef; maar er steekt iets in hen, dat ziet de duivel niet, dat heb Ik in u gelegd: het geloof. *Maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude.*

De duivel mag doen en uitrichten wat hij wil, het geloof bewerkt het, dat u niet door de zeef valt. Maar u moet er in, opdat God gerechtvaardigd worde.

En gij, als gij eens bekeerd zijt, zo versterk uw broeders. Dit is dan het regeren, dat de grotere broeders en zusters de kleinere dragen, ondersteunen, helpen; dat men de zwakke broeders sterke, zoals men zelf gesterkt is. Zo leren wij dus de kunst om te regeren. Men moet eerst in de zeef; ... is er geen geloof, dan valt men erdoor; is het geloof echter aanwezig, zo blijft het erin, daar mag de duivel doen wat hij wil!

Petrus wilde dat nu echter niet doen gelden, dat wil de alles regerende mens volstrekt niet. Wanneer men hem zegt: *u kunt uzelf niet regeren*, hij wil het niet aannemen. Wanneer nu God iemand genadig is, zo moet hij allereerst een geduchte val maken, dat hij armen en benen breekt, opdat hij het dan erkenne. Petrus wilde het niet geloven. Er is ook volstrekt niet aan te denken, dat ooit een mens dat geloven zal uit zichzelf. Hij zegt veeleer honderdmaal: *Heere, ik ben bereid met U ook in de gevangenis en in de dood te gaan.*

De Heere echter spreekt: *Ik zeg u, Petrus, de haan zal heden niet kraaien, eer u driemaal zult verloochend hebben, dat u Mij kent.*

De Heere zegt dit tot Petrus, de onverwrikbare rotssteen. En wat Hij gezegd heeft, is waar geworden. Petrus heeft het moeten leren, dat geen mens zichzelf regeren kan, toen leerde hij echter daarmee ook tegelijkertijd zijn broeders te versterken, te straffen en te troosten, te voeren en te leiden.

Wie zo regeert, zit aan de voeten van zijn Heere, is gelukkig en zalig en laat Hem regeren. Waar Hij echter regeert, en men zich houdt aan Zijn woord, daar is weldra de ganse wereld op de been! Waarom woeden de heidenen? Waar moet dat op uitlopen? Dat leren wij uit de Profeet Jesaja, die spreekt: "Hij is met de overtreders geteld geweest."

De Heere sprak tot de discipelen: "Als Ik u uitzond zonder buidel, en male, en schoenen, heeft u ook iets ontbroken? En zij zeiden: Niets! Hij zeide dan tot hen: Maar nu, wie een buidel heeft, die neme hem, desgelijks ook een male, en die geen heeft, die verkope zijn kleed en kope een zwaard." Wat moeten dan de zwaarden? Zij moeten gezien worden in het hof Gethsémané. Want Hij moet met de misdadigers gerekend worden, gelijk van Hem geschreven is.

Welgelukzalig hij, die het woord ter hart neme: "gij zult het gedachtig zijn en u schamen en niet meer uw mond openen wegens uw schande, wanneer Ik voor u verzoening zal doen over al hetgeen u gedaan hebt." Ezech. 16:63.

Daar is de rechtvaardige voor zijn God een overtreder, verheugt zich echter over de Borg, en terwijl hij Hem aanbidt en aanschouwt aan het kruis, draagt hij mede de doornen. En al is het, dat zij steken, toch is het een kroon, zij zullen steken duivel en dood en zijn louter rozen. Amen.

8. Jezus in Gethsémané

Wij lezen in Lukas 22: 39-45: *En uitgaande, vertrok Hij, gelijk Hij gewoon was, naar de olijfborg. En Hem volgden ook Zijn discipelen. En als Hij aan die plaats gekomen was, zeide Hij tot hen: Bidt, dat gij niet in verzoeking komt. En Hij scheidde Zich van hen af omtrent een steenworp.*

En knielde neder en bad, zeggende: Vader, of Gij wilde deze drinkbeker van Mij wegnemen! Doch niet Mijn wil, maar de Uwe geschiede! En van Hem werd gezien een Engel uit de hemel, die Hem versterkte. En in zware strijd zijnde bad Hij te ernstiger. En Zijn zweet werd gelijk grote druppelen bloeds, die op de aarde vielen. En als Hij van het gebed opgestaan was, kwam Hij tot Zijn discipelen en vond hen slapende van droefheid.

Het Evangelie van Lukas bericht ons hier, dat Jezus naar de Olijfborg ging, gelijk Hij gewoon was. Hij ging dus dikwijls uit met Zijn discipelen om daar te vertoeven en te bidden. De Heere heeft niet aan Judas willen ontkomen, toen Hij wist, dat de ure gekomen was. Gethsémané was een hof met olijfbomen, waarin ook huizen waren, wier bewoners of bezitters zoals het schijnt aan de Heere bekend waren. De discipelen waren bij de Heere, Hij hield hen vast met de macht Zijner liefde.

Toen Hij aan die plaats was gekomen, zeide Hij tot Zijn discipelen: ***Bidt, dat u niet in verzoeking komt.*** Want Hij zou immers gelijk Hij het hun van tevoren gezegd had, spoedig verraden en gegrepen worden, dan zou Hij niet meer bij hen zijn. Hij zou aan het kruis gehecht worden.

De discipelen echter verstonden er niets van, zoals ook wij niets verstaan, wanneer wij in de oven der ellende komen, maar ons daaraan ergeren. *Te bidden, dat zij niet in verzoeking komen*, is hetzelfde gebed, dat wij bidden: *leid ons niet in verzoeking*. Wanneer de Heere ons in de verzoeking leidt, dan kunnen wij niet weerstaan, verstaan en begrijpen Gods wegen niet, willen het hier beneden goed hebben en daarboven goed en horen graag de prediking van het geloof. Wanneer het er echter om gaat, staat ons verstand stil en zijn wij heel onverstandig, dat wij ons niet er over heen kunnen zetten en vragen, *waarmee heb ik het verdiend? God wil mij zeker niet zalig maken.*

Wij kunnen God niet begrijpen en verstaan. Wanneer de zonde in ons opkomt, dan denken wij: 'ach, er is geen genade meer, er is geen teken meer voorhanden, dat ik een kind van God ben; u bent des duivels kind en knecht.' Zo gaat het ons in onze verzoeking. Daarom moeten wij er goed acht op geven, wat de Catechismus zegt: "Dewijl wij van onszelven zo zwak zijn, dat wij niet een ogenblik kunnen blijven bestaan" - niet één ogenblik, onthoud het toch goed! - "en daartoe onze doodsvijanden, de duivel" - die ook dikwijls zich verandert in een engel des lichts - "de wereld, en ons eigen vlees, " - waarvan zoveel aan ons is - "niet ophouden ons aan te vechten." Wil ons toch kracht geven? Nee, maar: "wil ons behoeden en sterken door de kracht van Uw Heilige Geest, opdat wij in deze geestelijke strijd niet onderliggen, maar altijd sterke tegenstand doen, totdat wij eindelijk ten enenmale de overhand behouden."

Waarom wij dus te bidden hebben, zien wij ons hier in gebedsvorm voorgesteld. Daarom spreekt de Heere tot Zijn discipelen: "Bidt opdat u niet in verzoeking komt." Driemaal spreekt de Heere zo tot hen. Maar de lieve discipelen waren zo treurig, dat zij niet aan het gebed denken konden, ten hoogste kwam een zucht uit het gedrukte hart. Van louter treurigheid vielen zij in slaap in plaats van te bidden.

Wat de Catechismus hier leert is onze schuldige plicht, waarvan wij ons niet ontslaan mogen. Wij kunnen waarlijk niet één ogenblik bestaan, steeds zullen de doodsvijanden ons aanvechten. Een kind Gods is voor geen zonde zeker. Duivel, wereld en vlees houden niet op, laten nooit van hem af totdat de laatste zucht er is. In dit onderzoek, waarin wij dus beproefd en onderzocht worden, komen wij niet door en bestaan allen de proef niet. Dan heeft ons de duivel, wij komen niet in de hemel! Wie in de hemel komen wil, moet in de proef bestaan.

Maar daar hebben wij het lieflijk Evangelie, dat houdt ons onze dierbare Borg en Plaatsbekleder voor. Wat wij niet tot stand brengen, heeft de Mens Christus Jezus, de Mens in onze plaats, vervuld en tot stand gebracht.

Vers 41: ***En Hij scheidde Zich van hen af, omtrent een steenworp. En knielde neer en bad.*** Hij werd van Zijn discipelen als het ware weggescheurd, zoals een steen weggeworpen wordt. Nameloze angst overviel Hem. Vanwaar kwam deze angst toch wel?

Dat kan slechts die gelukzalige beschrijven en begrijpen, die zichzelf in nameloze angst bevindt vanwege zijn zonden. Hoe het met hem staat, weet hij niet, maar één ding weet hij: hij is verloren. Rondom hem zijn donderslagen en het is hem als wilde de aarde zich openen. Naamloze angst vanwege zijn zonden, vanwege de toorn van God, grijpt zijn hart aan. Hieruit komt geen kind Gods uit zichzelf. Deze angst wordt door de onbekeerden verjaagd en teruggedrongen totdat zij op het sterfbed komen. Uit deze angst kan zich geen kind Gods helpen, het mag doen wat het wil. Hij, die hem deze angst heeft opgelegd, Hij is het, die hem deze weer afneemt. Hoe?

Hij aanschouwt een Borg, een Middelaar, die gewillig is, de toorn van God op Zich te nemen. En zoals hij de gewilligheid aanschouwt, ziet hij ook de werkelijkheid: de Middelaar, beladen met de toorn van God en er onder zuchtende.

Er was dus nameloze angst in de heilige ziel van de Heere, omdat alle zonde op Hem lag en daar voelt Hij aan Zijn reine, heilige ziel de verschrikkelijke toorn van God alsof Hij de enige zondaar op aarde was en de enige overtreder van alle geboden Gods. De eeuwige verdoemenis, het gescheiden zijn van God, het verschrikkelijk gevoel, dat de liefde van de Vader Hem ontbreekt, dat alles veroorzaakt deze verschrikkelijke angst.

En nu zal de duivel geen ziel meer in deze angst ombrengen. Want de Heere heeft de angst voor allen doorgemaakt, zodat geen kind Gods onder zulke angst omkomt, maar blijft in hoop, totdat de hoop tot zekerheid wordt. Daarom werd Hij van Zijn discipelen gescheiden omtrent een steenworp, alsof Hij een steen was, uit de gemeenschap der mensen weggeworpen, een uitvaagsel der mensheid. Zo hebben Hem de discipelen kunnen zien en er getuigen van zijn, dat Hij zo geworsteld heeft met de dood; en in zulke angst geweest is, opdat ook wij de zekerheid ervan zouden hebben.

En de Heere knielt neder; dat veroorzaakt de angst van Zijn hart, de last van de toorn van God. Wie waarachtige omgang heeft met God, die kent de uitwendige plechtigheden niet, maar gaat, staat, zit, ligt, knielt in het geloof, in het gebed, zoals het hem drijft. Maar er zijn ogenblikken van bittere nood en angst; daar werpt men zich ter aarde, op zijn aangezicht, zoals de Heere. Want de verschrikkelijke angst en last van de toorn van God heeft Hem terneergedrukt, dat Hij in het stof kermt, een worm, geen mens.

En Hij bidt. Het is een wonder! De grote God kermt hier in het stof! Dat doet Hij in vurige liefde tot al de Zijnen. Dat doet Hij als mens in onze plaats, opdat wij ons met het aangezicht ter aarde zouden kunnen werpen in nood en dood. Hij heeft het ons verworven en Hij stelt het daar, dat wij de aanvechting niet licht achten, maar vol angst worden en ons in het stof werpen om te bidden. Hij heeft het ons verworven. Want Hij heeft de Geest verworven, die dat in ons werkt. Hij heeft de angst niet weggeworpen, die op Hem lag, maar heeft volgehouden. "Laat hen door Mij niet beschaamd worden, die U verwachten, o Heere! Heere der heirscharen! Laat hen door Mij niet te schande worden, die U zoeken, o God Israëls!" (Ps. 69: 7).

De Heere heeft het verworven, dat de Zijnen ook voor de geringste zonde beven als een blad en Gods wil begeren te doen. Als de Borg ligt Hij daar in het stof in Gethsémané en verwerft voor de Zijnen de Heilige Geest, dat zij bij alle wankelen en toegeven - weliswaar - een tijdlang van de duivel, wereld en vlees getiranniseerd kunnen worden en niettegenstaande dit alles, dat zij zelf moedwillig de grafsteen op zich geworpen, zichzelf in het graf gesloten hebben, toch de Heilige Geest weer in zich opkomen laten en niet ophouden, tot zij boven zijn.

En wat bidt de Heere? "**Vader**" - o, welk een wonder!

Gods toorn te voelen in zijn ziel en te spreken: "Vader!" Niets te ervaren van de liefde Gods en toch "Vader!" te zeggen! Dat kunnen wij niet. Nee, dat kunnen wij niet! Waar de zonde machtig is in ons, wereld en duivel over ons heengaan, kunnen wij niet "Vader" zeggen. Hoe? Blijft Hij dan niet onze Vader, hangt het dus van ons af of Hij Vader is, hangt het van de kinderen af, of hun ouders hun ouders zijn? Goddeloos is de jongen, die verkeerd en weerspannig is; maar dat is eerst recht weerspannigheid, is eerst recht een verschrikkelijke zonde, wanneer men tot de vader niet meer zegt: "vader." De mens die oprecht is, verliest alle moed, wanneer de zonde machtig wordt in hem, wanneer duivel, wereld en vlees op hem losstormen, wanneer men Gods toorn in zijn binnenste ondervindt. Daar denken wij: het is alles te vergeefs, met mijn bekering, met mijn wedergeboorte is het niets, de hemel is zwart en van koper. Maar is God dan niet een eeuwige Vader? Was de vader van de verloren zoon niet toch een vader? Heeft hij niet aan hem gedacht, toen de zoon nog bij de zwijnen zat? En de Borg heeft eraan gedacht, dat al Zijn broeders, die God Hem gegeven heeft, geloven zouden, dat zij geen Vader meer hadden. Ach, hoe wordt het hart Gods overweldigd, wanneer, midden in de toorn, tot Hem gezegd wordt: *U bent nochtans Mijn Vader!* O, hoe wordt de roede uit de hand des Vaders geslagen, wanneer het kind tot Hem zegt: "lieve Vader!"

Maar tot God gaan, wij vermogen het niet, wij hebben er de moed niet voor! Maar de Borg heeft het gedaan! "Vader" heeft Hij gezegd, heeft Hij geroepen, opdat het Vaderhart open zou blijven voor al Zijn broeders, die zuchten onder hun zonde.

Wat wilde de Heere van de Vader wat bidt Hij Hem? '*Of Gij wilde deze drinkbeker van Mij wegnemen!*' Hij meent de bittere angst en nood. Het was een verschrikkelijke, bittere drinkbeker. Al de eeuwige toorn, die over u en mij ontstoken moest worden, alle verdoemenis en vervloeking, waarmee u en ik het verdienen, vervloekt te worden, alles was in deze drinkbeker. Al het bittere en verschrikkelijke, dat een kind Gods ondervindt, wanneer het zijn zonde voelt, en de toorn van God daarover ontstoken. De duivel heeft al zijn gif er in geworpen, de hel al haar kwellingen; alle dood lag er in en de Heere moest de ganse drinkbeker drinken. Daarom bidt Hij: "Vader, of U wilde deze drinkbeker van Mij wegnemen!" De Heere kende immers de zonde niet, ook maar in de meest verborgen gedachte niet, hoe kan

Hij dan Gods toorn voelen? Wij weten wel, waar het vandaan komt, wij weten wel, dat wij het verdiend hebben, maar deze heilige, onschuldige Jezus, Hij kon immers niet één ogenblik de toorn van God uithouden. Hij kon immers niet de verschrikkelijke drinkbeker leegdrinken. Nee! Hij kon het niet. Daarom bidt Hij als een waarachtig mens: "Of U wilde deze drinkbeker van Mij wegnemen", voegt er echter aan toe: *doch niet Mijn wil, maar de Uwe geschiede.*

O, arme, ellendige, die onder uw zonde zucht, u zult toch de drinkbeker van de toorn van God niet drinken, de dood niet lijden. Wij moesten eigenlijk de drinkbeker ledigen. Want wij hebben gezondigd tegen Gods wet en voor de rechterstoel Gods moesten wij de drinkbeker ledigen. Maar deze is zo groot en heeft zoveel in zich besloten, dat u de hele eeuwigheid door hem niet leegdrinkt. Maar de Borg, de Middelaar Gods en der mensen, Hij neemt het op Zich. Een ogenblik zegt Hij: "och, of U wilde deze drinkbeker van Mij wegnemen!" Maar Hij onderwerpt Zich aan de wil Zijns Vaders.

Dat echter is de wil Gods des Vaders, dat u, ellendige, die de drinkbeker van de toorn van God in uw hand hebt, niet één druppel daarvan proeven zult. Uw Middelaar heeft het gedaan, heeft het gedaan voor u. Dat is des Vaders eeuwige wil geweest: wij zouden de drinkbeker niet drinken, de Borg, de Borg heeft het op Zich genomen, opdat wij zouden zeggen: "Wat zal ik de Heere vergelden voor al Zijn weldaden, aan mij bewezen? Ik zal de beker der verlossingen opnemen en de Naam des Heeren aanroepen" (Ps. 116: 12 en 13).

Dus, de gifbeker van de *toorn* van God moet de Zoon naar des Vaders wil ledigen, opdat wij de drinkbeker van eeuwige *vreugde* en lust aan de lippen zetten en drinken zouden. En deze drinkbeker heeft ook veel in zich besloten: die is vol van het bloed van Jezus Christus, vol van eeuwig leven, vrede, lust, vergeving der zonden, dat wij drinken kunnen uit de volheid van Zijn heil. Zo heeft de Borg het ook verworven, dat de onwilligheid en weerspanning van Zijn volk verzoend zijn.

"Vader" zeggen komt niet in ons op, wanneer wij getuchtigd worden. "Uw wil geschiede" komt niet in ons op, wij willen onze wil hebben. O, hoeveel wordt gezondigd tegen onze Vader! Verzoend echter heeft Hij al dit murmurerende gedrag en verworven de Geest, dat toch het "Abba" geroepen wordt, waar wij toch de bittere drinkbeker uit des Vaders hand in ontvangst nemen moeten, wanneer wij ook lange tijd ons er tegen verzetten, dat wij tenslotte toch buigen en "Vader" zeggen en spreken: wanneer het dan zijn moet, zal ik de drinkbeker drinken.

Hij, onze Plaatsbekleder en Borg, heeft het ons verworven, dat, wat ons bitter in de mond is, tenslotte toch alleen goedertierenheid en zaligheid wordt. Toch gaat het daarbij niet gemakkelijk toe. Men kan gerust zeggen: "Uw wil geschiede", wanneer men geen nood voelt, wanneer men geen zonde heeft en zij ons niet drukt, wanneer Gods wet niet in het hart brandt. Maar alle kinderen Gods ervaren zo iets. Alle kinderen Gods moeten zulke drinkbeker drinken en spreken: *Ja Vader, Uw wil geschiede, niet de mijne.*

Maar door welke doodsangsten gaat het daar heen! Waar zijn Gods beloften, waar is Zijn vroegere genade, Zijn vroegere macht, Zijn hulp, die ik ervaren heb in vroegere jaren en dagen? Alles is immers weg! O, dat gaat zo gemakkelijk niet toe!

Laat het ons ondertekenen, een ieder met zijn bloed: *ik heb de eeuwige dood verdiend en erf het eeuwige leven!* Dat moet een ieder steeds in het oog houden en nooit vergeten. Dat de Heere de drinkbeker drinkt, daarin worden alle deugden Gods

volkomen verheerlijkt; wanneer de Heere op het hoogst verhoogd wordt, verzink ik in de diepste afgrond.

"Vader, gelijk U wilt; niet Mijn wil geschiede, maar de Uwe!" En het giftige water komt Hem over de tong, alle gloed des afgronds en der hel brandt Hem op Zijn lippen, in Zijn keel, en de doodsangst overvalt Hem, Hij geraakt in strijd met de dood.

"Vader, Uw wil geschiede." Wat mijn God wil, dat geschiede altijd. Zijn wil is steeds de beste. Hij is steeds bereid te helpen hen, die in Hem geloven. Wanneer des Vaders wil maar geschiedt, wanneer des Konings wil maar uitgericht wordt, wat vraagt dan een goed soldaat naar iets anders! "De Koning leve!" roept hij, neigt zijn hoofd en sterft. Het is genoeg voor hem gestreden te hebben.

Toen de Heere zo streed, kwam een Engel van de hemel en versterkte Hem. Ik kan niet zeggen: "Vader! Uw wil geschiede!" Of ik aanschouw de beloning, de kroon van de overwinnaar; een lichtstraal van boven gaat als in een oogwenk door het hart heen, maar dan moet ik er toch aan. Een Engel is de Heere verschenen en heeft Hem versterkt.

Ach, er staan miljoenen engelen rondom Hem heen, terwijl Hij nu zit ter rechterhand des Vaders. De engel versterkte Hem; Hij houdt Hem voor het loon, het ganse uitverkoren geslacht der zondaren - dat Hij nu uit de dood in het leven brengen zou - en verdwenen was de engel, het was weer zwart en duister rondom Hem en doodsangst overviel Hem.

En in zware strijd bad Hij des te ernstiger. Dat was een wonderbare strijd, toen dood en leven streden. Het leven toch behield de kroon, het heeft de dood vertreden. Ja, mijn geliefden, het heeft de Heere veel gekost deze drinkbeker te ledigen. Denk daaraan in de strijd met duivel, wereld en zonde, wanneer u voelt, wat Gods toorn is, hoe ernstig Hij het meent. Denk dan aan deze doodsangst van onze Heere Jezus Christus. Aan Zijn heilige ziel was toch niets onreins te vinden, maar toch heeft de dood Hem overvallen, heeft Hem reeds in zijn macht. Want alle verschrikkingen der duisternis en der verdoemenis zijn tegen Hem opgekomen. De genadige Borg had toch ook de drinkbeker terug kunnen slaan, vrijwillig echter heeft Hij hem genomen en drinkt Hij hem uit. Hij voelt de dood, het geweld der eeuwige verdoemenis. Maar Hij blijft vast, Hij drinkt de eeuwige verdoemenis tot op de bodem van de drinkbeker geheel uit. Ach, daar moest Hij immers omkomen, daar moest Hij sterven. Wie kan dus in een eeuwige gloed leven?

Een mens is Hij immers, en welk een mens! Onze Borg en Plaatsbekleder is Hij. Daar is dus tegen Hem de ganse macht der hel losgebroken, de ganse macht des doods. Maar dan zou ook de ganse verlossing vernietigd, de gemeente verwoest zijn en de hel zou juichen. Maar de Heere geeft niet toe, Hij laat niet los. Hij wil niet dat Zijn broeders de drinkbeker drinken. Allen, die daar schreeuwen: "Heere Jezus! Zoon Davids! ontferm U mijner!", allen zullen ervaren, dat zij een Ontfermer hebben. "Het zal Mij zijn als de wateren van Noach, toen Ik zwoer, dat de wateren van Noach niet meer over de aarde zouden gaan; also heb Ik gezworen, dat Ik niet meer op u toornen, noch u schelden zal. Want bergen zullen wijken en heuvelen wankelen; maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken en het verbond Mijns Vredes zal niet wankelen, zeg de Heere uw Ontfermer."

En zo ligt nu op onze Ontfermer de angst der hel, maar Hij geeft niet toe, Hij bidt, Hij bidt ernstig. Wanneer de doodsangst u vervult, zo bidt! Wanneer angst vanwege uw zonden, wanneer angst der wereld en der hel u aangrijpt, bidt! Wanneer twijfelingen

over u komen, of u zalig zult worden, bidt! Hoewel u ook denkt: ik ben verloren, met mij is het uit, ik kom niet terecht, ... bidt, ach, bidt! U kunt niet? Ook dat heeft onze dierbare Borg en Plaatsbekleder gedaan. Want Hij heeft verzoend de moedeloosheid van Zijn volk, verzoend, dat wij niet aangrijpen kunnen Gods almachtige genade te midden van onze zonde en nood. Verzoend, dat u daar staat en niet kunt geloven, niet kunt grijpen naar het heil. Hij heeft het verzoend, de trouwe, genadige Borg, dat men de duivel vreugde doet, te geloven: Christus' bloed kan deze zonde hier en die zonde daar niet wegnemen. En Hij heeft ons verworven de Geest Gods om des te ernstiger te bidden, om in doodsangst vol te houden en nog ernstiger te bidden.

Mijn geliefden! Het kan niet uitblijven, het gebed wordt verhoord! Hoe?

Dat is Gods zaak. Het moet verhoord worden.

'Wat doe ik met een gebed, wanneer ik geen nood heb?'

Dan echter moet des te ernstiger gebeden worden.

"Ik kan niet" zo zegt u.

Doe het niet, en u doet het toch, wanneer wij maar eenmaal weten, dat Jezus Jezus is, en Jezus blijft. Wanneer wij maar eenmaal heel veel nood en zonde hebben, dan wordt gebeden: "Ik kan U niet laten, tenzij U mij zegent". En Hij zal en moet het doen. Hij heeft gebeden voor al Zijn kinderen en heeft ons de Geest verworven; daar is geen betere raad dan deze: bidt! Bidt alle nood weg!

De muren van Jericho moeten vallen! Met onze macht is niets gedaan! Maar door het gebed wordt de Heere God vastgehouden, dat Hij het goed voor ons make in tijd en eeuwigheid; dat Hij voor ons zorg, voor vrouw, kind, huis en alles, wat wij nodig hebben.

Maar dat gaat niet spoedig; niet zo opeens; het wordt erger en aldoor zwarter en duisterder, aldoor verschrikkelijker. God schijnt niet te willen horen, het is alsof Hij de mens verwerpen wilde met zijn gebed. Dát heeft de dierbare Heere en Heiland ook ervaren.

Want zo verschrikkelijk werd de angst bij Hem, ***dat Zijn zweet werd gelijke grote druppelen bloeds, die op de aarde afliesen.*** De aarde dronk Zijn heilig bloed.

U hebt nog geen bloed gezweten. Welke angst is de angst der hel, van de toorn van God! Welke angst heeft Hij voor ons doorgemaakt! En zo heeft Hij hier in deze hof alles weer hersteld, wat wij ginds in de hof van het Paradijs bedorven hebben. In deze hof heeft Hij het door Zijn strijd verworven, dat het waar zal worden: zij zullen de eeuwige dood niet zien. Hij heeft het door Zijn worstelen verkregen, dat wij vol vreugde de drinkbeker des heils kunnen opnemen. Dit wordt daardoor bewezen, dat Hij is opgestaan van de doden, dat Hij niet is blijven liggen, maar verhoogd is; niet voor Zichzelf; ja, toch voor Zichzelf, maar als onze Borg en Plaatsbekleder, als Middelaar Gods en der mensen, van u en mij. Daarom staat er: *En als Hij van het gebed opgestaan was, kwam Hij tot Zijn discipelen en vond hen slapende van droefheid.*

Heden is de Heere tot u gekomen in de prediking, heden is de Heere verschenen in de macht van Zijn liefde. Hoe zal Hij u vinden, hoe zal Hij u morgen vinden?

Slapende, slapende van droefheid, wanneer u Zijn discipelen bent!

Slaap nu voort in uw treurigheid, u brengt toch niets tot stand! Maar dit blijft: óf u komt in het Paradijs Gods, óf Jezus heeft geen bloed gezweten. Amen.

9. De macht der duisternis

Dit is uw ure, en de macht der duisternis. Lukas 22: 53a

Wij hopen niet tevergeefs, maar tot rust en troost der onsterfelijke zielen, geleerd te hebben, wanneer wij meer van nabij betrachten, wat de Heere Jezus Christus geleden heeft door de duivel en dat wel in verband met Zijn bitter en borgtochtelijk lijden, en op welke wijze de Heere die vijand uit de afgrond overwonnen heeft. Zo zullen wij te onzen nutte en zaligheid, de list en de macht van die vorst der duisternis des te beter leren kennen, maar tevens te weten komen, hoe ook wij de overwinning op hem kunnen wegdragen, opdat wij in deze geestelijke strijd niet onderliggen.

Toen onze eerste ouders in het paradijs van God hun zaligheid waren afgevallen, sprak de Heere tot de slang die hen verleid had: *gij zult Het* - dat is, Christus, het zaad der vrouw - *de verzenen vermorzelen*. Deze woorden getuigen van een strijd op leven en dood, zoals door geen zondig mens maar alleen door de Heere en Heiland Jezus Christus kon gestreden worden. Zij spreken van een strijd zonder weerga, waarvan, toen des Heeren verzenen vermorzeld werden, de overwinning naar het uiterlijke, volgens menselijke overleggingen, aan de zijde van de vijand scheen te zijn. Want hoe was het naar het zichtbare mogelijk, dat des duivels kop zou verbrijzeld kunnen worden door vermorzelde verzenen? Wat David geschuwd en afgebeden had, namelijk in de handen der mensen te vallen, overkwam de Heere. En dat niet alleen, maar Hij werd ook overgegeven in de macht van de duivel, zodat Hij Zich geheel aan de heerschappij van die vorst der duisternis overgeleverd zag. Het bewijs hiervan hebben wij in de woorden van de Heere Jezus Zelf, die Hij in Gethsémané sprak tot degenen, die kwamen om Hem te vangen: *dit is uw ure, en de macht der duisternis*.

Onze lieve Heere Jezus Christus was dus in Zijn bitter lijden en sterven overgeleverd aan de macht van de duisternis. Wij lezen, dat de Heere drie jaren van tevoren in de woestijn de verzoeker van Zich had afgehouden met een herhaald: *daar staat geschreven* - en dat de verzoeker toen van Hem week voor enige tijd. Toen nu echter de tijd van des Heeren lijden en sterven aanbrak, rukte de duivel met al zijn macht, list en geweld op Hem aan. Want hij wist, "nu of nooit! En verlies ik nu de slag, dan heb ik alle uitzicht op overwinning voor altijd verloren."

Vier duizend jaren lang had de strijd geduurd, die strijd, die de Heere Zelf in het paradijs voorspeld had met de woorden: *Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw, en tussen uw zaad en tussen haar zaad; Datzelve zal u de kop vermorzelen en gij zult het de verzenen vermorzelen* (Gen. 3: 15). Nu echter was die strijd ten top gestegen. Vier duizend jaren lang had de duivel tegen Christus gewoed in Diens leden, in de heiligen en gelovigen van de oude dag. Gedurende geheel dat lange tijdperk was er nooit ergens een huis, een gezin, geslacht, een gemeente, een op zichzelf staande gelovige geweest, die op het Zaad der vrouw hoopte, waar tegen de duivel niet alles op touw gezet en niet het uiterste beproefd had, om deze zalige hoop te verijdelen. Gedurende al deze eeuwen heeft hij nooit opgehouden met zijn pogingen om, dan met list, dan met geweld, het rijk van Christus, zoals het daar stond in de belofte, omver te werpen en te verwoesten. Maar, hoewel het de vorst der duisternis noch aan wilskracht noch aan macht ontbrak, het is hem toch nooit volkomen gelukt.

Mijn geliefden! De geschiedenis in het paradijs is u allen bekend en u weet, hoe het de duivel dáár gelukt is, onze eerste voorouders te verleiden en ten val te brengen. Alleen de belofte - en het geloof daaraan, - was het middel en de weg voor Adam en diens nakroost, om van de heerschappij der duisternis verlost te worden. Maar deze verlossing kon eerst dan volkomen zijn, als de Beloofde gekomen was, van Wie God in heilige beeldspraak gezegd had: "Deze is Mijn Zoon, Die wil Ik in uw macht overgeven, o zielsvijand! Die zal de zaak met u uitvechten, ten nutte der gehele kerke Gods!"

Toen heeft wellicht de duivel, op deze voorwaarde ingaande, begrepen: zo Hij mij overwint, moet ik al de Zijnen vrij uitlaten. O, de duivel wist zo goed, Wie de Heere Christus was en is, en wat er aan Hem was en is gelegen! Daarom was het hem niet genoeg, dat het gehele menselijke geslacht onder zijn heerschappij was geraakt, maar in zijn haat tegen God, Die hem met een altijd geldend vonnis voor eeuwig had verworpen, verdoemd en uit de hemel gesloten, begeerde hij, de Almachtige Schepper van hemel en aarde in Zijn Zoon Jezus Christus van de troon te rukken. Dat was zijn helse bedoeling bij zijn trachten, de belofte Gods te niet te doen.

Toen hij echter de Zoon van Gods liefde, het Zaad der vrouw voor zich zag, zag hij Hem in de gestalte van het zondige vlees, hij miskende en verachtte Hem, hij meende, dat zo'n zwakheid niet bestand zou zijn tegen zijn hoogheid, dat zo'n in het vlees wonende, niets zou vermogen tegenover zijn, dat is, des duivels voorgewende geestelijkheid; ja, dat zo'n Eenvoudige niet opgewassen zou zijn tegen zijn list, en dat zo'n tederheid en gevoeligheid niets vermocht tegen zijn, des duivels, folteringen en helse aanvechtingen. Maar toch wist hij zich nog te herinneren, hoe de Heere hem eens beschaamd en op de vlucht gejaagd had, met het Woord. En hij wist het zeer goed, dat de Heere in het vlees gekomen was, allereerst om hem zijn buit te ontnemen. Daarom werden alle wapenen die hij tot zijn beschikking had, alle listen, kwellingen en folteringen van allerlei aard uit zijn helse tuighuizen tevoorschijn gehaald om, kon het zijn, het vermorzelen van de verzenen des Heeren tot een dodelijke wond te maken.

In de vierduizend jaar lang gevoerde strijd had hij zich genoeg geoefend om nauwkeurig te weten, wat hij doen, en wat hij laten moest om mensen te verlokken en te verderven. Welk een helse vreugde, welk een vermaak had hij vierduizend jaar lang er in geschept, de beloofde Leeuw uit Juda's stam, het echte Vrouwenzaad, de Held des Heeren, te vernietigen in Zijn volk, in Zijn leden te vervolgen en te kwellen. En de groene weide, waarop des Heeren schapen geweid werden, te verwoesten, zodat des Heeren uitverkorenen altijd maar "nauwelijks zalig werden" en des Heeren vastgenomen besluit Zijn eens gegeven belofte te vervullen, nooit anders tot stand kwam dan door de nood en dood. Ja, door diepe wateren heen.

De geschiedenis van Kaïn en Abel is u niet onbekend, mijn geliefden! En u weet het allen, hoe de vorst der duisternis Abraham en Izak, vooral ook de aartsvader Jakob, gekweld en benauwd heeft. U weet, hoe het Israël in Egypte is gegaan en hoe dat arme volk in de woestijn ten prooi was van vergiftige slangen. Aäron moest sterven op de berg Hor, Mozes op Nebo, waar de duivel nog streed om zijn ontziend lichaam in handen te krijgen. U weet, hoe hij David ten val wist te brengen, zodat het vonnis moest worden uitgesproken: *het zwaard zal van uw huis niet wijken tot in der eeuwigheid*. En, toen nu het rijk, opdat de belofte vervuld zou worden, op Salomo moest overgaan, hoe wist de vijand toen Adonia, Joab, Abjathar, ja, alle oudsten Israëls op te hitsen en tot open oproer te brengen! Zodat uit de gehele belofte niets zou geworden zijn, indien de Heere niet Nathan en Bathséba in de bres had gesteld. Hoe

verstond Hij het Salomo, de hoog begenadigde Salomo, in het ongeluk te slepen door liefde tot vele en vreemde vrouwen in hem te wekken. Welk een scheiding wist hij te doen ontstaan tussen de stammen Israëls, en welk een wederzijdse moord verwekte hij in het huis en later op de Koninklijke stoel van David, zodat Christus in de vaders "altijd nauwelijks" het moordend staal ontkwam, en er voor David nooit dan door een wonder Gods een lamp overbleef. O, hoe kwelde de vijand de profeten, hoe vervolgde hij het volk, dat naar der profeten stem hoorde. Zeker, had het aan de duivel gelegen, de tempel zou, na de Babylonische gevangenis, nooit weer zijn opgebouwd! Hoe kwelde en martelde hij het heilige zaad door Antiochus! Hoe verontrustte en plaagde hij het later door de valselijk genoemde wetenschap, in de scholen der oudsten, met de zelfgekozen en uitgedachte inzettingen der Farizeeën, zodat er voor de ware kinderen Gods van het heilige zaad der Joden niets anders meer overbleef, dan te hopen op de Vertrouwing Israëls.

Toen nu deze, in het vlees verschenen, toen Christus was geboren in Bethlehem, hoe spoedig weerklonk toen, onder hen, die zich daarover verheugd hadden en nu de kindermoord voor hun ogen zagen geschieden, en dus moesten aannemen, dat ook Christus, de Vertrouster Israëls omgekomen was, volgens de treurmare: *Rachel beweent haar kinderen, omdat zij niet meer zijn.*

Maar toch, het Kind Jezus was in Egypte veilig geborgen en keerde ook uit Egypte terug. Maar hier, nu het laatste lijden, nu het sterven van de Heere Jezus Christus voor de deur stond, moest de laatste strijd gestreden worden en was er geen sprake van die te ontwijken of daaraan te ontkomen.

De duivel kreeg, volgens 's Heeren uitspraak, Hem, het heilige Kind Jezus, Hem, de Zoon des Vaders, in zijn macht. En nu, zo meende de satan, was hij verzekerd van de overwinning over Hem, die in het vlees verschenen was. De duivel bedient zich van één der twaalven, vaart in hem en overreedt hem, de Heere te verraden en in zijn handen over te leveren. Wij weten uit des Heeren redenen, welk een zware strijd Hem dit verraad veroorzaakt heeft. Ook bediende de duivel zich van de Schriftgeleerden, Farizeeën en Overpriesters, zodat zij tot Hem uitgingen met zwaarden en stokken als tegen een moordenaar.

Daarom geschiedde het ook, dat de ziel van onze dierbare Heere en Verlosser in Gethsémané bedroefd werd tot de dood toe, zodat Hij aanving te sidderen en te klagen en eindelijk worstelde met de dood. Want het was de ure, waarin de Heere Christus de beker van Gods toorn tegen onze zonden ledigen moest. Waar maar iets van Gods toorn tegen onze zonden gesmaakt wordt in de ziel, daar zal de satan ook spoedig ter plaatse zijn om haar te doen vertwijfelen. Om de Heere aan het wankelen te brengen, wierp hij op al diens jongeren de schrik, zodat zij allen op de vlucht gingen. Eerst vervulde hij Petrus' hart met overmoed, zodat hij er met het zwaard op lossloeg en stortte hem daarna in zo'n lafhartigheid, dat hij de Heere driemaal verloochende. En toen de Heere aan het kruis hing, stonden al de jongeren van ver.

Toen was het, dat des Heeren jongeren gezift werden door de satan, zoals de Heere het had voorspeld (Lukas 22: 31, 32): "En de Heere zei: Simon! Simon! Ziet, de satan heeft ulieden zeer begeerd, om te ziften als de tarwe, maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude. En gij, als u eens zult bekeerd zijn, zo versterk uw broeders!" Zulk een grote strijd en aanvechtingen konden niet zonder invloed blijven op des Heeren ziel. Wij vinden de bewijzen daarvan in de Psalmen, waar van Zijn lijden naar ziel en lichaam wordt gesproken.

Met welk een list en woede viel de duivel de Heere Christus aan, toen Hij voor de grote raad en voor Pilatus stond! Hoe hitste hij krijgsmensen en dienaren. Ja, het

gehele volk op om Hem te honen en te beschimpen, Hem met smaad en speeksel, met hoon en spot te bedekken en Hem te vernederen door geselslagen en een doornenkroon!

Wat vermogen wij echter te begrijpen en uit te spreken van hetgeen in des Heeren ziel zal omgegaan zijn gedurende de drie uren van duisternis en verlatenheid van de Vader, vooral nadat de Heere tot de ene moordenaar gezegd had: *Voorwaar! Voorwaar! Zeg ik u, heden zult gij met Mij in het Paradijs zijn!* O, wat heeft de Heere niet geleden door de satan, welke vurige pijlen heeft hij niet in 's Heeren onschuldige, vlekkeloze ziel afgeschoten! O, wie begrijpt het, welk een diepe wonde de Heere geslagen werd, toen de duivel Hem de verzenen vermorzelde? Wie waagt het, dat onder woorden te brengen? Wie kan het vatten op welk een listige en behendige wijze de duivel de Heere zal voorgehouden hebben, hoe het gedrag van Zijn discipelen juist het tegendeel was van hetgeen Hij in Zijn hoogpriesterlijk gebed voor hen had gesmeekt (Joh. 17: 11 b): *Heilige Vader! bewaar ze in Uw naam, die Gij Mij gegeven hebt, opdat zij één zijn, gelijk als Wij.*

Wij kunnen van dit alles maar een flauw denkbeeld maken, als wij de 22ste en 69ste Psalm nagaan. Laat het ons genoeg zijn te weten, dat het toen de ure was, waar de Heere de verzenen vermorzeld werden. Dat deze Hem toegebrachte wonde echter Zijn wil niet heeft kunnen verlammen, Hem niet heeft kunnen verhinderen, des duivels kop te vermorzelen, en dat, de Heere, aan Zijn kruis hangende, door Zijn onuitsprekelijke benauwdheden, smarten, verschrikkingen en helse kwalen, waarin Hij verzonken was, door deze Zijn hellevaart, de sterk gewapende heeft gebonden, hem zijn roof ontroofd heeft, de gevangenis gevangen heeft genomen en allen voor eeuwig verlost heeft, die de Vader Hem had gegeven.

Het lijden, dat de Heere door de duivel werd aangedaan, was een Borgtochtelijk lijden. Toen de Heere te midden van Zijn bitter lijden en niettegenstaande dat, de duivel de kop vermorzeld, bevrijdde Hij ons van diens helse heerschappij, van al de listen en sluwe berekeningen, die in die kop schuilden. Ja, van alle aanspraken, die hij op ons kon maken na Adams val en moedwillige ongehoorzaamheid. Dat het des Heeren werk was ons daarvan te bevrijden, leert ons de Heilige Geest door de Apostel Paulus als hij schrijft aan de Hebreëen, wat wij lezen Hebr. 2: 14b, 15: "Opdat Hij door de dood teniet doen zou degene, die het geweld des doods had, dat is de duivel, en verlossen zou al degenen, die met vreeze des doods, door al hun leven aan de dienstbaarheid onderworpen waren."

Dat wordt ons tot onze troost voorgehouden, opdat wij, als wij door allerlei strijd en aanvechtingen van de duivel heen, heen en weer gedreven en voortdurend voortgejaagd worden, ons aan de overwinning van Christus over de duivel zouden houden. En weten, dat, hoe wij ook door de aartsvijand onzer zielen bestookt worden, wij toch maar met een overwonnen vijand te doen hebben.

Dat de duivel zijn werking heeft in de kinderen der ongehoorzaamheid leert de Apostel Paulus ons in Eféze 2. Dat hij echter ook niet ophoudt, de gelovigen aan te vechten tot op de huidige dag, leert ons de Apostel Petrus 1 Petrus 5: 8, waar wij lezen: "Zijt nuchter en waakt. Want uw tegenpartij, de duivel, gaat om als een briesende leeuw, zoekende wie hij zou mogen verslinden."

De Apostel Paulus zegt Eféze 6: 12: "Want wij hebben de strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de geweldhebbers der wereld, der duisternis dezer eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht." Verder 2 Kor. 11: 3: "Doch ik vrees, dat niet enigszins, gelijk de slang Eva door haar

arglistigheid bedrogen heeft, also uw zinnen bedorven worden, om af te wijken van de eenvoudigheid, die in Christus is.” En in 2 Cor. 12: 7: ? En opdat ik mij op de uitnemendheid der openbaringen niet zou verheffen, is mij gegeven een scherpe doorn in het vlees, namelijk een engel van de satan, dat hij mij met vuisten slaan zou, opdat ik mij niet zou verheffen. En Jak. 4: 7: “Zo onderwerpt u dan aan God; weerstaat de duivel en hij zal van u vlieden.”

Wie het ook zijn mag, wie het gegeven wordt, zich tot de Heere te wenden, die kan er zich op voorbereiden, dat de duivel alles in het werk zal stellen om zijn bekering te verhinderen. En zij die waarachtig tot de Heere bekeerd worden, zullen ervaren, dat de duivel hen hun leven lang op de hielen zal zitten en hen allerlei in de weg zal werpen, om hun vreugde in de Heere en Zijn genade, Zijn heiligheid en goede gaven, te verstoren en te verbitteren.

Zeker, niet tevergeefs wordt de duivel in de heilige schrift "een mensenmoorder van den beginne af" genaamd, een verderver, een wederpartijder, een booswicht, een vijand, een lasteraar, een bedrieger, een aanklager der broederen, een duistere treurgeest. Uit de duisternis komt hij te voorschijn, en keert tot de duisternis terug, donker en geheimzinnig is zijn macht en al zijn werk en doen is duisternis. Waar duisternis is, daar wordt God niet gezien, daar wordt het licht niet gezien en het leven niet, dat in het licht ligt opgesloten. Waar duisternis heerst, daar is geen leven, geen vreugde, en wordt geen der gaven des levens genoten. De ziel is omhuld met wolken en duisternis, en er is niets aanwezig dan treurigheid en dood.

De list van de duivel bestaat daarin, dat hij ons van God, van Zijn woord en goede gebod, in ongeloof zoekt af te trekken, ons, wat God gezegd heeft, wat God gegeven heeft, gering te doen schatten. Ja, minachten, om ons tegelijkertijd allerlei ijdele luchtkastelen voor te spiegelen. Wat God bevolen en beloofd heeft, leert de duivel ons in twijfel trekken en hij belooft ons grote dingen, welke hij ons of niet kan geven, of, zo hij ze ons geeft, heeft hij er vooraf dood en onheil in gestoken, zodat men te gronde gaat, als men zijn verraderlijke gaven aanneemt.

God geeft ons Zijn woord en wil ons in dat woord doen leven en wandelen; laat ons daarmee tevreden zijn, mijn geliefden! Dan volgt wel later wat het woord belooft. De duivel komt met het zichtbare, zonder het woord; daar komt het woord maar in de tweede plaats in aanmerking en later moet dat woord dan nog dienen als zilver, om ‘s duivels vergiftige pillen te verzilveren!

Zijn macht en invloed is groot. Hij werpt zich daarmee op ziel en lichaam om die hevig te ontroeren, in angst en schrik te zetten. En met allerlei onreinheid te bedekken, zonder dat lichaam of ziel zich daartegen kunnen verdedigen. Dat doet hij maar, opdat men zijn rechte plicht, opdat men de eenvoudigheid des geloofs en God duidelijk uitgesproken wil zou laten varen. Met één woord: des duivels doel is, dat de weg van de gelovige uitloopt in nacht en duisternis.

Daarom zoekt hij het van God verlichte verstand en de door Hem geheiligde wil te verwarren, opdat de door God uitverkorene het doel der belofte en zijner beroeping niet zou bereiken. Hij dringt zich aan de mens op in drieërlei gestalte: als een engel des lichts, als openbare duivel, of hij maakt de arme mens wijs, dat zijn helse ingevingen en invallen uit de mens zelf komen en dan schrijft die vijand er de mens de schuld van toe.

Ook nadert hij ons, in de gestalte van een rijke koning, die allerlei belooft, of als een bijzonder verstandig en liefvallig mens, als een meester in de uitlegkunde, die allerlei vragen opwerpt, en alle schroeven losmaakt; echter ook als een leeuw of een beer, die

u dreigt te verscheuren als u zijn wil niet doet. Als engel des lichts bedient ook hij zich van de Heilige Schrift, van een valse, voorgewende godzaligheid en allerlei vreemde gevoelens en bedenkingen: Wat direct geschieden moet, laat hij ons uit het oog verliezen en kwelt ons, ons voor ogen toverende, wat direct niet voor ons past, wat niet met de toestand van het ogenblik met de leiding van God en ons in overeenstemming is. Daar spiegelt hij ons iets heel bijzonders voor ogen en zo gelukt het hem de arme mens van alle geluk en levensvreugde te beroven.

De duivel heeft er geen bezwaar tegen, als de mens uiterlijk vroom en deugdzaam wordt, ook een zekere soort godsdienstigheid verkrijgt, die hij hem dan voor ware godsdienstigheid en waarachtige vreze Gods in de hand wil stoppen en die toch hemelsbreed daarvan verschilt en daarbij verbergt hij zorgvuldig voor hem Christus en Diens gerechtigheid, het geloof in Hem, de wijze, waarop een goddeloze in God gelooft, het eenvoudige, nuchtere volbrengen van Gods wil, zoals die ons in het Evangelie is geopenbaard.

Zo is er ook een zeker soort van bekeringen, dat aan de duivel niet onwelgevallig is, waarvoor hij zelf zijn dienstknechten laat ijveren en strijden. Want hij weet, dat door zulke valse, voorgewende bekering Gods wet en waarheid wordt omvergeworpen, en hij weet, dat uit dat alles niets ontstaat dan strijd en onheilig vuur. Zo spreekt hij ook van *zondevergeving*, maar van een zondevergeving, waarbij aan Gods gerechtigheid niet voldaan is en waarbij het bloed der heilige profeten Gods blijft roken in de straten der stad.

Ook is er een zeker soort nauwgezetheid, waar de duivel niets tegen heeft, namelijk zulk een, die de mug uitzift en die om der wil van allerlei uiterlijkheden, waarop zij dood blijft, de gehele Koninklijke wet der liefde teniet doet. Het is zeker, dat hij het goed verstaat, zich een dienaar van Christus, ja, in een engel des lichts te kleden opdat de mens zal vergeten, wie hij van nature, wat hij door de val is geworden. Zo weet hij dan de arme mens te verhinderen op Christus gerechtigheid als een goddeloze te blijven leunen en steunen, daaraan te blijven hangen. En aan Gods welbehagen, Die hem in Christus Jezus rijk en gelukkig wil hebben, het aan de Heere Jezus Christus overlatende, waar en hoe hij wandelen zal in de goede werken, die God voor hem bereid heeft en in eenvoudigheid zijn weg gaande, hopen op Gods beloften. Altijd is de duivel erop uit, Gods belofte te niet te doen en daartoe tovert hij de mens allerlei wegen en middelen voor, om eigen werk, eigen wil en weg voor Gods wil en weg te doen doorgaan. Opdat hij de gelovige verlokke, de vaste grond der belofte te verlaten om hem dan neer te doen storten in onverschilligheid en verharding tegen elke bestraffing des Geestes.

Valt de vorst der duisternis ons echter aan in zijn ware gedaante, dat is als duivel, als wederpartijder, dan is hij vervuld van woede, dreigt ons met Gods toorn, met tijdelijke en eeuwige dood, vervult de ziel met angst en verschrikkingen van allerlei aard, verwekt ons lichamelijke neerslachtigheid, zodat men verdriet aan het leven heeft. En dan dreigt hij ons met schande en ongeluk, met allerlei lijden, met de bedelstaf. Ja hij liegt ons voor, dat wij niets te verwachten hebben dan voor eeuwig om te komen en maakt ons wijs, dat de zaligheid, waarop wij gehoopt hadden, nooit of nimmer ons deel zal worden.

Gewoonlijk legt hij het echter anders aan en werpt op de arme zondaar de schuld van al de helse aanslagen, die hij uitgedacht heeft, terug. Dan wekt hij in 's mensen hart allerlei dwaze invallen, die hij dan doet voorkomen als uitspruitsels uit 's mensen eigen hart en eigen gedachten en dan verwijt hij die nog aan de treurigen en

bedroefden. Gods waarheid weet hij kunstmatig in twijfel te trekken en kwelt u met de gedurige vraag, of u wel werkelijk de Heere vreest. 'Is hetgeen, waarin ge u bij ogenblikken nog wel eens verheugt, werkelijk een weldaad Gods? Is het niet werkelijk geheel om uw zonden en overtredingen, dat ge u in deze toestand bevindt?'

Ach, dan weet hij ons nog wel wijs te maken, dat, wat wij nog bezaten, gaven zijn, die de Heere maar in Zijn toorn heeft gegeven!

Ja, tenslotte weet die boze, loze vijand te pijnigen met de vraag: "Is er wel een God?" Of wel, hij vraagt ons: "Kan dit of dat, wat u in uw leven en uw hart bespeurt, wel met genade bestaan? Ach, bij u ontbreekt het werk des Heeren geheel en al en wat u voor genade houdt, zijn niets dan overleggingen en sluitredenen van uw eigen verstand! U bent niets dan een huichelaar en een tijdgelovige!"

Ja, de duivel gaat zo ver, dat hij ons tot een zeker soort van zelfbeproeving aanzet, die echter hemelsbreed verschilt van de waarachtige zelfbeproeving, zoals wij die in ons heerlijk Avondmaalsformulier vinden.

Ook kwelt hij ons met allerlei verwijten, dat wij Gods waarheid niet genoeg eerbiedigen. Ja, zet ons tot allerlei vraagstukken aan en dat alles, om maar te verhinderen tot de Heere Jezus Christus de toevlucht te nemen, niet zoals wij zijn moesten, maar zoals wij zijn. Ach, al die verkeerde zelfbeproeving, waartoe de zielevijand ons aanzet loopt toch maar daarop uit, dat hij met zijn "maars" de laatste hoop bij ons uitblust, als wij niet leren, onszelf geheel en al te verwerpen en naar Gods woord en bevel, op Christus alléén te hopen, als op het enige Anker der ziel.

Altijd is de duivel erop uit, de weg van de Heere aan ons voor te stellen als een duistere, sombere kruisweg, vol moeite en bezwaren, alleen maar om ons van die weg af te trekken, om ons die wel nauwe, maar toch zalige weg ten hemel, te doen verlaten en de weg der wereld te doen verkiezen. Die is wel met rozen bedekt is, maar die rozen heeft hij erop gestrooid, opdat wij de slangen niet zouden zien, die daaronder wemelen.

Wanneer nu de Heere in Zijn trouwe Vaderlijke u met de roede kastijdt en geselt te uwer zaligheid, dan maakt de duivel u wijs, dat de Heere u wil doden en dat u voor eeuwig verloren bent. Dan maakt hij al uw waarachtige werken tot zonde. Van onze rechte plicht, van een waarachtige bekering, van des Heeren weg, wil en gebod, van de eenvoudigheid van het geloof aan God en aan de Heere Jezus Christus, Die God gezonden heeft, zoekt de duivel ons altijd weer onder allerlei schone schijn, af te trekken.

Hij probeert ons af te trekken van een ootmoedige omgang met de Heere, in het gebed, of hij probeert het gebed, die zalige gesprekken van het hart met de Heere, te verijdelen en fluistert ons in: "eerst moet u nog dit of dat doen", of: "zoals u nu bent, mag u niet bidden, u bent veel te zondig, u moet nog wachten tot morgen of overmorgen, maak het eerst beter, maak het goed wat u hebt bedorven, u moet eerst het ware geloof hebben, eerst bekwaam zijn tot dit of dat! Uw gebed is niet ernstig gemeend, het stijgt ook niet omhoog tot de Heere, uw gedachten zijn veel te verward om een Gode welgevallig gebed te kunnen doen. God hoort u niet. Want u bent niet oprecht, u bent veel te zondig, u bent niet anders dan een wereldling. Ook bent u niet genoeg verbrijzeld en verslagen. Het is toch alles te vergeefs, u blijft de oude, u verkrijgt toch niets van de Heere en om dit of dat mag u niet eens vragen. Kom, zegen God en sterf!

Of sla liever zelf de hand aan het werk, probeer uzelf eerst te veranderen, voordat u tot de Heere uw toevlucht neemt. Want dat is toch maar een dwaze hersenschim en meer niet, en u zit uzelf maar te kwellen met allerlei gedachten! Verwacht toch niet, dat

God om uwentwil een berg opheffen en in de zee werpen zal. Voelt u het niet, wordt u het zelf niet gewaar, dat uw gebeden niet tot Gods hart omhoog stijgen, maar tot u terugkeren? Voor u is immers de hemel van ijzer en koper. Houd toch op! Nog eens: *zegen God en sterf!*"

Zo krijgt de vijand het gedaan, in de ziel bekommernis op bekommernis te hopen, opdat de mens zich ergere aan zijn God.

Ook werpt hij allerlei bezwaren en vraagstukken op, om de ziel maar van de openbare prediking van het Evangelie, van het gebruik der sacramenten en de vergaderingen van de gelovigen te verwijderen en ver te houden. Hij maakt ons dan wijs, óf dat wij zo verkeerd zijn, óf dat anderen het zijn.

Een bijzondere list gebruikt hij ook, om de ware heiligmaking van de Heilige Geest te verijdelen en de mens te verlokken tot een valse, tot een andere heiligmaking, dan die *éne heiligmaking, zonder welke niemand de Heere zien zal*, die men alleen deelachtig wordt in het bloed en in de Geest van Christus. Om ons daarvan af te houden, verleidt de duivel ons tot een valse, voorgewende heiliging, tot valse, zelfuitgedachte goede werken, met één woord, hij wil de mens ertoe brengen, dat hij, menende God een dienst te doen, van zonde tot zonde vervalt, en eindelijk niet meer weet, dat, en hoe zwaar hij zondigt en wat eigenlijk zijn zonde is, namelijk ongehoorzaamheid, waardoor men niet wil geloven in Hem, die de gelovige vrijspreekt en de goddeloze rechtvaardigt.

Is hem dit gelukt, heeft hij ons ver gehouden of heeft hij ons afgetrokken van de eeuwige Rotssteen, Jezus Christus, dan houdt hij ons allerlei uitspraken uit Gods woord voor, alleen maar om de enige grond der zaligheid voor ons oog te verbergen en ons te doen vertwijfelen. Bij voorbeeld, dan vestigt hij onze aandacht op de bekende woorden uit Hebr. 10: 26: "Want zo wij willens zondigen, nadat wij de kennis der waarheid hebben ontvangen, zo blijft er geen slachtoffer meer over voor de zonden." Verbergende daarbij, dat het woord *zondigen* hier betekent: indien wij moedwillig de enige zonden Uitelger, Jezus Christus, verlaten.

Verder tracht de duivel ons te verleiden tot ongeduld, verdrietelijkheid, hopeloosheid. Dikwijls kwelt hij ons ook met moeilijke plaatsen uit de Heilige Schrift, die hij dan verdraait en verduistert en dat alles maar, om de eenvoudigheid van het geloof met een dikke nevel voor het oog van onze zielen te bedekken.

Dan wijst hij ons bijvoorbeeld op *de leer der verkiezing en verwerping*, opdat wij hoog stijgen en daarna diep vallen zouden.

En als de Heere diepe wegen met ons gaat, als het zware kruis op onze schouders drukt, kwelt hij ons met allerlei godslasterlijke gedachten omtrent Gods leiding en soevereiniteit.

Dikwijls werkt hij sterk op een meer of minder levendige verbeeldingskracht, ons allerlei hersenschimmen voorspiegelende van aardse grootheid, eer en macht.

Soms spreekt hij, als ware hij een profeet en zegt: "Je zult nog eens tot dit of dat komen, nog tot dit of dat vervallen. Zoals het nu gaat, kunt je het niet meer volhouden en je zult nog eens jammerlijk omkomen."

Dat doet de vijand alles om ons maar van het eenvoudig volbrengen van onze dagelijkse plichten, van de werkzaamheden van ons beroep, van het stille genot van een rustig, Godzalig leven voor God en mensen, ver te houden; ons ver te houden van de eenvoudigheid van Christus en zo ook van het ware aardse geluk, van de ware zegen, ook voor dit leven.

Zo is het gelegen met de "macht der duisternis" - der duisternis, zeg ik u, en het *is één lijden*, hetwelk, zoals de Apostel Petrus zegt: (1 Petrus 5: 9), *komt over de gehele broederschap, die in de wereld is.*

De macht van het licht, het licht van de Heilige Geest, daarentegen, maakt, dat wij het voor wis en waarachtig houden, wat de Schrift van onze Borg zegt, namelijk dat Hij van God de Vader om onzentwil aan de macht der duisternis is overgeleverd, die zo voor ons te vernietigen, en ons te leren, hoe Hij deze vernietigd heeft. Uit dit Goddelijk, uit dit hemels licht klinkt ons tegemoet: 'wees geduldig in de verdrukking, en leer geloven, dat die gehele stroom van aanvechtingen en benauwdheid, die over u gaat, u niet zal kunnen schaden, maar zal moeten medewerken ten goede.'

Houdt u maar stil verborgen achter het schild des geloofs! Hier helpt geen strijden, hier geen zelfverdediging. Laat u niet met de duivel in, als hij u wil onderzoeken en in de hoek van wanhoop en vertwijfeling jagen met zijn helse bangmakerijen. Wie een weg moet gaan, die door een moeras loopt, moet het dulden, dat hij met slijk en modder bemorst en door allerlei ongedierte gestoken wordt. Zelfs op een ontspanningsreis door het schoonste land van de wereld, wordt men vaak door allerlei ongedierte gekweld en gestoken. Maar wat schaadt dat alles? Heffen wij het oog op tot Hem, die in de hemelen zit, tot onze Borg en Middelaar Jezus Christus! - en denken wij om het einde! Laat ons vragen naar de Heere en Zijn sterkte! Laat ons bij Hem schuilen en volhouden bij Zijn gebod, bij Zijn belofte!

Als Hij Zelf tegenover de smartelijke en smadelijke vuistslagen van de duivel ons toeroept: *Mijn genade is u genoeg!* Laat ons dan, - gedenkende aan de juichtoon: *God zij geloofd!* Die ons de overwinning geeft door onze Heere Jezus Christus, - op zulke genadige woorden vertrouwen met de uitroep: *Amen!*

10. Petrus' verloochening

En Petrus volgde van ver. En als zij vuur ontstoken hadden in het midden van de zaal, en zij samen neerzaten, zat Petrus in het midden van hen. En een zekere dienstmaagd, ziende hem bij het vuur zitten, en haar ogen op hem houdende, zei: Ook deze was met Hem! Maar hij verloochende Hem, zeggende: Vrouw! ik ken Hem niet! En kort daarna, een ander, hem ziende, zei: Ook u bent van die! Maar Petrus zei: Mens! ik ben niet!

En als het omtrent een uur geleden was, bevestigde dat een ander, zeggende: In der waarheid, ook deze was met Hem: want hij is ook een Galileeër. Maar Petrus zeide: Mens, ik weet niet wat u zegt! En terstond, als hij nog sprak, kraaide de haan. En de Heere, Zich omkerende, zag Petrus aan en Petrus werd indachtig het woord des Heeren, hoe Hij hem gezegd had: Eer de haan zal gekraaid hebben, zult gij Mij drie maal verloochenen! En Petrus naar buiten gaande, weende bitter. Lukas 22: 54b-62

Geliefden

Wij zien een mens, het hoofd neergebogen, de ogen met beide handen bedekt, en hij weent; hij weent bitter. "Wat is u, lieve man, wat weent u? "

"Ik kan het u niet zeggen."

"Is soms uw vrouw ziek? Hebt u uw vader of moeder verloren, dat u zo weent, of een lief, gehoorzaam kind?"

"Ook niet? "

"Wat is het dan? Hebt u uw geld of goed verloren?"

"Ach, was dat zo!"

"Wat is het dan?"

"Ik kan het niet zeggen! Ach, het zijn mijn zonden, mijn verschrikkelijke zonden, daarom ben ik zo bedroefd en treurig!"

"Wat hebt u dan gedaan?"

"Ach, hoe zwaar, hoe zwaar is mijn misdaad, hoe groot is mijn zonde!"

"Mijn lieve vriend, ik ben ook een groot zondaar, ga ook vaak diep gebukt onder mijn ellende!"

"Dat mag zo zijn, maar zo gezondigd als ik, hebt u toch nooit. Paulus heeft wel gezegd, dat hij de voornaamste der zondaren was, maar dat heeft hij gezegd in de ootmoed van zijn hart; ik echter ben een afschuwelijk voorwerp.

"Wat hebt u dan gedaan? Kunt u het mij niet zeggen? Hebt u gezondigd tegen het zevende gebod? Hebt u vermoord, gestolen? Kunt u het mij niet zeggen?"

"Ach, ik heb alle geboden met voeten getreden!"

"Dat heb ik ook gedaan!"

"Ja, dat zegt u wel, maar zoals ik gezondigd heb, hebt u het nooit!"

"Kent u dan de Heere Jezus niet? Ach, hoe kent u Hem niet? Ik meen toch dat u nog voor korte tijd zulke heerlijke dingen over Hem hebt meegedeeld!"

"Ach, ik heb niet geloofd en daarom ween ik, ik heb niet geloofd, wat Hij van mij gezegd heeft!"

"Wat had Hij dan gezegd?"

"Ik zou Hem loochenen, heeft Hij gezegd; voor mensen en alle duivelen zeggen: ik ken deze mens niet! Dat heb ik gedaan!"

"Ach, Hij kent ons wel, de trouwe Herder, Hij weet, dat wij Hem verloochenen, wanneer wij het zichtbare aanschouwen. Wanneer ik Hem echter ken, zo moest ik

Hem toch ook kennen voor alle mensen, zij mogen heten zo zij willen! Hoe kwam het dat u zo gezondigd hebt?"

"Ik volgde Hem van ver."

"Wat had u dan moeten doen?"

"Bij Hem blijven, in Zijn onmiddellijke nabijheid, dat had ik moeten doen. Hem niet verlaten, in de gevangenis had ik met Hem moeten gaan!"

"Wat dacht u dan van u zelf?"

"Eigenlijk niets! Zie, ik ben een arm man en heb er wel zo enige ervaring van, wat het heet: bekeerd zijn, wedergeboren te zijn. Daar ben ik nu zo naar buiten gegaan, de woorden des Heeren stonden wel zo voor mij, maar ik heb er niet aan gedacht. Ik ging zo, wilde eens zien, hoe het aflopen zou, en als het er om ging, nog eenmaal met het zwaard erop los te slaan en te tonen, dat ik Zijn discipel ben."

"Ja, mijn waarde, Hij alleen heet de Almachtige, Hij de Heere Jezus. En zeker, sterk zijn wij, dat is waar, onoverwinnelijk zijn wij! Dood en duivel kunnen ons geen kwaad doen, zolang wij in Hem zijn. Maar hebt u nog niet het eerste geleerd, wat wij zo noodzakelijk weten moeten, dat wij voor onszelf zijn als glas dat in een ogenblik gebroken is. O, niet één ogenblik kunnen wij bestaan, onze doodsvijanden houden niet op ons aan te vechten en zijn aldoor rondom ons. Wanneer onze dierbare Vader ons op Zijn hart draagt, kan geen vijand ons schaden, maar wanneer de kuikentjes niet onder de vleugels zijn, dan schieten steeds verschrikkelijke roofvogels toe en verslinden de kuikentjes. Al ben ik ook reeds bekeerd, ik ben toch een arm mens evenals tevoren. U u hebt weliswaar de Heere Jezus trouw gezworen, Hem hart en hand gegeven, de wereld een afscheidsbrief gegeven, het onzichtbare verkozen, beleden: *Hij is mijn leven, Hij is mij meer dan alles!* Ja, u bent wel een ander mens geworden en toch is weer uw jammer groot, dat u uw hele bekering in twijfel zou willen trekken en denkt, dat alles tenslotte toch niet waar is. Ik ontdek ook nog zoveel verschrikkelijke dingen in mij; de Heere Jezus verloochen ik. Ik doe nog zoveel ijdele en dwaze dingen, hang nog aan de ijdelheid en aan de wereld. En onze zondige aard, waarmee wij ons hele leven te strijden hebben, wat komt daaruit tevoorschijn? Is het niet alleen vuil en stank? "

Is er dan volstrekt geen onderscheid tussen een wedergeborene en een onwedergeborene?

Ja, twee zijn op de akker, de ene zal aangenomen worden en de ander verworpen. Waar ligt dan het onderscheid? Hierin, dat de één, wanneer hij bekeerd is, vroom en heilig wordt, zo heilig, dat hij duivel en wereld verslinden kan, zo heilig, dat hij geen straf meer verdragen kan. Waar echter waarachtige bekering en wedergeboorte voorhanden is, daar laat men zich het nóg eens en nóg eens zeggen: *als u eens bekeerd zult zijn, zo versterk uw broeders!* De waarachtig bekeerde zal in zijn worstelen en in zijn strijd tegen de zonde het oprecht menen, en spreken: *God, ik blijf U trouw!* Kent daarbij echter zijn zwakheid. Hij komt tot de belijdenis: *Uw doen is rein, Uw vonnis geheel rechtvaardig.* De duivel houdt niet op, totdat hij ons tot een volkomen val heeft gebracht.

Petrus was in de hof. Wat zag hij? Hij zag, dat zij een vuur aanstaken midden in het paleis. Daar had hij toch tegen zichzelf kunnen zeggen, dat hier ook midden in het paleis een vuur ontstoken werd, dat uitbreken zou ter rechter- en ter linkerhand, en eeuwig branden. Ja, een vuur hebben zij aangestoken midden in het paleis, dat het

gehele paleis verteerde, zodat alle hogepriesters, schriftgeleerden en Farizeeërs daarin zouden omkomen.

Maar dat ziet Petrus niet; u ook niet. Zeker, wanneer wereld, zonde en dood op u losstormen, zullen zij u omverwerpen, wanneer God u niet de ogen opent. De duivel heeft geen groot geweld nodig om de mens tot de zonde te verleiden, slechts kleinigheden gebruikt hij. Bij Eva neemt hij een vrucht van de boom en brengt het tot stand; hier bij Petrus is het een dienstmaagd die zijn werktuig is, een slechte dienstmaagd, zoals die bij de hogepriesters te vinden zijn.

Petrus zit bij het vuur en denkt er niet aan, dat hij zich verschrikkelijk daaraan verbranden zal. In zijn eenvoud komt het hem niet in de zin, dat de mensen daar rondom hem, hem kennen zouden. Maar de duivelen hebben een zeer fijne reuk. Niemand kan de Heere belijden of de wereld kent hem aanstonds en haat hem. Want er steekt een geest in de wereld, die de kinderen Gods wel te herkennen en te onderscheiden verstaat.

Zo sprak ook weldra de dienstmaagd: "Ook deze was met Hem." Zij noemt de Naam niet eens, zo verachtelijk spreekt zij van Jezus, wiens Naam zij niet eens in de mond wil nemen. En Petrus verloochent, eenmaal, tweemaal en voor de derde maal!

Hoe heeft Petrus dat kunnen doen? Ja, daar slaat zich een kind Gods honderdmaal voor het hoofd en zegt: "Mijn God, hoe heb ik het kunnen doen?" Dat hebt u echter kunnen doen omdat u niet geloofd hebt, wat de Heere van u heeft gezegd; zo veroorzaakt men dan zelf schuld en zonde.

Nu had Jezus tot Petrus gezegd: Eer de haan gekraaid zal hebben, zult gij Mij driemaal verloochenen en dat heeft Petrus aangaande zichzelf nooit kunnen of willen geloven.

Precies hetzelfde brengt ook ons nog steeds ten val. Daar heet het: ik ga uit onder de mensen, wij moeten nu eens midden in de wereld zijn; moeten toch leven, geld verdienen, gunst en aanzien bij de mensen hebben. Kan nu een mens geloven, dat hij, wanneer hij uitgaat om een gulden te verdienen, nadat hij een uur van tevoren om vergeving van zijn zonden gebeden heeft, om deze ene gulden, wanneer de gelegenheid er oorzaak toe heeft, de Heere verloochenen zal! Dit is echter de Godgeleerdheid van de duivel, die spreekt: *u bent nu iets anders, vroom, godvrezend* ... en daar heeft hij de mens direct in zijn geweld. Deze denkt: nu ben ik over de zonde heen, nu kom ik vooruit in de heiliging, heb menig ding afgelegd, nu gaat het goed. Maar wanneer u afgewassen en geheiligd bent, weet: u kunt niet door het geringste ook heen gaan of u hebt spatten op uw kleed.

Dit leert ons het Evangelie, dat wij door en door verkeerd zijn en vol ongerechtigheid en zonde. De bekende Simon heette nog steeds de melaatse, hoewel hij reeds lang genezen was en zo moeten ook wij leven, dat wij aangaande onszelf het voor waar en zeker houden, dat wij melaats zijn en spreken: *onrein! onrein!* Ach, hoe is het mogelijk, dat Petrus zo diep gevallen is! Hoe is het mogelijk, dat kinderen Gods honderdmaal zo vallen kunnen. Ik spreek van dat wat God weet en wat slechts Hem bekend is. Hoe weinig wordt onze Heere gekend en beleden!

Het lag bij Petrus. Petrus was nog niet volkomen een mens geworden, was nog half mens, half engel. Ja, zo half als velen van u ook. Zo half zijn, men mag niet te dicht nabij komen en zeggen wat zij eigenlijk zijn, *half zijn zij een Christen, half een goddeloze*, bedekken dan echter het goddeloze met veel vroomheid en christelijkheid. Petrus echter moest nu vooreerst een *gehele mens* worden, opdat hij Jezus geheel zou hebben. Want wie niet werkelijk een volkomen mens geworden is, kent de

heerlijkheid van Jezus niet, die juist in Zijn vernedering ligt. Hij heeft er geen begrip van hoe en dat de Heere zalig maakt.

God had zeker in Petrus een werk gedaan, er was geloof in hem, hij was bekeerd en wedergeboren. Wanneer ik echter bekeerd en wedergeboren ben, dan ligt daarin toch opgesloten, dat ik in de hemel kom en eeuwig bij Jezus zal zijn! Zeker, maar daar moet ik toch toe bereid worden, dat ik met vreugde voor de Koning wandel, Hem zing en speel.

Waarom dus - het zij nog eens gezegd - *komt zo menig kind Gods tot zulke diepe val?* Ten eerste: omdat hij niet gelooft, wat God aangaande hem zegt; ten tweede: opdat hij "mens" wordt en zijn dwaze hoogmoed zal afleggen, opdat de "halve engel" in hem zal sterven en hij geheel en al een goddeloze worde. Dus, om de hoogmoed te breken, vernedert de Heere aldus. Want de hoogmoed sterft slechts onder verootmoedigingen.

Alleen staat daar de Heere, door Zijn discipelen verlaten. De één had Hem verraden en aan de vijanden overgeleverd, de ander verloochent Hem en wil niets van Hem weten, en de overigen hebben Hem op andere wijze verlaten en zijn van Hem gevlucht. In het uur van de nood blijft er geen bij Hem staan. De Heere treedt de pers alleen. Geen mens heeft volgehouden, is staande gebleven, waar de Heere staande is gebleven. Hij is het daarom alleen, die zalig maakt en redt van de zonden en de macht van de duivel. Onze dierbare Heere en Heiland is een volkomen Zaligmaker. De wet des Verbonds lag in de ark des Verbonds; zo ligt dus alle rechtvaardigmaking en heiligmaking niet in onze, maar in Christus' hand, die nu als Koning en Hogepriester, waarachtig God en waarachtig mens, daar boven in de hemel zit. En Die spreekt: *Ik delg uw overtredingen uit als een nevel en gedenk hunner nimmer.*

Een ieder, die de Heere kent, is zo vaak bedroefd, omdat hij zo dikwijls zien moet, dat hij handelt, als kende hij de Heere niet. Verschrikkelijke zonde, Christus en God te verloochenen, en toch gebeurt het zo dikwijls,

Petrus hield de Hogepriesters nog steeds voor Gods dienaren, voor heilige, eerwaarde mannen; zij gingen daar zo heerlijk en prachtig, in schitterend gewaad, dat enige honderden rijksdaalders kostte en de Heere daar tegenover was zo eenvoudig, zo arm, zo nederig, er was zo volstrekt niets schitterends aan Hem!

En daar hinkt dan Petrus op twee gedachten, toen het er om ging, vol vertwijfeling: ach, mijn arme leven is hier in gevaar. Het is een dierbare zaak, het geliefde leven! Ja, zou men niet graag voor Jezus willen sterven?

O, zeker, dat wil de ganse wereld, maar *voor een Jezus, die niet bestaat.* Waar echter de rechte, waarachtige Jezus komt, daar wil de mens er niet aan en wij moeten het belijden: wij zouden het maken als Petrus, wanneer God ons niet staande hield. Voor vijf centen verloochent de mens zijn God, zijn Heere en zijn Heiland. Want de vijf centen ziet hij en Christus ziet hij niet. Geld, eer, een paar schitterende ogen en wat dies meer zij behoeven maar te komen en daar ligt de mens. Staat hij ook weer op? Hij - Hij staat weer op, wie God genadig is.

Dit is het onderscheid tussen hen, die opstaan en hen, die blijven liggen: de laatsten hebben er niet veel aanvechting over, dat zij de Heere verloochenen, zij het nu voor de mensen of in het verborgene voor de duivel, maar heden roepen zij de Heere aan en morgen verloochenen zij Hem. Overmorgen roepen zij weer de Heere aan om Hem daarna opnieuw te verloochenen. Zij zijn bij de christenen christenen en bij de wereldkinderen zijn zij wereldkinderen, zij blijven steeds vroom en christelijk, spreken van de Heere Jezus, dat het klinkt!

Die echter weer opstaan, belijden het van zichzelf, welk een diepe val zij gemaakt hebben, welk een grote zonde zij begaan hebben en zijn daarover zeer bedroefd - niet uit zichzelf.

David deed ook een geweldige val en werd diep bedroefd, niet echter door zichzelf, maar een heel jaar lang had hij het zonder bedroefdheid en berouw uitgehouden. Maar de Heere gebruikt allerlei middelen en wegen en bedient Zich daarvan om de Zijnen weer op te richten.

Bij Petrus gebruikte Hij een haan; daarom sprak Hij: *de haan zal niet kraaien, eer dat u Mij driemaal zult verloochend hebben.*

Het woord des Heeren wordt diep binnengeworpen in het hart van een kind Gods. De haan kraait, maar Petrus hoort het niet; hij was zo verstompt van zinnen, zo bang voor de mensen! Maar als de haan voor de derde maal kraait, slaat het diep in zijn ziel in en werpt het hem neer.

Zo ziet het er uit bij de bekeerden: zij vallen verschrikkelijk diep, maar het woord blijft in hen hechten en komt hen weer in gedachten en dan geschiedt dat zoals het hier heet in vers 61: *De Heere, Zich omkerende, zag Petrus aan. En Petrus werd indachtig het woord des Heeren, hoe Hij hem gezegd had: Eer de haan zal gekraaid hebben, zult u Mij drie maal verloochenen.*

"Heere" heet het hier. Waar Hij optreedt als Borg, Middelaar, Plaatsbekleder, daar wordt Hij steeds "Heere" genoemd; dat is meer, dan wanneer er stond "God".

De Heere keerde Zich om, Hij heeft het gehoord, niettegenstaande alle lasteringen der schriftgeleerden en het gedrang rondom Hem, Hij denkt aan Zijn Petrus.

Denkt Hij dan ook aan mij?

Bent u diep gevallen en hebt u hartelijk berouw over uw daad? Ja, Hij denkt ook aan u! Hij keert Zich om tot de Zijnen, terwijl zij in hun zonde steken.

Daar ligt Petrus midden in de zonde, maar hij zal er niet verder in voortgaan, hij zal er niet dieper in geraken. De genade van Jezus Christus grijpt hem aan, dat hij niet doen kan, wat hij wil. De Heere wil Zijn discipel niet langer in de zeef laten heen en weer geworpen worden, dat gaat alles slechts een zekere tijd lang. Dan keert Hij Zich om tot degenen, die zich van Hem afkeren en Hem de rug toekeren, zo tot Petrus, zo tot u. En Hij, de Alfa en de Omega, de aanvang en het einde.

Hij zag Petrus aan. Er staat hier in het Grieks juist hetzelfde woord en in dezelfde kracht van betekenis, als in het Evangelie van Johannes, hoofdstuk 1: 43: "En hij leidde hem tot Jezus. En Jezus hem aanziende, zei: gij zijt Simon - een kind der gebedsverhoring; de zoon van Jonas - gij zult genaamd worden Cefas hetwelk overgezet wordt Petrus." En door deze blijk der almachtige liefde had hem Jezus het hart genomen.

Toen ging hij heen in eenvoudigheid des harten, een arm schepsel, weliswaar een Galileeër en wachtte op de Messias en hoopte en verheugde zich op Zijn verschijning. Ik heb zoveel zonden en Hij heeft mij toch zo vriendelijk aangezien, genade vloeide van Zijn lippen en Hij heeft tot mij gezegd: *gij zult Petrus heten, volg Mij na!* Dat kan Petrus niet vergeten, zijn ganse hart was daarvan ingenomen.

Maar toen had Petrus de zonde nog niet zo diep erkend, toen had hij ook nog zo een "halve engel" met zich rondgedragen; nu echter steekt hij in het slijk der zonde en toch ziet de Heere hem aan met dezelfde blik als de eerste keer. Maar deze blik maakt Petrus niet vrolijk, zoals vroeger eenmaal, maar treurig. Want Hij trof hem midden in de zonde. Maar dat is het Evangelie: daar ligt een kind Gods diep in het slijk; de haan

kraait, het Woord ontwaakt, ... de Heere ziet hem aan, niet verbrijzelend, niet vernietigend, maar met een blik van liefde en genade en trekt zo de zondaar, het kind Gods, uit het slijk. Amen.

11. De Profeet verworpen

Geliefden.

De gemeente heeft van God een allerhoogste Leraar en Profeet. Deze is hiertoe verordineerd van de Vader en gezalfd met de Heilige Geest, opdat Hij ons de verborgen raad en wil van God aangaande onze zaligheid volkomen zou openbaren.

Er leeft dus niemand onder het gehoor van het woord Gods of hij heeft de gelegenheid om zich volkomen geopenbaard te horen, wat hij te doen heeft om zalig te worden. Dat wordt aan allen, die het woord hebben, geopenbaard en God de Heere geeft ons genadig Zijn Heilige Geest, opdat wij door Deze getuchtigd worden met de wet tot Christus heen, de enige Profeet en Leraar.

Helaas, wil niemand er aan, deze weg der zaligheid volkomen geopenbaard te krijgen en te weten. Want, waar deze Leraar begint, heeft het een einde met alle wijsheid van het vlees, daar wordt God op het allerhoogst verhoogd en de mens op het allerdiepst vernederd; daar gaat de mens te gronde, geheel en al, en wordt verbrand op zo'n altaar, daar blijft voor de mens niets over. Maar Gods heerlijkheid wordt geopenbaard in al Zijn deugden en volkomenheden en de almacht Zijner genade. Daar begint het leven van het geloof en het heeft er een einde mee, dat men langer het leven vindt in eigen hand. Men kan niet meer gaan tot de bakken die geen water houden, daar wordt de mens teniet gemaakt met zijn wijsheid, opdat hij in ware wijsheid wandele; daar wordt teniet gemaakt wat zij kunnen, opdat de kracht van Christus zich verheerlijke aan hem in zijn zwakheid en God alleen geprezen en geroemd wordt, daar heeft het een einde met alle huichelarij en alle wandelen in het door ons verbroken Verbond der werken.

Deze Profeet, die wij van God hebben, is niet gekomen om iets aangaande ons te roemen, maar om te prediken Gods goedertierenheid en waarheid, Gods trouw en rechtvaardigheid, deze verheerlijkt Hij in de gemeente.

Maar sinds de mens van God is afgekomen, en in zijn hart de leer geldt: "gij zult als Gods wezen", sinds die tijd wil hij niet meer in het onderwijs van Christus blijven, maar wil - weliswaar met behulp van de Heilige Geest en een zelf uitgedachte Jezus - uit een schijnbare bekering wandelen in zijn eigen doen en in zijn eigen vroomheid. Zo zondigt de mens tegen zijn hoogste Leraar en Profeet, Die hem God gegeven heeft, vóór zijn bekering, en leeft in loutere verachting van de leer der vrije genade.

Maar waar de mens tot God bekeerd is - ook daar! Welk een onophoudelijk zondigen tegen deze genade!

Mijn geliefden! In de grond der zaak weten wij er niets van waartoe Christus ons dient, wanneer wij niet voor God komen met onze schuld en tot de erkenning komen: God moet genoegdoening hebben voor onze zonde en overtreding. Is dit echter niet bij ons, dan vinden wij ook niet in Hem en in Zijn allerheiligst lijden de Middelaar, zoals Hij daar staat als Plaatsbekleder en betaalt, wat de Zijnen in eeuwigheid niet betalen kunnen. Dit is onze grootste zonde, dat wij Christus' leer van genade geringschatten en verachten. Wie is bereid "zijn voeten samen te leggen op het bed" (Gen. 49, 33), in de handen te klappen en te spreken: "*Vader! In Uw handen beveel ik mijn geest!*"?

Een "ach" hier, een "ach" daar, een "ach" overall. En wanneer het er ook nog toe komt, dat zo'n hoop uitgesproken wordt, daar gebeurt het immers met de blik op iets, wat men beleefd heeft, maar een waarachtig vertrouwen op de Zaligmaker Jezus Christus is er niet. Daar moet men immers nog altijd iets van doen en werk hebben, op grond

waarvan men sterft en zolang men dat niet heeft, heeft men een gruwen voor de dood. En waar men niets heeft en niets ziet. Ja, het tegendeel slechts aan zich ziet en ondervindt, waar blijft daar de leer der genade, *waar is daar de allerhoogste Leraar en Profeet, die ons de weg tot onze zaligheid volkomen openbaart?*

Ach, wanneer God Zich niet ook daar nog ontfermt en Zich des mensen aanneemt, zo is het gedaan met hem. Hij kan de les niet leren en wanneer hij haar geleerd heeft, nooit onthouden, dat het genade is, dat het geldt, zonder werken der wet, door genade zalig te worden.

Wij willen op dit morgenuur met elkander betrachten, hoe onze Profeet en Leraar veracht en gehoond wordt van alle vlees, wat Hij daardoor verzoend heeft en ons daardoor verworven.

Onze tekstwoorden vinden wij in Lukas 22: 63-71:

En de mannen, die Jezus hielden, bespotten Hem en sloegen Hem. En als zij Hem overdekt hadden, sloegen zij Hem op het aangezicht en vroegen Hem, zeggende: Profeteer, wie is het die U geslagen heeft? En vele andere dingen zeiden zij tegen Hem, lasterende. En als het dag geworden was, vergaderden de ouderlingen des volks, en de overpriesters en schriftgeleerden, en brachten Hem in hun raad, zeggende: bent u de Christus? Zeg het ons. En Hij zei tot hen: Indien Ik het u zeg, gij zult het niet geloven. En indien Ik ook vraag, gij zult Mij niet antwoorden of loslaten; van nu aan zal de Zoon des mensen gezeten zijn aan de rechterhand der kracht Gods. En zij zeiden allen: zijt Gij dan de Zoon van God? En Hij zei tot hen: u zegt, dat Ik het ben. En zij zeiden: Wat hebben wij nog getuigenis van node? Want wij zelf hebben het uit Zijn mond gehoord.

"En de mannen" heet het; het waren dus mannen, sterke mannen, die Jezus gebonden vasthielden, die Hem eigenlijk beschermen moesten en nu hier bespotten. Zij drijven met Hem een zeker spel, dat bij de ouden gebruikelijk was, waarbij men een knaap of een slaaf het gezicht bedekte, hem dan sloeg en vroeg: *wie is het, die u sloeg?*

Waarom deden die mannen nu zo met Jezus? Uit louter haat en vijandschap tegen God, uit louter haat en vijandschap tegen Christus. De Hogepriester was hun profeet, was hun Christus, maar deze man daar, die daar zo veracht stond, van Nazareth, uit Galiléa, die matigde Zich aan, dat Hij de Christus zou zijn!

Dat weten wij nu uit deze heilige geschiedenis, en uit de hele kerkgeschiedenis, van oudsher: de woede van de mensen tegen de enige Leraar en Profeet Christus, tegen de eeuwige waarheid kent geen grenzen. Die mensen waren opgevoed in de leer van het rijk Gods, in de leer des heils door de Schriftgeleerden en nu staat daar Iemand en leert zo geheel anders dan deze.

De mensen kwamen als kinderen Abrahams tot Hem en daar moest nu alle roem van het vlees afgelegd en weggegooid worden; kwamen zij met werken, dan zei Hij hun, dat zij volstrekt geen goede werken hadden. Kwamen zij en zeiden: dat zij veel verricht hadden, dan zei Hij tot hen: *indien u alles gedaan had, zo was u toch onnutte dienstknechten*. De Heere Jezus wierp alle Hogepriesters, Oudsten, Farizeeën, Schriftgeleerden, heiligen en vromen, in één woord allen, omver.

Of het één óf het ander: óf God blijft op Zijn troon en de mens moet er af, óf de duivel regeert en de mens met hem. Wanneer beiden zo dicht bij elkander komen en elkaar haast aanraken, dat als het ware slechts nog een dun blad is tussen ware waarheid en valse, dan kent de woede der mensen geen grenzen meer. Zo is nu de onbekeerde mens! Hij houdt in zijn denken en streven Jezus vast, houdt Hem gebonden en bespot

Hem, bedekt Zijn aangezicht en overdekt Hem met godslastering. Dat is de verschrikkelijke vijandschap, die in de mens steekt tegen de eeuwige waarheid. Daarin zijn de mindere mensen, de dienaren en de krijgsknechten, als ook de Oudsten, Hogepriesters en Schriftgeleerden allen één.

Op het eind, daar wil de mens wel genade. Wanneer hij op het sterfbed ligt, breng dan spoedig de heilige sacramenten, die bij de Rooms en bij het sterven gebruikt worden, smeer hem dan als het ware iets om de mond en spreek: "Vader, in Uw handen beveel ik mijn geest!" maar recht en gerechtigheid wil de mens niet.

De leer van genade van onze allerhoogste Profeet is een wonderbare leer, zij toont de mens geheel zoals hij is, dekt alles op, wat in zijn hart steekt. Daar ontdekt hij dan, welke slangen in zijn hart rondkruipen, wordt naakt en bloot gezet en de vijgenboombladeren zijn hem ontrukkt. Daar wordt de mens geopenbaard en aan het licht gebracht, geheel zoals hij is. Dat maakt de mens begerende ernaar, dat hij vraagt: is er ook een weg en middel, dat ik gered word van mijn schuld en misdaad?

Zeker, maar God moet genoegdoening hebben; breng Hem die zelf als u kunt. Of u, óf een ander moet betalen! Geweldig is deze genadeleer, ontroerend, in het vlees snijdend, alle bedekkingen afrukkend.

Nee, geef mij liever een halve Jezus en laat aan mij over de andere helft te doen, dat is de zogenaamde evangelische leer, waarmee men zich in slaap wiegt om in de hel te ontwaken.

De waarachtige Profeet en Leraar echter stelt alle mensen in het naakte licht. De mens echter voelt zijn verderf, zijn nietigheid niet; hij zegt het God in het aangezicht, dat hij Zijn leer liefheeft. Bij het lijden van de Heere Jezus echter is het aan het daglicht gekomen, wat in de mens steekt. Dit zeg ik van onbekeerden, die menen, dat zij bekeerd zijn, van de onwedergeborenen, die menen, dat zij wedergeboren zijn, van hen, die menen, dat zij de Heere Jezus liefhebben en Hem toch haten.

Waar genade komt, daar is het volkomen genade; waar genade komt, daar is geen zucht, geen traan van de kant van de mensen, die in rekening gebracht zou kunnen worden. Waar genade komt, is niets dan zonde, niets dan dood, maar vergeving van alle zonde en misdaad. Waar genade komt, komt deze zodanig, dat zij de zonde breekt en de mens met God wandelt, oprecht, zonder valsheid. Waar genade komt, komt deze zodanig, dat de almacht der liefde een dode hond opneemt in de hemel. Waar genade komt, daar wordt God verhoogd en de mens verootmoedigd. Maar waar God met deze leer in het hart te werken begint, o, welk een reeks van zonden tegen de leer der genade van de Heere ontstaat daar van het uur der bekering af tot het laatste uur!

Ik heb zo menige moeder in Israël gekend, en kort voor de dood was het uit met alles. De mens heeft in zijn bestaan een heel bijzonder behagen erin, dat hij meent iets te zijn; dat hij nu iets is, dat hij vroeger niet was, dat hij op zijn troon zit, en anderen leren kan, dat hij iets ontvangen heeft, wat hij vroeger niet had. Maar hoe komt het dan, dat er zoveel spreken is van Christendom en zo weinig praktisch, dat er zich zo weinig liefde voor de naaste toont, maar zoveel hovaardigheid in de mens, die zich niet straffen laat? Dat alles is slechts vijandschap tegen de genade. Zegt u mij: u bent goed en braaf, dan vind ik dat juist. Zegt u echter: *u deugt niet*, dan zal ik u zolang kwellen, tot u het zegt; en wanneer u het toch niet doet, sla ik u dood, zoals Kaïn Abel. Dat is de praktijk van de mensen.

En nu tot u, gemeenteleden in het bijzonder: Bent u bereid om te sterven? Nee! U zegt: "ik weet het niet;" en, "ik kan het niet zeggen;" en: "ach, mijn zonde! Ach, mijn zonde!"

Welke zonde dan? Dat is eerder uw zonde, dat u zegt: "ach, mijn zonde! Ach, mijn zonde!" maar daarmee niet voor God komt.

Wat leert u dan de Profeet: *uw* gerechtigheid, óf *Gods* waarheid en gerechtigheid? Wat leert u de enige Leraar en Profeet? Dat leert Hij u, dat het genade is, en wanneer het genade is, zo zijn het geen werken, anders was de roem van de mensen.

Dat leert deze enige Profeet en Leraar: *uw zonde is Mijne en Mijn gerechtigheid is de uwe; wat u hebt, heb Ik en wat Ik heb, hebt u!*

Maar waar blijft dan mijn zonde?

Leert u deze Profeet niet, dat deze op Hem is geworpen? Is het niet het bevel Gods, dat u uw zonde moet gelegd hebben op het Lam? Leert Hij niet, dat u in Hem volkomen betaling gebracht hebt aan het kruis?

Maar - het is waar: wanneer dat nu ervaren wordt, schijnt het geheel anders te zijn. Wanneer ik u vraag: hoor, bent u een christen, bent u een kind Gods? Dan siddert u over het hele lichaam, het is alsof alles in elkaar stort, maar het "ja" moet toch over de lippen komen. Ik kan niet zeggen, ik mag niet zeggen, wanneer ik God vrees, dat ik het *niet* ben; voor wereld, hemel en hel moet de belijdenis gedaan worden.

Bent u een Christen? Bent u een kind Gods?

Ik wil "ja" zeggen, wanneer ik mijn zondagskleed aan heb, wanneer ik het voel en ondervind, dan wil ik het belijden!

Wanneer bent u dan vroom voor God? "Zie op Zijn knechten zou Hij niet betrouwen, hoeveel te minder op ons (degenen) die wonen in lemen huizen, welker grondslag in het stof is?" Ik vraag u, die zich als zondaar voelt, geheel en al, die zich als kind des duivels moet erkennen, hier gaat het er om: wat bent u?

Een "ach!" en "och!" en een "maar!" komen op de lippen. Maar wanneer ik dan zo volstrekt geen bewijs in mij heb, dat ik een kind Gods ben, wanneer ik zo volstrekt geen kentekenen vind, dat ik een Christen ben, mag ik het dan zeggen?

Wanneer u voor God verdwijnt, *dán* moet het gesproken, *dán* moet het gezegd zijn! Maar daar zien wij dan juist onze vervloekte zonde tegen de genadeleer van onze dierbare en enige Leraar en Profeet! En waar komt dat alles vandaan?

Hiervan, dat wij bij al ons spreken van zonde toch niet werkelijk daarover bekommerd zijn en onze eigenlijke zonde volstrekt niet kennen. Ach, wanneer ik mij bloot voel, moet ik een kleed hebben. Wanneer ik arm ben, wil ik naar het armenhuis gaan; heb ik honger, dan verlang ik naar eten; zitten de vijanden achter mij aan, die mij willen verscheuren: *Heere! Neem u mij op!*

Maar het gaat er om, dat men over zonde en schuld Gods heilige toorn gevoelt. Maar; waar deze toorn in het hart brandt, waarin ik toch niets dan zonde zie, waarheen dan? Ja, ik heb wel geleerd: "Wat is uw enige troost, beiden in leven en in sterven?" En: "Wat gelooft u van de vergeving der zonden?" En, "Hoe bent u rechtvaardig voor God?" Het kan mij echter allemaal niet helpen! Waar moet ik nu echter heen?

Spreek! Belijd!

Wat?

Dat u een Christen bent! Dat u een kind Gods bent!

Op welke grond dan?

Op die grond, dat Christus uw Borg en Plaatsbekleder is; dat Hij uw zonde heeft, dan hebt u haar niet meer!

Ach, onze zonden echter, onze zonden! Hoe kan een mens nog in de hemel komen? Welke zonden dan? Noem maar deze of gene zonde! Dat is uw zonde, dat u de handen niet op het Lam legt! Houd uw Jezus vast, kus Hem, laat Hem niet los! Dat Hij het deksel van uw aangezicht neme en u Hem in het aangezicht zie, als uw dierbare Heiland!

Maar hij, die zo lichtzinnig spreekt: *ik ben een Christen! Ik ben een kind Gods!* Die wilde ik wel de waarschuwing voorhouden: Wee hem! Die uit zichzelf de onbeschaamdheid heeft om te zeggen: ik ben een kind Gods! Nee, daar moet van tevoren waarachtige wedergeboorte komen, dat men bij God is ingekomen vanwege zijn zonden. En wie niet in waarheid een Christen is of wordt, die verneme de wet: Sterke mannen, duivelen zullen over u komen, zullen u vasthouden, binden, uw aangezicht bedekken en u slaan en vragen: Profeteer ons, u Christen! Wie is het die u sloeg? De duivel spot over alle aanmatiging.

De wet echter wil een kind Gods hebben en God houdt streng daaraan de hand. Maar ach, hoe is alles van God afgeweken, heeft de kroon Gods met voeten getreden en opgehouden een kind Gods te zijn! Waar echter de Heere komt, daar is verkeerdheid op verkeerdheid, daar is de mens als een kind, dat de moeder in het aangezicht slaat wanneer het gewassen wordt.

Maar voor zulke zonde en schuld heeft de dierbare Heere en Heiland dit alles geleden, heeft zulke misdaad verzoend. En Paulus heeft het diep gevoeld, wat het was Jezus in het aangezicht te slaan, zoals hij Hem gedaan had in Zijn gemeente.

En opdat allen, die in hun onbekeerde toestand Jezus in het aangezicht geslagen hebben, Hem bespot en belasterd hebben, een verzoende God zouden hebben, heeft Hij Zich laten bespotten en slaan om te verzoenen al onze schandelijke lasteringen in onbekeerde en bekeerde toestand tegen Zijn vrije genade, waartegen de mens in zijn onverstand en zijn verkeerde bestaan, steeds opstaat.

Hoor, u kinderen van de Allerhoogste! Dat is onze vervloekte en verdoemelijke zonde, dat, als wij gevraagd worden: "bent u een kind Gods?" wij antwoorden: "ik weet het niet!"; "Bent u een Christen?" "Ik weet het niet!"

Daar houdt niemand vol, wij kunnen het niet. Waar de zonde machtig is, al machtiger en machtiger wordt, Ach, zou ik daar zeggen: ik ben een kind Gods! Ik ben een Christen! Ik kan het niet, Nee! ik mag het niet!

En zo verloochen ik dan de ganse genade, het volkomen en enig offer van Jezus Christus, dat Hij voor mij slagen, hoon en smaad heeft willen dulden, ik verloochen dat alles, omdat ik de moed niet heb, in het aangezicht van duivel en wereld te zeggen: *Ik ben een Christen, ik ben een kind Gods.* Dat is de grootste misdaad van u, kinderen Gods! Een zware misdaad en majesteitsschennis.

Wel ons, wel ons! Hij heeft volgehouden! Hij heeft Zijn Vader niet verloochend, niet de zalving verloochend, die op Hem was. Hij zeide tot hen: "*Gij zegt het, Ik ben het!*" Ja, dat kan Hij wel zeggen, zult u mij antwoorden.

Nee, dat kan Hij zo niet!

Hoe? Is Hij dan niet de heilige Christus?

Ja, maar hoe staat Hij dan daar? Petrus heeft Hem verloochend en zijn verloochening ligt op Hem. Voor het gericht staat Hij daar als afgodische Salomo, staat Hij daar als David, die met Bathseba echtbreuk had bedreven en Uria had vermoord. Voor het gericht draagt Hij de zonde van Rachab en Thamar. Ja, een godslasteraar is Hij, alle zonde ligt op Hem! Zó staat Hij daar voor het gericht en is voor de wet *zonde*.

En terwijl Hij daar nu zo staat, belast met de zonde van de hele wereld, wordt Hij gevraagd door het geestelijk gericht en door de wet: "Zijt Gij de Zoon van God?"
 "Ja, Ik ben het" antwoordt Hij. De Heere heeft volgehouden.

Wanneer Hij niet volgehouden had, kwam niemand van ons in de hemel.
 Of, wanneer engelen kwamen en u vroegen: "Bent u een Christen? Bent u een kind van God?" wie waagt het blijmoedig: "Ja!" daarop te zeggen?
 Maar daar staat Hij en treedt voor allen op, heeft alle zonde op Zich en begaat voor de wet nog de zonde te zeggen: *"Ik ben Christus! Ik ben de Zoon Gods!"*
 Zo houdt Hij vol! Zo heeft Hij volgehouden en wordt daarom des doods schuldig verklaard.
 Hij staat daar, geheel en al zonde en spreekt: "Ik ben de Gezalfde Gods!"
 Des duivels buit schijnt Hij te zijn en spreekt toch: "Ik ben Gods Zoon!"
 "Gij, Gods Zoon?" dan roepen de duivelen: "U bent van ons, wij hebben U!"
 Maar: *"Ik zit ter rechterhand der kracht Gods!"*

Zo heeft Christus ons verzoend voor onze zonde, dat wij niet geloven, dat wij kinderen Gods zijn en heeft voor allen, die berouw over hun zonden hebben, de kracht verworven toch te spreken, in het aangezicht van de dood en de duivel, van God, de wereld en de engelen: "Ik ben een Christen. Ik ben een kind van God."
 Op welke grond?
 Hij heeft mij gewassen in Zijn bloed, geheiligd in Zijn Geest, gereinigd en vrijgesproken!
 Op welke grond?
 Op die grond, dat de Heere mijn zonde weggenomen heeft en ik nu geen meer heb.
 Maar u hebt toch zonde!
 Ja, naar het zichtbare. Maar Ik heb met God te doen en Hij zegt: 'u hebt geen zonde meer, u hebt Mijn gerechtigheid en heiligheid. Ik heb Mijn verloren Zoon weer. Hij zit ter rechterhand van Mijn kracht! En nu is kracht aanwezig, voldoende kracht, om, wanneer de duivel mij gegrepen heeft, toch te spreken: "Ik ben Gods kind!" Amen.

12. Over des Heeren lijden en sterven, volgens Lukas 23

Geliefden!

Bij de beschouwing van het lijden en sterven van onze Heere Jezus Christus, hebben wij niet uit het oog te verliezen, dat daarbij alles toe gegaan is naar Gods voorbedachte en eeuwige raad. Want, toen Hij besloten had, de wet opnieuw op te richten en te handhaven, heeft Hij Zijn geliefde Zoon overgegeven, opdat alles vervuld zou worden wat vervuld moest zijn. Het moest geschieden, dat onze Heere gesteld werd voor Pilatus. Want er staat geschreven: “waarom woeden de heidenen en bedenken de volken ijdelheid? De koningen der aarde stellen zich op en de vorsten beraadslagen tegen de Heere en tegen Zijn Gezalfde.” (Ps. 2: 1, 2) Dat moest vervuld worden. En ook Ps. 22: 17: “Want honden hebben Mij omsingeld, een vergadering van boosdoeners heeft Mij overgegeven; zij hebben Mijn handen en Mijn voeten doorgraven.” Want dit zag op des Heeren dood aan het kruis.

De kruisiging was echter bij de Joden niet de gewone wijze van terechtstelling, maar zij was alleen in zwang bij de heidenen. Ware Hij dus alleen door de Joden en niet door de wereldlijke, heidense rechter Pontius Pilatus ter dood veroordeeld, zo zou niet vervuld zijn geworden wat in de wet staat geschreven: *vervloekt is een iegelijk, die aan het hout hangt.*

Het was dus naar Gods wil en raadsbesluit, dat de Heere Jezus voor Pilatus gebracht en op diens last aan het kruis gehecht werd, opdat de Zijnen er verzekerd van zouden zijn, dat Hij de vervloeking, die zij verdiend hadden, op Zich geladen heeft. Want de dood des kruises was door God vervloekt.

Zo vinden wij Gods welbehagen en raadsbesluit overal terug in de geschiedenis van het lijden van de Heere Jezus Christus, opdat wij de zalige overtuiging zouden hebben, dat niets bij toeval gebeurt, ook daar niet, waar naar Gods wil en raadsbesluit over het volk des Heeren allerlei smart en harteleed komt, en dat, gelijk dat volk de overblijfselen van Zijn allerheerlijkst lijden te dragen krijgt, zij ook de daarop volgende heerlijkheid zal deelachtig zijn.

De Heere Christus werd voor Pilatus geleid, "opdat Hij", zoals onze Catechismus zegt, "onschuldig door de wereldlijke rechter veroordeeld zijnde, ons daarmee van het strenge oordeel Gods, dat over ons gaan zou, bevrijde." (Vraag en Antwoord 38 Heid. Cath.)

Wij lezen nu allereerst in Lukas 23:1: ***En de gehele menigte van hen stond op en leidde Hem tot Pilatus.***

Wij houden voor gewis en zeker, dat Jozef van Arimathéa niet daarbij aanwezig is geweest, maar overigens zijn al deze een en zeventig aanzienlijkste, voornaamste, rijkste en geleerdste mannen tegen de Heere Jezus Christus opgestaan. Onder hen bevond zich ook het rijke, voorname en geleerde geslacht van Hillel, een geslacht, dat in de toenmalige godsdienstige en kerkelijke wereld, zo hoog stond aangeschreven, dat de Joden het voor een uitgemaakte zaak hielden, dat uit dit geslacht de beloofde Messias moest voortkomen. Ja, tot op de dag van heden staat het geslacht van Hillel zo hoog in ere. Ja, wordt het als heilig beschouwd bij het volk der Joden.

Deze allen zijn tegen de Heere opgestaan en dus moest Hij wel ongelijk hebben! Dat liet God de Vader nu alles zo geschieden, opdat het openbaar zou worden, dat van nature alle mensen Hem, hun eeuwig heil, verstoten en verwerpen. Ja, dat alle roem en voortreffelijkheid daarom tenslotte daarop uitloopt, dat de ware gerechtigheid als

ongerechtigheid uitgekreten en veroordeeld wordt. Daarom is het goed en heilzaam, dat een christenmens acht geeft op des Heeren Woord: "Wee u, wanneer al de mensen wel van u spreken." En: *gij zult van allen gehaat en vervolgd worden om Mijns Naams wil*. Wat hoog is onder de mensen, is een gruwel voor God. Zo was het in waarheid gesteld met de gehele schitterende heerlijkheid van het volk der Joden!

De gehele menigte van deze mannen stond tegen de Heere Christus op, en leidde Hem tot Pilatus. Toen nam het een einde met al hun heerlijkheid en uiterlijke godsdienstigheid, hoe oprecht die ook vroeger geschieden mocht hebben en "gewogen en te licht bevonden" bleek zij voor de rechterstoel des Allerhoogste.

Maar ook de menselijke rechtvaardigheid, de rechtvaardigheid van de in het anders zo voortreffelijke Romeinse recht onderwezen rechter, leed schipbreuk, waar het de levende God, de waarachtige waarheid geldt. Het werd openbaar, dat ook hier niets dan ongerechtigheid voorhanden was.

De gehele wereld door ziet men te allen tijde, Joodse schijn-godsdienstigheid en Romeinse rechtvaardigheid, verenigd optrekken, tot verheerlijking van vleselijke roem, maar nooit om die heerlijke waarheid te handhaven, dat Jezus Koning is en Koning blijft. Daar worden allen gewogen en te licht bevonden, opdat het openbaar worde, *dat God nochtans God blijft*. En dat Hij spreekt: *wie Ik genadig ben, die ben Ik genadig*. In deze strijd mag geen Uzzia zich opmaken om de Ark Gods te ondersteunen, maar is het de Zoon van God alléén, die de wijnpersbak van de toorn van God treedt.

Wij lezen verder (vers 2a): ***en zij begonnen Hem te beschuldigen***. Waarvan beschuldigden zij Hem? Waarom klaagden zij Hem aan? Zij waren in woede tegen Hem ontstoken. Koning is Hij, dat voelen zij wel, en Hij is ook de Koning der Joden, Hij heerst ook over ons, maar Ach, hoe zag het er uit in hun binnenste? Daar luidde het zoals wij lezen Ps. 2: 3: "Laat ons hun banden verscheuren en hun touwen van ons werpen." Wat waren dat voor banden en touwen? Het waren de banden, de Goddelijke koorden van de Heere en Zijn Gezalfde, het waren de koorden der liefde, waarmee Hij de Zijnen tot Zich trekt en hen inlijft in het verbond van Zijn vrede, koorden der barmhartigheid om hen te doen blijven op de goede weg van Zijn heil. Maar deze koorden en banden waren voor hen een gruwel! Ja, zij hadden wel graag een koning gehad, die hen verlost van het gehate juk der Romeinen, en dat zij dat zware juk moesten dragen, o, hoe graag zouden zij daarvan bevrijd zijn geweest, maar van het lieflijke en zachte juk van de Heere Christus, van Zijn zalige en zoete heerschappij verstonden zij niets en zij wilden er niets van weten. Daarom "beschuldigen" zij Hem. Maar waarvan beschuldigen zij Hem?

Vers 2b: ***Wij hebben bevonden, zeggen zij, dat Deze het volk verkeert, en verbiedt de Keizer schattingen te geven, zeggende, dat Hij Zelf de Christus, de Koning is***.

"Deze" zeggen zij. Want zij willen niet eens Zijn naam noemen. Want die is hun een gruwel en hun mond weigert die uit te spreken! Wij hebben, willen zij zeggen, de zaak goed onderzocht en zijn zó tot de vaste overtuiging gekomen, dat Hij het volk verkeert, dat Hij het volk afkeert van de schuldige gehoorzaamheid aan de overheid. Maar dat was immers niet waar, het was meer dan een schandelijke leugen en dat wisten zij zelf wel. Want toen zij Hem hadden willen verzoeken, hadden zij Hem een penning gebracht en toen vleiende tot Hem gesproken: *Meester! Wij weten dat u recht spreekt en leert, en de persoon niet aanneemt, maar de weg Gods leert in waarheid. Is het ons geoorloofd, de Keizer schatting te geven of niet?*

Wie in die dagen voor rechtgelovig wenste door te gaan, en wenste te gelden als een held, die voor de waarheid en het vaderland op de bres stond, zou op deze vraag geantwoord hebben: *Nee, men mag de Keizer geen schatting geven!* En dat de zaken er werkelijk zo bij stonden in Judea, in de dagen van de omwandeling des Heeren Jezus Christus hier beneden, kan men daaruit zien, dat zij werkelijk eenmaal geweigerd hebben de Romeinen schatting te betalen en dat zij aan de straf voor deze hun oproerigheid alleen ontsnapt zijn doordat een zuster van Herodes zich bereid verklaarde, de gehele schatting voor haar rekening te nemen.

Daar de Joden nu zo gezind waren, zouden zij de Heere, indien Hij gezegd had: *Ja, u mag de Keizer schatting betalen*, voor een ketter hebben uitgemaakt. En had Hij, *nee* gezegd, voor een oproermaker. Maar de Heere was hun te krachtig geweest en hun arglistigheden kennende, had Hij tot hen gesproken: "Gij geveinsden, wat verzoekt u Mij? Toon Mij een schattingpenning" (Matthéüs 22: 19). Hij vroeg hen, toen zij die tot Hem gebracht hadden: *wiens is dit beeld en dit opschrift?* Zo legde Hij hun de vraag voor: hoe komt u aan die schatpenning? Hen zo overtuigende, dat zij werkelijk onder meerdere heerschappij waren geraakt, en daar onder stonden. Toen luidde Zijn Goddelijk antwoord verder: *geef dan de Keizer wat des Keizers is en Gode wat Godes is!*

Maar dit antwoord kon hen geenszins behagen en daar zij nu de Heere bij de wereldlijke rechter aanklagen, weten zij niets beter te doen, dan de eertijds uit Zijn mond vernomen Goddelijke waarheid, op de snoodste wijze te veranderen en te verdraaien! O, hoe graag hadden zij in de Heere Jezus Christus, toen zij tot Hem waren gekomen, om Hem te verzoeken, iemand getroffen, die hen verbood, de Keizer schatting te geven en die, evenals zij, vol afval en muiterij was! Hoe welkom ware het hen geweest, als de Heere werkelijk schuldig was bevonden aan hetgeen, waarover zij Hem bij Pilatus aanklaagden! Want zo'n man hadden zij bij hun plannen kunnen gebruiken. Ja, zo is de mens, die niet wil, dat de Heere Jezus Koning over hem is. Wat hijzelf heeft verzonnen en ook ten uitvoer wil leggen of gelegd heeft, daarvan beschuldigt hij zijn onschuldige naaste en neemt de toevlucht tot onwaarheid en goddeloos bedrog!

Nu hebben wij in Gods wet het eerste gebod, dat ons gebiedt, geen andere god te hebben voor Zijn aangezicht dan de Heere alleen, maar wij hebben ook het vijfde gebod, dat ons, behalve de eerbied en onderdanigheid tegenover ouders en leermeesters, ook eerbied en onderdanigheid inscherpt tegenover de overheid, die van God is ingesteld. En nu! hoeveel wordt niet tegen dit gebod gezondigd, ook alleen maar voor het uiterlijke! Ach, er woont niets in des mensen hart dan opstand en verkeerdheid. Het is echter genade van de Heere, als de mens het van 's Heerenwege mag vernemen: "Alle ziel zij de machten over haar gesteld onderworpen. Want er is geen macht dan van God en de machten, die er zijn, die zijn van God geordineerd, alzo dat, die zich tegen de macht stelt, de ordinantie Gods wederstaat en die ze weerstaan, over zichzelf een oordeel halen" (Rom. 13: 1, 2).

Al wie doortrokken is van de zuurdesem der Farizeeën, heeft altijd het een en ander om zich tegen de overheid te verzetten; dat is de Roomsgezinde stemming, die van nature in aller mensen harten woont en spreekt: "als ik maar koning was, dan zou het wel anders, wel beter toegaan dan nu."

Daarom, waar wij hier de allerhoogste overheid, de Koning der koningen horen aanklagen van oproerigheid, en dat wel door oproermakers, laat ons daar de hand in eigen boezem steken en zij zal er melaats, wit als sneeuw, uitkomen. Want wij zijn

voortdurend in opstand tegen de levende God. Koning zijn, anderen overheersen, besturen, de scepter in eigen hand hebben, dat is de keus van ons hart en onze voortdurende opstand tegen de Heere onze God. Dat kan ons echter zonder voldoening nooit of nimmer worden vergeven.

Wie kan al de zonden tellen, die wij tegen het eerste gebod hebben begaan? Maar onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus heeft al onze overtredingen op Zich doen aanlopen en daarom heeft Hij zulke beschuldigingen geheel onverdiend tegen Zich laten uitspreken, over Zich laten heengaan om deze onze zonden en overtredingen te verzoenen en Hij heeft de toorn van God, waaronder wij om onze zonden voor eeuwig hadden moeten omkomen, gedragen en uitgedronken tot de bodem toe. Zo heeft Hij vergeving. Ja, een eeuwige kwijtschelding en vrijspraak voor ons verdiend en de Heilige Geest voor ons verworven, die het zo heerlijk verstaat alle oproerige gedachten en gevoelens, die tegen God en Zijn regering in onze harten woelen en stormen, te bedaren en tot zwijgen te brengen. Al de schuld, die door deze opstand op ons rustte, heeft Hij betaald en alles goed gemaakt. Als een oproermaker zien wij Hem hier voor de wereldlijke rechter staan, voor u, voor mij, opdat Hij voor ons zou verwerven genade bij God, bedekking voor al onze overtredingen, de Geest der genade om die genade aan te nemen en de Geest der kracht en der onderwerping, die ons leert afstand te doen van al onze oproerige gedachten en ons zoet en zalig te laten regeren en besturen door de Heere onze God.

Met banden en koorden gebonden zien wij onze Zaligmaker staan voor Pilatus. Wat zijn dat voor strikken en koorden, waarmee Hij gebonden is? Dat waren de banden, waarmee Simson zich had laten vastbinden door een snode Delila, het waren al de banden en koorden der ongerechtigheid, waarmee wij onszelf vrijwillig laten binden en vasthouden.

Pilatus vraagt de Heere: *bent u de Koning der Joden?* O, welk een lijden, welk een smart moet dat voor de Heere geweest zijn, toen Pilatus die vraag tot Hem richtte! De Joden waren immers mensen, die God loofden. Want dit is de betekenis van het woord "Jood" in de Hebreeuwse taal en zij waren, met uitsluiting van de gehele heidense wereld, de kinderen van Abraham, de vriend Gods! En, wilde Pilatus zeggen: 'Zou U nu de Koning zijn van zo'n bij uitstek gezegend volk? Daar ziet u toch waarlijk niet naar uit, dat u de Koning zoudt zijn van zo'n volk, dat U verongelijkt en smadelijk behandelt.'

Waarom antwoordt de Heere Jezus niet op Pilatus' vraag: "Ja" en "zo u maar een weinig geduld hebt, zult u dit wel met uw ogen aanschouwen"? Maar Hij vergenoegt Hij Zich met te antwoorden: *u hebt het gezegd*, daarmee menende: u weet het ook wel, dat Ik de Koning der Joden ben! Hier voor Pilatus' rechterstoel bleek het, dat de Joden hun Koning hadden verworpen.

En u, jonge dochter! En u, jonge man, jij kind of u, volwassene, wie u ook zijn mag? Als de heerschappij, als de heerlijkheid des Heeren Jezus u omringt en duidelijk tevoorschijn treedt, o, waarom bent u dan zo verkeerd en hard? Het staat niet in onze macht, ook maar de geringste verkeerdheid in ons te beteugelen en niet de geringste oproerige gedachte, die in ons opkomt tegenover God en Zijn heilige zaak, kunnen wij tot zwijgen brengen.

Ach, hoe dikwijls sleurt de duivel een kind Gods niet daarheen, waar het zelf niet heen wil en roept hem dan hoonlachend toe: u bent toch inderdaad een fraai koningskind! O, hoe kan daar de smaad en de schande in het hart branden? Maar daar staat de Heere voor de rechterstoel van Pilatus in de gestalte, waarin u zo jammerlijk en ellendig neer

ligt. Wij hebben de begeerlijkheid van deze wereld verkozen en ons vrijwillig onder haar heerschappij begeven en deze kwade begeerlijkheid heeft geregeerd in ons hart, dat een paleis, een woning van de Allerhoogste behoorde te zijn en zo ligt men dan droevig neer gebonden en vastgesnoerd door allerlei strikken en koorden van ongerechtigheid en dood. Vol smart moet men dan uitroepen met Rom. 7: 23 en 24: "Maar ik zie een andere wet in mijn leden, welke strijdt tegen de wet van mijn gemoed en mij gevangen neemt onder de wet der zonde, die in mijn leden is. Ik ellendig mens! Wie zal mij verlossen uit het lichaam van deze dood!"

Maar nu, o ziel, aanschouw onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus, hoe Hij daar staat, gebonden en geketend aan banden, die Hij om onzentwil draagt! En Hij spreekt in deze gebonden toestand: 'U zegt het, Ik ben de Koning der Joden! Jazeker, Ik ben de koning van dat volk, dat Mij hier gebonden voor u heeft gebracht. Toch schaam Ik Mij hunner niet.'

Nee! Hij schaamt Zich niet voor een volk, dat Hem durft aanklagen en verwerpen. Hij getuigt er luid van, dat Hij hun koning is, om die gruwelijke misdaad te verzoenen, dat zij zich hebben laten binden door allerlei zondige en wereldse begeerlijkheden. Hij is het, die u de Geest des geloofs heeft verworven en u leert te roemen: U hebt al mijn banden losgemaakt!

Weet u echter, geliefden! Hoe de mensen van nature over Christus en Zijn werk denken? Ja, denkt men, achttienhonderd jaar geleden heeft de Heere Jezus Christus hier op aarde geleefd en alles geleden, wat men van Hem vertelt in de Bijbelse verhalen; de Hogepriester, Pilatus, Herodes hebben toen ook geleefd en het waren zeer slechte, zeer verkeerde en slechte mensen. Maar later is het christendom uitgebreid in de gehele wereld, toen is dat alles veranderd en nu heeft iedereen de Heere Jezus min of meer lief, de mensen zijn toen braaf en godsdienstig geworden en zij zien van hun ingebeelde hoogte met afschuw en verachting neer op de vervolgers, die voor achttienhonderd jaar leefden en toen het hoogste woord voerden. Maar zij vergeten daarbij, dat het geen eenvoudig geschiedverhaal is, dat wij in Lukas 23 voor ons hebben, maar het eeuwig Evangelie van de volzalige God! Dat Evangelie brengt niemand voordeel aan dan alleen hun, die arme zondaars zijn geworden in eigen ogen. In dat Evangelie nu wordt de rechtvaardigheid Gods geopenbaard; en aan wie?

Aan goddelozen en onrechtvaardigen. Noch de overpriesters, noch Pilatus, noch Herodes, noch Judas gingen toen door voor goddelozen, evenmin als de algemeen christelijke mensen van onze tijd. Ik herhaal het echter: het Evangelie geldt niemand dan degenen, die hun eigen goddeloosheid hebben leren kennen en erkennen. Het Evangelie wordt ons voorgehouden, opdat wij de rechtvaardigheid Gods zouden leren kennen, die daar is uit geloof tot geloof.

O, geliefden! Laat ons toch de hand in eigen boezem steken en belijden: "die man ben ik." Waar de vreze des Heeren is, daar is zij van boven in het hart neergedaald. Want dat kan nooit of nimmer een vrucht van onze akker zijn. Welgelukzalig die de hand in eigen boezem steekt en zijn onrechtvaardigheid belijdt, zichzelf veroordeelt en zich verheugt over de rechtvaardigheid Gods, Die Zijn enige geliefde Zoon heeft overgegeven om voor onze zonden te betalen en een eeuwig geldende gerechtigheid aan te brengen.

Dat zien wij ook uit het vervolg van het drieëntwintigste hoofdstuk van het Evangelie van Lukas. Wij zullen daar het meeste genot van hebben, zo wij, wat wij daar vonden, lezen met toepassing op onszelf.

Wij lezen vers 4: ***En Pilatus zeide tot de overpriesters en de scharen: ik vind geen schuld in deze mens.***

Meermalen vinden wij in de geschiedenis van het lijden en sterven van onze Heere en Zaligmaker de openlijke betuiging van Zijn onschuld. Want het is ons nodig te weten, dat Hij is geweest "waarachtig en rechtvaardig mens". Maar, indien Hij dit werkelijk was, waarom moest Hij dan toch sterven? Juist omdat er in Hem geen schuld was te vinden. Indien de Heere met ons mee wilde doen en met ons wandelen in onze verkeerde, zelfgekozen, goddeloze wegen, dan zouden wij tevreden met Hem zijn en onze opstand tegen Hem afleggen. Maar de Heere blijft getrouw en rechtvaardig, Hij heeft geen gemeenschap met onze zonden en ongerechtigheden en bestraft ons daarvoor. Dat vindt echter de verkeerde mens, die de zonde liefheeft, zeer lastig, dat hij iemand tegenover zich heeft, die rechtvaardig en braaf is en in wie hij geen ongerechtigheid kan aanwijzen. Dan blijft het er bij: het één of het ander; hij moet zijn eigen verkeerdheid en ongerechtigheid erkennen óf hij moet de rechtvaardige, wiens gedrag en woorden hem bestraffen, uit de weg ruimen. Wij hebben in onze dwaasheid en blindheid altijd het een of ander te bedillen aan Gods weg en werk, hoewel wij het met de lippen belijden, dat Hij rechtvaardig en heilig is in al Zijn wegen. Niettegenstaande al die ijdele woorden zetten wij God en Zijn Woord terzijde, opdat wij onze eigen wil zouden kunnen doorzetten. Deze vreselijke zonde van oproer en opstand heeft de Heere gedragen. Hij heeft het voor Zijn volk verdiend, dat, wanneer duivel en wet optreden, om de een of andere beschuldiging daartegen in te stellen, het vonnis van de hemelse Rechter zou luiden: *Ik vind geen schuld in deze mens. Want Ik heb zijn schuld gedragen en Mijn gerechtigheid is de zijne.*

Als u, o ziel, waarachtig met uw God wandelt, zal de gehele wereld tegen u opkomen. Zo zien wij het ook hier voor Pilatus' rechterstoel. Want de overpriesters roepen luide: ***Hij beroert het volk!***

O, zij wisten het wel, dat Hij dat niet gedaan had. Maar in zeker opzicht had Hij dat toch gedaan. Hij had het volk veranderd. Want waar Zijn allerheiligst Woord komt, daar begint het te rumoeren. Hij laat de goddeloze, die Hij tot Zich wil trekken, geen rust of vrede, Hij is als een vlam van vuur die naar alle zijden heen brandt, Hij is als een zwaard, dat door de ziel boort. Ach, de wereld wil niets weten van die zalige vrede, waarvan de Apostel Paulus in Rom. 5: 1 spreekt: *Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onze Heere Jezus Christus.* O, zo luidt het dan, blijf daarmee ver van mij af en laat mij met rust.

Maar al deze verschrikkelijke zonde, deze vijandschap tegen de vreze Gods, deze lust naar twist en tweedracht, de Heere Jezus Christus heeft ze verzoend.

Wij hebben, zo lezen wij in vers 2, bevonden "***dat deze het volk verkeert***", d.w.z. "opruit", opzet, tegen de overheid. Maar de Heere was geen oproermaker op politiek gebied want zulken gaat het beter dan Hem. Zij worden gewoonlijk vrijgesproken en vrijgelaten. Waar echter de waarheid Gods bij de zaak betrokken is, daar gaat het anders toe. Zij spreken er zich volstrekt niet over uit, wat dan eigenlijk de leer was, die de Heere verkondigd had en zij hadden er ook wel reden toe, hierover te zwijgen. Had niet de Heere het luid verkondigd: "zalig zijn de armen van geest. Want hunner is het koninkrijk der hemelen?" En toen zijn zij tot Hem gekomen en hebben gevraagd: "zijn wij dan niet geestelijk arm?" En daar heeft de Heere hun zeker moeten antwoorden: "Nee! Want indien u geestelijk arm was, dan zou u rijk zijn in God." "Zalig, zo heeft Hij verder gepredikt, zijn zij die treuren. Want zij zullen vertroost worden." Daarop wierpen zij Hem tegen: Zijn wij dan geen treurigen? En daarop

moest het antwoord luiden: "Ja, u bent wel treurenden, maar waarover treurt u? Omdat u dit of dat hebt verloren? Omdat u geen werk hebt en dan niets kunt verdienen? Ja, over zulke uitwendige geschiedenissen treurt u, maar de waarachtige droefheid naar God, die één onberouwelijke bekering tot zaligheid werkt, daarvan kent u niets!"

"Zalig zijn de zachtmoedigen", verkondigt Hij verder. En de vraag klonk Hem tegemoet: "maar zijn wij dan niet zachtmoedig?" "Nee" was het antwoord, "voorwaar bent u dat niet. Want het geringste dat u tegenstaat of u in de weg komt, windt u op en doet u in woede ontbranden en men mag u niet het geringste zeggen of u stuift op in ziedende toorn!"

"Zalig zijn zij, die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid." Zo sprak de Heere verder. "Maar", was hierop de tegenwerping, "dat doen wij toch zeker wel?" En de Heere antwoordde hen in Zijn trouwe liefde: "O, Nee! u bent reeds lang verzadigd en hebt verder niets nodig."

Dat was ongeveer de inhoud geweest van des Heeren prediking maar dat was hun toch al te erg geweest, dat was hun te zeer nabij gekomen. Daarom luidt hun aanklacht: *Wij hebben bevonden, dat deze het volk verkeert.*

Ja, in vers 5 roepen zij: ***Hij beroert het volk, lerende door geheel Judea.***

Wat was dat voor een land, Judea? Judea betekende eigenlijk niets anders dan het land van de Heere Jezus Christus, maar, van Hem gescheiden, was het het diepst gezonken land. Gelijk het *met Hem* in waarheid het heilige, ja, *het heiligste land* kon genoemd worden.

Jarenlang waren de overpriesters ijverig in de weer geweest, om het Koninkrijk Gods uit te breiden en de opbouw der Kerk had hun na aan het hart gelegen, tenminste, voor het uiterlijke. Een luid riepen zij: *wij hebben des Heeren Woord! Des Heeren tempel, des Heeren tempel, des Heeren tempel zijn wij!* En waren wij nu maar bevrijd van het afschuwelijke, neerdrukkende juk der Romeinen, dan stond onze kerk goed en vast bevestigd daar! En nu komt deze Man ons plotseling in de weg en begint te leren van Galiléa af tot hier toe! Dat was ontzettend, dat maakte in de hoogste mate hun toorn gaande en verschaftte hun tegelijkertijd gelegenheid om de Heere vals te beschuldigen en te belasteren.

Des Heeren liefde, de liefde van Hem, Die gekomen is om te verlossen, om te zoeken en zalig te maken, wat verloren was; en die daarom begonnen was te prediken in Galiléa, in het land der schaduwen des doods, tot een volk, gezeten in de duisternis, werd voorgesteld als een gevaarlijke en bedenkelijke handelwijze. 'Hij is opgestaan in Galiléa! Riepen zij. Hij is uit dat land, dat zoveel oproerlingen en opstandelingen heeft voortgebracht. U kunt dus wel denken, o Pilatus, wat voor Mens Deze is!'

Waar de ware waarheid komt, waar zij de mensen ontdekt, dat zij een leugen in de rechterhand hebben, daar weigert men haar als van God gekomen en gegeven te erkennen, maar dan moet zij een voortbrengsel zijn uit de een of andere onheilige hoek.

Maar ook voor deze zonde heeft de Heere betaald en ons de Heilige Geest verworven, die ons heilig Joodse land, ons Judea, in een woestijn weet te veranderen en ons hart tot een land van duisternis en doodsschaduw maakt opdat zo'n benauwd en verslagen hart zich zou leren verheugen in des Heeren belofte: *Ziet! Ik ga u voor naar Galiléa.*

Want met het heilige land is het uit en gedaan en alleen zij, die tot arme zondaren en tot een Galiléa der heidenen zijn geworden, kunnen zich verheugen in de waarachtige leer van Gods vrije genade en ontferming.

Alles, alles is in Gods raad besloten en Hij bestuurt alles zó, dat het ook in werkelijkheid geschiedt, wat Hij besloten heeft. Geen woord komt over de lippen van de overpriesters, dat niet besloten was en verordineerd in de raad van de Allerhoogste. Het woord "Galiléa", dat zij zo te midden van al die beschuldigingen hadden uitgesproken, wordt de aanleiding, dat Pilatus de Heere Jezus Christus naar Herodes zendt.

Deze Herodes moeten wij ons voorstellen als een slechte, goddeloze koning? Nee! In alle opzichten was hij een voorbeeldig koning. Hij had Johannes de Doper aan zijn hof gehad, hij had hem zelfs graag gehoord en ook vele dingen gedaan, die Johannes hem aanbevolen had, al dacht hij ook in zijn hart: Johannes is zeker een voortreffelijk Godgeleerde, maar van staatkunde begrijpt hij niets! Sinds lange tijd had Herodes ook van de Heere gehoord, had vernomen, hoe krachtig diens leer en optreden was en hoeveel tekenen door Hem geschiedden en graag had hij ook eens zo'n teken gezien. Evenals alle Joden, die prijs stellen op de openbare godsdienst, komt ook Herodes te Jeruzalem om het paasfeest te vieren volgens Gods wil en gebod en als een goed vorst gaat hij zijn volk voor in godsdienstijver en uiterlijke godsdienstigheid. Kan men meer van deze koning verlangen?

Nu wilde echter bovendien de Heere deze koning een voorrecht verlenen wat nog nooit een koning vóór hem bezeten had. In Zijn lieve Zoon, mens geworden om des mensen wil, verschijnt God hem, maar gebonden met zware banden. En Herodes was het, die het onschatbare voorrecht mocht genieten, deze banden los te maken.

Twee koningen staan daar tegenover elkaar, de ene in purper en praal, de Andere een worm in het stof. En toch, wie was hier de ware Koning van het grote en prachtige Jeruzalem? Waarom is hier alles zo zwijsend toegegaan, waarom is er geen teken geschied? Ach, voor Gods rechterstoel moest, waar het de gerechtigheid Gods betrof, ook deze Koning daar staan, ontdaan van alle gerechtigheid.

Toen de koning Herodes zijn zin niet gedaan kon krijgen en er geen teken geschiedde door 's Heeren hand, ***begon Herodes met zijn krijgsoversten de Heere te bespotten*** (vers 11). Hij laat een oud, blinkend kleed halen, zoals de koningen der oudheid die veelal droegen, hangt die versleten spotmantel om de Heere alsof de Heere een arm en dwaas mens was, die als onverstandig kroonpretendent naar een koninklijke heerschappij streefde, die hem in geen enkel opzicht toekwam. Toch, had Herodes het niet in zijn hart gevoeld, dat Jezus in waarheid de Koning der Joden was, hij zou hem niet op deze, maar op een andere manier bespot hebben.

Wij weten toch uit vers 8, ***dat Herodes overleng begerig was geweest om Hem te zien***, echter niet om van zijn zonden verlost te worden, maar, omdat hij hoopte enig teken te zien, dat van Hem gedaan zou worden. Had de Heere het een of ander teken voor hem gedaan, dat in schoonheid en lieflijkheid de koningin Herodias, die, tegen Gods wil en gebod in, zijn huisvrouw was, te boven ging, ja, dán had hij wel afstand van haar willen doen, om wie hij Johannes de Doper in de gevangenis had geworpen en later doen onthoofden. Ware het Herodes waarlijk te doen geweest om een teken, dat hem kon bevestigen en versterken in het ware geloof, welnu, dan bezat hij in het Paaslam, dat hij te Jeruzalem was komen eten, het kostbaarste teken en zegel, door de Heere Zelf ingesteld en gegeven.

Maar wat God aan de ziel schenkt en toerekent, is ons nooit genoeg. Wij willen altijd *iets anders* in onze goddeloosheid.

Deze grote zonde echter heeft de Heere gedragen, Hij heeft ervoor willen boeten en heeft ons door Zijn lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid de Heilige Geest

verworven, waardoor wij in waarheid leren verlangen naar Zijn heil en ons daarin leren verheugen. De Heilige Geest is het ook alleen, die ons leert, zonder valsheid of huichelarij naar Hem te verlangen, niet onszelf op het gestoelte der ere te zetten maar diep in het stof voor Hem te buigen en geen tekenen en wonderen van Hem te verlangen maar te hongeren en te dorsten naar hetgeen Hij ons leert in de door Hem ingestelde tekenen en zegelen, in Doop en Avondmaal, die het ons luide toeroepen, dat Hij een vriendelijke en genadige Heere en Zaligmaker is.

Gods volk heeft grote vrede, maar het volk der wereld heeft niets dan strijd en gekrakeel. Zie daar nu eens die twee aanzienlijke mannen, *Herodes en Pilatus*, die, zoals wij uit vers 12 weten, *in vijandschap tegenover elkaar waren*. In zo'n verhouding bespiedt de een voortdurend de ander, loert op hem en gaat al zijn wegen na. Want de een is voortdurend in vrees dat de ander hem uit de weg zal dringen en van zijn ereplaats beroven. Want zo gaat het toe in de staatkundige wereld tussen de ene staatsman en de andere; zij verkeren voortdurend in vrees dat hun erezetel zal wankelen en zij daarvan verwijderd zullen worden en dan heerst er tussen zodanigen voortdurende vijandschap.

Treedt nu echter de Heere van de hemel en van de aarde op met Zijn waarheid, laat Hij die verkondigen in de wereld, dan slaan alle mensen de handen in elkaar en plotseling verdwijnt alle haat en vijandschap uit hun midden en zij reiken zich de hand om verenigd op te trekken tegen de Heere en Zijn waarheid. Wij lezen immers in vers 12: *en op dezelfde dag werden Pilatus en Herodes vrienden met elkander. Want zij waren tevoren in vijandschap tegen elkaar*. Ja, dan wordt zo'n vriendschapsband gesloten ten koste van de levende God en van Zijn Christus en geldt als een bewijs van goede opvoeding en fijne beschaving!

Toch doorziet Herodes niet, dat Pilatus hem eigenlijk hoont en bespot met hem iemand toe te zenden, die als oproermaker de straffe des doods zou verdiend hebben. Wederkerig ziet Pilatus niet in, dat Herodes, de Heere bespottende, ook Pilatus bespote toen hij Hem onveroordeeld terugzond. Herodes mocht geen oordeel des doods tegen de Heere uitspreken, dat was een inbreuk geweest op de wetten en instellingen van het Romeinse Rijk, maar toch voelde hij zich geveild, dat hem Pilatus uiterlijk als een met koninklijke macht beklede, eerde.

Terwijl nu de aanzienlijke heren elkaar in het aangezicht vleien en in het verborgene elkander verachten en beschimpen, wat gebeurt er met de Heere des hemels en der aarde?

Die werd onderwijl heen en weer gedreven van de overpriesters naar Pilatus en van Pilatus naar Herodes, van deze weer naar Pilatus. Het gaat met Hem als met de ark des verbonds in het land der Filistijnen; die werd ook van de ene stad naar de andere gebracht, totdat de Heere eindelijk aankwam op die plaats, waar Hij vrijwillig komen wilde, namelijk op Golgotha, aan het kruis!

Wij kunnen hier met ogen aanschouwen, dat de vriendschap der wereld de vijandschap Gods is. De Heere heeft ons de Heilige Geest verworven, waardoor wij leren de wereld en haar vriendschap te laten varen. Al komen de Zijnen hierdoor nog in strijd en vijandschap, de Heere weet de Zijnen toch wel te behoeden en te beschermen.

Hij stond daar als een worm, omringd door zoveel machtigen, hogen en geweldigen, maar ... na vier jaren zijn Herodes en Herodias ellendig omgekomen en Pilatus eveneens; de gemeente des Heeren Jezus Christus echter staat daar in bloei en blijft in alle eeuwigheid.

U weet het, geliefden! Dat Herodes geen schuld des doods aan de Heere heeft kunnen vinden. Aan Herodes was, als aan geen ander koning ooit geschiedde, de schoonste gelegenheid geboden, om het eeuwig heil deelachtig te worden, maar hij heeft de Heere der heerlijkheid, die daar gebonden voor hem stond, veracht en bespot als ware Hij een ellendige oproermaker, die niets dan een aards koninkrijk op het oog had. Op diezelfde dag echter werden Herodes en Pilatus vrienden, zij die tevoren zulke bittere vijanden waren geweest, dat niemand ooit aan een verzoening tussen die twee mannen zou geloofd hebben. Maar zo gaat het in het leven toe: waar het tegen de levende God gaat, spant spoedig de gehele wereld samen.

Maar is er dan geen verzoening te vinden voor hen, die tegen de Heere en Zijn Gezalfde zijn opgestaan en daartoe vriendschap hebben gesloten met een wereld, die in het boze ligt, namelijk zo zij zich op de borst leren slaan en zich van hart bekeren van hun verkeerde weg?

Wij moeten bij het beschouwen van het lijden en sterven van onze Heere Jezus Christus nooit uit het oog verliezen, dat alle zonden, die hier aan het licht treden, ook in onze harten schuilen en maar al te vaak ook werkelijk tevoorschijn komen en dat wij met deze onze zonden "tot de Heere" moeten gaan. Want wij allen zijn mensen en niets meer dan dat, en zo de boosheid van ons hart niet zo in het openbaar in al haar afschuwelijkheid aan de dag komt als bij anderen, dan is dit alleen toe te schrijven aan de tucht van de Heilige Geest en aan des Heeren bewarende genade. Hij alleen is het, die het heeft verworven, dat al de Zijnen, - onverschillig of zij uit de Joden of de heidenen zijn, - één volk zouden uitmaken, en de middenmuur van de afscheiding verbroken zijnde, zij alle samen één hemelse erfenis zouden deelachtig worden.

Pilatus geeft echter de moed niet op, de Heere Jezus vrij te krijgen, maar het is alles vergeefse moeite. Tevergeefs houdt hij de overpriesters voor, dat ook de Heere Christus een Jood is, evenals zij; tevergeefs zegt hij hen, dat ook Herodes, tot wie hij Hem gezonden had, geen schuld in Hem vond, en dat die vorst, die beter dan iemand deze zaak beoordelen kon, geen vonnis des doods tegen Hem durfde of wilde uitspreken! En dat was immers toch ook zo. Want waarmee zou onze Heere de dood verdiend hebben? Leven moest Hij en leven zal Hij en Zijn Woord met Hem. Geen duivel zal Hem één haar kunnen krenken en Hij zal Koning zijn en regeren in alle eeuwigheid!

Maar steekt u de hand eens in eigen boezem en zie eens hoe het dáár gesteld is? Ja, wij roepen wel met de lippen: de Heere Jezus is Koning, maar in de grond van ons hart roepen wij niet minder luid: *deze Mens moet sterven, hoe eerder hoe beter*. Want Hij staat ons in de weg. Hij bederft onze goede zaak en verhindert onze gebeden!

O kind, o kind, wat gaat er in u om als vader of moeder ernstig met u spreken, u bestraffen en met hun wil uw wil ten onder houden, zodat u uw verkeerde weg en wil niet kunt doorzetten? Wat gaat er in u om, o mens, als de Heere u in de weg treedt met Zijn wet, met Zijn waarheid? O, klimmen er dan ook in ons hart niet dezelfde gedachten op als in dat Jeruzalem, dat de profeten doodde en stenigde, die daarheen gezonden waren? En is het niet alleen door de Heilige Geest, dat wij onze eigen verkeerdheden leren inzien en een oog krijgen voor de door Hem aangebrachte verzoening?

Pilatus houdt het aan het volk voor dat er geen schuld des doods in de Heere is te vinden. Vers 14, 15. O, hoe werden toen ineens de overpriesters en farizeeën openbaar, en komen zij in hun ware gedaante aan het licht. Zij hadden Hem immers, voordat Pilatus de Heere naar Herodes zond, aangeklaagd als des doods schuldig

zijnde en hier wordt het hun door Pilatus duidelijk gemaakt, dat hun gehele aanklacht nergens op berustte dan op nijd, haat en wraakgierigheid.

"Ik vind geen schuld in Hem" zo spreekt Pilatus tot deze woedende priesterschaar, "maar enigmatische wil ik u toch wel believen; *ik wil Hem kastijden, dat is, laten geselen en dan zal ik Hem loslaten*".

Dus, hoewel Pilatus overtuigd is van des Heeren onschuld, wil hij des Heeren rug door geselslagen laten doorploegen, alleen om de Joden te behagen, opdat zij de voldoening zouden smaken, hun aangeklaagde zo deerlijk te zien mishandelen. Hem geheel en al te verdoemen en ter dood te laten brengen, dat wilde Pilatus liever niet. "Maar", sprak hij tot de overpriesters, "daar zulke eerbiedwaardige mannen als u bent, Hem aangeklaagd hebben, zal er toch wel het een of ander aan Hem af te keuren en te bestraffen zijn."

Zo handelt de mens in zijn verkeerde zin, waar hij als vertegenwoordiger en handhaver van menselijke wetten en inzettingen optreedt: half voor God, half voor zichzelf, half voor de waarheid, omdat men in zijn geweten overtuigd is, dat zij de waarheid is. Maar, om der mensen wil, welaan! Dan laat men ze spoedig op de snoodste wijze varen.

Vreselijk woord van Pilatus: *Ik zal Hem kastijden en dan los laten!* Om eer, om brood, om de uiterlijke vrede te bewaren, is men bereid, wel niet om de Heere te doden, maar om Hem te tuchtigen, te geselen!

O mens, wie u bent, steek ook hier de hand in eigen boezem en zeker, zij zal er melaats, wit als sneeuw, uitkomen! Heil ons echter, zo wij deze onze zonde leren inzien, er diep berouw over gevoelen, ook leren inzien, dat Hij ook deze onze gruwelijke zonden in Zijn lichaam heeft gedragen op het hout en die zó voor God verzoend heeft. Hij heeft de Heilige Geest voor ons verworven, die ons leert een besliste keuze te doen, zodat het bij ons geen halve, maar een gehele zaak wordt. O, wonder van genade, dat God het alles besloten en verordineerd had en het ook zo heeft laten komen.

Toen de woorden: *zo wil ik Hem dan kastijden en daarna loslaten*, door Pilatus uitgesproken werden, wilden de overpriesters niets van deze schikking weten, maar het gehele volk roept met hen mee: *Nee! Nee! Niet geselen, niet loslaten!*

O ziel, hebt u het wel eens bedacht, dat, indien Pilatus plan ware doorgegaan, en de Heere eerst was gezeseld en daarna losgelaten, u dan eeuwig voor de duivel gezeseld zou moeten worden om nimmer te worden losgelaten.

Ik weet het wel, het was de vreselijke vijandschap van het volk tegen Jezus van Nazareth, tegen de hun van God gegeven Koning, die zij weinige dagen tevoren een vrolijk *Hosanna, gezegend zij de zone Davids*, toegejubeld hadden! Maar nu is die arme schare verleid, verleid door de overpriesters, zodat zij luide roepen: ***Kruis, kruis Hem, kruis Hem!*** vers 21. Hoewel zij diezelfde overpriesters gisteren en eergisteren voor verkeerde leids mensen hebben uitgemaakt.

Maar de gerechtigheid Gods moet openbaar worden in het Evangelie en Zijn wonderbare liefde. Want ach, wat schoot er hier over van des mensen gerechtigheid, toen allen uitriepen: *Kruis Hem, kruis Hem!* Maar zó regeert God met Zijn leer en Zijn waarheid, met Zijn genade en gerechtigheid, daarmee beteugelt en bestuurt Hij des mensen ongerechtigheid, zodat Zijn rechtvaardigheid zonneklaar aan het licht komt. Daarom liet God het toe, dat de goddeloze kreet vernomen werd: ***weg met Deze! Kruis Hem.***

De Joden hadden een gewoonte op het Paasfeest, - een gewoonte, die, hetzij uit goddeloosheid, hetzij uit barmhartigheid ten doel had, - de plechtigheid van het feest te verhogen. Daar was een man, die in een oproer tegen de Romeinse overheid, een doodslag had gepleegd en dus een moordenaar was. Hij was gevangen genomen om verhoord, gevonnist en ter dood veroordeeld te worden door Pilatus, voor wiens rechterstoel in dezelfde ure de Heere Jezus Christus stond, die het land doorgegaan was, goeddoende! Hij, de Heere des hemels en der aarde, stond daar, gebonden, voor Pilatus en naast Hem - een moordenaar. Wie werd hier los gelaten?

De moordenaar wordt losgelaten, de goddeloze, de oproermaker, de galgebok! Nu, als die los komt, mogen alle eerlijke mensen wel op hun deuren en vensters passen en die zó sluiten, dat die vrijgelatene niet kan inbreken en stelen, of nog erger misdrijven begaan! Ondanks dit alles, hij wordt losgelaten; o schromelijke ongerechtigheid!

Maar zó is de wereld; onverschillig of zij Rooms, evangelisch of mohammedaans is; wereld is ze en als wereld wordt ze openbaar. God moet weg, Zijn Woord, Zijn Waarheid moeten het veld ruimen en veel liever een moordenaar in het leven gehouden dan de Heere Jezus Christus. Want de wereld heeft in de grond der zaak een afkeer van alle eerlijkheid en trouw en ook van alle ware vrede en eensgezindheid. Wat komt er van een eerlijk mens terecht, denkt de wereld, beter stelen, liegen en bedriegen dan eerlijk zijn; want wat bereikt men daarmee? Wat heeft een kuis, onberispelijk man in de wereld te betekenen en men meent in zijn verblinding met hoererij en echtbreuk beter door de wereld te komen dan met reinheid van zeden en leven.

Maar God heeft Zich over zulke diep gezonken mensen willen ontfermen. Daarom is er nog redding mogelijk voor zulken uit die goddeloze wereld, die hun verkeerdheid en goddeloosheid leren inzien en hun ongerechtigheid en die leren uitroepen: *God, wees mij zondaar genadig!* O mens, o arm mens! Wat hebt u toch begonnen? U hebt de duivel geloofd meer dan de Heere. Reeds in het Paradijs bent u in opstand gekomen tegen Zijn rechtvaardige en heilige wil. U hebt Hem, uw Zaligmaker en Verlosser verworpen. O mens, o arm mens, u hebt de deur misschien wijd opengezet voor nijd, haat en boosheid, u bent moordenaar geworden van God en uw naaste en het is openbaar geworden, dat u van nature geneigd zijt, God en uw naaste te haten. In Zijn heilig Evangelie geeft de Heere ons, als in een reine spiegel, ons beeld te aanschouwen, zodat wij leren inzien wat wij zijn, opdat wij ons aan de ene zijde niet van Hem zouden laten afhouden door onze zonden en ongerechtigheden maar ook aan de andere kant ons niet zouden aanmatigen, onze eigen heiligheid te handhaven.

Ja, het is maar al te waar: wij zijn moordenaars geworden van God en onze naaste. Dat kan immers de heilige Koning van hemel en aarde niet door de vingers zien! Maar Hij moet er rechtvaardig wraak over uitoefenen. Ja, de Heere is een rechtvaardig God en een God, Die altijd toorn! Hij kan de zonde niet dulden. Hoe graag maken wij onszelf niet wijs, dat, indien wij de Heere in onze macht hadden gehad, wij anders met Hem hadden gehandeld dan de Schriftgeleerden en de Farizeeën. En toch, aan onszelf overgelaten, zouden wij evenals zij, de Heere ter hel verwezen en Bar-abbas bevrijd en de duivel in de hemel hebben geplaatst.

Daarom, geliefden! Laat het ons voor Hem wenend belijden: Bar-abbas ben ik, en de Heere in Zijn genade, Hij is het heilig Kind van de hemelse Vader en geen zondaar, zoals wij en ons zaad. Maar Hij, Die van de hoge hemel op de aarde is neergedaald, wil onze Plaatsbekleder zijn naar des Vaders welbehagen!

Zo trad Hij, de heilige Heere en Zaligmaker in het midden en gaat op de plaats staan waar Bar-abbas stond, die rechtvaardig dood en verdoemenis had verdiend, opdat Hij

de Zijnen, die van nature, evenals alle overige Adamskinderen, Bar-abassen zijn, zou omzetten tot Zijn lieve kinderen, tot kinderen van Zijn hemelse Vader!

O, welk een wonderbaarlijke, heilaanbrengende ruil! De zondebok, beladen met onze zonden en ongerechtigheden, met onze misdaden en schulden, wordt de woestijn ingejaagd! Als een moordenaar wordt onze Heere en Zaligmaker verworpen door een volk, dat Hem toebehoorde, en dat Hem vervloekte, maar ... open gaan de kerkerdeuren voor mensen, die in zonde en ongerechtigheid zijn ontvangen en geboren en die in zichzelf niets bezitten dan zonden en boosheid. Doordat Hij als Schuldige bleef staan voor Pilatus' rechterstoel, toen Bar-abas werd vrijgelaten, verwierf Hij voor al de Zijnen, dat tot hen gesproken zou worden: *u bent vrij!*

Onze Heere en Zaligmaker is dus werkelijk, gelijk van Hem in Jesaja 53: 12 was voorzegd "met de overtreders geteld" geweest. Ja, Hij is met de misdadigers gerekend. Hoewel Hij nooit zonde gehad of gekend heeft en de Heilige Israëls was, werd Hij nochtans met de overtreders geteld. Onder het woord "overtreders" of "misdadigers" worden hier voornamelijk zij verstaan, die anderen het hunne ontnomen, hen van het leven beroofd hebben en daardoor aan de straf, aan het oordeel des doods, over hen uitgesproken, onderworpen zijn.

Het was geheel in overeenstemming, met des Vaders welbehagen, dat de Heere Christus Zich met de misdadigers heeft laten tellen en Zich als een van hen heeft willen laten behandelen. Dat niemand dat van nature doen wil, treedt zowel bij kinderen als volwassenen in het helderste licht. En dit is de reden, waarom er bij de meesten zo weinig troost is in het stervensuur: men wil geen zondaar, geen overtreder, maar een rechtvaardige zijn, op wiens gerechtigheid en heiligheid mens noch engel iets weet aan te merken. Maar voor God ligt het hart en het leven van elk mens open en bloot en Hij weet, wie de Zijnen zijn, wie van hen Hij van eeuwigheid heeft liefgehad, wie van hen Hij Zich voorgenomen heeft te redden en zalig te maken. Met deze "misdadigen", met deze "overtreders" heeft de Heere Zich van oudsher laten rekenen en laat Hij Zich nog rekenen.

Allen toch, die godzalig willen leven in Hem, die zullen vervolgd worden. De wereld is hun vijandig gezind en wil een eigengemaakt Evangelie hebben, dat haar vleit en zalig spreekt. En omdat zij, die van Christus zijn, het haar luide prediken, dat zij verdoemelijk is, en de heerlijkheid Gods derft, maakt zij hen uit voor "misdadigers" maar juist onder deze "misdadigers" wil de Heere Jezus Christus Zijn woning hebben. Ja, ook te midden van de gemeente woont de Heere onder de misdadigers, onder de overtreders. Want niet allen, die tot haar behoren, zijn de Zijnen, maar het geldt juist in haar midden: *de een zal aangenomen, en de ander zal verlaten worden*. En dat dit woord waar is, dat zal blijken op de dag der dagen, als is het nu nog niet openbaar en al gaat alles van dag tot dag zo stilletjes verder.

Onze Heere zou echter ook in letterlijke zin tussen de "misdadigen" aan het kruis komen te hangen. Daarom mag een ieder goede moed scheppen, die zijn zonden voor God belijdt, omdat hij zichzelf heeft leren kennen als een overtreder. Ja, zijn hart mag van vreugde opspringen, als hij hoort, dat de Heere eens tussen twee moordenaars heeft gehangen; als hij verneemt, dat het des Vaders welbehagen is geweest, één dezer moordenaars, die zijn zonde en schuld openlijk beled, te bekleden met de gerechtigheid van de Heere Jezus Christus, die tot schuld gemaakt is voor ons, *opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem* (2 Cor. 5: 21).

Beide moordenaars hangen daar aan het kruis, zij zijn schuldig aan dezelfde zonden en gruwelen en stonden dus uiterlijk gelijk. Zij hadden hetzelfde bedreven, hadden

geroofd en vermoord, beide waren Joden, die waarschijnlijk meer of min kennis bezaten van Gods waarheid, en beide lasterden eerst de Heere Jezus Christus. De ene werd bekeerd en beleed, dat hij een overtreder was, de ander bleef de Heere lasteren tot het einde toe.

De grote heren van Jeruzalem, de Schriftgeleerden en de Farizeeën waren begonnen de Heere te lasteren, de krijgsknechten, ja, het gehele volk was hun voorbeeld gevolgd. Nu meende de éne misdadiger deze Schriftgeleerden en Farizeeën te behagen door ook met hun gespot en lasteringen in te stemmen.

Deze lasteringen tegen de Heere duren voort tot op de huidige dag. Ja, Zijn kinderen zelf, zij, die Hij met Zijn dierbaar bloed gekocht heeft, lasteren Hem tot op de dag van hun bekering.

(1) De Heere wordt gelasterd en miskend in Zijn almacht. "Help Uzelf indien Gij de Christus zijt." "Zie, U kunt Uzelf niet helpen!" O, zijn dit geen oproerkreten en lasteringen, die vaak uit ons hart en van onze lippen kwamen, voordat wij tot God bekeerd werden? Maar juist door dat alles te ondergaan, verwierf de Heere genoegdoening voor onze algehele onmacht ten goede, waardoor wij niet het minste vermogen, omdat het echte, het zaligmakende geloof ons geheel en al ontbreekt.

Ja, Hij heeft daar gestaan, Hij heeft aan het kruis gehangen, ontbloot van alle kracht en heerlijkheid, opdat wij zouden kunnen juichen: "inde Heere, Heere hebben wij gerechtigheid en sterkte!"

(2) Onze Heere Jezus Christus wordt gelasterd omdat Hij de Christus is, de Messias, de Gezalfde Gods, en zó verwerft Hij een eeuwige genoegdoening voor Zijn volk, dat niets anders verdient, dan eeuwige smaad en schande. Want het betaamt een christen door goede werken en levenswandel te bewijzen, dat hij werkelijk een christen is. Maar hoe gaat het in de praktijk van het leven? Ach, hoe dikwijls geven wij daar geen aanleiding, dat des Heeren heilige Naam om onzentwil gelasterd wordt onder degenen, die Hem niet kennen. Hoe vaak geschiedt dit niet door onze hoogmoed, en zoveel andere zonden! Maar de Heere heeft een eeuwige genoegdoening voortgebracht en ons de Heilige Geest verworven, die ons leert alzo te wandelen, dat wij alles. Ja, alles overgeven in des Heeren handen en door onze zachtmoedige wandel inderdaad bewijzen dat wij christenen zijn naar het woord van de apostel Petrus: "Zo dan ook, die lijden naar de wil van God, dat zij hun zielen Hem, als de getrouwe Schepper bevelen met weldoen." (1 Petrus 4: 19)

De Heere verdroeg alle lasteringen, die het gehele volk Hem toeriep en verzoende daardoor ons hardnekkig ongeloof, waardoor wij, ook waar wij alle kentekenen hebben, dat wij tot de uitverkorenen Gods behoren, ons toch de mond laten stoppen door zonde, wereld, duivel en dood, zodat wij aarzelen het vrijmoedig te bekennen: *ik ben des Heeren*.

Doordat Hij al die lasteringen over Zich liet gaan, heeft Hij verworven dat een arm kind van God moed grijpt om het uit te spreken: "maar toch ben ik Zijn kind!" "En Hij Die Daarboven op de troon zit, is ook mijn Vader!" En verder stilzwijgt en stil zijn weg voortgaat en de gehele wereld met paard en wagen over zich laat heengaan.

(3) De Heere wordt gelasterd omdat Hij op God Zijn vertrouwen stelde en daarmee heeft Hij al ons mistrouwen verzoend. Want ach, hoeveel ongeloof, hoeveel ongeduld heerst er niet bij ons, zodra wij in nood geraken al weten wij ook nog zo goed met ons verstand, dat Hij, Die toeliet, dat men Daniël in de leeuwenkuil wierp, ook macht

genoeg bezit, om de muil der leeuwen toe te sluiten, zodat zij hem geen leed konden doen.

(4) Onze Heere werd gelasterd omdat Hij de Koning van Israël is en daardoor heeft Hij die zonde Zijns volks verzoend, waardoor zij voortdurend zichzelf en anderen willen regeren en Hem zo van Zijn Koninklijke heerschappij beroven. Wij willen Hem wel aannemen tot onze Profeet en Leraar, en Hem min of meer de eer geven, die Hem als zodanig toekomt. Ja, wij willen in Hem ook wel de Hogepriester zien, die al onze zonden in Zijn lichaam heeft gedragen op het hout. Maar wat helpt dit alles nog, zo wij niet willen dat Hij Koning is over ons!

Daarom wee hem, die deze Koning niet tot zijn Koning verkiest om van dag tot dag, van stap tot stap door Hem, door Zijn Heilige Geest, geregeerd en geleid te worden. Want de mens wil van nature altijd zichzelf regeren, wil zijn eigen heer en koning zijn. Maar wat doen wij voortdurend anders met onze wil en met onze kracht dan onszelf in het verderf helpen, vergetende, dat wij alleen vrij zijn in de gehoorzaamheid van Zijn wil en wet.

Maar ook van deze zonde van oproerigheid en opstand tegen Zijn Koninklijke heerschappij, heeft Hij verzoend en Hij heeft voor Zijn volk verworven, dat het zichzelf niet langer regeren kan en er zich van hart over verheugt, met alle engelen en heiligen Gods te mogen juichen en jubelen: *Koning Jezus leve!*

Zo is Hij, onze enige Heere en Zaligmaker gelasterd door een der misdadigers, die met Hem gekruisigd waren. Ach, ware het nog maar een braaf, ordentelijk, rechtschapen mens geweest, die dit of dat bezat waarop hij zich terecht kon beroemen, maar het was een misdadiger, een moordenaar, een schandelijk persoon, die met de lasteringen der Joden instemt. Maar dit alles moest toch nog dienen om des te meer aan het licht te brengen, dat Jezus waarachtig Koning is. Zelfs in het gewone leven zou zo'n misdadiger het niet wagen, dergelijke lasteringen, tegen wie dan ook, op de lippen te nemen. Dat hij zulks deed, toen hij aan het kruishout was geklonken, is nog onbegrijpelijker, men zou menen, dat hij veeleer zijn lasteringen en schimpwoorden zou gericht hebben tot de krijgsknechten, die hem gekruisigd hadden.

Maar dat alles heeft de Heere willen dragen, opdat Hij door al deze schande en smaad heen, uitgeroepen zou worden tot Koning der ere. Zo draagt de Heere nog en betaalt Hij nog door Zijn eeuwiggeldende, eenmaal volbrachte offerande, voor alle ketterijen, die niets dan lasteringen zijn, tegen Hem, en die zo vaak ook na ontvangen genade in de harten der Zijnen opklimmen en betoont Hij Zich alom als hun Heere, hun God en hun Koning!

O, gave de Heere God het in Zijn rijke en koninklijke ontferming dat velen, die dit horen en lezen, het ter hart mogen nemen, voordat het te laat is, en afstand mogen doen van alle ongerechtigheid en, wetende dat zij dat niet zijn, waarvoor zij zich uitgeven, niet langer zichzelf in hun eigen voortreffelijkheid en gerechtigheid blijven handhaven. O, geliefden! Spoed u toch op weg tot deze Heere en Zaligmaker Jezus Christus, niet om Hem uw deugden en eigenwillige goede werken te vertonen, maar kom met uw zonden, met uw schuld en gun u geen vrede of rust voordat u weet: de offerande van de Heere Jezus Christus geldt ook mij en ik ben met Hem gekruist.

O, laat het ons toch ernstig bedenken, wat de Heere voor ons verworven heeft.

- Allereerst heeft Hij ons de Heilige Geest verworven, de Geest des geloofs en des levens. Deze Geest daalde plotseling in het hart van de arme moordenaar, maakte hem levend en bracht hem met onweerstaanbare kracht tot de Heere. Ja, de moordenaar, de misdadiger, die gezondigd had tegen God en mensen, wordt tot

God getrokken en hij weet zelf niet hoe. Dat was het werk van de door Christus verworven Geest en deze Geest zendt Hij nog in het hart van Zijn uitverkoren misdadigers. Hij zendt die onder de doodsbeenderen, opdat die zouden leven en leren naar boven te zien tot Hem, Die alleen hun licht en hun leven is.

- Verder heeft Hij verworven, dat zo'n misdadige op de borst leert slaan, het leert inzien en erkennen en ook vrijmoedig belijden: ik ben verloren, ik ben onder de vloek en als ik de laatste adem uitblaas, is het uit en gedaan met mij en ben ik rechtvaardig een prooi der eeuwige verdoemenis. Dit gevoel van verloren te zijn, werkt de Heere door Zijn Geest.
- Verder heeft de Heere aan het kruis ook uitgewerkt, dat zulke dood- en verdoemenswaardige zondaars hun schuld leren belijden voor de Heere, het luide erkennen, dat zij de eeuwige dood verdiend hebben en dat zij de straffen en de oordelen die hen treffen, dubbel waardig zijn. Want wat zei de moordenaar aan het kruis? Van het oordeel, dat hem getroffen had, zei hij *dat hij en zijn medegenoot het rechtvaardig leden*, naar Lukas 23: 41. ***En wij toch rechtvaardig, want wij ontvangen straf, waardig, hetgeen wij gedaan hebben.*** Waar zo'n zondenood ontstaan is, waar het waarachtig de taal des harten wordt: *ik heb de eeuwige dood verdiend*, daar zullen de vruchten der bekering waardig, zeker niet ontbreken. Ook de moordenaar leerde het, zich tot de Heere Jezus te wenden, hij had leren inzien, dat Die de Man was, die het verstond, een streep te halen door de kunstig en listig opgestelde rekening der hel. Hij opent nogmaals zijn lippen en getuigt, nadat hij zijn eigen zonden en ongerechtigheden beleden had, luide van de onschuld van de Heere en bestraft zijn lotgenoot over diens lasteringen en zei Lukas 23: 47b: *Maar Deze heeft niets onbehoorlijks gedaan.* En het was in de vreze Gods, dat hij deze woorden uitsprak en de lasteraar bestrafte, zeggende: ***vrees ook gij God niet, daar gij in hetzelfde oordeel zijt?*** Zulk een vreze Gods, als hier uit de moordenaar sprak, was zeker niets anders dan een vrucht van de Heilige Geest. Deze vrees was geen vrees voor de straf, voor de hel, maar zij ontstaat uit het bewustzijn, dat hij met een rechtvaardig, een heilig, een levende God te doen had, Wiens heilig en heilaanbrengend gebod hij had overtreden en verworpen. Dit was het wat de moordenaar met schrik en vrees vervulde en daarom sprak hij: *vrees ook u God niet?*

Wend uw blikken hierheen, o gij grote en zware zondaren! Die u als moordenaars hebt leren kennen van uw naaste en van uw eigen leven! Ja, wendt u hierheen! Aanschouw de moordenaar aan het kruis, hoe hij daar hangt aan de kruispaal in smart, in smaad, in schande. Maar hoort! Hoort! Hij houdt bij de Heere aan om genade, bij de Heere, die hem bekeerd had en nog bekeert door de Geest die hem was verworven en waardoor hij van de dood was overgegaan tot het leven.

Want waar de waarachtige vreze Gods is, namelijk de vreze daarover, dat men de Heere van hemel en aarde versmaad en beledigd heeft, daar schenkt de Heilige Geest ook kracht te geloven, zodat men oog en hart leert opheffen tot Hem, die in de hemelen zit en Die alleen heilig is. Dan begint men te vragen: *zou Hij ook mij, misdadiger, genadig willen zijn?* Dan leert men het Hem zulks te vragen en rechtstreeks tot Hem te gaan, voor Hem alles uit te storten, wat men op het hart heeft. Ja, Hij is de heilige Heere, denkt men dan, zal Hij mij niet verwerpen? Zal Hij Zich mijner niet schamen, mij niet versmaden?

O, dan leert men op Hem een blik te werpen al is het ook maar met gebroken ogen. En de Geest des Heeren, die hem in Christus de ware wijnstok inplant en inlijft, grijpt hem plotseling aan, zodat hij het waagt, de Heere Christus en Zijn weldaden voor

zichzelf aan te nemen. O, wat is het een grote zaak, wat is het een eeuwig wonder als een ziel daartoe komt! Dat is de kracht van het door Gods Geest gewerkte geloof.

Zo hield de moordenaar zich aan Zijn Heer en Koning, aan zijn algenoegzame Zaligmaker en het leefde in zijn hart: "als ik U maar heb, vraag ik naar hemel noch naar aarde". Hij smeekt de Heere niet hem van het kruis af te helpen, hoewel des Heeren macht genoeg was, dat te doen. Nee! Zijn rechtvaardige straf wil hij dragen, als de Heere maar zijn God en hem genadig is dan vreest hij de dood niet. Want die is voor hem geen straf meer, geen betalen meer voor de zonde, maar een doorgang ten eeuwigen leven. Het is niet zo zeer de smart der brandende wonden, die hem drukt, maar in zijn hart brandt de liefde tot Hem, die gewillig is een zondaar, zo'n misdadiger als hij is, op te nemen in Zijn Paradijs.

Dit is de wijze, waarop de Heilige Geest Gods kinderen tot geloof brengt. Dan leert men het oog niet langer in wanhoop gevestigd te houden op eigen zonde en schuld, maar men klemt zich vast aan de Heere als aan zijn enige Toevlucht en schuilplaats, als duivel, dood en wet ons op de hielen zitten. O, welgelukzalig zij, die voor God zulke zondaars zijn geworden, die zichzelf door Gods Geest in het licht van Gods wet hebben leren kennen als overtreders van Gods geboden! Welgelukzalig zij, die nergens rust of vrede vinden dan in Hem en die geen andere keus hebben dan die: *ook tot Jezus komen óf sterven.*

De moordenaar waagt het, kom ik om, zo kom ik om! Ik weet niet of Hij mij zal aannemen of verwerpen. Ja, het schijnt mij een onmogelijkheid, dat Hij mij zou aannemen, maar ik ben immers toch verloren, erger dan het met mij gesteld is, kan het niet worden en spoedig is het met mij uit en gedaan! Hij waagt het echter en wendt zich tot de Heere. En de Heere? Wat antwoordt Hij hem?

Voorwaar! voorwaar! O, dat zalig: Voorwaar! uit de mond van de allerhoogste Profeet. Die wel weet, hoe het hart beeft en siddert als het zich wendt tot God en tot Zijn genade en hoe het hart vreest voor zo'n genade, hoewel het er naar dorst.

Voorwaar! Voorwaar! Ik zeg u, heden zult u met Mij in het Paradijs zijn!

Wonderbare woorden! In de uiterste zwakheid hangt de Heere aan het hout van het kruis en toch betoont Hij Zich de Almachtige. Want als zodanig beschikt Hij over de hemel: *gij zult met Mij in het Paradijs zijn.* Hij beschikt over de derde hemel en verklaart, dat deze moordenaar Zijn hemelse Vader welkom zal zijn en dat alle engelen zich zullen buigen als hij met de Heere de zalen des hemels binnentreedt!

Laat ons niet treuren om het eerste Paradijs, dat wij verloren hebben. Als moordenaars van ons eigen heil zijn wij daaruit verdreven, als moordenaars, als verachters van hun eigen heil moeten de kinderen Gods zich vaak leren kennen en leren inzien wat het betekent, afgeweken te zijn van de levende God.

O, wat moet er in Adams hart zijn omgegaan toen hij daar stond bij het lijk van de vermoorde Abel! Maar voor zulke opstandelingen en afvalligen, die geleerd hebben hun zonden en schulden voor de Heere te belijden, gaan toch eens de deuren van het Paradijs open. Te midden van de vreselijkste smarten hangt die moordenaar daar aan het kruis, maar de Heere had hem vertroost en verkwikt door het woord Zijner Almacht. Wat heeft hij verder gezien?

Van de Almacht desgenen, die tot hem gesproken had, was op Golgotha niets te zien en er kwam nog een duisternis van drie lange uren met al haar angsten en benauwdheid. Hij verneemt de bange angstkreet des Heeren: *Mijn God! Mijn God!*

Waarom hebt u Mij verlaten? Maar hij vernam ook dat andere woord: *Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn Geest.*

Welk een troost was dat voor hem! Maar nog moest hij het beleven, dat de beulen kwamen en hem de beenderen braken. Maar geen nood!

En al wacht ook ons nog allerlei ziekte en ellende, al wacht ons nog het ziek- en sterfbed met allerlei smarten en verschrikking, zo, en niet anders is de weg naar het nieuwe Paradijs! Amen.

13. De moordenaar op Golgotha vrijgesproken

En een der kwaaddoeners, die gehangen waren, lasterde Hem, zeggende: indien Gij de Christus zijt, verlos Uzelf en ons! Maar de andere, antwoordende, bestrafte hem, zeggende: vreest gij ook God niet, daar gij in hetzelfde oordeel zijt? En wij toch rechtvaardig. Want wij ontvangen straf, waardig hetgeen wij gedaan hebben, maar Deze heeft niets onbehoorlijks gedaan.

En hij zeide tot Jezus: Heere! gedenk mijner als u in Uw koninkrijk zult gekomen zijn! En Jezus zeide tot hem: Voorwaar zeg Ik u: heden zult gij met Mij in het Paradijs zijn. Lukas 23: 39 tot 43

Vooraf werd gezongen Psalm 51: 1

*Genâ, o God! genâ, hoor mijn gebed:
Verschoon mij toch naar Uw barmhartigheden;
Delg uit mijn schuld, vergeef mijn overtreden,
Uw goedheid wordt noch paal noch perk gezet.
Ai! Was mij wel van ongerechtigheid;
Mijn schuld is zwaar, ik heb Uw wet geschonden;
Zie mijn berouw; hoor, hoe een boet'ling pleit,
En reinig mij van al mijn vuile zonden.*

Geliefden.

Onze Heere, onze dierbare Zaligmaker, Jezus Christus, schaamt Zich niet voor hen, die de menselijke samenleving buiten moeten sluiten, Hij schaamt Zich niet voor hen, als zij zich om uitredding, om genade tot Hem wenden. Deze waarheid blinkt heerlijk uit in de voorgelezen geschiedenis. Wij hebben hier een mens voor ons, die een straatrover was geweest, die moord en diefstal had gepleegd en het was voor deze zware misdaden dat hij sterven moest aan een kruis. Met de dood voor ogen wendt hij zich echter tot de Heere, nadat hij eerst zijn medegenoot, die met hem in hetzelfde oordeel was, en die Jezus lasterde, had terechtgewezen. Hij wendt zich tot de Heere met de bede: *Heere! gedenk mijner als u in Uw koninkrijk zult gekomen zijn!* En voor de gehele wereld ontvangt hij van de Heere het antwoord: *Voorwaar! heden zult u met Mij in het Paradijs zijn.*

Het was niet buiten Gods raad en wil om, dat een moordenaar, een straatrover, een kwaaddoener, naast de Heere aan het kruis was gehecht. Ik wil het voor heden niet al te zeer op de voorgrond plaatsen, hoe Gods gerechtigheid en des mensen ongerechtigheid aan het licht is gekomen, doordat zó het woord in vervulling ging, dat voorspeld had, hoe Israels Koning onder de misdadigers zou gerekend worden. Ik wil voor heden uw opmerkzaamheid vooral daarop vestigen, hoe in de redding van deze moordenaar de genade van onze Heere Jezus Christus en de liefde Gods zich verheerlijkt hebben tot onze troost en voorbeeld.

Wij zullen er niet lang bij stilstaan, of deze man, die het de Heere behaagde, te verlossen en zalig te maken, werkelijk een moord gepleegd had of niet, of dat hij een of andere zware misdaad had begaan. Liever willen wij naspeuren, hoe alles, wat wij hier lezen, een zoet Evangelie, een blijde boodschap is, die hier is opgetekend, minder om deze kwaaddoeners dan om onzentwille. Wie het bedenkt, dat dit Evangelie ook om onzentwil is geschreven, spreke mij het volgende na:

1. *Die kwaaddoener, daar aan het kruis, ben ik.*
2. *Zoals hij veroordeel ook ik mijzelf en rechtvaardig mijn Heere en God.*
3. *Zijn gebed: "Heere gedenk mijner" is ook het mijne.*
4. *Zo geldt dan ook mij het antwoord van de Heere Jezus.*

1. Die kwaaddoener, die daar aan het kruis hangt, ben ik!

Dat zij onze belijdenis met een verbroken hart, met een verslagen gemoed, met die verbrijzeling uitgesproken, die ons past, als wij begrijpen, wat wij ondernemen en ten uitvoer leggen, wat wij ondernomen en ten uitvoer gelegd hebben, namelijk allerlei misdaden tegen de allerhoogste Majesteit Gods. Ja, maar deze man was toch een moordenaar! Een dief! Welnu, maar sprak niet David het eens uit: "Ga niet in het gericht met Uw knecht. Want wie zou rechtvaardig zijn voor Uw aangezicht?" (Ps. 143: 2). Zal ik er u van overtuigen, dat wij allen voor God aan zulke zonden schuldig staan als de kwaaddoener gepleegd had? En dat, zo wij oprecht zijn, wij spoedig zullen moeten getuigen van onszelf: ik ben nog erger! Die man was een rover, een dief en dat ben ik toch niet? Maar spreekt de Heere dan niet in het achtste gebod: gij zult niet stelen? En noemt de Heere volgens de Catechismus geen diefstal "alle boze stukken en aanslagen, waarmee wij onze naaste goed denken aan ons te brengen, hetzij met geweld, of met schijn des rechts, als met onrecht gewicht, el, mate, ware, munte, woeker of door enig middel van God verboden: daarbij ook alle gierigheid, alle misbruik en verkwisting Zijner gaven?" Vraag en antwoord 110. Ook dat wij onze weldaden verkeerd besteden of onze arme naaste in zijn nood laten omkomen, behoort hierbij.

En nu staat de man eens op in ons midden, die zich rein dunkt van zulke overtredingen en het durft uit te spreken: dat alles heb ik trouw volbracht! Voorwaar, de dag van morgen zal hem in zijn ongerechtigheid aantreffen. Die man, daar aan het kruis, was een moordenaar. Ik stem het toe. Maar de Heere zegt in het zesde gebod: *gij zult niet doodslaan*. Wij kennen immers de uitleg van dit gebod uit het antwoord van onze Catechismus op de 105de vraag: "Dat ik mijn naaste, noch met gedachten, noch met woorden of enig gelaat, veel minder met de daad, door mijzelf of door anderen ontere, hate, kwetse of dode, maar dat ik alle wraakgierigheid aflegge."

En in de 106de vraag en antwoord snijdt hij nog dieper want daar lezen wij: "God, verbiedende de doodslag, leert ons dat Hij de wortel van de doodslag, als nijd, haat, toorn en wraakgierigheid haat en zulks alles voor een heimelijke doodslag houdt." En nog meer.

Want op de 107de vraag luidt het antwoord alzo: "God, verbiedende de nijd, haat en toorn, gebiedt, dat wij onze naaste liefhebben als onszelf en jegens hem geduld, vrede, zachtmoedigheid, barmhartigheid en alle vriendelijkheid bewijzen, zijn schade, zoveel als ons mogelijk is, afkeren en ook onze vijanden goed doen."

En nu sta hij op, die zich voor beter houdt dan de kwaaddoener en nog de dag van heden zal hem in overtreding van het zesde gebod vinden. Maar ik heb nog meer.

Want dit alles is nog maar van de oppervlakte genomen en de wet oordeelt geestelijk. Geldt het ook niet ons, wat Petrus sprak tot de drieduizend, die op het Pinksterfeest bekeerd werden, de Vorst des levens hebt u gedood? O, wij allen staan dubbel schuldig aan dieverij en doodslag! Niet alleen, dat er, helaas, ook onder ons de een of ander is, die in overspelige gedachten de echtgenoot of echtgenote van een ander uit de weg wenst. En zo het in zijn macht had gelegen, zou hij even gehandeld hebben, zoals David met Bathseba en Uria deed, maar er zijn er ook, die in blinde ijver voor

hetgeen zij voor recht hielden, een trouwe getuige der waarheid zo graag zouden omgebracht hebben, zoals Manasse deed. O, het is voorgekomen, dat een ander - wij weten het immers uit het gedrag van Paulus, toen hij nog Saulus heette - uit ijver voor een wet, die hij toch zelf niet hield, een welgevallen had aan de dood en de moord van Stefanus en met woorden en daden zich verzet heeft tegen Gods waarheid en lasterend en woedend is opgetreden tegen de eeuwige weg des heils.

Ach, wij allen, hoofd voor hoofd, hebben God van Zijn ere beroofd en zoveel het in onze macht lag, hebben wij Hem gedood in onze eerste ouders in het Paradijs. En nu! Hoe kwam Jezus aan het kruis? Wie zijn het die Hem hebben gedood? Zijn het alleen de overpriesters? De Farizeeën? De Schriftgeleerden? Zijn het de krijgsknechten? Ja, zij deden het. Maar wij deden het ook! Ja, wij hebben zoveel wij konden, de Heere van Zijn ere beroofd, wij hebben Hem met allerlei kwalen en smarten overhoopt. Wij zijn de oorzaak van Zijn dood geweest, wij hebben Hem vermoord met onze zonden, met onze ongerechtigheden, met onze vreselijke, ons aangeboren vijandschap tegen Hem, tegen Zijn woord, tegen Zijn genade. Daarom spreke een ieder het mij na, met ware verbrijzeling des harten: *die kwaaddoener, daar aan het kruis, ben ik!*

2. En nu: ***gelijk de moordenaar, verdoem ik mijzelf en rechtvaardig ik de Heere mijn God.***

Want hij sprak het onverholen uit: *Wij zijn in hetzelfde oordeel en wij toch rechtvaardig. Want wij ontvangen straf, waardig hetgeen wij verdiend hebben; maar deze heeft niets onbehoorlijks gedaan*, zo sprak de ene moordenaar tot de andere.

Verwondert u er niet over, geliefden, als ik u zeg, dat deze op Golgotha voorgevallen geschiedenis zich altijd weer, al is het dan ook niet in letterlijke zin, herhaalt naar het oordeel der waarheid Gods. Al is ook alles, wat de Heere Christus te lijden had, volbracht, en al is Hij nu gezeten ter rechterhand Gods in de eeuwige heerlijkheid, toch, naar de Geest, leeft deze geschiedenis der kruisiging voort door alle eeuwen. Wat hier geschied is geldt voor alle eeuwigheid. Volgens Gods gericht hangen wij, ja, hangt de gehele wereld aan een kruis, hetzij ter rechter-, hetzij ter linkerzijde van de Heere Jezus. En Hij Zelf, als het Lam Gods, hangt in het midden. Want er is hier geen onderscheid, wij hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid Gods; allen hebben zich laten meeslepen door de verzoeking van de duivel tot moedwillige ongehoorzaamheid, om Gode gelijk te willen zijn en de kennis van goed en van kwaad in eigen hand te hebben. In deze hoge vaart van hoogmoed en ijdele inbeelding des harten, zijn wij allen blijven hangen tussen hemel en afgrond, geheel en al van God gescheiden, als een prooi van degene, die het geweld des doods heeft, dat is de duivel. Wij hangen daar, als het ware doorboord aan handen en voeten, door de beet der helse slang onbekwaam om onszelf te redden of weer tot God te komen van Wie wij zijn afgevallen. Wij allen zijn onder de dood besloten en ons geldt het woord, gesproken uit de hemel der heerlijkheid Gods: *vervloekt is een ieder, die niet gebleven is in al de woorden der wet om die te doen.*

Wat hebben wij in te brengen, wij koningen, die de rietstaf dragen, die wij ons in de hand lieten geven in plaats van de heerschappij over alle dingen, die God ons verleend had, wij heersers met de doornenkroon, die wij ons door de duivel op het hoofd lieten zetten, nadat wij de kroon, die God ons had gegeven, vrijwillig en moedwillig in het slijk hadden gesleept! Zullen wij aan ons kruis hangende, wij in onze welverdiende verdoemenis, onder onze vloek, schande en smaad voor het aangezicht Gods en aller Zijner heiligen, als een spot en speelbal der duivelen, ons nog als rechtvaardigen

proberen staande te houden, nadat wij de Heere naar de kroon hebben gestoken? Hem als het ware gedood en ons ten dode hebben geholpen?

Wie zich nog staande wil houden in openbare of in een met een schijnvroom kleed bedekte ongerechtigheid, die wete, dat die moordenaar, die de Heere Jezus Christus lasterde, zijn beeld is. Nee! Niemand onzer kere naar huis na het horen van deze prediking, om zich in zijn huis teruggekeerd, te zegenen in zijn hart, “de dronkene tot de dorstigen te doen” en zijn wanbedrijven, van welke aard dan ook, voort te zetten. Niemand onzer mene: ja, indien ik ook graag moordenaarsgenade wil genieten, een moordenaar ben ik toch niet. O, dat toch niemand de boven aangehaalde uitlegen van Gods geboden uit de Catechismus alleen laat gelden voor zijn kinderen! Niemand verontschuldige zich met zijn zonde en ellende of met de oppervlakkige belijdenis: *nu ja, wij zijn allen zondaars!*

Wij zullen voor de Heere verantwoording moeten afleggen daarover, dat wij Hem als het ware gedood hebben met onze hoogmoed, onze ongehoorzaamheid, ons ongeloof, met onze vijandschap jegens Hem, met onze haat tegen onze naaste, met onze liefdeloosheid tegenover onze vijanden. Wat schiet er, als de zaak zo staat, voor ons over?

Zijn wij werkelijk moordenaars en kwaaddoeners voor Gods aangezicht, o, laat ons dan ook doen, zoals de moordenaar op Golgotha. Laat ons onszelf veroordelen en aanklagen voor de Heere! Laat ons het voor Hem belijden, dat wij alle heil, alle zaligheid verbeurd hebben en dat, als Hij ons in de hel wil werpen, wij alleen ontvangen wat wij rechtvaardig verdiend hebben. Laat ons God recht geven! Maar o, wat moet er dan van ons terechtkomen? Waar blijven wij met de gehele last van onze zonden en schulden?

Geliefden! Laat ons op Hem zien, die naast ons heeft willen hangen, die in onze deerniswekkende toestand is gekomen om ons voor eeuwig te kunnen verlossen. Want Hij heeft niet alleen naast ons gehangen, maar Hij hing naast ons om onzentwil, in onze plaats! Wat had Hij misdaan, die Man van smart? Wat had Hij misdaan, Hij, die daar hangt met de doornenkroon, die Hem het bloed over aangezicht en schouders doet vloeien uit talloze wonden? Dat Hij daar moet hangen met opengereten, doorploegde rug, met doorboorde handen en voeten, een spot en verachting van het volk? Waarmee had Hij het verdiend, dat Zijn Vader en God geen engelen zond om Hem van het kruis af te nemen? Waarom doet de aarde haar mond niet open om die goddeloze, meedogenloze schare te verslinden, die het kruis omringt? Is ook Hij een kwaaddoener, een misdadiger, een rover, een moordenaar? Heeft ook Hij tegen de Heere Zijn God gezondigd, Hem onteerd, Hem naar kroon en leven gestoken?

Nee! Nee! *Hij heeft niets onbehoorlijks gedaan!* Hij is geheel onschuldig. Hoe komt Hij dan aan het kruis? Waarom moet Hij daar aan sterven? Hij heeft in Zijn lichaam de zonden gedragen op het hout, die zonde, die wij begingen, toen wij in het Paradijs aten van de boom der kennis des goeds en des kwaads. Hij wilde aan Zijn kruis de dood sterven, die wij ons op de hals gehaald hebben, toen wij ons in het Paradijs de tijdige en eeuwige dood gegeten hebben. Hij wil door Zijn dood onze dood verslinden, opdat wij in Zijn leven het eeuwige leven zouden deelachtig zijn. Door Zijn smaad, Hem aan het kruis aangedaan, brengt Hij de ere Gods weer. Doordat Hij als misdadiger, als een kwaaddoener werd behandeld, vervult Hij de eeuwig geldende rechtvaardigheid die de wet eiste. Wij, wij zijn de oorzaak van Zijn lijden en sterven. Daar hangt Hij, de heilige en vlekkeloze onschuldige Zaligmaker, in ons midden, naast ons, voor ons, in onze plaats. Hij verbergt Zijn onschuld en heiligheid en hangt daar, in de persoon des zondaars. Onze zonde, onze vloek, ons hele verdoemenis, ons

gehele hangen aan ons kruis, onze smaad, spot en verachting, waardoor wij ons verachtelijk hebben gemaakt voor het aangezicht aller engelen; ons uitgeworpen zijn uit de gemeenschap Gods, ons uitgestoten zijn uit Zijn gunst en genade, dat alles heeft Hij op Zich willen nemen en dragen in onze plaats, als de van God gegeven Borg en Middelaar. Daar op Golgotha maakte Hij alles goed, wat wij bedorven hebben, Hij betaalt, wat wij geroofd hebben. Door de smaad, die Hij gedragen heeft, heft Hij ons op uit het slijk, doet ons aanzitten met de vorsten Zijns volks en plaatst ons boven de engelen, die wij zullen oordelen. Door Zijn dood wordt Hij de dood van onze dood. Omdat Hij van God verlaten is geweest, zodat Hij bijna bezweek onder de zware last van Gods toorn, kan Hij ons terugbrengen tot de zoete gemeenschap met God, zodat wij ons als begenadigde kinderen wenend en snikkend, maar als voor eeuwig verzoenden, aan Zijn Vaderhart mogen werpen.

O, mijn geliefden! De wet is geestelijk: hoe heilig is het gebod der liefde Gods en des naasten, hoe rechtvaardig en hoe prachtig! Hoe graag zou ik het houden, welk een vermaak heb ik in mijn ziel in de heilige wet Gods! “Maar och, ik ellendig mens! Wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?” Daarom, zeg het mij na: *ik ben niet vroom zoals ik behoorde te zijn, ik ben een goddeloze, ik ben een kwaaddoener*. O, zink toch in het stof met de koninklijke moordenaar David en leer het met hem belijden: ‘Ik heb gezondigd, ik heb Godes en mijns naasten een lam geroofd, geslacht, gebraden en verteerd, omdat ik mijzelf en het mijne niet wilde verloochenen. Ja, ik ben des doods en zo de heilige God mij van Zijn aangezicht voor eeuwig wil verwerpen, zo zal ik het luide moeten belijden, dat Hij toch rechtvaardig is. Maar Hij, die daar aan het kruis hangt, moet de eer hebben voor de gehele wereld en voor alle duivelen. Hij is heilig, Hij alleen is goed en rechtvaardig, Hij de eeuwig Volmaakte en Heilige. Want: *Hij heeft niets onbehoorlijks gedaan.*’

3. Heere, gedenk mijner, is ook mijn gebed.

Zal het ook vruchten afwerpen, als wij onszelf verdoemen en Gode gelijk geven? Zo wij het van onszelf belijden: ‘ik, ik ben de kwaaddoener en mijn Heere en mijn God, daar aan het kruis, is heilig en onschuldig?’ Wij kunnen de ogen van onze harten te midden van onze verdoemenis niet op Hem vestigen zonder dat de Heilige Geest ons dit geleerd heeft, het was die Geest, die het ons toefluisterde: *roep Hem aan, roep Hem aan, opdat Hij uwer gedenke in Zijn koninkrijk!* Zo alleen zal het gebed van de moordenaar ook het onze worden. Ziet, deze Jezus daar aan het kruis is de Heere, hoewel Hij daar hangt als een worm en geen man, hoewel Zijn handen en voeten doorboord zijn en Hij dus van alle macht om iets uit te richten en tot stand te brengen, schijnt ontbloot te zijn.

Te midden van zulke onmacht en zulk vreselijk lijden, terwijl de duivel bezig was Hem de verzenen te vermorzelen, en alle boze geesten Hem verschijnen en overweldigd te hebben, draagt Hij de overwinning weg. Hij brengt alles tot stand met Zijn rietstaf en in het licht, dat uit de hemel neerstraalt in Zijn doornenkroon, de heerlijke, onverwelkelijke kroon Zijner overwinning.

Hier, op Golgotha, heeft Hij als Overwinnaar de sleutels der hel en des doods in de hand genomen en zo ontsluit Hij ons de gesloten hemel door de macht van Zijn gerechtigheid en sluit de hel en het graf toe door de macht van Zijn onschuld. Daarom was de strijd op Golgotha zo heet, zo hevig! Het was dáár, dat Hij het koninkrijk, Hem door de Vader gegeven ten behoeve van Zijn arm en verloren volk, aanvaardde.

Daar op Golgotha is de duivel zijn prooi ontrukkt door de kracht van Zijn albetalend bloed, naar de wil van de Vader, tot lof en prijs van Zijn eeuwige genade en ontferming. Ja, een koninkrijk neemt de Heere in bezit; het behoort Hem. Want Zijn Vader heeft het Hem gegeven als aan de tweede Adam opdat Hij daarin zou heersen en handelen naar Zijn welbehagen en dit koninkrijk behoudt Hij tot in alle eeuwigheid. Adam heeft zijn heerschappij over al het geschapene, zijn koninkrijk, verloren, toen hij God, zijn Schepper, ongehoorzaam werd. Deze tweede Adam daarentegen, is Gode gehoorzaam geweest tot de dood. Ja, tot de dood des kruises. Daarom heeft Hem ook God uitermate verhoogd en Hem een Naam gegeven, die boven alle naam is, en een eeuwig rijk, dat zover als de wereld gaat.

U weet, geliefden, welk een koninkrijk het koninkrijk der hemelen is, welk een schone Naam de Naam van deze Koning is: *Jezus* is Zijn Koninklijke Naam, dat wil zeggen: die Zijn volk zalig maakt van hun zonden. Daarom is Zijn Koninkrijk, volgens Zijn wil en wet, een genaderijk, een rijk van vergeving der zonden, van uitdeling van allerlei schatten en goederen, die Hij voor de Zijnen heeft verworven, een rijk van eeuwig leven en eeuwige zaligheid. Het is het rijk des Heeren Jezus Christus, en duivel, zonde en dood, het aanklagende geweten, de veroordelende wet, moeten in dit rijk aan Zijn voeten liggen als tekenen Zijner overwinning. De koningin staat aan Zijn rechterhand, in gewaden van louter goud, vrijgekocht door Zijn rantsoen, in het geloof alleen. Die koningin, die kerkbruid, - haar vader was een verdorven Syriër en haar moeder een Hethitische - die koningin, zwart verbrand door de hitte van de zon, maar toch lieflijk! Haar afkomst en geschiedenis vinden wij in Eféze 2: 1 tot 3: "En u heeft Hij mede levend gemaakt, daar u dood waart door de misdaden en zonden in welke u eerlijk gewandeld hebt naar de eeuw dezer wereld, naar de Overste van de macht der lucht, van de geest, die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid, onder dewelke ook wij allen eertijds verkeerd hebben in de begeerlijkheden van ons vlees; doende de wil van het vlees en der gedachten en wij waren van nature kinderen des toorns, gelijk ook de anderen."

Zijn nu echter al deze zonden bij ons rein uitgeveegd? Welgelukzalig degene, die van hart graag een vijand van alle zonde zou zijn. Welgelukzalig die op zijn borst slaat en spreekt: *'Heere, gedenk mijner!* Mijner, die een zondaar, een kwaaddoener ben. Gedenk mijner naar de barmhartigheid, die U Uw volk hebt toegezegd en waarvan Uw gemeente reeds vanouds gezongen heeft; bijvoorbeeld in de 106de Psalm!

En o, als men een welbehagen krijgt in de straf zijner ongerechtigheid, wat blijft er dan voor ons over in nood en dood dan alleen de bede: *Heere, gedenk mijner.* Dat is een zeer eenvoudig maar krachtig gebed. Want het legt voor de Heere getuigenis af, dat Hij in Zijn koninkrijk, ondanks alle hemelse vreugde, heerlijkheid en ere, die Hij daarin geniet, aan niets anders denkt dan aan armen en ellendigen, die een prooi des duivels, der zonde en des doods zijn geworden en die uit hun ellende en dood graag zouden verlost worden en niet voor eeuwig verdorven.

Maar hoe? Zal de Heere aan de kwaaddoener denken in Zijn koninkrijk? Zal Hij in het rijk Zijner heiligheid en heerlijkheid niet meer denken aan uw, aan mijn zonden?

4. Zo geldt dan ook mij het antwoord van de Heere Jezus.

Horen wij des Heeren antwoord, mijn geliefden! "Voorwaar" antwoordt Hij, Hij hangt aan Zijn "Voorwaar", Zijn "Amen", aan het gebed van de aangevochtene en van de verbrijzelde, die het aan moed en kracht ontbreekt dit "Amen" zelf uit te spreken. at betekent dit woordje "Amen"? Dat weten wij immers uit onze Catechismus: "Amen

wil zeggen: het zal waar en zeker zijn. Want mijn gebed veel eerder van God verhoord is, dan ik in mijn hart voel, dat ik zulks van Hem begeer."

Is dit "Amen" van de Heere niet in overeenstemming met de eedzwering Gods: Ik wil uwer zonden en ongerechtigheden niet meer gedenken?

Had de Heere dit niet gesproken tot allen, die zich als verlorenen en ellendigen en verdoemeniswaardige zondaars hadden leren kennen? Hier aan het kruis zien wij Hem, die dat verbond ten uitvoer legt, de Borg en Middelaar van dit plechtig bezworen Verbond.

Zeker, waar er nu iemand is, die het om heiliging, om verlossing van alle zonden te doen is en die in zijn angst en nood heeft leren roepen: *Heere! Gedenk mijner!* Die zal het ondervinden, dat de Heere nog heden ten dage Zijn dierbaar *voorwaar*, Zijn heerlijk *Amen* hecht aan het roepen van de ellendige, wiens nood en angst Hij zo goed kan begrijpen. Hij is immers in dezelfde nood en angst geweest, waarin Hij, maar zonder zonde, om onzentwil verzocht is geweest en het uitriep: *wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt!*

Welaan, mijn toestand zij dezelfde als van de moordenaar! De moordenaar, de kwaaddoener moest sterven - dat moet ik ook. Dat moet ook u, mijn broeder, mijn zuster! Na langere of kortere tijd heet het voor ons allen: mijn adem is verzwakt, mijn krachten zijn verdwenen, het graf is voor mij geopend. Dan is de tijd gekomen, dat ik voor Gods rechterstoel zal moeten verschijnen. Maar hoe?

'Ja, ik weet, wat God van oudsher voor mijn ziel gedaan heeft, wat Hij in mij gewerkt heeft. Maar ach, dat kan mij geen rust geven. Ik sla mijn Catechismus op en lees daar het schone, maar de verpletterende uitleg van het zesde en achtste gebod! Heb ik dat alles onthouden? Naar mijn beste krachten? Ach, wat zou mij dit alles kunnen baten? Ben ik gebleven in al de woorden dezer geboden? De wet is geestelijk. Dus loopt mijn gehele wetsbetrachting op niets uit en ik ben niets dan een kwaaddoener, een rover, een moordenaar. Ach, had ik maar één woordje uit de mond des Heeren om mij gerust te stellen, terwijl ik hier aan mijn zondekruis hang!'

Welaan, hebt u het dan nooit vernomen: *bidt en u zal gegeven worden, zoekt en gij zult vinden?* Dat heeft Hij gezegd. Dat zijn woorden van Hem in Wiens mond geen bedrog is gevonden. En nu? Wie van ons een kwaaddoener is, die bidde met mij, hij bidde zoals ik bid, zoals de kwaaddoener gebeden heeft: *Heere, gedenk mijner!* Hoe luidt des Heeren antwoord? *Voorwaar!*

Ik zeg dit tot u, u moordenaar, u kwaaddoener! Deze woorden des Heeren gelden u, gelden mij evenzo, gelden voor ons allen, die arm en ellendig, verdoemeniswaardig in onszelf, met een verbrijzeld hart voor de Heere belijden en het niet verzwijgen: *'Tegen U, U alleen heb ik gezondigd en gedaan, wat kwaad is in Uw ogen.* Ik heb geroofd, gestolen, gedood. Want ik heb noch U, noch mijn naaste liefgehad zoals ik behoorde, dat is met mijn gehele hart, met mijn gehele gemoed en met al mijn krachten. Maar waar al deze aanklachten en bestrijdingen op mij losstormen, zie ik op Uw onschuld, o Heere! Heere! gedenk mijner! Uw koninkrijk is immers een koninkrijk van genade en vergiffenis. O, geef ook mij, verlorene, een aalmoes uit Uw rijke schatkamers, één druppel uit de fonteynen Uws heils.'

De persoonlijke verzekering des Heeren: *voorwaar Ik zeg u*, zal niemand ontbreken, maar zal ieders deel zijn, die zich als een kwaaddoener tot Hem wendt. Is Hij bereid, zo'n arme zondaar aan te nemen? De macht om dit te doen, bezit Hij en wat Hij wil, dat wil de Vader ook. Wil Hij tot Zijn onderdanen aannemen hoeren, tollenaars en kwaaddoeners, dan wil de Vader dat ook. Hij kan het dus doen.

Wil Hij het ook? Aan de moordenaar kunnen wij zien, wat Zijn wil is. Hij beschouwt het als een eer, verloren en verdoemeniswaardige zondaren te redden. Hij zal Zich dergenen niet schamen voor Zijn Vader en Zijn heilige engelen, die Hem beleden, Hem aangeropen hebben in de tegenwoordigheid van alle mensen en alle duivelen, als de enige Redder van hun zielen! Nee! Hij zal Zich hunner niet schamen, die, zonder zich iets aan te matigen, blijven roepen: "Heere, gedenk mijner!"

Het "heden", dat van het kruis des Heeren weerklonk, is nog het heden voor alle berouw hebbenden, voor alle boetvaardigen, het geldt als "heden" ook op het sterfbed. Want in de hemel treedt Hij op voor de omkomenden en spreekt het daar luide uit: *Ik wil niet dat deze ten verderve dale, Ik, Ik heb verzoening voor hen gevonden! En: Vader, Ik wil, dat waar Ik ben, zij ook bij Mij zijn, die Gij Mij hebt gegeven.*

Wat is des Heeren grootste vreugde? Hij heeft het verloren Paradijs weer veroverd. Daarin is Hij nu de Heere en Koning, en Hij heerst daarin met onbepaalde macht. Hij is daar de enige en onvergankelijke boom des levens, en de ingang in het Paradijs heeft Hij vrij en open gemaakt in Zijn bloed.

Dit Paradijs, deze bloemengarde van eeuwige zaligheid, van eeuwige verzadiging voor het aangezicht Gods, wil Hij niet voor Zich behouden, maar daar zullen met Hem allen worden opgenomen, die Hem de Vader gegeven heeft.

"Met Jezus in het Paradijs", in de derde hemel, waar men dingen der zaligheid hoort en geniet, die wij hier onder geen woorden kunnen brengen, bevond de moordenaar zich spoedig, na de bange duisternis van drie uren, nadat hem nog ten laatste de benen gebroken waren, waarbij de mokerslagen die hem troffen, zijn overgang bewerkten uit de ellende der zichtbare dingen in de zaligheid der onzichtbare heerlijkheid.

Wat verkondigt ons zo'n Evangelie?

Jezus, d.w.z. *de Zaligmaker* en Kaleb d.w.z. *een hond*, komen tegelijkertijd in het land der rust. Jezus en een misdadiger gaan samen de hemel binnen, nadat tot alle engelen het bevel was gekomen: *maak de deuren wijd open, opdat de Koning der ere inga.*

Daar, o Vader, is de eersteling, die U Mij gegeven hebt! Zo mag de Zoon tot de Vader gesproken hebben.

En Adam zag in de kwaaddoener zijn eigen beeld. Adam heeft misschien de kwaaddoener een hemelse harp in de handen gegeven om met hem het loflied aan te heffen Gode en de Zoon ter ere!

Dat een ieder van u zich bekere van zijn doodslag. Dat een ieder van u betreure, dat hij een moordenaar is. Dat een ieder van u zichzelf moge aanklagen voor de Heere en Hem de ere geve. En hij lere vanaf het kruis waaraan hij hangt, tot Hem te zuchten en te roepen: *Heere! gedenk mijner! Heere! gedenk ook mijner!*

Zo verneme het dan een ieder, die voor God in de schuld valt en bekent, dat hij een moordenaar is, een overtreder van al Gods geboden naar de geest en naar de letter, zo verneme hij de personele verzekering uit des Heeren mond: *Zijt getroost Mijn zoon, vat moed, Mijn dochter, uw zonden zijn u vergeven!*

O, mijn geliefden! hebt toch Gods geboden lief en zinkt neer in het stof voor des Heeren woord, met het zielsoog gericht op Hem, die niets onbehoorlijks gedaan heeft. Aan het vervloekte hout des kruises hangt Hij om onzentwil als onze zonde, Hij rechtvaardig, voor onrechtvaardigen. Daarom spreek tot Hem: *ik, o Heere Jezus, ben Uw zonde en U bent mijn gerechtigheid.*

En is de tijd daar, dat het rad van ons leven wordt verbroken, (Pred. 12: 6), dan niet gezien op zonde, dood en graf, maar naar boven gezien, naar boven gezocht tot Hem: *Heere, gedenk mijner; ontferm U over zo'n ellendig kwaaddoener als ik!*

Dan zal het antwoord, dat u ontvangt zijn: dat Hij de deuren van Zijn hemels Paradijs wijd voor ons openzet en de engelen zal gebieden ons naar binnen te dragen, opdat wij eeuwig met Hem, de lieve Heere Jezus zullen zijn. Amen.

14. MEDITATIE OVER LUKAS 24 vers 1-11

De lezers worden verzocht, allereerst dit gedeelte van het Paashoofdstuk bij Lukas 24 aandachtig te lezen.

En op de eerste dag der week, zeer vroeg in de morgenstond, gingen zij naar het graf, dragende de specerijen, die zij bereid hadden en sommigen met haar. En zij vonden de steen afgewenteld van het graf. En ingegaan zijnde, vonden zij het lichaam van de Heere Jezus niet. En het geschiedde, als zij daarover twijfelmoedig waren, Zie, twee mannen stonden bij haar in blinkende klederen. En als zij zeer bevreesd werden en het aangezicht naar de aarde neigden, zeiden zij tot haar: Wat zoekt u de Levende bij de doden? Hij is hier niet, maar Hij is opgestaan. Gedenkt, hoe Hij tot u gesproken heeft, als Hij nog in Galiléa was, zeggende: de Zoon des mensen moet overgeleverd worden in de handen der zondige mensen en gekruisigd worden en ten derden dage weder opstaan. En zij werden indachtig Zijner woorden. En wedergekeerd zijnde van het graf, boodschapten zij al deze dingen aan de elven, en aan al de anderen. En deze waren Maria Magdalena, ene Johanna, en Maria, de moeder van Jacobus en de andere met haar, die dit tot de apostelen zeiden. En hare woorden schenen voor hen al ijdel geklap en zij geloofden haar niet. Lukas 24:1-11

Lieve vrienden!

Wat u daar leest, is louter evangelie, louter blijde boodschap voor uw arme, aangevochten ziel. Maar al staat dat alles daar zo heerlijk geschreven, toch kunnen wij, kinderen van Adam, onszelf niet helpen, niet troosten met het evangelie van de opstanding van onze Heiland uit de doden. Als wij deze geschiedenis nauwlettend lezen, moet ons de wijze verbazen, waarop alles hier is opgetekend. Meent echter niet, dat wij zullen beproeven u te bewijzen, hoezeer dit verhaal met datgene, wat wij bij de andere evangelisten vinden, overeenstemt. Want het is louter waanwijsheid en goddeloosheid, Gods Woord in enig stuk in twijfel te trekken. En er bestaat volstrekt geen tegenstrijdigheid in de verschillende verhalen van de opstanding, als men die slechts met een eenvoudig, dat is met een door Gods Geest verlicht oog leest. Deze tegenstrijdigheden bestaan alleen voor de kranke hersenen van sommige wijzen van deze eeuw. En wat voor troost kan ons dat woordenziften en -schiften geven, als wij vol angst daarover zijn? Niet of Gods Woord wel zal kunnen bestaan voor het oordeel van dwaze mensenkinderen die alleen wijs zijn in eigen ogen, maar of wij wel bestaan zullen in de dag der dagen; als Hij, die opgestaan is uit de doden, komen zal op de wolken van de hemel.

Is er nu hier of daar een eerlijke twijfelaar, die niet alles naar de letter van dit verhaal begrijpt, en voor wie dit een steen des aanstoets is, dan wil ik graag deze zwarigheden voor hem trachten op te lossen. Doch de zielen, die naar troost en licht dorsten, willen wij daarmee niet vermoeien, maar liever met hen eten en drinken van het heerlijke evangelie, dat wij hier vinden.

Lieve lezer! er is één zaak, die u en ik, die een ieder weten moet, en dat is het antwoord op de vraag: *ben ik op weg naar de hemel, op de enge weg naar Jeruzalem, dat boven is; - of staan mijn voeten nog op de weg van het verderf, waarvan het einde is de eeuwige dood, eeuwig huilen, eeuwige knersing der tanden?* Die nog op de weg van het verderf wandelen, bekommeren zich daar niet over, of zij leven of wel dood

zijn in zonden en misdaden. En zij kunnen er zich ook niet over bekommeren. Want zij zijn geestelijk dood. En een dode ziet niets, hoort niets, kan niets. Die echter op de eeuwige weg, op de weg naar de hemel zijn geplaatst, hebben vele angsten. Vele bekommernissen in het hart daarover, of zij werkelijk aan het eind van hun reis het eeuwige leven zullen beërven. Daar zijn ze bekommerd over, dat is de grote vraag, die hen vervult met schrik en vreze; niet, of dit of dat in Gods Woord wel juist is, maar of Jezus leeft. En of die levende Jezus hun Jezus is voor tijd en eeuwigheid! Als de Heere Jezus zich aan een ziel meedeelt, die nog hier in Mesech woont, openbaart Hij Zich aan deze. En om Hem te hebben, Hem te zien, Hem te genieten, daar gaat het een iegelijk om, die ooit iets van die liefelijke nabijheid heeft gesmaakt. Schijnt de Heere nu dood te zijn, is Hij weer ver van de ziel geweken, dan moet zij dit éne weten: *dat Hij leeft, nochtans leeft!* En of zij wel waarachtig met Hem van de dood is overgegaan in het eeuwige leven! Wie dood is, gelooft de opstanding van de Heere zonder de minste zwarigheid, ja, die bekommert zich weinig, of er in het geheel wel een opstanding uit de doden is; zo is het in het algemeen; ja! Zoals aan een verstandsbegrip of leerstuk, geloven duizenden er aan in het uitwendige Christendom, hoewel ze er niets van geloven. Wie echter door God zelf levend is gemaakt, gelooft en belijdt met mond en hart het stuk van de opstanding. En terwijl zulk een ziel gelooft, kan zij het tot haar bittere smart toch niet geloven: de zaak is haar te groot, te hoog, te heerlijk! Daar ik nu in de opstanding van Christus, als het onderpand van mijn zalige opstanding geloof, wens ik van harte het te blijven geloven; er mij op te verlaten als op mijn enig anker in leven en sterven. En kan het toch niet! O hoe graag zou ik toch willen weten, of er waarlijk op weg naar Jeruzalem meer van zulke patiënten zijn, die even zwak en ellendig zijn als ik, die evenals ik geloven, begeren te geloven, en die het toch telkens weer niet kunnen! Of er onder het volk van de Heere nu meer zulke patiënten zijn, dat moet ik uit het Woord van de Heere, uit Zijn Evangelie, en niet van horen zeggen, weten. Uit Zijn Heilig Evangelie moet ik het weten, of, en waar broeders en zusters des Heeren zijn evenals ik, die de Heere niets dan verkeerdheid en zonde kunnen tonen, die van Hem, de beste, geduldigste Leermeester, het beste onderwijs hebben genoten en toch niets weten. Die niet kunnen geloven, en toch geloven en lief hebben, die hongeren en dorsten naar alle goede werken en toch evenals ik vol verkeerdheid zitten! Aanvechting leert op het Woord acht geven.

Dat versta je nog niet, lieve kinderen! En jullie, jonge mensen, verstaat het ook nog niet; “want, die niet in vele verzoeken en aanvechtingen gevallen zijn” verstaan daar niets van, hetzij ze jong of oud zijn. Die nu voor zich zelf nog geen aanvechtingen kennen, moeten eerst maar eens goed leren, dat het voor de zonden en overtredingen van ellendige Adamskinderen was, dat de Heere Jezus stierf, drie dagen in het graf lag en uit de doden opstond. Bij dit evangelie moeten ze blijven, en volharden, en er zich door geen nieuwerwetse schijnwijsheid van laten afbrengen. En dan worden zij ook zalig, maar zo, dat zij vroeger of later in hun leven er iets van gewaar zullen worden.

Wat ook jullie, lieve kinderen! wel eens gelezen hebt, van die twee discipelen, die zo bezwaard op de weg naar Emmaüs wandelden, namelijk dat, toen de Heere Jezus Zich bij hen gevoegd en hun de schriften geopend had, zij spraken: *Was ons hart niet brandende in ons, toen Hij met ons sprak op de weg?* Lukas 24:32. Ja! Dat zul je vroeger of later op je levensweg ondervinden, dat, terwijl je zo stil daarheen gaat, Hij, die liefelijke Heiland, die schoonste onder de mensenkinderen, je plotseling nabij komt. Maar dan weet je niet, wie het is, die met u spreekt; dat leer je eerst later bij het

breken van het brood, bij Zijn goddelijk onderwijs, dat Zijn verbroken lichaam alleen de spijs van je ziel is, en Zijn vergoten bloed de enig ware spijs en drank voor haar. Kent je hier nog niets van, o houdt dan aan bij de Heere! Versta je dat nog niet recht, maar zou je het toch graag verstaan, o smeed de Heere het je te leren.

Deze verheerlijkte Heiland, die nu aan de rechterhand van de Vader in de hemelen zit, en eens in ons ellendig vlees en bloed op aarde rond wandelde, leeft nog, en persoonlijk openbaart Hij zich aan de zielen van arme zondaars door Zijn Woord en door Zijn Heilige Geest. Zie! Dat moet waar worden bij ulieden, dat moet u leren kennen, zal het wel met u zijn. Als u dit gesmaakt hebt, dan gaat de weg echter verder, weer de diepte in. En wel in deze diepte, dat u van alles, wat de Heere u gaf te smaken en te genieten, niets meer over hebt, ja alles, wat Hij u geleerd had, weer vergeten bent. En dan zet Zijn trouwe hand u uit uw armoede in Zijn lieflijk Evangelie over. Want daartoe, om degenen, die in hun geestelijke druk omkomen, weer op de been te helpen, is het Woord van God ons gegeven. Alleen God verstaat het met de moeden een woord ter rechter tijd te spreken.

Kom, laat nu het hoofd eens niet zo moedeloos hangen, maar werp met mij een blik in het Evangelie. Dan zult u eens zien, wie de Heere lief heeft, en wie Hij haat, hoe het met hen gesteld is, die de opstanding uit de doden geloven, en die waarlijk op de weg naar de hemel zijn. Want dat zult u omtrent vrouwen, die zich naar het graf van de Heere opmaakten, toch wel niet in twijfel trekken.

En op de eerste dag der week, of, zoals Luther zegt, op de eerste dag van de sabbat, ***zeer vroeg in de morgenstond, gingen zij naar het graf***; dat waren diezelfde vrouwen, waarvan wij in het 23e hoofdstuk, in de verzen 55 en 56 dit lezen. En ook de vrouwen, die met Hem gekomen waren uit Galiléa, volgden na, en aanschouwden het graf, en hoe Zijn lichaam gelegd werd, en wedergekeerd zijnde, bereidden zij specerijen en zalven. En op de sabbat rustten zij naar het gebod. Rustten zij op de zogenaamde “Goede Vrijdag”? Neen *op de sabbat*, staat er, *rustten zij naar het gebod*. Dus op de dag, die wij “Goede Vrijdag” noemen, bereidden die vrouwen ‘s avonds laat haar specerijen, en wilden daarmee ‘s Heeren lichaam balsemen en voor verrotting bewaren.

Wel, wel! zal menig kind zeggen, hoe dwaas was dat van die vrouwen! Wij zijn toch veel wijzer! Wij hebben immers op de catechisatie de 16e Psalm geleerd, en weten, dat dit op Christus ziet:

*Gij zult mijn ziel niet in de hel vergeten,
Uw Heil'ge zal van geen verderving weten!*

Ja, lieve kinderen! Dat hadden die vrouwen ook wel geleerd, die kenden de 16e Psalm ook wel, ja, zij hadden beter onderwijs gehad dan de beste leraar op aarde u geven kon; zij hadden het van de Heere Jezus Zelf gehoord, en toch

Maar ik zal u, lieve lezer, eens een vraag voorleggen: is die Jezus, in Wiens opstanding u zo goed kunt geloven, veel beter en vaster dan die arme vrouwen, wel de Christus Gods? Is het wel de rechte Jezus? O, al heeft die er ons honderdmaal van overtuigd, dat Hij de rechte, dat Hij onze Jezus is, toch weten wij nog niets als Hij ons geloof in de smeltkroes werpt, als wij in nood en dood op Hem alleen moeten hopen. Als Hij Zelf dan niet tot ons komt, staan we radeloos en verlegen. En kunnen niet geloven, hoe graag wij ook willen geloven. Gewis, wij moesten de vijanden van de Heere, ook die grote aartsvijand uit de hel, de vreugde niet gunnen, onze zorg en twijfelmoedigheid te aanschouwen. Maar ach, zó ellendig zijn die arme patiënten van de Heere Jezus, en niet anders, zo zwak van krachten en van geheugen! En toch, wie

zal het van deze vrouwen durven ontkennen, dat ze zusters des Heeren waren? Hij was het immers, die de liefde Gods in haar harten had uitgestort door de Heilige Geest; zonder Hem konden zij het niet uithouden!

En zo zegt de arme ziel, die even weinig weet en begrijpt als deze vrouwen: ‘of Hij leeft, of Hij voor mij leeft, of dood is, dat weet ik niet, één ding weet ik, o Heere Jezus, U, U moet ik hebben, of ik sterf.’ Hier kunnen wij zien, lieve lezer, hoe God wilde dat allereerst vrouwen tot het graf zouden gaan. En dit deed de Heere om aan aangevochtenen te bewijzen, dat Hij weer opricht wat de duivel bedorven heeft. Het was immers de vrouw, die het eerst door de duivel ten val werd gebracht; het waren vrouwen, die het eerst de kracht van de opstanding van Jezus Christus zouden ervaren. En dat liet de Heere zo gebeuren, opdat allen moed zouden vatten, die, evenals die arme vrouwen, niets dan ellende en zwakheid in zich bevinden.

Daar naderen nu deze geliefde zusters van de Heere, en wat zochten zij? Kwamen zij zien, of de zestiende Psalm in vervulling was gegaan? Of het woord uit Zijn mond waar was geworden? Hadden zij dat dan alles vergeten, en wilden zij waarlijk, door de Heere te zalven, tonen, dat zij het er voor hielden, dat Hij in het graf was, en ook in het graf bleef? Hadden zij dan werkelijk alles vergeten?

Ja, lieve lezers, wat gelooft u eigenlijk van de vergeving der zonden? Als ik u eens op de man afvroeg: *hoe zijt gij rechtvaardig voor God? Wat is uw enige troost in leven en in sterven?* Misschien zijn er onder u, die zeggen zullen: daar kan ik goed antwoord op geven, daar heb ik al vaak antwoord op gegeven, voor twintig of dertig jaren heb ik dat reeds met mijn bloed ondertekend; ik twijfel niet, maar zwaai dapper met de hoed, en spreek het vrijmoedig uit, trots alle duivelen, die zich aan mijn benen hangen om mijn vrijmoedig in en uitgaan met mijn God te verhinderen, nochtans kom ik in de eeuwige heerlijkheid! Maar nu dagen nieuwe nood en oude zonden voor mij op, oude dood en ellende in een nieuwe gestalte, en alles is weer verdwenen.

Maar dan blijft toch dit éne over in de ziel: ‘ik moet Jezus hebben, al ligt Hij voor mij in het graf. Toch moet ik Hem hebben, naar het graf moet ik heen, al was daar ook niets te vinden dan het dode lichaam van de Heere. In mijn angst sla ik het Woord op, maar ook dat zwijgt en schijnt in het graf te zijn gegaan, de catechismus ook, en ik, die anderen zo vaak troosten kon, kan zelf nergens bij! O, ik kan dat Woord, dat dierbare Woord van God, waarin ik toch al mijn heil zie, niet meer geloven, het is mij alles zo duister, zó schrikkelijk, zo bang! Nochtans blijf ik aan het zoeken, aan het bladeren in mijn dierbare Bijbel; hierin heb ik eens troost gevonden. Hierin vind ik misschien weer troost. Want ik moet Hem, ik moet Jezus weer hebben, of ik sterf!’

Zo was het ook in het hart van die bekommerde vrouwen gesteld, naar Hem, naar Hem moeten ze heen, al was het dan maar naar Zijn graf; het stuk van de opstanding uit de doden vatten zij niet recht. Ja, opstaan, zeker zal Hij opstaan, ten uitersten dage misschien! Intussen, hoewel geheel beroofd van alle troost, en ofschoon zij niets meer van Hem gewaar worden, ook niets meer aan het Woord hebben, hadden deze vrouwen echter die liefde tot de Heere in het hart, dat zij Hem wilden balsemen, Hem voor verderf en verrotting wilden bewaren; geheel heimelijk dachten zij misschien: en wie weet, of er nog geen hulp opdaagt.

Ach, men zou wel gaan vragen: hoe kan de mens zó dwaas zijn! Ja, zo dwaas is de mens, dat kunnen wij in het dagelijks leven ook gewaar worden, en de wijste wijsgeer van de wereld vermag niet deze vrouwen te verdoemen. En schouderophalend te zeggen: och, dat waren ook maar domme vrouwen. Want in ‘t geestelijke leven, in het leven der genade, hangt alles, dag aan dag, alleen af van vrije genade; dat leven berust niet op mijn verstand en op mijn kracht, maar het is alleen de Heilige Geest, die dat

verwekt heeft, en ook dag aan dag levendig moet houden. Daarom bidt ook David volgens Psalm 51:13: *Verwerp mij niet van Uw aangezicht, en neem Uw Heilige Geest niet van mij.*

Daar komen nu die arme vrouwen met hun specerijen en zalven! Welk een zware arbeid voor haar, die vaten en kruiken vol zalf naar het graf over te brengen! Wat zal dat een geld gekost hebben! En wat wilt u nu met dat alles beginnen, lieve zusters? Daarover zal zich nu wel geen wijsgeer en geen Godegeleerde, die niet van God geleerd is of wordt, bekommeren, maar die dissens niets op dan stinkende kost, die ter hel voert. En die vragen er niet naar, wat bekommerde zielen eigenlijk met al dat tobben, met al dat zware werk, dat zij zich opleggen, bedoelen. Zij weten zich immers spoedig over alles heen te zetten, en dat moeten dan die vrouwen ook maar doen. Maar, al zag het er schijnbaar bij deze vrouwen zo ruim niet uit, toch woonde liefde en geloof in haar benauwde harten. Daar komen zij aan met haar specerijen, hebben veel geld daarvoor uitgegeven en - waartoe? Zij willen Jezus zalven, en terwijl ze nog meer specerijen en zalven dragen, tot Hem in het graf gaan om Hem voor verderf te bewaren! En Hij was reeds lang opgestaan, de banden des doods hadden Hem, de Vorst des levens, niet kunnen houden! Nog meer specerijen en zalven brengen zij ter plekke en denken zelfs niet aan de mogelijkheid van een opstanding uit de doden. Wat leven heeft, heeft het leven lief, ziet graag leven; en niet ineens wordt men van zijn werkheiligheid verlost. Men kan leven uit God hebben, en toch nog menen de Heere met alles tegemoet te moeten komen en te dienen. Ja, als de rechtvaardiging door het geloof om Christus' wil alleen, met het verstand aangenomen wordt, dan valt alles licht, dan gaat alles als vanzelf, en dan kan men over Christus spreken, en er zich weinig over bekommeren, of men tegelijkertijd de zonde indrinkt als water. Als men de waarheid Gods alleen met het verstand aanneemt, dan zingt men dapper:

*Er valt niets meer uit te maken,
Hel en toorn zijn geblust!
En bij alle onze zaken
Hebben wij de zoetste rust.
Ja wij plukken maar de vruchten
Van des Heeren bange strijd,
Want Hij heeft in Gods gerichte.
Ons voor eeuwig vrij gepleit.*

Is het waar, dat zo luid gezongen wordt, zonder dat het een hartezaak is, zonder dat het door de Heilige Geest in het hart is geschreven, dan schijnt het wel een opgeruimd leven te zijn, een vrolijk Christendom, zoals men zegt, maar de baan is glad, en die het luidst zingt en vooruit gaat, ligt het snelst in het slijk. Waar echter de gerechtigheid van het geloof zonder werken zich openbaart, daar vindt zij een volk, dat tot over de oren in werkheiligheid verdiept is.

Maar al die werken, al die specerijen en zalven dienen immers nergens toe. Dat is al naar men het neemt. Wat geen leven uit God heeft, kan in een ommezien al de werken der wet, de gehele plaag der werkheiligheid overboord werpen, maar wat leven heeft, loopt altoos weer van onder Gods vrije genade weg. Als de storm echter geweldig achter hem is, als alle duivelen hem op de hielen zitten, laat hij zich, anderen tot heil, in de zee werpen, en laat alles aan boord achter, wat hij mee had gebracht. Na drie boze en lange nachten daagt hij toch weer op uit de diepte, uit de helse duisternis, uit de buik van de walvis! Dat moet geleerd, herhaaldelijk geleerd en ervaren worden op de weg van het leven.

En al heb ik het u honderdmaal gepredikt, dan zult u het toch nog duizendmaal van mij vernemen: *Mij hebt gij niet gebracht het kleinvee van uw brandofferen. En met uw slachtofferen hebt gij Mij niet geëerd; Ik heb u Mij niet doen dienen met spijsoffer en Ik heb u niet vermoeid met wierook. Mij hebt gij geen kalmus voor geld gekocht, en met het vette van uw slachtoffers hebt gij Mij niet gedrenkt*, Jes. 43:22-24.

Al is uw vroomheid nog zo oprecht en welgemeend, en geen huichelarij, wil de Heere zeggen, nochtans: *Mij hebt gij niets daardoor aangebracht*. En heeft Hij niet volkomen het recht zo te spreken? Is dat alles dan meer dan uw en mijn schuldige plicht? Voor Gods rechterstoel, in Zijn gericht kan echter dat alles niet baten. Daar geldt alleen wat de Heere Jezus leed, bloedde, sprak en stierf, en anders niets onder de gehele hemel. En wat u zelf daar stelt, is daar niet aangebracht. Ja! De Heere zegt nog verder in Jes. 43:24: *Gij hebt Mij arbeid gemaakt met uw zonden*. Daar eveneens noemt de Heere al uw zelf uitgedachte goede werken *zonde*. En heeft de Heere wederom niet volkomen het recht zo te spreken? Is dat geen ontzettende zonde, als u gehoord en geleerd hebt: “Wat gelooft u van de vergeving der zonden?” “Hoe zijt gij rechtvaardig voor God?” Dat u toch voortdurend het antwoord vergeten bent? Is dat niet dwaas en verkeerd, in uw eigen erfdeel aanhoudend naar een paar koperen penningen te zoeken om de rekening met uw echte man te vereffenen, die reeds lang alles voor u heeft betaald, en u van alles koninklijk voorziet? *Mij hebt gij arbeid gemaakt met uw zonden, gij hebt Mij vermoeid met uw ongerechtigheden!* En nu, na deze ernstige bestraffing en vermaning, neemt de Heere u bij de hand, wast u in Zijn bloed en spreekt (vers 25): *Ik, Ik ben het, die uw overtredingen uitdelg, om Mijnentwil, en Ik gedenk uw zonden niet*. En uitgewist zijn ze voor eeuwig! O, dat moet men zelf ondervonden hebben, men moet het doorleefd hebben, om te geloven, dat wij zo, en niet anders, met het dierbare Evangelie leven.

‘Maar o Heere Jezus! Hoe groot is Uw genade! Gij delgt mijn overtredingen uit om Uws Zelfs wil. En Gij gedenkt mijn zonden niet! En ik? O Heere! Met het allerbeste, dat U mij in Uw liefde hebt geschonken, kan ik nog niets, dan U arbeid en smart geven!’ En als u daarover nu bekommerd ter neer zit, wat moet u dan aanvangen?

Lieve lezer! Kent u deze kwaal ook! Hebt u ook al eens iets gevoeld van deze ziekte? Zo ja! Zoek dan in de Heilige Schrift, en zie op deze vrouwen, zoals Lukas ze ons beschrijft! Die waren van datzelfde volkje als u en ook ik, zij hadden specerijen en zalf bereid om het dode lichaam van de Heere te zalven. Ja! denken ze, zou dat niet welgevallig zijn in het oog van de Heere, waar wij ons zoveel moeite voor hebben gegeven? O, het lacht de mens, de arme zondaar zo toe, iets te bereiden, dat hij mee kan brengen bij de Heere, de liefde en ijver te tonen, die hem bezielt, en om het leven, dat de Heere hem schonk, ook levendig te houden. Nu, dat u specerijen en zalven bereid hebt, zal de Heere u wel vergeven, maar als u daardoor uw geestelijk leven wilt gaande houden, grijpt u in het werk van de Heilige Geest. En daarom mag u ook uw zalfpotten en specerijvaten rustig van de hand doen. Want in de hemel kunt u er niet mee aankomen, en u kunt ze ook niet daarheen meenemen! Laat ze maar rustig hier beneden staan, als getuigen van uw welgemeende, maar nodeloze ijver. Door de doodsvalei en over de Jordaan komt men alleen met hetgeen Hij deed door Zijn kruis, én met het kruis dat Hij u oplegde, en dat u gewoonlijk niet zo gewillig draagt, als de lasten, die ge uzelf meende te moeten opleggen.

Daar gaan die vrouwen zo naar het graf, beladen met specerijen en zalven, om haar Heiland voor verrotting te bewaren, die reeds lang de banden van de dood verbroken had! Ik zei, er was geloof en liefde in hun harten, ja de hoop ontbrak ook niet, maar het lag alles door elkaar! Maar zeg mij eens moeder, als u een klein meisje hebt, dat

begint een kous te leren breien, - bent u dan niet blij, ook al laat zij steek voor steek vallen, ja, al kwam er niets van die kous terecht, zodat u later niet alles weer in orde bracht, wat die kleine handjes verkeerd hebben gedaan? En vader, bent u niet blij als uw zoontje begint te schrijven, ook al kan hij nog geen letter op het papier brengen, als u de pen niet vasthoudt en bestuurt? Ja, geloof, hoop, liefde, het lag alles in het hart van die vrouwen, en het lag er toch alles verkeerd. Maar Hij, de Heere, heeft ook geduld met de Zijnen, met Zijn kleine, zwakke kindertjes. Dat is de heerlijke waarheid, die wij uit het zoete evangelie van Gods genade moeten leren, opdat we niet overgeestelijk worden, maar er over leren jubelen, dat er meer zulke zwakke patiënten als wij op de weg naar de hemel zijn, en dat wij zien, hoe het met hen afliep.

Door nacht en nevel drongen die vrouwen heen, en vragen niet eens, of zij tot het graf, ja in het geheel wel in de hof zullen worden toegelaten, waar het graf in lag! Plotseling komt echter bij een van de vrouwen de gedachte op: *ja, maar die steen?* Er ligt immers een grote steen voor de deur van het graf! Dat was nu het “ja maar” van de duivel. Ja! Dat had de duivel graag gewild, dat de vrouwen hadden gedacht en gezegd: ja! Dat is waar ook, daar ligt die grote steen, die kunnen wij toch niet afwentelen van de deur van het graf; kom, laat ons maar weer naar huis gaan! O, hoe zou de vijand hen dán bespot hebben, als zij, nadat zij al die specerijen en zalf bereid hadden, terwille van die grote steen weer waren omgekeerd! Zo werpt dan nu de duivel haar deze zwaarigheid op het hart: *die grote steen!* “Wie zal ons die van de deur afwentelen?” Zij wilden de Heere Jezus zoeken en hoopten Hem te vinden, maar ach, daar ligt zulk een zware steen voor de deur van het graf!

En zo doet de zielsvijand altijd. Hebt u allerlei specerijen en zalven bereid, allerlei goede werken van uw keus samen gebracht om de Heere te gaan zalven, en in de hoop Hem ook te vinden, dan werpt de vijand u een grote steen op het hart, zodat u meent om te komen.

En nu deze heilige vrouwen, onze geliefde zusters. Geloof en liefde hadden ze toch, te midden van hun hopeloosheid, en daarom konden ze niet terugkeren. Want hun dreef de Heilige Geest, Die komt vanuit de hemel in haar zielen. Naar het graf moeten ze heen! En luid klonk het in hun harten:

*Ik zink in 't eeuwige verderf,
U moet ik hebben of ik sterf!*

Nu zijn de vrouwen tot het graf genaderd, ... o wee welk een ontzetting! De steen is van de deur van het graf afgewenteld! Maar, lieve zusters! Nu kunt u immers des te gemakkelijker in het graf treden? Nee, nee! Dan hadden wij nog liever met onze zwakke handen getracht zelf het graf open te krijgen, maar zo? Nee! Dat is te geheimzinnig, te vreemd! O, wij arme Adams kinderen! Als de Heere ons in Zijn genade en trouw te schande laat worden met al onze werken en specerijen, dan wordt dit juist voor ons een bron van allerlei zwaarigheden. Uit het hart van de mensen komt onverstand voort. Marc. 7:21, 22. Ach, nu de steen weg is, menen zij, dat het er nog veel erger uitziet dan ooit te voren. Nochtans treden zij in het graf, maar nu is het nog erger, nu is alles uit en voorbij; nu is het dode lichaam van de Heere ook weg! Ach, dat is zeker gestolen. En nu hebben wij niets meer van Hem over; wij hebben Hem niet meer, Zijn Woord, Zijn troost niet meer. En nu kunnen wij Zijn dood lichaam ook niet eens meer balsemen! Misschien was het ons nog gelukt dat voor verrotting te bewaren, maar och, wie weet in welke afgrond de vijanden Hem geworpen hebben. Nu is alles uit en voorbij, ach, wat moet er nu van de gehele zaak worden!

Merkwaardige vrouwen! Wat staat er in 't Evangelie? Zij vonden het lichaam niet? Zij vonden Jezus' lichaam niet? Neen, maar *zij vonden het lichaam van de Heere Jezus niet*. Zo; zij hebben gezegd: het lichaam van de Heere Jezus is niet meer in het graf.

Wiens dode lichaam zoekt u?

Het dode lichaam van Degene, Die mijn zonden heeft gedragen.

Nog eens, van Wie is het dode lichaam dat u zoekt, lieve vrouwen?

Het lichaam van de Heere.

Van de Heere? Maar overdenkt u wel, wat u daar uitspreekt? Daarmee zegt u, dat die Heere de almachtige God is, Die was, Die is, Die komen zal; dat Hij de eeuwige Verbonds-God is, de Getrouwe!

- Als u Hem “Jezus” noemt, spreekt u het uit, dat Hij de Heiland is, die Zijn volk zalig maakt van al hun zonden. Het is nu eenmaal zo, en de weg is niet anders, dan door allerlei moeite en bezwaren heen. Allerlei nood verheft zich, allerlei krankheden breken los, dan doet zich dit bezwaar, dan dát op, zonden verheffen zich, vroeger ongekende zonden; enger en enger wordt de weg! U roept de Naam van de Heere aan, de schone, dierbare Naam van de Heere Jezus, maar u moet droevig klagen: *ik vind de Heere niet, ik heb Hem niet!* Nu, is dat niet zeer dwaas van ons, om zó de moed te laten zinken? Als wij hierover maar eens één ogenblik nadachten, zouden wij zien, dat wij alle reden hebben om ons diep te schamen. Alleen ons ongeloof maakt ons reeds waardig, om eeuwig van voor Zijn aangezicht verstoten te worden.
- Zo Hij werkelijk de *Heere* is, dan is Hij ook de Heere, de Koning van alle Koningen, de Heere van alle Heeren. Hij is op aarde gekomen, toch niet om paarden en runderen maar om mensen levend te maken. Hij is niet op aarde gekomen om te heersen in een uiterlijk, zichtbaar koninkrijk, om over Holland, Engeland, Pruisen, Frankrijk te heersen, maar om zonde, duivel, wereld en dood in eeuwige banden te sluiten. En als zulk een beminnelijk Vorst spreekt Hij: “O, Mijn klein duifje, dat in de spleten van de steenrotsen woont, laat Mij uw stem horen. Want uw stem is lieflijk.”

O, men moest zichzelf verfoeien in stof en as, dat, als wij de Heere Jezus kennen, zoals wij Hem hebben leren kennen, wij nochtans geheel moedeloos neer kunnen zitten. En niet in Hem kunnen geloven, niet op Hem ons kunnen verlaten voor tijd en eeuwigheid. Wij willen altijd meer zijn dan een nul, een 6 of een 9 met een grote pluim onder of boven. En toch is het de Heere alleen, die gelden zal, en wij niets. O wij moesten ons ten dode toe schamen over de hardheid en ongelovigheid van onze harten. Zijn dat nu pelgrims op reis naar de hemel? Is dat met genade bestaanbaar? Ik moet in het Evangelie zoeken, ik moet in Gods heiligdom treden, om te zien, of ik wel op de rechte weg ben, op de eeuwige weg ben; ik moet het weten, of er in de Bijbel ook broeders en zusters zijn, met wie het even ellendig gesteld is als met mij! Ja! Hier bij het graf vind ik mijn geestverwanten, mijn lotgenoten in dezelfde armoede. Zij spreken het uit, dat Hij *de Heere Jezus* is, en daar niemand dit zeggen kan, dan door de Heilige Geest, zijn ze ook waarachtig kinderen Gods. Nu staan ze daar bij het graf en wenen en klagen bitter, alsof de Heere voor eeuwig dood zou blijven, alsof de vijand Hem in handen zou kunnen houden!

En even zo geestelijk ziek zijn wij: u en ik, mijn arme medezondaar, die gebukt gaat onder uw pakken, als wij geen vergeving van de zonden kunnen geloven en toch weten dat Hij al uw en mijn zonden in Zijn lichaam gedragen heeft op het hout. 1 Petrus 2:24. Ja, gedragen heeft Hij ze; niet die zonden, waarvan we zo voor de leus bekennen dat we er ons wel eens aan schuldig gemaakt hebben, of ons schuldig aan maken, maar zware, verschrikkelijke, verdoemeniswaardige zonden heeft Hij gedragen, Hij, het dierbare Lam van God! Uw en mijn zonden zijn wel onmetelijk groot, maar Hij is nog veel groter. En daar Hij dood, duivel, wereld en zonde

overwonnen heeft, hoe zouden die Hem in het graf kunnen houden? En Hem kunnen verhinderen al onze zonden te werpen in een zee van eeuwige vergetelheid?

De vrouwen vinden het dode lichaam van de Heere Jezus niet. En zij zijn daarover zeer bekommerd. Diegenen, die in het Evangelie worden beschreven - niet alleen in het Evangelie van het lijden en sterven, maar evengoed in het Evangelie van de opstanding van onze Heere Jezus Christus - zijn daarover bekommerd, dat zij het dode lichaam van de Heere niet vinden. Bent u nu bekommerd, waarachtig bekommerd, o koester dan toch geen harde gedachten van de Heere, hoewel u het nauwelijks laten kunt, en zonder Zijn genade ook nimmer laten zult. Juist van de bekommerden heeft de Heere een groot leger te velde liggen, Zijn boden zijn altoos op de been om Zijn bekommerden troost te brengen. Ja, daarheen stuurt Hij Zijn boden, waar Hij weet, dat bekommerden wonen. Want die moeten uit de nood geholpen worden.

Toen de Heere hemel en aarde schiep, schiep Hij ook de rotsen, de hemelhoge bergen, en liet daar allerlei waterstromen en rivieren van neerdalen. Zo bijvoorbeeld naar het westen de Rhône, een rivier in Frankrijk, naar het oosten de Rijn. En zo laat Hij in de nieuwe schepping rijke stromen van troost, van leven, van genade vlieten naar oosten en westen, naar zuiden en noorden.

En daar de vrouwen nu recht bekommerd waren, vonden zij ook, wat ze zochten. *Zie!* Staat er, d. i. geef goed acht: *Zo stonden bij haar twee mannen* – in de mond van twee of drie getuigen zal alle woord bestaan - zo waren ook hier genoeg getuigen, om de waarheid te bevestigen, dat Jezus leeft. Die bekommerde vrouwen zagen de gestalte van mensen voor mannen aan, het waren echter geen mannen, maar *engelen, in blinkende klederen*, staat er verder. Dat was een teken van overwinning, van heil, van leven. Die heerlijke engelen dragen dezelfde klederen, die alle bekommerden van de Heere Jezus ook aan hebben, al zien zij ze zelf niet. Want de duivel maakt hun wijs, dat dit maar slechte kleren zijn, die zij dragen, die geheel uit de mode zijn, en dat de kleur ook erg ouderwets is, en dat ze die zelf anders moeten verven. Want niets komt de duivel zo afschuwelijk voor dan de blinkend witte kleur van het kleed van Jezus' gerechtigheid. Nu laat de Heere Jezus Zijn schaapjes echter getrouw waarschuwen niet naar de duivel te luisteren en diens mode niet te volgen. Want sneeuwwit glinsteren de kleren van allen, die uit de grote verdrukking komen, en die hun klederen gewassen en wit gemaakt hebben in het bloed van het Lam, en nu voor eeuwig voor de troon staan! Daar kunt u zien, waarom die engelen aan 't graf zulke blinkende klederen droegen: alles was licht en heerlijk. Die heerlijkheid, dat licht drong door de klederen heen; daar is bij hen geen schaduw van duisternis.

Bent u bekommerd, waarlijk bekommerd over uw zonden, bent u waarlijk met zonden bezwaard, en kunt u het er niet in uithouden. En is uw verderf u een zware last, had u ook graag de Heere Jezus tot uw Heiland, en kunt u Hem niet vinden? Hebt u Hem niet, ja ligt er als een zware grafzerk op uw hart, en weet u, dat u die zelf over u hebt gehaald? Stijgt uit uw hart de bange kreet omhoog: 'is er nog redding voor mij te vinden? Zou de Heere thans mijn God en Goël willen zijn?'

O, zie eens om in dat graf! Daar zitten de engelen in blinkende klederen. Geen schaduw van duisternis is aan hen. En luid roepen zij: *er is vergeving van de zonden, vergeving van alle zonden!* Is er nu iemand, die het een zware droefenis is zo vol van allerlei zonden te zijn, dat hij het nog zo zonder Jezus kan uithouden, dat de kracht der opstanding van Jezus Christus zich zo weinig aan hem verheerlijkt? O, dat zulk een arme tobber eens een blik in het graf werpe. Geen duisternis, geen toorn bij God voor allen die als zondaars tot Hem komen. Niets staat de Heere Jezus in de weg om ook

aan de allerverdorvenste genade te bewijzen, om ook tot hem van vrede te spreken, en een nieuw verbond, een eeuwig zoutverbond met hem te sluiten. En in dit verbond wil Hij zulk een mens bevestigen en verzegelen door de Sacramenten van Doop en Avondmaal!

De vrouwen verschrikken echter, en slaan haar ogen weer ter aarde. Als de hemel komt, en van vrede spreekt, dan wordt de mens bevreesd.

Wat zeggen nu de engelen tot die verschrikte vrouwen? *Wat zoekt gij de Levende bij de doden?* De dood is gedood in de overwinning van Christus, in uw dode dingen, in uw dode wettische werken zult u Hem niet vinden, en u zult Hem ook niet overreden, zich daarin te begeven. Hij leeft, Hij leeft! En als wij nu die levende Heiland gaan zoeken, dan zouden wij Hem zo graag vinden in onze werken, in alle dode geschiedenissen, die wij zelf hebben uitgedacht! Toen Hij in het graf lag, lag Hij in het graf, in het geweld van de duivel. En droeg de vloek, als ware Hij de zonde van alle zondaren. Want de zonde van allen, die waarlijk zondaren zijn, heeft God op Hem geworpen. En zo heeft Hij betaald voor de zonde. Hij heeft een volkomen betaling aangebracht, Hij is in het graf gegaan, en de schuldbrief is verscheurd voor eeuwig! Hem kan de duivel niet meer vasthouden. Want de heerschappij van de duivel is verbroken. De Heere is levend uit het graf getreden, volkomen gerechtvaardigd, niet voor Zichzelf. Want Hij was vlekkeloos rein in Zichzelf, en geen zonde, duivel noch toorn heerst over Hem, en van Hem stroomt niets af dan vrede, genade, barmhartigheid en hemelse vreugde. *Zó is Zijn leven, Zijn Sulamith ten goede!*

Wat zoekt gij dan de Levende bij de doden? En al uw oude geschiedenissen, die tegen u getuigen, zijn in Jezus' graf blijven liggen, en daar Hij leeft, geldt voor God niets dan vergeving van de zonden, gerechtigheid, leven en zaligheid. Dat heeft de Heere gezegd, dat zeggen ook de engelen: *gedenk eraan, wat Hij tot u gesproken heeft, toen Hij nog in Galiléa was;* in het land van de arme zondaars. Hebt u het daar niet vernomen, heeft Hij het u daar niet gezegd, toen Hij u staande hield, en Hij u riep en op Zijn weg zette? Weet u het niet meer, wat Hij u toen gezegd heeft? Heeft Hij u toen en daar niet beloofd geheel het treurige erfdeel van Adam met al uw zonden voor Zijn rekening te nemen? Heeft Hij het u daar niet toegeroepen, dat Hij Zich voor u had laten kruisigen? Fluisterde Hij u daar en toen niet in het oor, dat u zo moedeloos en bekommerd niet moest zijn. Want dat Hij voor u in de dood ging om alles te betalen, en dat Hij ook zou opstaan uit de doden? Hoe staat dan uw zaak eigenlijk, o gij met zonden bezwaarde ziel? U hebt aan het graf gedacht, aan uw met moeite samengebrachte specerijen, aan die zware grafsteen, aan het dode lichaam van de Heere, maar u hebt niet gedacht aan hetgeen de Heere u beloofd heeft, toen Hij u op de weg naar de hemel zette, toen u als een arme zondaar aan Zijn voeten zonk. O, hoe beschaamd staat men dan met al zijn specerijen en zalven!

Maar in Galilea, in het land der arme zondaren, wordt men als een arm zondaar opnieuw opgenomen in de eeuwige liefdearmen. En heerlijk openbaart Hij de kracht van Zijn opstanding.

En wat zullen wij dan zeggen, wat zullen wij Hem antwoorden? *Heere! Gij alleen zijt alles, en ik ben niets voor u dan een overtreder van moederslijf aan.* Zo is de weg, en niet anders. En zo komt men ook niet bedrogen uit. Amen.

15. Over de opstanding van onze Heere Jezus Christus

En op de eerste dag der week, zeer vroeg in de morgenstond, gingen zij naar het graf, dragende de specerijen, die zij bereid hadden en sommigen met haar. En zij vonden de steen afgewenteld van het graf. En ingegaan zijnde, vonden zij het lichaam van de Heere Jezus niet. En het geschiedde, als zij daarover twijfelmoedig waren, Zie, twee mannen stonden bij haar in blinkende klederen. En als zij zeer bevreesd werden en het aangezicht naar de aarde neigden, zeiden zij tot haar: Wat zoekt u de Levende bij de doden? Hij is hier niet, maar Hij is opgestaan. Gedenkt, hoe Hij tot u gesproken heeft, als Hij nog in Galiléa was, zeggende: de Zoon des mensen moet overgeleverd worden in de handen der zondige mensen en gekruisigd worden en ten derden dage weder opstaan. En zij werden indachtig Zijner woorden.

En wedergekeerd zijnde van het graf, boodschapten zij al deze dingen aan de elven, en aan al de anderen. En deze waren Maria Magdalena, ene Johanna, en Maria, de moeder van Jacobus en de andere met haar, die dit tot de apostelen zeiden. En haar woorden schenen voor hen al ijdel geklap en zij geloofden haar niet.

Mijn geliefden!

Wat is dat toch een heerlijk Evangelie, dat wij daar voor ons hebben! Het zijn welriekende geuren, die ons daaruit tegemoet waaien om onze doodzieke ziel te verkwikken, het is alles verzachtende balsem voor de anders ongeneeslijke wonden. Vrouwen, die Hem in Galiléa, in het land der schaduwen des doods, als verloren zondaressen gevonden hadden en Hem naar de Heilige Stad waren gevolgd, hadden daar plotseling hun Heere en Heiland verloren, in Wie zij het leven van hun ziel hadden gevonden. *Ach, Hij is dood!*

Meer weten zij niet en zij verstaan en begrijpen er niets van, dat Hij om hunnentwil gestorven is en dat Hij Zich spoedig opnieuw aan hen zou openbaren. Maar te midden van hun bittere droefheid en harteleed, hield God de Heere nochtans deze arme vrouwen staande, opdat zij niet verslonden zouden worden in de angst en nood van hun hart.

Op de Sabbat hebben zij gerust naar het gebod, maar in hun binnenste hadden zij geen rust gesmaakt. Want al hun gedachten waren bij de voor hen dode Jezus. Zij wisten niet meer, wat van de gehele zaak te denken, zij volharden echter de dierbare dode te dienen, daar zij Hem als de Levende niet meer dienen konden. Zij hielden zich daarmee bezig, het laatste te bereiden, waarmee zij de liefde en de eerbied kunnen tonen, die zij voor Hem koesteren. Zo hield God haar bezig, opdat Hij hen, die niet meer daaraan denken, dat Jezus toch nog wel voor hen uit de doden te voorschijn zou kunnen komen, te midden van hun angst en treurigheid, des te beter zou kunnen verrassen en verheugen en haar alles uit de hand nemen en overtollig maken, wat zij voor het dode lichaam van de Heere Jezus Christus samen gebracht en toebereid hadden.

Het leven des geloofs ligt nooit stil. In de diepste diepte des harten is een hoop, die niet beschaamt. Dat is de liefde Gods, die uitgestort is in hun harten door de Heilige Geest. Het zelf uitgedachte werk, dat men onderneemt, is op zichzelf niet goed, het is verkeerd en is geheel en al overtollig maar toch moet het geschieden, opdat de gehele zaak ons uit de handen worde genomen en wij leren alleen Gods Almacht en genade te prijzen. De liefde is ijverig en brandt met een heilige gloed en zij kan niet altijd

rekenschap afleggen van haar doen en laten. Vaak gaat alles tegen het menselijk verstand in en het is de mens eigen, een grote dunk van zichzelf te hebben en alles tot stand te willen brengen door eigen kracht. Wat het woord der belofte voor hem bevat, is hem te groot, te wonderbaar! Hij verstaat er niets van, hij denkt er niet eens om, wat in dat dierbare Woord des Heeren ligt opgesloten. Zo is het in werkelijkheid gesteld met het leven des geloofs.

"Maar" zou men zeggen, "het geloof gelooft toch aan opstanding!" Zeker, in de diepste diepte des harten. Maar omdat er naar het zichtbare niets dan nood en dood gezien wordt, werkt de gelovige zich dood in en aan hetgeen dood is. De opstanding is geen vrucht van ons geloof, maar zij is Gods werk en eerst later leert de gelovige het inzien, hoe dwaas hij, aan zichzelf overgelaten, in al zijn doen en laten is.

De vrouwen, vervuld van liefde en trouw, konden rust noch vrede vinden. Zodra de Sabbat voorbij is, begeven zij zich op weg, zeer vroeg in de morgenstond. Zij vragen naar nacht noch nevel, zij kennen geen vrees en zij zijn niet bang voor de vreselijke aanblik in de grafkelder. Niets kon haar ophouden en het is niets dan geloof en liefde, dat haar bezielt en drijft. En toch, hoe kwam het ook hier aan de dag, dat er uit het hart des mensen louter "onverstand" voortkomt. Begrijpen zij dan niets van de heilige Schrift? Hebben zij dan alles vergeten, wat de Heere aan de Zijnen, dus ook tot hen had gesproken? Onbegrijpelijk, zou men zeggen; maar hoe ziet het er bij ons uit, in de praktijk van het leven?

Op welke dag gingen zij? Op de eerste dag der week, welke wij zondag noemen. Hadden deze vrouwen dan in hun jeugd niets geleerd omtrent de opstanding van de beloofde Messias? Hadden zij niets onthouden van wat in de boeken van Mozes geschreven staat over de betekenis van de achtste dag, van deze eerste dag der week? Hadden zij niets daarvan onthouden, dat op de eerste dag nood en dood aanwezig zijn, dat op de tweede dag alles zwijgt als in een toegemetseld graf en dat des Heeren uitkomsten dáár zijn op de derde morgen en dat wel zeer vroeg, zoals wij uit Hosea 6: 2 weten?

En hadden zij het niet uit des Heeren mond zelf vernomen: *ten derden dage zal Ik opstaan uit de doden?*

Ja, dat was wel zeker waar, maar ach, hoe dor, hoe koud, hoe dood zijn wij, als wij in treurigheid en harteleed de toepassing van Gods waarheid op onszelf hebben te maken? Het trotse ingebeelde menselijke verstand kan steeds zichzelf helpen. Want het kent geen zielsnood, maar het geloof moet door God geholpen worden en Hij alleen is het Die een bedroefde geest kan oprichten.

Zij gingen naar het graf, deze Galilese vrouwen en sommige andere discipelen des Heeren hebben zich bij haar gevoegd. Waarom zijn zij niet thuisgebleven? Waarom hebben zij geen acht gegeven op het lieflijke woord van Naomi tot Ruth: *zit stil mijn dochter. Want die Man zal niet rusten totdat Hij heden deze zaak voor u voleind hebbe?*

Ach, wie kan dan in het geestelijk leven rusten als hij bij zichzelf niets dan zonde en dood ziet, omdat Jezus als dood voor hem is! Maar al schijnt de Heere Jezus ook voor mij dood te zijn, voor eeuwig en altijd, toch wil ik Hem dáár zoeken. Waar Zijn dood lichaam is en waar dat is te vinden!

De aangevochtene kan zelf het dierbare Woord van God als een open graf aanstaren, maar het is toch alleen daarin, dat men Jezus zoeken kan. Wat drijft tot het graf, wat drijft tot het Woord, waar niets dan nood en dood ons omringt? Is het niet de Heere

Zelf, opdat wij bij het licht van Zijn Woord Hem, de levende en uit de doden opgewekte Heere en Heiland, plotseling voor ons zouden zien staan?

Zij droegen de specerijen, die zij bereid hadden, zo lezen wij verder. Zij wilden dus het lichaam van de Heere balsemen. Zeker was dit te prijzen en niemand werpe daarom een blaam op deze diep bedroefde vrouwen.

Wat draagt u? Indien u niet vroom bent, dan denkt u er niet aan, ook maar de geringste last op u te nemen en iets hoegenaamd, om des Heeren wil te dragen, Hem ter ere. Bent u echter waarachtig vroom, dan vermoeit u zich ten dode, om iets aan te dragen ter ere van de Heere Jezus; en u wordt hard aangevochten totdat u specerijen gekocht en in de hand hebt om de Heere te dienen en te eren. Dat in de hand te hebben geeft u al enige verlichting. Er moeten specerijen gekocht en in het graf gedragen worden, er moet veel arbeid en moeite geschied zijn, - zo men meent, ter ere des Heeren, - eer men verstaat wat de Heere bedoelt, als Hij zegt: "Waarom weegt u geld uit voor hetgeen brood is en uw arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan? Hoort naar Mij, en Ik zal u geven de gewisse weldadigheden Davids."

Begeeft u dus gerust op weg, bedroefde vrouwen met de zware last van uw zelftoebereide specerijen en zalven. Zij zullen u wel geen troost kunnen geven, maar de weg die u betreedt, is toch de weg om u troost te doen vinden in de woorden van de levende en verezen Heiland: "Doch gij hebt Mij niet aangeropen, o Jacob! als gij u tegen Mij vermoeid hebt, o Israë! Mij hebt gij niet gebracht het kleine vee uwer brandofferen en met uw slachtofferen hebt gij Mij niet geëerd. Ik heb u Mij niet doen dienen met spijsoffer en Ik heb u niet vermoeid met wierook. Mij hebt u geen kalmus voor geld gekocht en met het vette van uw brandofferen hebt u Mij niet gedrenkt" (Jes. 43: 22-24a). En: "zij zullen uitspruiten tussen in het gras, als de wilgen aan de waterbeken. Deze zal zeggen: Ik ben des Heeren en zich noemen met de naam Jacobs; en gene zal met zijn hand schrijven: Ik ben des Heeren en zich toenoemen met de naam Israëls" (Jes. 44: 4 en 5).

Zij komen "des morgens vroeg"; dat was een vrucht der liefde, die haar bezielde, hoewel zij deze liefde tot de Heere op Golgotha maar slecht betoond hadden en in lafhartigheid van ver waren blijven staan.

Maar u, o ziel, kunt zo vroeg niet komen, of de Heere is u reeds voor geweest. Zo vroeg kunt u niet opstaan, dat u Hem nog in het graf zou vinden. In al uw benauwdheid was Hij benauwd, en Hij was vervuld met angst en tere zorg voor u. Daarom stond Hij voor u op des morgens vroeg, voor het begon te lichten, en zo was Hij al opgestaan, toen de morgenzon opging in haar pracht.

Maar wie denkt daarom, als het hart als versteend is van angst en het ons te moede is alsof Jezus dood was en nooit meer levend zou worden? Ach, dan denken wij nergens aan dan om des Heeren lichaam te balsemen en voor verdere verrotting te bewaren, opdat wij ook onze dode Jezus niet zouden verliezen.

Wat bezielde die vrouwen, wat was de hoofdvraag voor haar? Was het niet: hoe bereiken wij het lichaam des Heeren om het te balsemen? Er ligt een grote steen voor de deur van het graf en ons ontbreekt geheel en al de kracht om die af te wentelen! Hoewel Jezus voor mij dood is, zou ik Hem toch zo graag vinden en zien om Hem met mijn specerijen en zalven te balsemen en ik moet jammeren en klagen:

Ach, Heere! mij drukt een zware steen,

Wie kan die van mij nemen?

Gij hoort mijn klagen en geweent;

Och! Wil mij hulp verlenen.

Maar toch, o bekommerde vrouwen, vooruit naar het graf! Houdt maar vol, om God de Heere al uw jammer en nood te klagen! Wie zoekt, die vindt en wie daarmee volhoudt, ondanks de zware steen, die hij zelf niet kan afwentelen, zal vinden; ver boven bidden en denken! Daarom moeten wij het tot onze troost lezen wat verder geschreven staat in onze tekstverzen. Wij moeten het lezen, ondanks de zware steen van zonde en nood, de zware steen der onmogelijkheid, ons op het hart drukt. Want de volgende woorden luiden: ***en zij vonden de steen afgewenteld van het graf.***

Toen de vrouwen zich op weg begaven, hadden zij niet aan de zware steen gedacht, maar toen zij op weg naar Jezus waren, wierp de duivel haar de vraag der bekommering op het hart: *wie zal ons de steen van het graf afwentelen?*

Ach, toen werd de steen, die hun op het hart lag, nog zwaarder dan die de deur van het graf afsloot, maar beide stenen lagen de arme vrouwen loodzwaar op het hart. De steen die voor de deur van het graf lag, was al door de engel afgewenteld, nadat de Heere was opgestaan. En diezelfde engel was daar op gaan zitten als op een zetel der overwinning!

De steen echter, die de armen en aangevochtenen ter neerdrukt, kan niemand daarvan afwentelen dan de Heere Zelf en dat doet. Hij van stap tot stap door ons te leren, dat de steen van Zijn graf afgewenteld is en wat dat heeft te betekenen.

Dat hadden de vrouwen nooit verwacht, dat die gevreesde steen reeds afgewenteld was. Zij hadden gevraagd "wie zal dat doen"? Ja, wie doet het? Wie is het die al de zware lasten en stenen afwentelde, welke in dit leven op het hart van Gods kinderen liggen? Stenen van allerlei lichamelijke en geestelijke nood, stenen, o, grote zware stenen van zonden en vertwijfeling?

Dat vermag Hij alleen, die de hemel en de aarde geschapen heeft door het woord van Zijn kracht! Wij denken maar alleen aan al die zware stenen en begrijpen het niet, dat niet één daarvan de Heere in het graf kan houden. Nee, de hardste rotsen, de zwaarste stenen kunnen Hem niet opgesloten houden. Hij heeft het graf voor eeuwig verlaten, *Ik, spreekt Hij, zal werken en wie zal het keren* (Jes. 43: 13).

Zo vindt men onverwachts ruimte, in een land, dat men nog zo even aanzag als een land van schaduwen des doods, maar dat toch het land des levens was, al zagen wij er niets in dan een gesloten graf.

Wij lezen verder, dat de vrouwen, ***toen zij zagen, dat de steen afgewenteld was, onmiddellijk in het graf zijn gegaan.*** Want, zo staat er in vers 3: ***En ingegaan zijnde in het graf vonden zij het lichaam van de Heere Jezus niet.***

Nog altijd geen nadenken, geen ogen daarvoor, hoe en door Wie die zware steen van de deur des grafes afgewenteld kon zijn. Van overwinning zagen zij niets, alleen verheugden zij zich, dat er een weg geopend was, waardoor zij tot stand konden brengen, wat zij tot stand meenden te moeten brengen. Nu, het was niet af te keuren, dat zij in het graf gingen. Want zo konden zij het met haar ogen aanschouwen, dat Jezus niet meer in het graf was, niet meer dáár was, waar zij Hem zochten. En dat haar zelfgemaakte zalven en specerijen geen waarde meer hadden en nergens toe dienden.

O, wat is dat toch een spiegel van ons doen! De steen is wel afgewenteld van des Heeren graf, maar, waar nu mislukt, wat wij uitgedacht hadden om het lichaam des Heeren voor verrotting en ondergang te bewaren; daar menen wij, dat het nu alles uit en gedaan is. Zij vonden het lichaam des Heeren Jezus niet. Wat zij aan moesten nemen, als een bewijs, dat de Heere niet dood voor haar was, maar dat Hij leeft en

opgestaan is uit de doden, wordt voor haar een nieuwe rede van bekommering, omdat zij niet vinden, wat zij op dat ogenblik zochten.

Zo ook begrijpt de arme ziel het dikwijls niet in haar nood en verlegenheid, dat, zo zij werkelijk vond, wat zij op het oog had, zij misschien voor het ogenblik wel enige verzachting zou vinden, maar voor het gehele leven, van waarachtig geestelijk leven en waarachtige verlossing verstoken zou zijn.

Eigenaardige woorden zijn het: *het lichaam des Heeren Jezus*. In het vorige hoofdstuk lezen wij vers 52: *het lichaam van Jezus*. Hier, na de opstanding staat er: het lichaam des Heeren Jezus. In de Naam "Heere", wat zoveel zegt als "almachtig God", spraken zij het dus zelf uit, dat Hij niet in de dood kon blijven, maar de Overwinnaar was van graf en dood.

Wij moeten goed acht geven op deze Naam, geliefden! Want wij handelen, evenals die vrouwen bij het graf. Wij noemen Hem *Heere! de Heere Jezus*, dat is de Naam, die uit het geloof, uit het diepste der ziel voortkomt. Maar, waar wij niet kunnen uittrichten, wat wij menen te moeten uittrichten, dan zijn wij bekommerd. Wij noemen Hem *de Almachtige, de Heere, die redt van zonden en van alle nood*; wij verstaan niets, niets daarvan. Ja, wij denken niet daaraan, dat Hij voor ons, in onze plaats de dood teniet heeft gemaakt en dat Hij niet meer onder de doden is, die gezegd heeft: *Ik leef en gij zult leven!*

Zulk een hooggaande en diepe bekommering, waar wij alle oorzaak hebben tot vreugde daarover, dat Jezus de Heere is, zo'n bekommernis, die ons vervult, omdat wij hetgeen wij zoeken alleen in onze enge gezichtseinder zoeken, gaat de Hemel ter harte. Het is de Heere Jezus, die in alle dingen verzocht is geweest, doch zonder zonde, gelijk als wij, Hij heeft Zijn boden bereid, die ons oprichten en ons vernieuwde moed inboezemen, totdat Zijn tijd daar is, waarop Hij Zichzelf komt te openbaren als de levende Heiland, die niet in de doden is gebleven. Dat deed de Heere toen ter tijd op een manier, die het best geschikt was om het feit van Zijn opstanding in het helderste daglicht te plaatsen. Later deed Hij het en doet het, door de dienst van degenen, die van God geroepen zijn om Zijn woord te verkondigen.

Toentertijd waren het "twee mannen", dat wil zeggen: engelen. Deze engelen vertoonden zich in de gedaante van mannen, dus in menselijke gestalte, omdat het mensen zijn, tot wie zij worden uitgezonden om hen te troosten en de arme, aangevochten vrouwen te tonen, hoe bereidwillig zij zijn haar bij te staan in haar nood en verlegenheid.

Van deze engelen lezen wij, *dat zij bekleed waren met sneeuw witte klederen*, waardoor de heilige vreugde, die haar vervulde, de vrouwen tegemoet straalde. Deze klederen waren een beeld van de onschuld en de overwinning van de Heere. Zij waren een zinnebeeld van de heerlijkheid van de uit de doden opgewekte Koning Jezus en van de gehele inwendige heerlijkheid van Zijn Gemeente- of Kerkbruid. En die waarlijk van de Heere gezonden predikers worden nu met zulke klederen bekleed, niet uiterlijk, maar geestelijk en hun prediking verheerlijkt zich aan de zielen der uitverkorenen als louter licht en vreugde.

Hoewel de vrouwen ook eerst schrokken, toen zij de engelen zagen, en hoewel alle aangevochtenen van later tijden iets dergelijks ondervinden, zo zullen zij toch allen later, als zij rust en vrede hebben gevonden, door de heerlijkheid, die zij aan de engelen gezien hebben, leren begrijpen, hoe hun in het bloed des Zoons uitgewassen klederen er uitzien, die klederen, die God Zelf hen heeft aangetrokken en waarin zij eens staan zullen voor de troon!

Deze verblindende heerlijkheid, welke aan de vrouwen en alle tollenaars en zondaren moest geven, verschrikt hen eerst, zoals wij verder lezen: ***dat zij zeer bevreesd werden en het aangezicht ter aarde neigden.***

Bij allen, in wier verslagen hart de troost en de klaarheid der opstanding wordt gelegd, is, bij het gezicht van zo'n heerlijkheid, in het begin niets aanwezig dan schuldgevoel en zondenood, een diep gevoel daarvan, dat men niet meer is dan stof, aarde en as. Men meent dan, dat zo'n heerlijkheid wel anderen tot troost is gegeven. Maar ach, denkt zo'n ziel, voor mij wordt alles maar gezegd om mij te beschamen en te bestraffen. Ja, dat zijn zo onze gedachten, wij arme Adamskinderen, die vleeselijk zijn en verkocht onder de zonde.

De engelen en ook de andere boden van de Heere weten wel hoe bekommerd een arme, aan zichzelf overgelatene en aan zichzelf ontdekte zondaar kan zijn, maar zij worden daarover niet toornig, maar zij hebben geduld en beginnen met een zachte, tedere terechtwijzing, waardoor de bekommerden hun gehele zielstoestand wordt blootgelegd. Zo leren zij hun dwaling inzien en houden zij op, het heil dáár te zoeken, waar het niet te vinden is en beginnen zij te geloven: *ook voor mij leeft Hij en spoedig zal Hij Zich ook aan mij openbaren!*

Daarom spreken de engelen tot de vrouwen: ***"Wat zoekt gij de Levende bij de doden?"*** Daar vernamen zij het dus, dat Hij leeft en zij zochten Hem bij de doden! De boden, de afgezanten van de Heere weten wel, wat de ware zoekenden zoeken! Zij prediken hun daarom, dat Hij gevonden is, dat Hij leeft. Zij verkondigen hun, dat Hij gevonden is, dat Hij de Zijnen gevonden heeft lang voordat zij Hem leerden zoeken en niet tegenstaande zij Hem nog niet gevonden hebben maar Hem bij de doden zoeken.

O, wat was dat een troostrijke prediking voor die arme vrouwen! Hoe moet het haar plotseling zo geheel anders te moede zijn geworden. Zij zullen ongeveer gevoeld hebben, wat de aartsvader Jacob voelde. Twee en twintig lange jaren had hij zijn Jozef bij de doden gezocht en zie, plotseling komt tot hem, - juist op last van die doodgewaande zoon, - de blijde boodschap: *uw zoon Jozef leeft nog!* Och, wat is het Gods volk toch eigen de Levende bij de doden te zoeken!

"Hij is niet hier" zo spreken de engelen verder. Hij is niet meer in dit graf, waarin u Hem zoekt, u zoekt Hem dáár, waar Hij wel geweest is, maar nu niet meer is.

En u, geliefden, die deze woorden hoort of leest, waar bevindt u zich? Aan het graf of in het graf van allerlei zielsangst? In het graf van allerlei zorgen en bekommernissen voor lichaam en ziel, voor tijd en eeuwigheid? Maar Hij is niet in dat graf; Hij leeft! Hij is het, die de dood heeft teniet gedaan en het leven en de onverderfelijkheid aan het licht heeft gebracht door het Evangelie (2 Tim 1: 10). *Ja, Hij is opgestaan!*

Hoe is het mogelijk? Ja, laat de Heere niet elk heil, dat Hij voor Zijn volk bereid heeft, als uit de dood tevoorschijn komen? Is Hij niet de God, die de doden levend maakt? Zou u wensen, dat dit anders was? Zou u een andere Verlosser en Zaligmaker wensen? Nee! Er is geen andere, en bij Hem is geen verandering, noch schaduw van ommekeer, Hij is tot in eeuwigheid Dezelfde! Steeds is Hij die God Die het leven uit de dood tevoorschijn doet komen. Ja, alles moet in de dood verzonken liggen, waar het leven Gods tevoorschijn treedt. Dat kan niet anders. Want Hij is voortdurend bezig de dood voor de Zijnen teniet te doen, zoals Hij gesproken heeft: "Doch Ik zal hen van het geweld der hel verlossen, Ik zal ze vrij maken van de dood! O dood! Waar zijn uw pestilentiën? Hel! Waar is uw verderf? (Hosea 13: 14).

De Heere Jezus is niet meer in het land der schaduwen des doods, dat u omringt: ***Hij is opgestaan!*** Wat betekent dit? Immers, dat wij voor God rechtvaardig zijn, voor zover

wij deze weldaad met een gelovig hart aannemen. *Want gelijk Hij is overgeleverd voor onze zonden, zo is Hij opgewekt tot onze rechtvaardigmaking* (Rom. 4: 25).

De boden Gods riepen verder de verwonderde en aarzelende vrouwen des Heeren eigen woorden in herinnering terug: ***Gedenkt hoe Hij tot u gesproken heeft, toen Hij nog in Galiléa was.*** U hebt vergeten, o arme, bekommerde vrouwen, wat Hij tot uw zielen heeft gesproken voor jaar en dag! Maar al hebt u dat vergeten, Hij is getrouw en heeft het geenszins vergeten, wat Hij u zo lieflijk bijbracht en leerde in het land der schaduwen des doods.

Welgelukzalig wie dat bij bevinding heeft leren kennen en daarom vrijmoedig mag zeggen: "Ja, zo heeft Hij ook tot mij gesproken in het land van zonde en dood, toen Hij voor het eerst in mijn ziel geopenbaard werd. O, welke heerlijke, vriendelijke woorden vloeiden toen van Zijn lippen! Als des menschen Zoon heeft Hij Zich ook in mijn hart geopenbaard en mij geleerd, dat Hij ook mijn gehele erfschuld, die ik van mijn eerste vader Adam geërfd heb, op Zich heeft willen nemen en ik daarentegen Gods erfgenaam en een mede-erfgenaam van mijn lieve Heere Jezus Christus ben geworden. Hij heeft mij ook geleerd, dat Hij overgeleverd moest worden in de handen der zondaren om gekruisigd te worden; dat dit een noodzakelijkheid was, om aan de rechtvaardigheid Gods de vereiste betaling en volkomen voldoening te brengen, die ik Hem in eeuwigheid niet had kunnen brengen.

Verder heeft Hij mij geleerd, dat mijn eigen gerechtigheid, gegrond op de werken der wet, altijd zou blijken ijdel en nietig te zijn, en dat zij altijd weer ellendig schipbreuk zou lijden, ook dat mijn oude mens, ook in de praktijk dagelijks met Hem moet worden gekruisigd. Toen ik dit in de praktijk des levens meer en meer ondervond, en mij van dag tot dag meer leerde kennen als een overtreder, dan overviel mij meer dan eens de bange vrees, dat Jezus voor mij niet meer leefde, maar ja, nu herinner ik het mij weer, dat Hij het ook tot mij gezegd heeft: vanwege Gods waarheid, vanwege des Heeren Jezus trouw en opdat ik in het geweld des doods en der hel niet zou blijven, moest Hij opstaan ten derde dage, ten dage waarop anders het gehele dode lichaam van de mens in verrotting begint over te gaan. Dat was een heilige noodzaak, ontstaan uit eeuwige liefde en Goddelijke ontferming. Hij moest aan het kruis worden gehecht om de vervloeking van mij af, op Zich te laden en zo door Zijn zegen, mij, vloekwaardige zondaar, genade en het eeuwige leven deelachtig te maken. O, welk een getrouwe Profeet! O, welk een barmhartige Hogepriester!"

Zeker klonk er bij deze Galilese vrouwen bij het horen van de woorden der engelen een verheugd *Amen*; een: "het zal waar en zeker zijn" vanuit het binnenste hart de engelen tegemoet!

En, lezen wij verder: ***zij gedachten aan Zijn woorden.*** En uit het hart der aangevochtenen weet de Heere ook wel een *Amen* te doen doorbreken, zodat de ziel met blijdschap uitroept: ja, zo is het met de zaak gelegen, zo is het gebeurd, het is voor zeker waar, dat Hij dit alles gezegd heeft. O, de woorden, die de Heere Jezus tot de ziel spreekt, vallen er zo diep in, dat zij er nooit meer geheel uitgewist kunnen worden. Want zij liggen er diep in begraven. Alleen zijn wij, zijn leerjongeren, spoedig vergeten, wat Hij gezegd heeft en verheffen de met ondergang dreigende golven zich in ons en rondom ons, dan schijnt spoedig alles, wat Hij gezegd heeft, uit ons hart en geheugen uitgewist te zijn. Door angst, vrees en schrik gejaagd, denken wij niet aan wat Hij gezegd heeft, juist wanneer wij het meeste behoefte hebben om door die woorden opgebeurd te worden en gedragen.

Maar Hij vergeet ons niet, als wij Hem vergeten en wat Hij gezegd en beloofd heeft, en Hij weet wel boden uit te zenden, die ons Zijn woorden weer voor de geest weten

terug te roepen en, zodra zij die vernemen, roepen al God kinderen uit: ja, zo is het! En wie reeds bezig was te verdrinken, drijft weer boven en heeft de oever bereikt, lang voor hij het dacht!

Nu bleven de Galilese vrouwen echter niet bij het graf. Want wat hadden zij daar verder te doen? Ik kan op mijn zonden niet langer blijven zitten als ik een oog krijg voor de vergeving der zonden, noch bij des Heeren graf blijven staan, als ik meen, dat Hij leeft! Ik kan er ook niet over treuren, dat ik zoveel geld voor specerijen en zalven heb uitgegeven en mij zwaar vermoeid heb met die toe te bereiden.

Jezus leeft en Hij sprak ook tot mij: *Ik leef en gij zult leven*, en dat is mij genoeg! Deze blijde tijding echter, dat Hij leeft, zal moeten komen tot alle bekommerde broeders en zeker zal ik hun hart verblijden door hun dit heugelijk nieuws mede te delen, zoals ook mijn hart juichte van vreugde, toen het mijn oor en mijn hart bereikte.

Daarom kan ik het ook niet verzwijgen! Zo was het deze vrouwen te moede.

Daarom lezen wij ook verder: *en, wedergekeerd zijnde van het graf, boodschappen zij deze dingen aan de elven en aan al de anderen.*

Judas Iskarioth konden zij de blijde tijding niet meer mededelen - al zijn ingewanden waren reeds uitgestort (Hand. 1: 18) - maar de elven, die treurden en weenden, en al de anderen deelden zij het mede, dat Jezus leeft en luide roepen zij hun toe: **de Heere is opgestaan!** Deze ruime, hen allen omvattende tijding des heils, geschiedde hier tot alle Gods uitverkorenen naar de verkiezing der genade.

Wat waren het nu voor Galilese vrouwen, die al deze wonderen beleefden? Het waren Maria Magdalena, en Johanna, en Maria, de moeder van Jacobus, en de andere met haar, die dit tot de apostelen zeiden.

Was het niet de vrouw, die in het Paradijs net eerst in overtreding viel? Was dit niet de aanleiding tot de gehele gruwelijke afval van God? O, hoe heeft de duivel vanaf dat ogenblik de vrouw in minachting gebracht en geplaagd! Maar hoe heeft de Heere Jezus deze machtige, deze aartsvijand en dwingeland zijn roof ontnomen!

Hier hebben wij allereerst Maria Magdalena, een vrouw, die de Heere van zeven duivelen verlost had, een grote zondares dus. Hier zien wij een hofdame, die zich niet schaamt voor die arme Galileeërs, niet voor een gekruisigde Jezus.

Hier is een Maria, eerst de weduwe van Alfeüs, later van Cleopas. En nog enige andere vrouwen. Door deze vrouwenschaar genoot het vrouwelijk geslacht de eer het eerst de blijde boodschap te mogen verkondigen, dat Jezus is opgestaan. Zulke vrouwen, zulke arme zondaressen, kunnen zich troosten met de troost der opstanding, zij kunnen ervan genieten en er zich aan laven. De zodanigen werden van God gezonden om troost te brengen aan de apostelen. Hoort u wat hier staat? Er staat niet "aan de jongeren" maar "*aan de apostelen*". Zo gaat het toe, waar genade heerschappij voert. Niet de apostelen brengen de troost aan de vrouwen, maar omgekeerd, de vrouwen brengen de blijde boodschap van des Heeren opstanding aan de apostelen.

En nu, o wonderbaar Evangelie! Het snijdt deze apostelen om zo te spreken neus en oren af en beschaamt ze voor het aangezicht van alle volken door alle tijden heen. Want deze hoge apostelen begrepen even weinig van deze gehele zaak als de vrouwen voordat de engel tot haar had gesproken. Zij waren de lering en de onderwijzing des Heeren, zij waren al Zijn dierbare beloften en woorden, die Hij hen gegeven had, even weinig indachtig als de vrouwen, toen zij zich op weg hadden begeven om het lichaam van de Heere Jezus te balsemen. Ook zij hielden Zijn opstanding voor onmogelijk, zij konden niet geloven, en haar woorden schenen voor hen als ijdel geklap, en zij geloofden haar niet.

Dat is nu geschreven tot troost van allen, die graag zouden willen geloven en niet kunnen. Het is de duivel, die zulke zielen dan op de hielen zit. Want als men zwaar gezondigd heeft, ligt in de ziel de bange vraag: O, indien Hij werkelijk leeft, hoe zal Hij met mij handelen als Hij tot mij komt? Men zou er bijna de voorkeur aan geven, als Hij in het graf was gebleven en men is zo gezind uit vrees voor straf en uit vrees voor schande en versmaadheid.

Ja, zo gaat het toe op de weg naar het hemelse Jeruzalem! Maar heil ons! De Heere heeft niet op ons geloof gewacht om Zijn graf te verlaten en Hij stond op zonder dat de Zijnen er aan dachten, en nogmaals: Hij stoort Zich niet aan het hardste ongeloof der Zijnen.

Geheel onverwacht komt Hij binnen door gesloten deuren heen en: Wees gegroet! Is Zijn avondgroet tot Zijn jongeren evenals het Zijn eerste morgengroet voor de vrouwen was! O, het is in geen mensenhart opgekomen, wat God bereid heeft voor degenen, die Hem liefhebben! Amen.

16. De Emmaüsgangers

Mijn geliefden!

Zalig is hij, niet ongelukkig, ook in veel ongeluk en treurigheid niet ongelukkig, maar zalig, eeuwig zalig is hij, die van hart zingen en zeggen mag:

*Al is mijn zond' ook nog zo groot,
'k Zal niet versagen in die nood!
Ik weet, dat mijn getrouwe God
Voor mij ten dood
De Een'ge Zoon gegeven heeft.*

*En Deze, de Heere Jezus Christ
Voor al mijn zond' gestorven is.
Hij is verzen mij ten goed',
Der helle gloed
Blust' Hij toch met Zijn dierbaar bloed!*

Onthoud deze woorden, bewaar ze in een dankbaar hart, leert ze uw kinderen, breng ze tot uw zieken en houd ze aan uw stervenden voor. Eerst het woord en dan de Geest bij het woord, zo gaat de troost in het hart, ook dan, wanneer van tevoren er niets is dan nacht. Welk een genade, dat wij, die weten, dat wij tot aan onze laatste snik vol zonde zijn, toch zo'n troost hebben uit het Evangelie!

Welaan, laat ons nu in dit morgenuur nog verder betrachten, hoe de Heere Jezus, na Zijn opstanding, Zich aan Zijn volk geopenbaard heeft. Slaan wij op: Lukas 24: 13-31.

En ziet, twee van hen gingen op dezelfde dag naar een vlek, dat zestig stadiën van Jeruzalem was, welks naam was Emmaüs. En zij spraken samen onder elkander van al deze dingen, die er gebeurd waren. En het geschiedde, terwijl zij samen spraken en elkander ondervraagden, dat Jezus Zelf bij hen kwam en met hen ging. En hun ogen werden gehouden, dat zij Hem niet kenden. En Hij zeide tot hen: wat redenen zijn dit, die gij, wandelende, onder elkander verhandelt en waarom ziet u droevig? En de een, wiens naam was Kleopas, antwoordende, zeide tot Hem: bent u alleen een vreemdeling te Jeruzalem en weet niet de dingen, die deze dagen daarin geschied zijn? En Hij zeide tot hen: Welke? En zij zeiden tot Hem: De dingen, aangaande Jezus de Nazarener, welke een Profeet was, krachtig in werken en woorden, voor God en al het volk. En hoe onze overpriesters en oversten Dezelve overgeleverd hebben tot het oordeel des doods en Hem gekruisigd hebben. En wij hoopten, dat Hij was Degene, die Israël verlossen zou. Doch ook, benevens dit alles, is het heden de derde dag van dat deze dingen geschied zijn. Maar ook sommige vrouwen uit ons hebben ons ontsteld, die vroeg in de morgenstond aan het graf geweest zijn. En Zijn lichaam niet vindende, kwamen zij en zeiden, dat zij ook een gezicht van engelen gezien hadden, die zeggen, dat Hij leeft. En sommigen dergenen, die met ons zijn, gingen heen tot het graf en bevonden het alzo, gelijk ook de vrouwen gezegd hadden. maar Hem zagen zij niet. En Hij zeide tot hen: O, onverstandigen en tragen van hart, om te geloven al hetgeen de profeten gesproken hebben! Moest de Christus niet deze dingen lijden en alzo in Zijn heerlijkheid ingaan? En begonnen hebbende van Mozes en van al de profeten, legde Hij hen uit, in al de schriften, hetgeen van Hem geschreven was. En zij kwamen nabij de vlek, waar zij naar toe gingen. En Hij hield Zich alsof Hij verder gaan zou. En zij dwongen Hem, zeggende:

Blijf met ons. Want het is bij de avond en de dag is gedaald en Hij ging in om met hen te blijven. En het geschiedde, als Hij met hen aanzat, nam Hij het brood en zegende het en als Hij het gebroken had, gaf Hij het hun. En hun ogen werden geopend, en zij kenden Hem, en Hij kwam weg uit hun gezicht.

Mijn geliefden!

Laat ons eerst eens een blik in de wereld werpen; dan gaan wij in een zaal naast de tempel, waar de discipelen en de Heere samen zijn. Dan gaan wij op de weg naar Emmaüs, waar, zoals wij gelezen hebben, de Heere aan de beide discipelen de Schrift uitgelegd heeft. Daarna zien wij Hem te midden der Zijnen.

Wat deed de wereld op de dag voor de opstanding? Zij was in grote menigte vergaderd te Jeruzalem, de koning Herodes, de hogepriesters, Schriftgeleerden en Farizeeën, allen om met grote ijver het feest te vieren, te offeren en zich over het werk hunner handen te verheugen.

Hoort eerst eens uit het *Boek der Wijsheid*, wat zo'n wereld denkt en waarover zij onder elkander spreken. Alzo heet het van hen (zie daar hoofdstuk 2):

"Want de dingen niet recht overlegd hebbende, zeggen zij tot elkander: Ons leven is kort en moeilijk, en daar is geen genezing tegen de dood des mensen en niemand wordt gekend, die uit de hel wedergekeerd is. Want bij gevalle zijn wij geboren en na deze zullen wij zijn, alsof wij niet geweest waren. Want het snuiven in onze neusgaten is een rook en de reden is een vonk, voortkomende door de beweging van ons hart. Welke uitgeblust zijnde, zo wordt het lichaam tot as en onze geest wordt verspreid gelijk de wijde lucht. En onze naam wordt vergeten mettertijd en niemand zal aan onze werken gedenken en ons leven gaat voorbij, gelijk de voetstappen van een wolk en wordt verstrooid gelijk een nevel, die van de stralen der zon nagejaagd, en van haar hitte bezwaard wordt. Want onze tijd is een schaduw die voorbijgaat en daar is geen wederkeren van onze dood. Want die is verzegeld en niemand keert terug.

Komt dan en laat ons de tegenwoordige goederen genieten en hetgeen wij bezitten metterhaast gebruiken, gelijk in de jeugd. Laat ons opvullen met kostelijke wijn en zalf, en de bloem der lucht ga ons niet voorbij. Laat ons onszelf kronen met rozenknoppen eerdad zij verwelken. Niemand van ons zij zonder deel te nemen aan onze vermetelheid, laat ons overal merktekenen der weelde laten. Want dit is ons deel, dit is ons lot.

Laat ons de arme rechtvaardige overweldigen en laat ons de weduwen niet verschonen, noch de grijze veeljarige haren van de ouden ontzien. Maar onze sterkte zij een wet der gerechtigheid. Want hetgeen zwak is wordt onnuttig bevonden. En laat ons op de rechtvaardige loeren. Want hij is ons nadelig en stelt zich tegen onze werken en verwijt ons de zonde begaan tegen de wet en maakt ons gerucht bekend vanwege de zonde onzer wandeling. Hij wendt voor, dat hij kennis Gods heeft en noemt zichzelf een kind des Heeren. Hij is ons geworden tot een wederlegging onzer gedachten, hij is ons bezwaarlijk ook zelfs om aan te zien. Want zijn leven is de anderen ongelijk en zijn paden zijn geheel anders. Wij worden van hem geacht voor vals zilver en hij houdt zich af van onze wegen als van onreinheden, hij prijst zalig het einde van de rechtvaardige en pocht, dat God zijn Vader is. Laat ons zien of zijn woorden waarachtig zijn en laat ons proberen wat uitkomst hij hebben zal. Want indien de rechtvaardige een zoon van God is, zo zal Hij hem te hulp komen en zal hem verlossen uit de handen van degenen die hem tegenstaan. Laat ons hem met smaad en pijniging onderzoeken opdat wij zijn bescheidenheid mogen weten en zijn verdraagzaamheid beproeven. Laat ons hem tot een schandelijke dood verwijzen.

Want daar zal op hem opzicht genomen worden, gelijk hij zegt (of "naar wat hij zegt").

Zo spreekt de wereld. Zo toen, vanaf het begin, zo nog nu, al mag de wereld dan ook een godsdienstig kleed dragen. In het Sanhedrin was een ontzettende beweging, toen het bericht kwam, dat de Heere van de dood was opgestaan en zij hadden de grootste moeite de soldaten te overreden, niet alleen dat zij zwijgen zouden, maar ook, dat zij de leugen verspreiden zouden, die men hen geleerd had. Daarna werd hen veel geld gegeven en alles werd opnieuw stil. Volgens de wereld komt de Heere niet weer en Zijn woorden Zijn geen waarheid en zo blijft alles hetzelfde.

Nu gaan wij in de zaal, waar de tien discipelen samen zitten en treuren. Ach, zij hebben het allen schandelijk, schandelijk laten liggen. Zij hebben hun Heiland alleen gelaten in Zijn lijden en zijn allen gevluucht. Daar is ook Petrus in zak en as. Want hij heeft Zijn Heere verloochend. Hij had gezegd: "ik wil met U in de gevangenis en in de dood gaan." Maar wat is daarvan geworden? "Ach, ach" klagen zij, "nu is onze geliefde Meester weg! Hadden wij toch Zijn woorden meer ter hart genomen, hadden wij Hem toch meer geloofd. Het is zeker een oordeel over ons, dat God Hem van ons weggenomen heeft; met onze zonden hebben wij dat verdiend! Hoe kostelijk vloede de goede leer van Zijn lippen, maar wij dachten aan niets, wij dachten aan niets en nu is Hij weg en komt niet weer! Ach, wij ongelukkigen. En nu zijn wij allen ook des doods en zweven in het grootste gevaar!"

Daar klopt iemand aan de gesloten deur, de andere Maria en Salóme komen binnen. Zij vallen die hen opendoen in de armen en om de hals, vooral de moeder van de Heere Jezus, zij juichen en jubelen: "De Heere is opgestaan, Hij is waarlijk opgestaan!"

"Dat is onmogelijk" antwoorden de anderen "hebt u Hem gezien?"

"Wij hebben een engel gezien en die heeft dit en nog meer tot ons gezegd. Hij zei: wat zoekt u de Levende bij de doden? Hij is niet hier, Hij is opgestaan, zie de plaats waar zij Hem gelegd hadden!"

"Zo, dus u hebt een engel gezien?" "Ja, wij zijn bij het graf geweest en hebben het graf leeg gevonden!"

"Het is zeker, dat de Heere opgestaan is!"

"Ach, wat" spreekt één, "zeker hebben de Joden hun wraak willen uitoefenen en het lichaam des Heeren door soldaten weg laten slepen!"

Een ander: "Maar dan zou het toch merkwaardig zijn, wanneer Hij geroofd was geworden, dat dan de linnen doeken zo ordelijk opzij gelegd en samengevouwen gevonden zijn! Misschien heeft Jozef van Arimathéa, uit vrees, dat de Joden hun wraak aan Hem zouden uitoefenen, Hem in stilte laten wegbrengen!"

"Maar," zo antwoorden daarop anderen, "zou hij dan wel al die doeken van Zijn lichaam weggenomen en terzijde gelegd hebben? Dan zouden toch zeker die doeken ook weggedragen zijn!"

"Ach, spreken wij toch niet van de doeken, die hebben de soldaten zeker netjes weggelegd, later zullen zij wel komen om die te halen en onder elkander te verdelen!"

"Maar, lieve broeders, laat toch zulke gedachten varen: het is zeker waar, wat de engel ons gezegd heeft: de Heere is opgestaan!"

"Hebt u de Heere Zelf gezien?"

"Ja, wij hebben Hem ook gezien!"

"Hoe dat?"

"Toen wij op weg waren ontmoette Hij ons en sprak tot ons: vreest niet, gaat heen en verkondigt het Mijn broeders, dat zij naar Galiléa gaan, daar zullen zij Mij zien."

"En hebt u Hem alzo werkelijk Zelf gezien? Maar hoe is het daarmee nu? Wij zijn toch de Apostelen! Dan moest Hij toch in de eerste plaats aan ons, de Apostelen, verschenen zijn! Hoe komt het dat Hij eerst aan de vrouwen verschijnt en niet aan ons, die toch geroepen zijn om het Evangelie onder de mensen te brengen?"

Thomas vraagt nog: "Maar, lieve zusters, hebt u ook wel goed toegezien, of Hij het werkelijk geweest is? Wat hebt u gedaan?"

"Wij hebben Zijn voeten omvat!"

"Hebt u dan ook de tekenen van de nagels in Zijn voeten gezien?"

"Nee, daarop hebben wij niet gelet!"

"Nu, ziet u dan wel, daarop had u in de eerste plaats moeten letten!"

Daar treedt Maria Magdalena binnen: "De Heere is opgestaan, de Heere leeft en wij met Hem!"

"Ja? "

"Ja, wij zullen met Hem leven in der eeuwigheid!"

"Hebt u ook een engel gezien? "

"Ja, twee mannen heb ik gezien!"

"Ook in witte, blinkende klederen?"

"Dat kan ik niet zeggen, ik heb daarop niet goed acht geslagen. Want ik was te treurig: de ogen waren vol tranen, maar ik geloof toch wel, dat het engelen geweest zijn!"

"Daar kan ik niets wijs uit worden, " zegt Thomas, "zij spreken van één engel en deze spreekt van twee mannen, maar Hem Zelf hebben zij toch niet gezien! Nee, dan moet ik heel wat meer zien! Ik kan niet langer bij u blijven, ik moet iets anders hebben, anders houd ik alles voor sprookjes; ik moet mijn vingers in de tekenen van de nagels steken en mijn hand in de wonde in Zijn zijde, anders wil ik het niet geloven!"

"Maar, lieve Thomas, blijf toch nog even!"

"Nee, ik kan het hier niet langer uithouden, ik ga weg!"

Ook Petrus was weggegaan; en waarheen? Dat laat zich wel denken, in die hof, waar hij geslapen had, waar hij niet gewaakt had met de Heere, waar hij met het zwaard erop losgeslagen had. Daar lag hij nu, daar heeft hij geweend en gesnikt: " wat heb ik gedaan, is er nog genade, is er nog vergeving voor mij? Voor zo'n zondaar als ik ben?"

En daar verschijnt hem de Heere Jezus en spreekt tot hem: "Wees gegroet, broeder! "O, broeder!"

"Wees gegroet, broeder! Wèl hen, die in Mijn wegen wandelen!"

Wonderbare Heere! Dezelfde, die Hij op Thabor was! Dezelfde, zoals Hij de Petrus aanzag in de hof van Kájafas. En Hij verweet hem niets. Hij sprak niet van zijn schandelijke verloochening, van al zijn zonden, ook niet het geringste woordje. Maar Hij reikt de gevallen vriendelijk de hand.

En vol vreugde loopt Petrus tot de zijnen terug om hun te verhalen, dat hij de Heere gezien heeft en wat Deze tot hem gesproken heeft.

Maria Magdalena van haar kant verkondigt het: "Ja, ook ik heb de Heere gezien en Hij heeft tot mij gesproken: "Ga heen en zeg het Mijn broeders: Ik vaar op tot Mijn Vader en tot Uw Vader, tot Mijn God en tot uw God!"

"Maar, lieve Maria Magdalena, dat is zeker niet juist, dat kan Hij niet gezegd hebben!"

"Toch, dat heeft Hij gezegd!"

"Maar Hij heeft toch ook gezegd: *waar twee of drie in Mijn Naam vergaderd zijn, daar ben Ik in hun midden!*"

"Hoe kon Hij zeggen, dat Hij opvaart? Dat kan toch niet juist zijn? U hebt de Heere niet gezien!"

Maar nu komt Petrus terug en verhaalt, hoe de Heere hem verschenen is.

De vrouw van de rentmeester van Herodes, Johanna, komt binnen met haar dienaressen en de overige discipelinnen en zij bevestigen het: "de Heere is waarlijk opgestaan!"

"Wij hebben het graf ledig gevonden, twee engelen echter spraken tot ons: "Wat zoekt u de Levende bij de doden? Hij is hier niet, Hij is opgestaan! Gedenkt hoe Hij tot u gesproken heeft, als Hij nog in Galiléa was, zeggende: De Zoon des mensen moet overgeleverd worden in de handen der zondige mensen en gekruisigd worden en ten derden dage weder opstaan!" En wij dachten aan al Zijn woorden. Het is immers volkomen alles naar de Schrift!"

Onder de discipelen waren er ook twee geweest, die het in Jeruzalem niet konden uithouden, in de stad waarin hun Meester gekruisigd was. Het was hen daar te benauwd, de ganse last der hel drukte op hen en zo gingen zij dan naar buiten, naar Emmaüs. Onderweg spraken zij met elkaar over al deze dingen en - zoals dat dan zo gaat - wat de een niet weet, dat weet de ander. Geen gedachte is bij hen aan opstanding, geen gedachte aan Gods raad en daad, aan de levende God, aan de hemel, de zalige hemel, aan de vergeving der zonden. Nee, zij spreken met elkaar alleen over het zware, onherstelbare verlies, dat zij lijden: "Onze dierbare Heere is niet meer bij ons, onze enige steun en houvast is heengegaan! Hoe was alles bij Hem wijsheid en liefde en goedertierenheid. Ja, hoe lieflijk was Hij, wanneer Hij ons ook met ernstige woorden als het ware neersloeg." Daar komt een Man achter ons aan. Ach, kan men dan nooit alleen blijven? Ons kan toch niemand troosten! Troost van mensen is ijdel!" Maar de Man komt achter hen aan en vraagt: "waarover spreekt u daar met elkaar?"

"Nu, dat is toch om uit het vel te springen! Een fatsoenlijk Man, die toch nog wel anders uitziet dan een lompe man, kan die nog vragen, waarover wij spreken? "Bent u de enige vreemdeling te Jeruzalem, die niet weet, wat daar in deze dagen geschied is?"

"Nu, wat dan?"

O, Hij die aldus vroeg: "wat zijn dat voor redenen?" en "welke?", was toen Hij zo met deze mannen sprak, reeds lang over alles heen. Hij leefde immers! Zo was dan al het leed achter de rug, alle smart, het gehele kruis, het gedood worden, alles was achter de rug. Daar kon Hij dan wel vragen: "Welke redenen zijn dat?"

Maar de ogen van de beide mannen werden blind gehouden en zo antwoordden zij: "Nu, de dingen van Jezus van Nazareth, hoe onze overpriesters, van wie wij waarlijk iets geheel anders verwacht hadden. Want wij hielden hen voor godvrezende, heilige mannen, deze vrome Man veroordeeld hebben! En nu had Hij buitendien nog gezegd, dat Hij op de derde dag opstaan zou, maar daarvan is niets waar geworden - het is nu de derde dag en het is nu avond. Hij is echter nog niet opgestaan!"

Was Hij dan niet opgestaan? Ja, maar zij hebben Hem niet gezien, en omdat zij Hem niet gezien hebben, daarom was Hij niet opgestaan! Maar ook nu zouden zij de Heere nog niet herkennen! Wat wilde Hij dan met hen? De Heere Jezus had eens gezegd: "Breekt deze tempel en in drie dagen zal Ik dezelve oprichten?" Dat verstond het volk toen niet en de discipelen ook niet. Maar Johannes belijdt in zijn Evangelie, dat zij het

later in de Schrift gevonden hebben. En zo geloofden zij dan ten eerste aan de Schrift en daarna het woord, dat Jezus gesproken had.

Daarom spreekt de Heere ook hier tot de discipelen: "O, gij onverstandigen, en tragen van hart, om te geloven al hetgeen de profeten gesproken hebben! Moest de Christus niet deze dingen lijden en alzo in Zijn heerlijkheid ingaan? "

Weet u nu, mijn geliefden, wanneer wij onverstandig zijn? Wij weten, dat God is, dat er een opstanding, dat er leven uit de dood is. Maar waarom gedragen wij ons dikwijls zo als ware er geen God, die met wijsheid regeert? Alsof er geen God was, die doodt en levend maakt en alles weer terechtbrengt? Ach, wij kunnen alleen maar vasthouden aan de dingen van dit leven, wij laten ons neerdrukken. En ach, hoe traag van hart is de mens, om, als het ware, door te boren tot in de diepe fontein der Schrift en te geloven, wat geschreven staat.

Ik heb u vroeger wel eens verteld, hoe ik als knaap, o zo graag dit Evangelie gehoord heb en daarbij gedacht: 'ach, had ik er toch bij zijn en toe mogen behoren, hoe de Heere aan deze beide discipelen Mozes en de profeten uitlegde!'

Nu, ik heb het ook van Hem ontvangen. Ik was er niet toe bestemd, om in de Godgeleerdheid te studeren, toch wilde ik studeren om in de diepe Fontein te boren en water te scheppen. En ik heb het gevonden, zonder wegwijzer, in diepe nood, toen mij dorste naar water uit de levende Fontein!

En nog één zaak, mijn geliefden, wat zijn wij zonder Jezus? Eén moeten wij naast ons hebben, dat Hij ons in Zijn hand mag houden. Dat is de onzichtbare Heiland. Met Hem gaat het door het leven, met Hem getroost ook in de dood. Weet ik wat mijn Jezus overkomen is, zowel levend als dood, dan weet ik: "dat is ook mijn deel! " En weet ik, dat Jezus in de heerlijkheid is overgegaan, dan weet ik: "ook ik ga eenmaal over in de eeuwige heerlijkheid of ik er nu iets van zie of niet."

De Heere heeft misschien gevraagd: Wat dunkt u van Hem die redt van de oude slang? Zal Hij, wie door de slang de verzenen vermorzeld worden, haar niet de kop vermorzelen? Zal niet dezelfde, die door Abraham naar Moria gebracht wordt, om daar geslacht te worden, als uit opstanding van de doden van dit altaar wederkomen? Is niet Jozef, die door de nijd der broeders verkocht is en in de gevangenis geworpen, later een vorst geworden om het ganse rijk te regeren? Hebt u dan niet het lam, dat geslacht werd, altijd weer in de vlammen ten hemel zien varen? Zag u niet in de boeken van Mozes slachting op slachting van een onschuldig lam? Drinkt dan God het bloed van schapen en ossen? Of moest dit niet alles geschieden opdat de zonde des volks weggenomen zou zijn en de toorn van God gedragen? Wanneer het van de heidenen heet, *dat zij woeden en van de volken, dat zij ijdelheid bedenken, dat echter Hij, die in de hemel woont, lacht*, moest dan niet uw Christus (Messias) lijden, moest het dan niet geschieden, dat het volk, dat Pilatus en Herodes tegen Hem woeden en alles opboden om Zijn juk van hun hals te werpen? Moest door dit woeden tegen de Heere niet waar worden: *Ik heb Mijn Koning gezalfd over Sion, de berg Mijner heiligheid? En: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd! Eis van Mij, en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel, en de einden der aarde tot Uw bezitting?* Nu, dan kan Hij toch immers niet dood blijven. Hij moet weer opstaan, tegen Wie alle heidenen woeden. Want later heet het immers: *Kust de Zoon!*

Is dat niet Dezelfde, van Wie ook gezegd is in de 8^e Psalm: "Gij hebt Hem een weinig minder gemaakt dan de engelen en hebt Hem met ere en heerlijkheid gekroond. Gij doet Hem heersen over de werken Uwer handen; Gij hebt alles onder Zijn voeten gegeven?" Moest Hij dan niet lijden en weder opstaan, opdat het waar wordt: alles

hebt U onder Zijn voeten gezet? Staat het niet geschreven dat Hij geroepen heeft: *Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?*

Nu, dan moest Hij immers sterven. En van Hem, die aldus geroepen heeft: *Red mijn ziel van het zwaard; verlos Mij uit des leeuwen muil*, heet het direct daarna: *Ik zal Uw Naam aan Mijn broederen vertellen; in het midden der gemeente zal Ik U prijzen!* Alzo, aan het kruis moest Hij, zou het vervuld worden: "zij hebben Mijn handen en Mijn voeten doorgraven." Maar in heerlijkheid moest Hij opnieuw opstaan, om te verkondigen Gods waarheid, Gods ontferming, Gods trouw, de vergeving der zonden in Zijn bloed! De hogepriester ging in het heilige der heiligen; moest hij daar niet verschijnen met bloed voor God? Maar wanneer hij opnieuw als uit het graf met de zegen tevoorschijn kwam, was dat dan niet een opstanding uit de doden?

Wij moeten ophouden. U kunt zich indenken, hoe het de discipelen te moede was, bij zo'n troost, bij zo'n versterking! Zij konden niet anders zeggen dan: *Blijf met ons. Want het is bij de avond en de dag is gedaald.*

En Hij laat Zich verbidden. Hij zit met hen neer en breekt het brood! Maar juist daaraan, hoe Hij het brood breekt, herkennen zij Hem.

Zodra nu de discipelen gezien hebben dat Hij opgestaan is en leeft, - is Hij weer verdwenen.

En nu de beide discipelen! Zij maken zich zodadelijk op naar Jeruzalem om het aan de overigen te verhalen. Maar als zij in de zaal binnentreden, juichen deze hen toe: *De Heere is waarlijk opgestaan en is van Simon gezien!*

Ondertussen zijn toch nog enigen daar, die twijfelen. Zij zijn weifelend en kunnen het niet geloven, omdat zij het zelf niet gezien hebben. Ach, het is zo moeilijk verlossing te geloven, wanneer men niets dan dood en graf ziet.

Daar komt op eens, op onverwachte manier, terwijl de deuren gesloten waren, de Heere en treedt midden onder hen, met Zijn gewone groet: *Vrede zij ulieden.*

Dan zegt Hij hen de kostelijke woorden: *Alzo is geschreven en alzo moest de Christus lijden en van de doden opstaan ten derden dage.* "Maar Ik weet, er zijn nog enigen onder u, die Mij voor een geest houden. Komt hier, overtuigt u met volle zekerheid! Aanzie Mijn handen en Mijn voeten! "

Daar komt dan de een en de ander en geeft de lieve Heere, als hij de dierbare wonden ziet, een innig hartelijke kus.

Maar ook nu zijn er nog enigen, die het niet geloven kunnen. Daar zegt onze dierbare Heiland: *Kinderkens, hebt u iets om te eten?* Ja, daar is een stuk van een gebraden vis en een honingraat.

En de Heere eet met hen, geeft hen Zijn vrede en het zijn Zijn laatste woorden aan hen, die wij lezen in Lukas 24: 44 en vervolgens: "Dit zijn de woorden die Ik tot u sprak, als Ik nog met u was, namelijk, dat het alles vervuld moest worden, wat van Mij geschreven is, in de wet van Mozes en de Profeten en de Psalmen. Toen opende Hij hun verstand opdat zij de Schrift verstonden en zeide tot hen: alzo is er geschreven en alzo moest de Christus lijden en van de doden opstaan ten derden dage, en in Zijn Naam gepredikt worden" - wat? - "bekering en vergeving der zonden onder alle volken, beginnende van Jeruzalem. En gij zijt getuigen van deze dingen! " Amen.

17. De noodzakelijkheid van des Heeren lijden en sterven

Wij willen samen lezen wat wij opgetekend vinden in het 24ste hoofdstuk van het Evangelie van Lukas, waar wij in vers 46 en 47 de volgende woorden van onze Heere Jezus Christus vinden:

En Hij zeide tot hen: alzo is er geschreven en alzo moest de Christus lijden, en van de doden opstaan ten derden dage. En in Zijn naam gepredikt worden bekering en vergeving der zonden onder alle volken. Lukas 24: 46 en 47

Geliefden.

Deze woorden van de Heere Jezus Christus, na Zijn opstanding gesproken, zijn uitnemend geschikt om ons een blik te doen slaan in de noodzakelijkheid van Zijn lijden en sterven, dat wij nu spoedig weer van stuk tot stuk hopen na te gaan in de tijd, die het feest van Zijn opstanding voorafgaat. De discipelen des Heeren hadden de Heilige Schrift wel gekend, maar zij verstonden die niet. Wij lezen immers in het 45ste vers: *toen opende Hij hun verstand, opdat zij de Schriften verstonden.* Deze opening van hun verstand geschiedde plotseling, op één uitspraak van des Heeren mond, zodat zij plotseling zagen, wat hun tot nu toe verborgen was. Het is opmerkelijk, dat de Heere niet tot hen spreekt: *dit of dat zeg Ik u*, wat Hij ook had kunnen doen, zo het Hem behaagd had. Want God de Vader had immers van Hem gezegd, zowel op de heilige berg als bij gelegenheid van des Heeren doop door Johannes: *Deze is Mijn geliefde Zoon, in Wie Ik mijn welbehagen heb, hoort Hem!* Wij zien echter hier, dat de Heere Jezus Christus Zijn jongeren en dus ook ons, voortdurend wijst op de Heilige Schrift, op wat daarin geschreven staat.

Alles hier beneden verandert en verdwijnt, alleen het Woord des Heeren - toen de Heere hier op aarde was, had men alleen nog maar het profetische woord - blijft in de eeuwigheid. Wat een mens ook mag geleerd en ondervonden hebben, het gaat voorbij, het is niet blijvend. Wel is de zalving van de Heilige Geest blijvend, zoals wij weten uit 1 Joh. 2: 27a: *En de zalving, die gijlieden van Hem ontvangen hebt, blijft in u.* Maar het is juist deze zalving, die onze arme, voortgedreven zielen voortdurend op des Heeren Woord wijst en ons toefluistert en troost met hetgeen daarin geschreven staat, zodat wij geen verschijning, van engelen of geesten, geen mensen, nog veel minder verdorven verstand, of naar zichtbare dingen geloof moeten schenken, maar alleen voor waar moeten houden en ons verlaten op wat geschreven staat in Gods Woord. Waarom?

Omdat dit Woord eeuwig is, eeuwig blijft en Gods kinderen alleen het vertrouwen van hun hart mogen stellen op hetgeen eeuwig blijft en niet op iets voorbijgaands. Door het Woord des Heeren zijn de hemelen gemaakt, door het Woord des Heeren komt Zijn heilige wet, komt ook Zijn zoet en zalig Evangelie tot ons, en hemel en aarde draagt de Heere nog door het woord van Zijn almacht. Daarom, werp geen begerige blikken op de boom van kennis des goeds en des kwaads. Want dat dient nergens toe, dan om ons te verleiden, maar zie op de Heere Christus, en hoor Zijn stem, die u zo vriendelijk heenwijst op wat geschreven staat. Wat staat er geschreven?

Ach, zo oneindig veel! Het Woord des Heeren is immers zo uitgebreid en wijd!

Maar wat doe ik met al mijn weten, wat voor nut brengt mij kennis, die opgeblazen maakt?

Er is één zaak, die u, die ik weten moet, en waaromtrent wij nooit uitgeleerd zijn en dat is deze: *dat wij verdoemeniswaardige zondaren zijn, zondaren, die de eeuwige dood verdiend hebben en bij voortduring verdienen!*

O, als wij dat in waarheid leren kennen en ondervinden, dan is het ons te moede, alsof wij ter hel voeren! Wordt u dan zaligmakend daarvan overtuigd, dat u daarenboven voor uw schuld volkomen te betalen hebt, en dat u alles wat u bedorven hebt, weer goed moet maken, dan zult u nog dieper in uw ellende verzinken. Want, al wenst u van ganser hart alles weer goed te maken, toch ondervindt u, dat u tot uw bittere smart, uw schuld dagelijks groter maakt. Dan komt u tot de ontdekking, dat u niets hebt om mee te betalen en dat u nergens mee goed kan maken wat u bedorven hebt. Ach, u leert meer en meer inzien, dat u heden weer omverwerpt, wat u gisteren hebt opgebouwd. Hoe bang is het u te moede, als u in de Heilige Schrift leest: *Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in alles, wat in het boek der wet geschreven staat om dat te doen*; en als u deze vloek in uw binnenste voelt branden! Ach, de donder van Sinäi werpt u geheel en al in de afgrond, u roept het luid uit: *ik ben verloren en ik wil het met mijn bloed ondertekenen, dat ik de eeuwige dood verdiend heb.*

Ja, in uw druk en benauwdheid roept u het uit: 'ik moet boeten voor al mijn afschuwelijke en gruwelijke zonden, ik moet de dood sterven en de eeuwige dood heb ik billijk verdiend!' Zo ligt u radeloos neer, en u ondervindt in uw binnenste, wat het in zich heeft, dat er geschreven staat: de ziel die zondigt, die zal sterven.

Hebben nu echter de donderslagen van Sinäi u diep neergeslagen en verootmoedigd, o, dan zal het niet lang duren of u zult een vriendelijke stem vernemen, die tot u spreekt: "Wat ligt u daar zo bedroefd en beangst, zo ellendig neer? Waarom voelt u zich zo dood, zo rampzalig, zo door angst en vrees heen en weer gedreven? Er is iemand, er is een vriendelijke Man, Die al uw zonden op Zich wil nemen, die voor u de dood wil sterven, die u verdiend hebt. Die alles, alles wil betalen, wat u schuldig bent, en Die, als uw Borg alles voor Zijn rekening wil nemen, wat u drukt en bezwaart."

Is dat waar? Is dat werkelijk waar?

Ja, het is zeker waar en ik wil u nog meer zeggen, o arme, voortgedreven ziel! Hij wil het niet alleen doen maar Hij heeft het reeds gedaan!

Hoe? Ja, dat is zeker waar! Maar, o leraar! Hoe weet u dat?

O, mijn broeder, mijn zuster! Zie toch in de heilige Schift, in Gods dierbaar woord, wat staat daar geschreven? *Moest Christus niet lijden?* Of het één of het ander: òf u bent verloren, u bent eeuwig verdoemd, en blijft in de eeuwige dood liggen, òf Christus heeft u met al het uwe voor Zijn rekening genomen en is in uw plaats in de dood gegaan. Is Hij het niet, Die God van voor de grondlegging der wereld ertoe verordineerd heeft, om de vloek der wet te dragen voor allen. Die door de donderslagen van Sinäi neer geslagen, radeloos en reddeloos neerliggen in het stof des doods? Is Hij niet het onbestraffelijke en onbevlekkelijke Lam, dat wel voorgekend is geweest voor de grondlegging der wereld, maar geopenbaard is in deze laatste tijden om uwentwil? (1 Petr.1: 19,20). Is Hij niet gekomen als het Lam Gods, opdat u, die door de donderslagen der wet, door de donderslagen van Sinäi verslagen bent, niet zou behoeven te lijden voor uw zonden, maar opdat Hij, als uw Borg, uw straf zou dragen? Heeft God de Vader dit niet alles zo beschikt, omdat Hij wel wist, dat u Zijn toorn en grimmigheid tegen de zonde niet zou kunnen verdragen? Ja, dat u daardoor eeuwig zou worden verslonden? Ach, tijdelijke straf zou u misschien nog zelf kunnen dragen, maar hebt u een eeuwige schuld, u hebt met een eeuwige God te doen en daarom kan

voor uw zonde niet anders dan met een eeuwige straf betaald worden, tenzij uw Borg en Middelaar uw zonden en straf op Zich wil laden!

Volgens de Schrift heeft Christus dat gedaan van het begin der wereld af aan, dit staat op elke bladzijde van des Heeren Woord te lezen. O, zie toch eens of u daarin niet overal ook uw beeld terugvindt, en of het niet naar uw hart is, als u leest: *verlos mij van bloedschulden!* O, hebt u geen bloedschulden? Hier is het weer: òf het één òf het ander: òf u moet afgewassen worden in Zijn bloed, òf u blijft in uw onreinheid liggen. De Heere Christus is van eeuwigheid verordineerd en in de Heilige Schrift aangewezen, dat Hij Zijn ziel zou geven tot een rantsoen voor velen; dat Hij Zijn bloed zou storten tot reiniging. En dat Hij zo in waarheid Jezus zou zijn, die Zijn volk zalig maakt van hun zonden. Er staat immers geschreven: *in het verborgene maakt u mij wijsheid bekend. Ontzondig mij met hysop en ik zal rein zijn.* (Ps. 51: 8, 9). Staat er niet geschreven en spreekt de gehele gemeente Gods het niet uit: *waarlijk! Hij droeg onze zonden!*

O, trek het dan toch niet in twijfel; alle in het waterbad van de Heere Jezus Christus, dat is in Zijn bloed afgewassen schapen blaten het luide na: de straf, die ons de vrede aanbrengt; was op Hem! Is het niet het werk dat Hij op Zich heeft genomen, onze zonden te dragen? Daarom moest de Christus al deze dingen lijden, daarom moest Hij hier op aarde in ons ellendig vlees en bloed rondwandelen, opdat Hij deze zonden zou kunnen dragen in Zijn lichaam op het hout.

Zie, dat alles heeft Hij moeten, maar ook graag willen lijden. Daarom staat er ook geschreven: “Maar Hij is om onze overtredingen verwond, om onze ongerechtigheden is Hij verbrijzeld: de straf, die ons de vrede aanbrengt, was op Hem en door Zijn striemen is ons genezing geworden.” (Jes. 53: 5). Daarom moest Hij in de volheid der tijden komen in ons vlees en bloed, opdat God op Hem de straf zou kunnen leggen, die ons de vrede aanbrengt. Waar is vrede te vinden, dan alleen in Zijn wonden? Voor wie is Hij dan in de dood gegaan? Was het niet voor Zijn volk? Was het niet voor Zijn volk, dat de eeuwige dood verdiend heeft? Was het niet voor een volk, dat voor eeuwig in de zonde omgekomen zou zijn, als Hij hun schuld niet op Zich had genomen? Voor wie is Hij dus in de dood gegaan? In deze bittere en smadelijke dood des kruises, toen Hij, van God verlaten zijnde, de last van de eeuwige toorn van God tegen de zonde wilde dragen? Voor wiens heil en zaligheid gebeurde dat? Was het niet tot uw heil, tot uw zaligheid, dat Hij in de dood ging? Was het niet om uwentwil, o arme, voortgedreven en voortgejaagde ziel, die geleerd hebt, dat u de eeuwige dood verdiend hebt?

Juist dat u dit hebt leren inzien en zo het vonnis des doods over uzelf hebt leren uitspreken, is een bewijs en een kenteken, dat het heil des Heeren niet alleen voor anderen, maar ook voor u is.

Maar ach, zult u zeggen, dat alles mag wel waar zijn, dat Christus in de dood gegaan is en dat Hij dat, zoals u mij verzekert, ook voor mij gedaan heeft, maar dat geeft mij toch geen vrede! Nee! Al heeft Hij de zonde gedragen, toch kan de vrede, de rust mij ontbreken in het verwonde en door schuldbesef verbroken hart. Ik moet het weten, of deze Christus, Die al deze dingen moest lijden, de mijne is, en of Hij waarachtig leeft! Want zie, - zo spreekt menige ziel, ook die de Heere reeds jarenlang kent, - ik heb nu minder vastheid dan vroeger, en lees ik in de Schrift, of komt het mij weer eens in het hart op, wat de Heere veertig of vijftig jaren geleden tot mij sprak: *Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen,*

dan kan ik mij toch voor het ogenblik niet uit de nood redden. Ik moet een levende Heiland, een levende Zaligmaker en Verlosser hebben. Want Een, die nog in het graf ligt, kan mij niet helpen. Slechts een levende Heiland kan mij door de kracht, die van Hem uitgaat, in het leven behouden, mij het leven in doen ademen, dat in Hem woont, en mij de vrijheid en heerlijkheid, die Hij bezit, deelachtig maken.

Als de Heere Jezus Christus in de dood ware gebleven, hoe zou dan voor het aangezicht van hemel en aarde het bewijs zijn geleverd, dat Hij waarachtig alle zonden gedragen en Zijn ziel tot een schuldoffer gesteld heeft? Wat lezen wij hierover in de Schrift? Is Hij, nadat de Vader ons aller ongerechtigheden op Hem had geworpen en Hij Zich vernederd had tot in de dood, ja, tot in de dood des kruises, in de dood gebleven?

Ach, als ik een dode Heere en Zaligmaker heb, dan ben ik de allerarmste, de allerellendigste van alle mensen! Ach, mijn zonden zijn talrijker dan de haren van mijn hoofd, en het wordt er helaas met de jaren niet beter op in mijn hart. Ja, het is of de strijd met elk jaar heter en zwaarder wordt in plaats van af te nemen. Ik weet niet hoe het toegaat, maar God heeft mij ogen gegeven die het geringste stofje zien en vol vrees roep ik uit: *Waarheen ik mij ook wende of keer, 'k Zie mijn ellende en onmacht, Heer!* O, wat kan mij dat toch beangst maken, zodat ik nog dikwijls vrees een der dagen door de handen van de helse Saul te zullen omkomen!

Maar de Heere Jezus is toch mijn toevlucht, mijn leven, mijn Koning, in Wie ik gerechtigheid en sterkte heb. Gerechtigheid, die mij leert acht te slaan op Sinai's donderstem; sterkte, dat - hoewel Filistijnen van allerlei aard mij omgeven - ik toch voor hen niet wijk, al zouden zij mij ook de ogen uitsteken. Moest Christus niet opstaan uit het graf en dat wel ten derden dage, omdat op de vierde dag de vergeving intreedt? Staat er niet geschreven in de 16de Psalm, *dat Gods Heilige de verderving niet zal zien?* Nee! Hij Die mijn leven is, mag de verderving niet zien. Anders kan Hij mij het leven niet geven, mij niet in het leven behouden, mij, die zo vaak door de vrees word bekropen, nog eens om te komen als een dode hond! Slechts een levende, een eeuwig levende Zaligmaker, kan mij in het leven behouden naar Zijn belofte!

En wat moet er nu nog meer gebeuren? Wat laat de Heere op de eerste woorden volgen? Weet u, wat gebeuren moet?

Dit heil des Heeren, deze blijde boodschap, dat Christus te Zijner tijd voor de goddelozen is gestorven, ***moet gepredikt worden***. Kan de Heilige Geest dit de mensen niet onmiddellijk leren? Jawel! Indien dit Gods welbehagen was. Maar het is Gods wil, het is des Heeren weg, de heerlijke boodschap van het Evangelie aan zondaren te doen verkondigen, door mensen, die van nature even grote zondaren zijn. De zodanigen maakt Hij tot Zijn predikers, nadat zijzelf ook vergeving van zonden hebben ontvangen en grondig tot de Heere zijn bekeerd. Zulken moeten het heil des Heeren verkondigen en een troost en steun zijn voor hun broeders. Wat zij spreken en verkondigen, schijnt wel het woord van een mens te zijn, toch is het, hoewel het een menselijk woord is, tevens het woord van de Heere Heere. *Alzo moest Christus al deze dingen lijden, alzo moest Hij opstaan, alzo moet in Zijn Naam gepredikt worden bekering en vergeving van zonde onder alle volken.*

Wat moet dus gepredikt worden? Ach, er wordt zoveel gepredikt. Geliefden, als God u gezegend heeft, dan hebt u veel in uw huis, dat u weinig of nooit gebruikt, maar één zaak is er, die u niet ontberen kunt, noch in zieke, noch in gezonde dagen en dat is uw bed waarop u zich rustig en veilig kunt neerleggen, ook als uw krachten u ontzinken.

Daar kunt u dan veilig en stil op uitrusten. Daarom is een goed bed dat, waar men het meeste waarde aan hecht en die ook onmisbaar is voor iedereen.

Zo is ook de grond, die God gelegd heeft, het werk van de Heere Jezus Christus, het voornaamste stuk in Gods huis. Want dat alleen is uw rustplaats, dat alleen de rust, die overblijft voor het volk des Heeren. Om deze waarachtige rust voor onszelf te leren kennen, is voor alle dingen nodig, dat ons bekering gepredikt wordt, bekering zoals in: 47 staat: *in Zijn*, dat is, *in des Heeren Jezus Christus' Naam*.

Wat betekent het woord "*bekering*"?

Dat kunnen wij leren uit het begin van ons doopformulier. De hoofdsom van de leer van de heilige doop is in deze drie stukken begrepen: "ten eerste dat wij met onze kinderen in zonde ontvangen en geboren en daarom kinderen des toorns zijn, zodat wij in het rijk Gods niet mogen komen tenzij wij wederom geboren zijn."

Het gaat hier dus om een nieuwe geboorte, om de waarachtige wedergeboorte uit water en Geest, gelijk onze Heere tot Nicodemus sprak Johannes 3. Hoe gaat dat echter toe?

De Heere geeft ons, waar wij van een nieuwe geboorte lezen, duidelijk te kennen, dat wij van nature door en door verdorven zijn en dat de vloek der wet daarom op ons rust. Dat lezen wij overal in de Heilige Schrift. Daarom is het hoogst belangrijk, ja, onmisbaar voor ons, dat wij de verdorvenheid van ons eigen hart leren kennen en aan de Heere leren belijden, hoe verkeerd en bedorven wij zijn. U moet dus thuisblijven met al uw zelfuitgedachte werken en eigenwillige heiligheid, waardoor u zich in eigen ogen voortreffelijker acht dan uw naaste. Al uw overleggingen, hoe u uw verdorven natuur goed zou kunnen maken, moeten ook thuisblijven, maar u moet uw gehele bestaan, al uw zonden en ongerechtigheden, ook uw gehele zondige aard, blootleggen voor de ogen van een alwetend en heilig God.

Ach, hoe benauwd kan men het hebben, hoe kan het hart ineenkrimpen bij de droevige, dagelijkse ervaring, dat onze natuur zo verkeerd en verdorven is! Deze belijdenis, deze boete, moet de mens zijn gehele leven verkondigd worden en dat moet maar niet zo oppervlakkig en met de lippen toegestemd, maar de bitterheid daarvan in waarheid geproefd en gesmaakt worden. Dat buigt diep neer, dat moet ons verootmoedigen tot in stof en as. Want hoe kan men de zaak beter maken voor het aangezicht van de levende God? Ach, de voortreffelijkste onder ons heeft niet meer in te brengen dan een zwak, klein kindeke, dat kort na zijn geboorte opnieuw sterft en door Gods vrije genade in de hemel wordt opgenomen. Niemand heeft iets voor bij zo'n kindeke en niemand onzer heeft iets in te brengen bij God. Wij hebben niets te eisen en het voegt ons in alle opzichten ons voor des Heeren aangezicht te verootmoedigen en te belijden welke zondaren wij van nature zijn. Zo zullen wij een mishagen aan onszelf krijgen en op onze beste werken, onze tranen, onze gebeden de dood leren schrijven.

Dat is het, wat de Heere bedoelt als Hij zegt, dat in Zijn Naam "*bekering*" moet gepredikt worden. Waarom wil Hij dat?

Opdat wij bij Hem volkomen genezing van al onze wonden zouden vinden. Wat kan de kundigste geneesheer voor u doen als u hem uw ziekte verzwijgt! Wat zal u een Borg helpen, als u hem niet alles meedeelt, wat u schuldig bent, maar u schaamt voor deze of gene schuld, die u aangegaan bent? Dan blijft u immers in de nood en onder de last van uw schulden zitten. De Heere Jezus wil, dat in Zijn naam bekering gepredikt wordt, omdat Hij uw hemelse Medicijnmeester, uw Borg en Middelaar wil zijn. Daarom, bekeer u van uw ingebeelde wijsheid, die niets is dan dwaasheid voor

God. U staat daarmee Hem in de weg, Die als uw hoogste Profeet en leraar u de verborgen raad en wil Gods omtrent onze verlossing volkomen geopenbaard heeft, zodat u alle middelen en wegen, die buiten dat in uw hart opklimmen om daardoor zalig te worden, moet laten varen als rook en ijdelheid. Al des Heeren woorden zijn woorden des levens, maar zonder een waarachtige bekering verstaat men er niets van. O, men moet op veel doolpaden hebben rondgedwaald om te leren inzien, dat de Heere Christus alleen de Weg is. Men moet tot over het hoofd in allerlei dode werken verzonken zijn geweest om waarlijk te leren zingen:

Midden in het leven, wij

Zijn met de dood omvangen.

Wie is 't, die onze Helper zij,

Door wie wij troost ontvangen?

O, dan eerst, als wij ons lang afgetobd, als wij lang rondgezworven hebben, zullen wij er leren bijvoegen: *dat bent u alleen, o Heere!*

Dit is de bekering, die de Heere wil, dat gepredikt wordt, opdat u, o zondaar, zou leren verstaan, dat u uw eigen hogepriester niet zijn kunt en dat u met uw eigenwillige offeranden en gaven niets tot stand brengt. Geef er toch eens acht op, of u daarmee de weg open kunt houden, die naar Gods hart leidt en of u met uw bezem de verse en levende weg naar Gods genadetroon kunt vrij en rein houden. Zie eens toe, of u uit uzelf de moed hebt, om, als uw zonden u neerdrücken, tot de Heere te naderen? Och, werd u zó toch eens bekeerd van uw eigen wijsheid en hield u eens op, u in te beelden, dat u voor de rechterstoel Gods uw eigen advocaat kunt zijn en daar zelf uw eigen zaak kunt bepleiten. Voor de rechterstoel Gods moet al dat ijdel gepraat, al die opgesierde redevoeringen der mensen verstommen. Daar, voor Gods rechterstoel is maar Eén Man, Wiens stem geldt. Dat is de stem van Jezus Christus, de eeuwige Borg en Middelaar. Dit is dus de bekering die gepredikt moet worden.

En daarna? Ja, wat dan? Goede werken? Heiligheid des levens?

O, zeker, daar zal de Heere bij al de Zijnen voor zorgen, dat die hun niet ontbreekt, maar, dat is Zijn gave en geen zware last, die Hij de arme zondaar oplegt. Maar, geliefden, de weg naar de hemel gaat niet door bloemgaarden. En de Elias-wagen, waarmee zij naar huis worden gehaald, staat niet aanstonds voor de deur. Nee! De Heere wil hen *bekering laten prediken en vergeving van zonden*. Dat heeft mijn Heere en Heiland Zelf gezegd! Ik heb u de vergeving der zonden te prediken! Van welke zonden?

Vergeving van alle zonden, ook van de zondige aard, waarmee wij ons levenlang te strijden hebben. Maar moet ik mij dan niet van mijn zonden bekeren? Zeker, maar als u werkelijk hiermede een begin wilt maken en u niet tevreden stelt met erover te praten en heen en weer te spreken, dan zult u wel ondervinden, dat de waarachtige bekering geen vrucht van uw akker is. U moet allereerst bekeerd worden van uw ijdele waan, dat u uzelf kunt bekeren. Geef de Heere uw zonden, bid Hem er u af te helpen, Hij alleen weet raad daartegen. Hij alleen kan u leren, de strijd op leven en dood daarmee aan te binden. U mist daartoe in uzelf alle krachten en het is uw zaak niet de duivel en alle aanklachten van uw geweten het stilzwijgen op te leggen.

Bekeren wij ons in waarheid, leren wij in waarheid alles, wat aan en in ons is, van hart te verdoemen en te veroordelen, dan spreekt de Heere Jezus: ***verkondig deze vergeving der zonden, van alle zonden in Mijn Naam***. Dat zegt Hij Zelf, in Zijn dierbaar, eeuwig geldend Woord!

Maar, mijn Heere en Zaligmaker, wilt U mij dan in waarheid al mijn zonden vergeven?

Jazeker. En wie zou er u van kunnen genezen dan Ik alleen?

Ach, Heere, ik heb zoveel zonden! Zij zijn meer dan de haren op mijn hoofd!

‘O ziel, meent u dan waarlijk, dat Mijn bloed niet voldoende is om al uw zonden te betalen? Meent u, dat Mijn hart niet wijd genoeg is om u daarin op te nemen, o, nietig mens, met alles wat u drukt en bezwaart, met al uw zonden, uw zorgen, uw bekommernissen?’

‘Vergeving der zonden, bekering en vergeving der zonden! ... Ik zou toch liever lezen: vergeving der zonden en bekering of afwassing der zonden!’

Zo iets van polijsten, zoals men meubelen polijst en opwrijft, als men bijvoorbeeld zijn mahonie meubelen goed schoon en blinkend hebben wil?

‘Ja, dat zou mij toch beter behagen dan al die droevige ervaringen, waarvan u en waarbij het altijd weer het oude lied is:

Ik ken toch geen betere Heere,

Hem, Hem alleen zij lof en ere.

Maar ik ben de verkeerde knecht,

En maak mijn arbeid nimmer recht!

Nee, zo’n leven is toch niet uit te houden. Want wie leeft graag in stof en in onreinheid en duisternis?’

Gods lieve kinderen allerminst! En o hoe graag waren zij voor altijd van dat alles verlost. Maar helaas! Hoe gaat het in de werkelijkheid toe? Ja, er komen wel mooie dagen van zonneschijn en warmte, maar morgen is het weer storm en regen en voelen wij de snerpande koude, die daarmee gepaard gaat. Heden is men vrolijk en opgeruimd, morgen is men diep neergeslagen en ervaart niets van het lieflijke licht van boven. En ik ben ijverig bezig met het opwrijven van alles, wat ik rondom mij heb, ... maar spoedig komen die lastige vliegen weer opzetten; die laten zich zo gemakkelijk niet doodslaan. En altijd komen zij weer aangevlogen, dan door de voor-, dan door de achterdeur of wel door de openstaande vensters. Ik kan die lastige dieren niet uit mijn woning weren, en zij maken voortdurend alles weer onrein, wat ik aan het polijsten en opwrijven ben.

Ach, geliefden! Deze zelfde treurige ervaring maakt men ook in het geestelijk leven bij het polijsten en gladmaken van hart en wandel. O, ziel! Leer toch voor uw God te biechten, verfoei uzelf in stof en as vanwege uw zonden en leer zó alles, wat aan en in u is, te veroordelen en te verdoemen; leer zulks doen met tranen en een oprecht berouw.

Wat de Heere u echter laat verkondigen en voorhouden, *dat is de vergeving der zonden.*

Wat? Vergeving? Ja, gelijk een moeder tot haar bedroefd kind zegt: het is vergeven! Gaat dat geheel en al op dezelfde manier toe?

Ja, zeker en gewis!

Maar ik heb niets gedaan om dat te verwerven?

O, als u het moest verwerven, dan was het ook geen vergeving, geen ontferming, geen genade.

Maar kan ik dan toch morgen of overmorgen niet het een of ander doen om mijn dankbaarheid te bewijzen?

O, als de Heere dat van u wil, zal Hij het u wel laten doen. Maar met de vergeving der zonden heeft dit niets te maken, daartoe staat het in geen betrekking, anders ware vergeving geen vergeving meer! Vergeven is van u afnemen en op Mij laden!

Naar deze verkondiging *handelt* de Heere ook. Welgelukzalig is hij of zij, die bij het woeden en woelen der zonde en bij alle aanklachten van het geweten, het blijft uitspreken: *het is de Heere, die het gezegd heeft en in Zijn Woord staat het geschreven. Amen.*